FRÅN STAD OCH LAND.

NYA VERKLIGHETSBILDER
OCH BERÄTTELSER

AF

FRANS HEDBERG.

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

STOCKHOLM.
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1889.

Förord till den elektroniska utgåvan

Domherrarna.

En julhistoria.

1.

jflSgSLed snöstorm och bitande kyla hade julen kommit, och Hellestad, den vackra gamla egendomen, låg snöpudrad i skogsbrynet och vände sitt höga, brutna tak och den smala, hvita frontispisen med sina tre fönster utåt slätten.

Och med snöstormen hade domherrarna kommit, såsom de alltid pläga. Som runda bollar sutto de i de snöhöljda oxlama och rönnarna ute på fältet, och deras klara, flöjtliknande locktoner klingade muntert genom den snötyngda luften. Deras svarta kalotter och högröda bröst lyste fram mellan bärklasarna på de frikostiga träden, och de käbblade emellanåt häftigt jned talgmesarna och gulfinkarna, hvilka ville ha sin andel med af kalaset. Men när de tungvingade kråkorna kommo från afskrädeshögarna borta vid stallet och ladugården och slogo sig ner under af-undsamt kraxande, då glömdes trätan, och alla de små fjäderbollarna gjorde gemensam sak för att drifva bort snyltgästerna från träden, där de helst ville husera ensamma.

I synnerhet var det ett träd som gärna besöktes af alla traktens tättingar, och det var den stora rönnen, som stod ute på gården, midt för kaptenens

1. — Från stad och land.fönster, och som utom sina egna, rika bärklasar hade ett par stora hafrekärfvar fastbundna i toppen. De voro ditsatta enkom för julhelgen, och där var ett vimmel af vingade gäster så lång dagen var, ett muntert kvitter och ett ständigt kif, hvilket den giktbrutne ägaren af stället hade sin fröjd att se på, där han satt i sin gungstol med sin långa pipa i mungipan.

Det kliade i fingrarna på hans båda pojkar att få taga salongsgeväret, ladda det med fina hagel och få fyra af midt i fågelsvärmen, allt under det vackra svepskälet att skaffa kaptenskan kramsfågelstek till juldagen. Men kaptenen tillät det på inga villkor, och äfven modern undanbad sig på det bestämdaste all sådan tillökning i julkosten.

»Ut med er på slätten, pojkar!» ropade kaptenen på samma gång buttert och godmodigt. »Unga ben ha ni, och där finns godt om kråkor. Men tror ni att jag satt ut mina hafrekärfvar som giller, då ha ni lurat er. Föda vill jag ge mina små muntrationsråd, inte död och fördärf.»

»Ja men, pappa,» ropade den ena pojken, »härifrån skulle det gå sä brai»

»Och det kommer nog flera igen,» tilläde den andre; »och här kunde man stå inne i rummet och skjuta dem.»

»Hvarför inte rent af lägga sig i sängen?» frågade kaptenen vresigt. »Det skulle nog smaka latmaskarna, det. Men det blir ingenting af. Marsch ut med er och frys om tassarna, så bomma ni så mycket säkrare på de små kräken!»

»Ja, men pappa, hvarför ha vi fått bössor, när vi inte få skjuta med dom?»

»Har jag nekat er att skjuta? Ut med er och skjut kråkor och skator eller hvad tusan ni vill, men inte här. Här inne på gården äro mina domherrar fridlysta — så mycket ni vet detl»

Och pojkarna gåfvo sig af knotande och missbelåtna.

»Vänta bara tills bror Gustaf kommer,» mumlade den äldste, »han skjuter dem nog, han.»»Nehej du, det får han inte,» motsade den yngre,

»för det fick han inte i fjor, du.»

»Nej, för då fanns det ingen snö och inga dom-

herrar heller, du.»

»Fanns det inte? Joho du, för trädgårdsmästarn sköt fyra stycken, du.»

»Nehej dul Det var tre sidensvansar och en dum-snut, du. Och för resten var det inte förrän på nyåret, du. Men att inte vi får skjuta, det är syster Agnes' fel. Det är hon som bedt pappa att fåglarna ska få

vara i fred.»

»Hvad har hon med dom att göra då?»

»Å, hon är så sjåpig, så. Men vänta bara tills jag blir stor och blir löjtnant — då skjuter jag så många domherrar jag vill, ser du.»

»Jaha, det gör jag med, när jag blir jägmästare, du.»

Och med detta glada framtidshopp tröstade sig de båda ungdomarna och gingo ner på slätten, fröso om fingrarna och sköto bom på kråkorna allt hvad de orkade.

Under tiden var Agnes inne hos fadern, lindade en uppvärmd filt om hans värkande ben, slog sedan armarna om hans hals och kysste honom, i det hon hviskade:

»Du är bra snäll, pappa, som inte låter gossarna oroa mina små, vackra domherrar.»

»Jag har ju lofvat det, pärlan min,» svarade den gamle och tryckte henne intill sig.

»Och du lofvar att ingen annan heller får göra det...»

»Icke förrän du själf ger dem lof.»

»Tack, snälla farl Då är jag lugn för mina domherrar.»2.

Dagen före julafton kom den äldste sonen hem från Uppsala, där han studerade juridik. Han hade tagit med sig en kamrat, som icke var första gången på Hellestad, fastän det nu gått tre eller fyra år sedan han sist besökte det. Han var son till en af kaptenens ungdomsvänner, och som gymnasistkamrat med sonen hade han flera somrar

varit hos denne under ferierna. Nu voro de studentkamrater, och den gamla vänskapen fortfor ostörd, ja, den hade till och med blifvit fastare tillknuten, sedan de blifvit äldre och fastän de båda unga männen voro betydligt olika både till det yttre och det inre.

Lika tyst, inåtvänd och allvarlig som Gustaf Holter var, lika munter, glad och sorglös samt till och med litet lättsinnig var Alrik Ellert. Man kunde godt säga att de båda unga männen kompletterade hvarandra, huru mycket de än klandrade hvarandras öfverdrifter både åt det ena och det andra hållet. Medan den unge juristen tog den ena tentamen efter den andra, lade sig Alrik icke så litet på latsidan, i det han litade på ett litet arf, som han fått efter sin mor, och när hans vän uppmanade honom att läsa litet flitigare på sin filosofie kandidat, svarade han på sitt vanliga, lättvindiga sätt:

»Läsa och läsal Kära du, man får lof att lefva en smula också. 'Grau ist alle Theorie’, säger Göthe. För resten har jag ju ingen brådska, och lifvet är lika nödvändigt att lära känna som böckerna.»

»Men uppsalalifvet borde du nu snart kunna utantill, tycker jag,» svarade den andre.

»Säg inte det, herr justitieminister in petto,» skämtade kamraten, »det har så många sidor, ser du. Du vet att jag ämnar utbilda mig till psykolog — därför måste jag ju studera människorna grundligt.»

»Ja, men punschen och kvällsrumlet, det borde du nu känna tillräckligt — och kamraterna desslikes.»»Må så vara, men flickorna, du! Dem känner jag inte ännu, och att studera dem, det är ändå det trefligaste.»

»Hvad tror du Agnes skulle säga, om hon hörde dig nu?»

Detta var en samvetsfråga, som brodern alltid kom med, när han tyckte att vännens lätta sinne skenade bort med honom allt för vildt, och den frågan gjorde alltid Alrik Ellert allvarlig för ett ögonblick.

»Agnes,» svarade han sedan, »hvad tror du att hon bryr sig om mig?»

»Det beror väl på hur du lefver, tänker jag. Vill du vinna henne en dag, så får du allt slå om på en annan bog. Hon är inte af den sortens flickor som nöja sig med hvad som helst.»

»Jag är rädd för att hon^är alldeles för högstämd för mina tarfliga anspråk.»

»Stäm dem litet mindre tarfliga därför, så blir hon kanske billigare i sina,» uppmanade brodern.

Ju längre det led fram emot julen, desto lifligare började likväl Alrik Ellert önska att få följa vännen hem. Han hade ledsnat på lärdomsstadens enahanda; själf hade han endast några aflägsnare släktingar, hos hvilka han icke trifdes och hvilka heller icke voro särdeles angelägna om att se honom hos sig. Han ville likväl icke själf göra någon anspelning på att blifva bjuden, icke för att han direkt fruktade något af slag; men han var för stolt att vilja utsätta sig för <ett möjligt sådant. Så mycket gladare blef han därför, när vännen några dagar före af resan frågade honom, om han ville jula på Hellestad, och han svarade helt uppriktigt:

»Det vill jag mycket gärna, och jag skulle blifvit förbaskadt snopen, om du inte bjudit mig att göra det.»

»Hvarför har du då inte sagt mig det helt öppet?» frågade Gustaf.

»Jag ville inte utsätta mig för ett nej.»

»Trodde du då att du skulle få ett sådant?»

»Ja — det kan man ju aldrig veta.»

»Fy, Alrik! Du borde känna mig bättre än så.»

»Men det är ju inte du som ensam afgör den saken. Din familj ...»»Min far tycker om dig, det vet du. Och min mor också.»

»Ja, men...»

»Småpojkarna, menar du? Liksom du inte visste att du är deras stora favorit?»

»Jag menar heller inte pysarna, utan syster din. Tror du också att hon ser mig lika gärna som de öfriga?»

»Det hoppas jag. Eller har du på något sätt stött dig med henne? Ty att ni voro mycket goda vänner för fyra år sedan, det kunde ju en blind se.»

»Vet man nå'nsin hvar man har en ung flicka?»

»Agnes är inte nyckfull, och inte är hon bortfjäsad heller. Och hur mycket du än tror dig ha studerat människorna, så är du nog tämligen klen ändå, när det gäller unga flickor. Men så godt är det, ty det skall jag säga dig helt ärligt: kände du dem alltför väl, så bjöd jag dig inte att följa med mig hem.»

»Säger du det? Nåja, jag kan gärna tillstå för dig att egentligen så känner jag dem inte alls.»

»Det tror jag méd.»

»Men jag är alldeles glupskt nyfiken på att få lära känna dem.»

* *

*

Det var en duktig bit ifrån stationen, som de hade att åka efter kaptenens välfödda hästar, hvilka med rask fart satte af genom skog och fält. Gamle Petterson, kusken, lät dem springa så fort de ville, medan han litet emellan vände på hufvudet för att svara på frågorna om hur det stod till hemma på gården.

»Det ä' ingen fara med kaften annars,» sade den gamle trotjänaren, »fast det sitter i bena, förståss. Men si hufveknoppen, den ä' klar som korfspa', den, det kan unga herrn sätta sig på. Och kaftenskan hon a som ett vinterny, och hva' julmat hon har skicka' ut i stugorna, det kan en aldri' tänka sej.»

»Nå, och syster Agnes, då?»

»Frökna? Ja, hon blir då rarare och vackrare för hvar eviga dag. Och småpojka, di ä' då så envetna te'vara nere i ställe', så en blir allri' åf med dem. Men nu se'n snön kom, så ä' di ute och ska skjuta kramsfågel, kantänka — fast inte får dom just många ... Proo, BrunteI Sir du inte att de ä' en grindstolpe? Tro allri' att du kan narra Maja me' dej... ho' ä' en förståndig flicka, ho . .. så ja, så ja ... si så där, nu börjar snön ruska ner igen. Julföre får en då, och det ett som stöttar ändå.»

Inom kort voro de framme och togos emot redan nere vid gårdsgrinden af småpojkarna, som först hälsade dem med höga rop af förtjusning och sedan med några duktiga snöbollar. När de körde fram till trappan, stod Agnes i dörren och hälsade dem med ett gladt välkommen, medan kaptenen och kaptenskan stodo vid salsfönstret och vinkade och nickade åt sonen och hans vän.

3.

Tung och snödiger låg luften under det öfriga af dagen öfver skog och fält, och i förhoppning på bättre väder för morgondagen höll man sig inne, trots alla protester från småpojkarna, som ovillkorligen ville hafva Gustaf och Alrik med sig för att åka kälke eller gå på skidor i skogsbackarna.

Kaptenen och den äldste sonen hade allvarliga öfver-läggningar om huruvida icke Gustaf skulle begifva sig af till Lund för att af sluta de juridiska studierna och sedan söka sig in i Göta eller Skånska hofrätten, där fortkomsten ansågs lättare — kaptenskan hade ännu mycket att styra med i köksregionerna, och för att inte gästen skulle behöfva vara ensam, höll Agnes honom sällskap inne i salen. De båda unga sutto vid fönstret, och skymningen började redan falla på där ute, fastän klockan ännu inte slagit två på eftermiddagen. Agnes lade sista handen vid ett broderi, en julklapp åt modern,och Alrik satt midt emot henne med blicken fäst på de fina, snabba fingrarna, medan hon envist höll sina ögon fästa på arbetet. Han ville få ett samtal i gång, men han visste inte har han skulle börja. Så hvar-daglig ville han inte vära att han fattade tag i det banala halmstrået om väderleken, och ju längre han funderade på hvad han skulle säga, desto svårare blef det. Han, som annars aldrig saknade mål i munnen — hvarför kände han sig nu så brydd för hur han skulle gripa sig an? Slutligen kom Agnes honom till hjälp; hon

tyckte väl att ställningen började blifva skäligen ohållbar, och därför kastade hon sig helt hastigt in på ett ämne, som både intresserade henne och borde kunna gifva honom ett tillfälle att känna sig mera hemmastadd.

»Nå, nu har väl Alrik arbetat och läst riktigt träget, eftersom Alrik inte varit hos oss på så länge?» frågade hon, utan att se upp från sitt arbete.

Han märkte genast att hon endast kallade honom vid förnamn, utan att begagna det mera förtroliga »du», som förut alltid användes dem emellan. Detta retade honom, och han svarade litet stucken:

»Hvarför säger inte Agnes du åt mig som förr?»

Hon tittade helt hastigt upp på honom, som om hon blifvit förvånad öfver tonfallet, och tilläde efter en liten stunds tystnad:

»Jag visste ju inte om Alrik inte vuxit ifrån det under tiden. Men det där var ju inte något svar på min fråga.»

»Nej, men jag skall gärna svara på den, om det inte längre är en främmande fröken utan min väns syster som frågar.»

»Låt se också att det inte är en främmande herre som svarar,» återtog hon, och det lekte något liknande ett löje kring hennes mungipor, fastän ögonen voro nedslagna som förut.

»Hvarför vill du inte se på mig, Agnes?» frågade han ifrigt och lutade sig framåt, sänkande rösten.

»Jag får lof att se på mitt broderi,» svarade hon med samma halft osynliga smålöje som förut.

»Jag tror du har blifvit kokett sedan vi råkade hvarandra sist,» framkastade han helt hastigt och nästanångrade sig med detsamma han sagt det, när han märkte hvilket intryck hans ord gjort.

Hon lät nämligen händerna med arbetet sjnnka ner i knäet och slog upp sina stora, ärliga ögon, fäste dem allvarligt forskande på hans ansikte, höll dem kvar där några ögonblick och sade sedan långsamt och halfhögt, som om hon noga öfvertänkte hvarje ord:

»Jag tror inte att det är jag som förändrat mig.»

Hennes ord träffade honom som en rättmätig före* bråelse, och han rodnade häftigt, medan tanken på de närmast förflutna åren slog honom som en blixt. Han kunde i det ögonblicket icke dölja för sig själf att det var han, som var förändrad, icke hon. Men det kom öfver honom ett begär att försvara sig, och han utbrast därför:

»Och om så vore, om jag verkligen hade förändrat mig, och, enligt hvad jag ser på Agnes’ min, inte till min fördel, vore det väl så underligt? Agnes har haft hemmet med allt dess lugn och alla dess traditioner, men hvad har väl jag haft under tiden?»

»Arbetet,» inföll hon helt kort och var åter sysselsatt med sitt broderi.

»Arbetet, ja,» återtog han, med en bitterhet, som han inte kunde behärska, »arbetet! Det stora slagordet, som man alltid slungar emot oss unga! Arbetet, läxläsningen — ty hvad är det annat? Kapplöpningen efter en examen, den hallstämpel som skall tryckas på oss, för att vi skola kunna slå oss fram genom lifvet och slitas om brödbitarna med alla de andra.»

»Men när man själf valt det?» frågade hon och såg på honom på nytt.

»Ja, är det så säkert att man valt det själf?» upprepade han med en vändning åt det håll, dit han ville komma. »Låter det inte tänka sig att man kommit dit af tvång, därför att något måste man ju taga sig till?»

»Det är ju möjligt,» svarade hon, »men om det så är, så förefaller det mig som om man endast hade en sak att göra.»

»Och det vore?»

»Att lära sig älska det,» fortfor hon med mera värme än förut. »Det vill säga, att börja med att ansedet för en plikt, för att sedan kunna betrakta det som en befrielse.»

»Hvad Agnes har blifvit högvis, sedan vi sist träffades,» inföll han ironiskt.

»Det tror jag inte,» svarade hon helt lugnt, »jag har bara tänkt litet mera än förut. När Alrik var här sist, var jag nästan bara ett barn. Skulle jag kanske fortfara att vara det hela mitt lif?»

»Nej, men mellan barnet och kvinnan borde väl finnas något som heter den unga flickan ...»

»Och hon får kanske inte hysa några allvarliga tankar? Hon skall väl bara skratta och dansa och leka

och göra sig till för de unga herrarna, som endast på

det sättet finna henne älskvärd?»

»Nog bör hon väl ha något utaf deras natur där

ute,» inföll Alrik och visade på en svärm domherrar, som just slog ned i rönnen utanför fönstret, »om hon också inte precis är lika flyktig som de.»

»Nn talar du illa om både flickorna och dom-

herrarna,» sade Agnes skrattande — hon var nämligen själf glad öfver att han förde samtalet in på annat område, där det kunde flyta litet ledigare — »men tror du inte att de ' också få lof att arbeta för sitt uppehälle?»

»Du menar: förflytta sig från det ena stället till det andra?» inföll han i samma ton. »Nå ja, det besväret kunna de då komma ut med. Men se bara så de kifvas — se så de hugga efter hvarandra! Det är hos dem lika mycket 'struggle for life' som hos människorna. »

»Ja men de kvittra, medan de arbeta.»

»Tackar för detl När man sätter ut hafrekärfvar åt dem, så är det väl ingen konst att kvittra. Men det var tusan så mycket kramsfågel!»

»Det är inte kramsfågel, det är domherrar,» sade Agnes med tonvikt på orden.

»Aja, men det är talgmesar också. Men är det då ingen här som skjuter dem?»

»Det får ingen,» kom det mycket bestämdt från Agnes.

»För hvem då?» frågade han retsamt.»För pappa — och för mig!» svarade hon efter en stund litet tveksamt.

»Men när hafrekärfvarna blifvit urplockade och rönnbären tagit slut, vore det då inte mycket lugnare för dem att vara skjutna och befriade frän kölden och svälten?»

»Å, de reda sig nog, om också födan blir litet knappare. Och så, när det blir vår igen ...»

»Det vill säga: de få hoppas på framtiden. Ja, det är en skön sak, det medger jag, och jag skulle önska att jag finge göra som de.»

»Hvad menar Alrik?»

»Att jag hade en framtid att hoppas på, menar jag. Tror Agnes att jag har någon sådan?»

»Hur skall jag veta det?»

»Svara nu inte undvikande, utan säg rent ut.»

»Framtid har hvar och en, som vill ha det, tänker jag. Men inte trör jag att man drömmer sig till den.»

Nu kom Gustaf ut från fadern. Han såg ovanligt munter ut, och när han fick se de två vid fönstret, ropade han:

»Jaså, ni sitter där och leker skymning, ni båda. Får jag vara med?»

»Det får du visst, snälla Gustaf. Det vill säga, du får hålla Alrik sällskap nu, för jag måste ut och hjälpa mamma.»

Därmed steg Agnes upp, lindade ihop sitt arbete, nickade vänligt åt brodern och aflägsnade sig hastigt genom

dörren till förstugan.

»Kom jag olägligt?» frågade Gustaf, i det han satte sig på den lediga stolen.

»Nej, tvärt om,» svarade Alrik, »ty Agnes har varit till den grad förståndig och tagit mig så grundligt i upptuktelse, att jag nästan tycker mig ha varit uppe i en tentamen.»

»Nå, då kom du ju ändå upp i en sådan före jul, fast det inte blef vid universitetet!» inföll Gustaf leende.

»Ja, men inte var det precis detta som jag väntade mig mellan fyra ögon med en ung och söt flicka.»

»Det fägnar mig att syster Agnes tog saken på det sättet och inte på det vanliga. Men vill du nuskaffa dig litet frisk luft, så ta' vi på oss rockarna och gå ett slag neråt sjön. Som du ser, så har det slutat snöa — och litet fågelkvitter kan vara uppfriskande att få höra.»

»Som du vill; men ska vi gå ut, så vill jag låna en bössa.»

»Hvad skall du med den att göra?» frågade Gustaf förvånad.

»Hvad begagnar man i allmänhet skjutgevär till? Naturligtvis vill jag skjuta kramsfågel.»

»Det får du inte. Gubben far tycker inte om det »

»Nå, så kan jag väl få skjuta kråkor åtminstone.»

»Är du så mordisk af dig att du prompt vill döda någon då?»

»Ja, det är jagi Det kan du tacka din syster för!»

»Då får du åtminstone vänta till efter jul — det skall vara helgmålsfrid för alla på Helleatad, det vet du väl se'n gammalt.»

»Yet du, Gustaf, jag tycker att ni är gammalmodigare än nå'nsin förut.»

»Tycker du det? Jag undrar, om det inte är för att du har blifvit nymodigare?»

På detta svarade Alrik Ellert ingenting, och de båda unga männen gingo ut och neråt sjön, där de träffade småpojkarna, som hade lånat sig hvar sin kvast af gamle Pettersson och som nu höllo på att i sitt anletes svett sopa ren en fyrkantig skridskobana nere på isen.

3.

Julaftonen kom med gnistrande klar luft och ett par grader kallt — just lagom att lägga skare på snön och få den att knarra muntert på de skottade gångarna omkring byggningen. Solen, som stod rödglödgad öfver fältet, kastade några glada, men kalla strålar in på rullgardinen framför fönstret i ena gästrummet högstuppe, där Alrik tillbragt natten och där han nu vaknade ur sin tunga sömn, reste sig upp på ena armbågen och tittade på klockan, som låg bredvid honom på nattduks* bordet.

»Redan half tio!» — mumlade han för sig själf och var med ett språng uppe ur sängen, skyndade fram till fönstret och drog upp gardinen, blinkade mot solen, som stod så lågt, så att den sken honom rätt in i de ännu något yrvakna ögonen, samt fortfor sedan missnöjd med sig själf: »Att jag sofvit så länge! Hvad skall man väl tänka om mig där nere? Nu antar väl Agnes, att jag är alldeles omöjlig — å, hvad den flickan har förändrat sigl Och sådana ögon hon har — de se ju midt igenom en syndare! Men vackra äro de — förtjusande vackra! Och så vacker hon är själf sedan

— men, hu! hvad hon har blifvit förståndig! All poesi är ju borta — all glädtighet — hon är som en gammal tant. Hur kan väl hon se att jag lefvat litet undan

— för det var nog det hon menade, när hon sade: 'jag tror inte att det är jag, som förändrat mig'. Och för resten, inte kan väl någon begära att en ung karl skall lefva lika stillfärdigt som en flicka!»

Han hade klädt på sig under tiden, och nu stod han åter vid fönstret och såg ut på det snöhölj da landskapet och

på de stojande småfåglarna, som just nu kappades om att få sin frukost där ute i rönnen. Det var ett flaxande och kvittrande utan all ända ; än höjde de sig upp i luften öfver trädet för att med hvirflande fart kasta sig ner igen på de gungande klasarna, som voro betäckta med glittrande rimfrost och under hvilka de lifliga talgmesarna hängde och snodde rundt omkring, medan de trögare domherrarna togo plats på grenarna bredvid och hackade i sig det ena bäret efter det andra.

Ju mera han såg på dem, desto bestämdare kom det öfver honom en brinnande lust att få låna en bössa och skjuta ett skott midt in i den böljande skaran. Den gamle kaptenen hade ju under sin krafts dagar själf varit jägare; om han nu inte tillät att man sköt dem, så var det därför att man aftvungit honom något förbud.

»Det får ingen — för pappa och för mig!» hadeAgnes sagt. Lusten att få bryta mot förbudet blef allt starkare, och när han gick ner till kaffebordet, föresatte han sig att han skulle höra efter hos kaptenen, om för* budet var så absolut, att det äfven gällde gäster.

Sedan kaffet var drucket, försvunno fruntimren in till sig för att styra med julklapparna; småpojkarna hade också några bestyr i den vägen och lade därför beslag på äldste brodern för att han skulle hjälpa dem med verserna på paketen till mor och far. På detta sätt blef Alrik ensam med den gamle inne i hans rum. Det var första gången sedan han kom dit, och han föresatte sig nu att han skulle bringa förbud sfrågan på tal, fast han kände sig litet tveksam om hur han skulle börja. Kaptenen befriade honom likväl från förlägenheten och sade helt vänligt, i det han visade på en stol bredvid sig:

»Slå dig ner här nu, kära Alrik, så få vi prata litet om saker och ting. Hur står det nu egentligen till med dig och dina framtidsutsikter? Har du tänkt på att slå in på någon väg, som kan skaffa dig oberoende hvad det lider?»

* Farbror menar väl om jag slungat filosofien och huggit tag uti något brödstudium i stället?»

»Ja — nå ja — så kan man ju också kalla det, om du så vill. Och efter som det är brödet man lefver af här i världen, så är det väl ingen skam att arbeta för att skaffa sig det.»

»Nej, någon skam är det väl inte, men inte är det något nöje heller, det är säkert.»

»Jaså, du tycker inte det?» frågade kaptenen med en skiftning af missnöje i rösten. »Då gillar du väl heller inte att Gustaf studerar juridik för att komma någonstans i lifvet?»

»Hvar och en griper fatt i det som passar honom, tänker jag,» svarade Alrik, »och Gustaf skulle bestämdt göra lika orätt i att kasta sig på de fria vetenskaperna som jag med att försöka mig på de exakta.»

»Nå men, har du råd att studera de där 'fria* vetenskaperna, som du kallar dem?»

»Ja, den lyxen ämnar jag verkligen kosta på mig.»

»Och framför allt,» fortfor kaptenen, obehagligt be-rörd af den unge mannens lättsinniga ton, »har du råd att hålla på med de där fria studierna så länge, som du tycks ämna?»

»Aha, farbror anser att jag är lat, att jag inte gör någonting. Nåja, en sådan läskarl som Gustaf är jag visserligen inte, men ...»

»Låt oss nu lämna son min alldeles ur räkningen

och bara hålla oss till dig,» af bröt honom den gamle

och drog ett par djupa drag ur sin pipa — ett säkert

tecken till att han började känna sig harmsen.

»Ja, jag undrar om det är skäl uti?» framkastade Alrik helt vårdslöst. »Jag antar att vi kunde hitta på något trefligare samtalsämne.»

»Ja, vet du, det tror jag också!» medgaf kaptenen. »Kanske du därför vill hitta på något?»

»Om vi skulle tala om jakt, eller något i den

vägen?»

»Hm, tala om jakt med mig, som knappt kan resa mig från stolen,»

»Ja, men det är en mycket bekväm jakt, den som jag menar. Den skulle endast gälla kramsfåglarna där ute.»

Det blixtrade till i ögonen på den gamle, som häftigt vände på sig i stolen och såg ut genom fönstret. Men blixten slocknade genast, och han svarade i en ton, som han försökte göra så likgiltig som möjligt:

»Jaså, du vill åt mina domherrar?»

»Ja, är det verkligen sant att farbror förbjudit all jakt på dem?»

»Det har jag; men hvarför frågar du det?»

»Jo, för att jag skulle bra gärna vilja lossa ett skott i högen.»

»Såå. Hvarför det då?»

»Kuriös fråga. Först och främst därför att det skulle roa mig och så för att bespara kräken alla framtidsbekymmer.»

»Jaså,» svarade kaptenen efter ett ögonblicks öfver-läggning. »Nå ja, efter du har så människo- eller rättare sagdt fågelvänliga af sikter, så upphäfver jag förbudet för dig. Du skall få lossa ett skott 'i högen', som du säger — men bara £//, hör du det?»»Åja, laddar man med dunst, så tänker jag att det skall vara tillräckligt.»

»Det tänker jag också. Men jag gör det endast på ett villkor: du skall skaffa dig Agnesy samtycke till att få skjuta dem.»

»Är det alldeles nödvändigt?»

»Ja, det är det. Jag har lofvat henne att det inte får ske utan hennes medgifvande.»

»Och jag får ju säga henne att jag har farbrors samtycke förut?»

»Det får du. Men nu får du ursäkta — jag känner att jag behöfver min lilla förmiddagshvila.»

»Och jag skall försöka att få tala med Agnes,» sade Alrik och gick sin väg, stolt i tanken att nu på allvar få pröfva sin makt öfver det unga flickhjärta, som han ansåg sig äga i sitt våld.

»Duger inte i» mumlade kaptenen med en lång, för-törnad blick efter den bortgående. »Duger inte för henne — inte för oss. Men inte trodde jag att jag skulle köpa den erfarenheten med mina två hafrekärfvar. »

5.

Alrik gick ut i salen och direkt fram till kaptenskans rum, där han helt beslutsamt bultade på dörren.

»Hvem är det?» frågade kaptenskan inifrån, och man hörde på tonen att hon blef rädd för någon öfverraskning.

»Det är jag, Alrik. Jag skulle bra gärna vilja tala några ord med Agnes.»

»Hon är inne i sitt rum,» svarade kaptenskan vänligt, »men jag tror inte hon har tid. Hon håller på och lackar julklappar.»

»Jag försöker väl ändå. Det är bara ett par ord, som jag ville säga henne.»»Nå ja, då så. Och du tycker väl inte illa vara för att jag...»

»Nej för all del, bästa tant.»

»Jaja, du förstår... på julaftonen, så... men hör du, snälla Alrik — uppehåll henne inte länge, för hon har verkligen inte tid...»

»Nej, det lofvar jag; Jag ska inte uppehålla henne länge.»

Därmed aflägsnade sig den unge mannen från dörren och gick med hastiga steg midt öfver salen och ut i

korridoren, som gick midt igenom byggningen. Längst bort i denna korridor låg dörren till Agnes' rum, alldeles bredvid trappan, som ledde till gästrummen. När han kom ut i den långa, nu halfskumma gången, stannade han ett ögonblick och tänkte:

»Ska jag inte bry mig om hela saken, och i stället gå ut och ta' mig en lång promenad neråt slätten? Hon kommer naturligtvis att svara nej ... ja, men om hon skulle svara ja? Svarar hon ja, då bryr jag mig inte om hela saken... men om hon sätter sig på sina höga hästar och nekar? — Ja, då skjuter jag naturligtvis. Ja men, ska jag det? Nåja, det får bero på hur hon säger det. Trotsar hon mig, då måste jag ju visa att jag vill gå min egen väg och att jag inte låter något hindra mig från att göra det.»

Och med detta äkta manliga beslut gick han direkte fram till Agnes' dörr och bultade på ett par korta, raska slag, som gåfvo genljud i hela korridoren.

»Hvem är det?» hördes den unga flickans röst, åtföljd af ett frasande som af hastigt undankastad t papper. »Är det du, Gustaf?»

»Nej, det är jag, Alrik,» svarade den unge mannen, »och jag skulle gärna vilja säga dig ett par ord »

»Är det alldeles nödvändigt?» hördes stämman litet undrande där inne. »Jag har så vådligt brådtom.»

»Ja, det har jag också,» svarade han med ett mjukare tonfall, framkalladt af välljudet inifrån rummet.

Det dröjde några ögonblick, innan dörren öppnades, men slutligen gick den upp, och Agnes' ansikte blef synligt, utan att hon dock tycktes hågad att öppna den helt och hållet.

2. — Från stad och land.»Får jag inte komma in?» frågade han, och det låg någonting nästan bédjande i hans röst.

Hon såg litet förvånad ut, som om hon väntat sig en helt annan ton. Därpå öppnade hon dörren och sade helt otvunget och utan någon hörbar tvekan:

»Jo, visst får Alrik komma in. Bara du inte hindrar mig för länge.»

»Det lofvar jag,» svarade han och följde henne in i det lilla rummet, där bordet framför soffan var upptaget af en hel mängd paket och bland dem ett, som hon kastat ett stort ark omslagspapper öfver.

»Ja, jag kan knappt bedja dig sitta en gång,» sade hon därpå, i det hon visade på soffan och stolarna, som voro upptagna af en mängd dels redan inslagna, dels ännu utbredda julklappar. »Men det är kanske inte så mycket du har att säga mig?»

»Ånej, det är det inte. Jag ville bara fråga dig om en sak, Agnes.»

»Det kan väl aldrig vara om några julklappsvers — sådana skrifver du nog själf, och det bättre än någon af oss.»

»Nej, ty värr har jag inte mycket att ge. Det är bara två frågor jag ville göra dig, Agnes.»

»Nå, låt höra?»

»Den första är: hvarför är du så förändrad emot mig?»

»Den frågan kan jag mycket lätt besvara med en annan: hvarför är du så olik dig mot förr?»

»Man kan väl inte alltid vara samma pojke, som när man var aderton år.»

»Inte till sättet, det vet jag också. Men till sinnet, till själen — jag känner inte igen den Alrik, som lämnade oss för fyra år sedan.»

»Tror du då att jag känner igen den Agnes, som jag då utbytte lekar och tankar med?»

»Om du förstod henne rätt, så tror jag att du skulle göra det.»

»Detsamma kan jag lika gärna säga till dig. Men om jag nu gör dig den andra frågan, så tror jag att jag skall förstå dig på ditt svar.»

»Nå, hur låter den?» svarade hon sakta, och det låg något förväntansfullt i hennes blick.»Vill du låta mig lossa ett skott på kramsfåglarna där ute i rönnen på gården?»

Det ryckte till i hennes ansikte, och hon fattade med ena handen tag i bordet, som var invid henne.

»Vill du verkligen skjuta på dem?» frågade hon efter en stund och fäste en allvarlig, pröfvande blick på honom.

Han kunde inte uthärda den blicken, men svarade trotsigt, utan att se på henne:

»Ja det vill jag. Och din fars samtycke har jag.»

»Hvad behöfver du då mitt?»

»Han gjorde det till villkor för skottet.»

»Skjut då,» svarade hon tonlöst och vände sig ifrån honom, »jag hindrar dig inte.»

Det jublade upp inom honom. Nu kunde han visa att det inte var skottet som lockade honom, utan att det var förbudet som sårade hans själf känsla. Nu hade hon visat att hon kunde gifva efter och att hon gjorde det för honom. Han tog ett steg emot henne och ryckte till sig hennes hand, som han ville föra till sina läppar, men hon drog den hastigt tillbaka och sade endast det enda ordet:

»Gå!» men hon sade det så, att han icke kom sig för med något svar utan skyndade ut ur rummet.

Med några språng var han uppför trappan och öppnade dörren till vännens rum, som var bredvid hans eget. Det var tomt, men han hörde från gossarnas rum på andra sidan vinden deras muntra skratt och Gustafs allvarliga stämma. Han såg sig omkring, fann bössan hängande på väggen, tog ned den, undersökte den och fann att den var laddad, samt skyndade in i gästrummet, hvars fönster låg midt för den stora rönnen, i hvilken domherrarna kvittrade och kifvades med de andra tättingarna. Han öppnade fönstret, det klang i den frusna rutan och några af fåglarna lyfte sig skrämda, gjorde några slag i luften och satte sig sedan igen. Alrik höjde bössan till ögat — men han sänkte den igen. Nu skulle han ju inte skjuta — men ändå, hur lockande var inte tillfället. Han tvekade, lyfte den igen — då fick han plötsligt se en sparfhök, som kom seglande på spända vingar genom den klara vinterluften, han sänktesig allt mer och mer, han gjorde en sväng öfver taket på byggningen, nu kom han tillbaka, stod ett ögonblick stilla på vingarna midt öfver trädet, därpå sänkte han sig blixtsnabbt — men i detsamma small skottet, och träffad af hagelsvärmen föll sparfhöken handlöst ned på gården, medan hela småfågelskaran under höga skri tog till flykten ner åt fältet.

Alrik kastade ifrån sig bössan och skyndade ner utför trappan och ut på gården, följd af Gustaf och småpojkarna, som blifvit uppskrämda af skottet. I förstugan mötte han kaptenskan, som var alldeles blek — i fönstret till sitt rum stod kaptenen och såg med bistra blickar ut på gården; men när han fick se Alrik komma utrusande barhufvad, och såg honom med triumferande min lyfta upp den skjutna höken ur snön — då for ett gladt leende öfver hans drag och han hötte muntert åt honom med knuten hand.

»Att du kunde ha hjärta!» ropade Gustaf emot skytten, som på återvägen mötte honom i dörren. »Att du kunde ...»

»Skjuta en hök, som ville åt edra domherrar?» ropade Alrik muntert. »Ja, var det inte märkvärdigt?»

Och utan att afvakta något svar och utan att lyssna till småpojkarnas hurrarop eller kaptenskans vänliga lyckönskningar skyndade han fram genom korridoren till Agnes’ dörr, öppnade den utan att bulta och steg in i rummet, skyndade fram till den unga flickan, som gråtande gömde sitt hufvud i soffhörnet, kastade sig ned framför soffan och ropade, i det han höll upp den skjutna roffågeln:

»Agnes! Älskade Agnes! Förlåter du mig nu?»

Hon såg upp, torkade hastigt tårarna ur sina ögon, fäste dem först på höken och sedan på den unge mannen vid sina fötter, reste sig hastigt upp och utan att betänka sig, slog hon armarna om hans hals och hviskade:

»Stygga, stygga Alrik så du skrämde mig! Det var således inte mina domherrar, som du...?»

»Nej, jag ville bara visa dig att jag skulle ändå lossa mitt skott.»Det såg ett ögonblick ut, som om hon velat'draga armarna tillbaka, men så lät hon dem ligga, lutade sin kind närmare intill hans och sade helt sakta, men med en ton som om det gladt henne djupt:

»Hvad du ändå är för en gosse, Alrik!»

Och när de om en stund kommo ut i salen arm i arm, voro domherrarna för länge sedan tillbaka i rönnen och kvittrade lika muntert som förut.' ' Oegentligheter. ' '

l.

^^fela öfversta våningen i det Blommérska hnset vid den halfstora stadens förnämsta gata var upplyst, så att det sken långt ut öfver torget, som låg strax framför, endast skiljt därifrån af den nyanlagda planteringen. Den nedre våningen däremot var nästan alldeles mörk, utom i ett rum med två fönster, från hvilka ett matt ljussken spred sig mellan de neddragna rullgardinerna. I bottenvåningen voro de båda butikerna stängda, ty klockan var redan öfver nio på kvällen, och någon handel förekom icke så sent, i synnerhet när det gällde galanteriartiklar och böcker.

Från våningen där uppe trängde ljudet af dansmusik ner till den tysta gatan, och framför de tre mellersta fönstren i våningen såg man skuggor sväfva förbi i hastig fart, medan vid de öfriga en och annan frackklädd herre af tecknade sin mörka kontur emot de upplysta rutorna, stod stilla några ögonblick, gjorde några rörelser med armarna eller en bugning framåt, som om han talat med någon och därpå försvann lika hastigt som han kommit. Vid de fönster, där de dansandes skuggor sväfvade förbi, kunde man också emellanåt få se ett eller annat par stanna ett ögonblick, för att sedan med ett skutt försvinna därifrån och sedan dyka upp bland mängden längre in i rummet.Ett par tarfligt klädda karlar komino från krogen borta vid torget och gingo gatan framåt. De stannade på andra sidan, midt emot huset och tittade upp med någonting på en gång hånfullt.och afundsjukt i blickarna. Den ene, en af de mindre handtverkarna i staden, sträckte ut ena handen emot de upplysta fönstren, spottade långt utåt gatan och utbrast med toddyhes röst:

»Nu ska jag säga di svänger sig uppe hos bankdirektörn I»

»Jo, du ä* så säker,» svarade den andre, som var hautboist vid det i staden liggande regementet. »Men tror en att di satarna kosta på sig blås-orkester? Nej då, di har Sundholm som spelar fiol och så Andersson-skans jänta som dunkar piano.»

»Det är väl någon födelsedag, kan jag tro,» återtog den förste efter en paus, under hvilken de snusade ur hautboistens dosa.

»Jo i hälsikel» svarade den andre och hostade våldsamt, därför att han i förargelsen drog upp prisen för häftigt och fick den i halsen. »Nej, di har haft revision i banken, hörde jag Petterson sa' — vaktmästarn du vét — och nu har di middag för revisorerna.»

»Hvarför det då?»

»Kors, därför att di har fått'et att gå ihop, kan jag tänka 1 Och Petterson sa1 att di har delat ut tolf procent på lotterna, sa' han.»

»Jäkeln i det dul Det är annat än Folkbanken, det, där vi fick tre i fjor och i år lär vi inte få någonting.»

»Det ä* väl för att kassörn kila' afsides, det?»

»Visst fanl»

Och därmed gingo de vidåre.

Men nere i våningen inunder den så grant upplysta satt gamle konsul Blommér inne i förmaket och spelade piket med fröken Häger, han gamla husföre-stånderska. Konsuln var en ännu ganska ståtlig karl om några och sextio år och annars ganska kry och rask, fastän han nu hade fått sig ett giktanfall där han satt med vänstra foten inlindad i flanell och spred omkring sig en stark doft af opodeldoc och salicylsyra. Fröken Häger var ett tämligen långt

fruntimmer om ett par och femtio år, med ett mycket bestämdt utseendeoch med spår af ett ganska ovanligt jämnmod öfver det magra och bleka ansiktet.

Nu var fröken vid dåligt humör, därför att hon tappade. Hon hade just räknat ihop summorna på protokollet efter de tio spelen och märkte att hon låg under med inte mindre än 260 points. När därför konsuln blandat leken och ämnade ge igen, utbrast hon helt tvärt:

»Nej, nu spelar jag inte mera!»

»Hvarför det då?» frågade konsuln och såg på henne med spefull min. »Fröken ska väl vinna igen hvad hon förlorat.»

»Kan just undra hur det skulle gå till?» frågade fröken ännu mera förargad. »Så som konsuln ramar åt sig allting!»

»'Ramar' åt mig?» utbrast konsuln, komiskt förebrående. »Fy tusan sådana uttryck fröken använder! ^ Men se, fröken kan då aldrig tappa utan att bli rasande!»

»Blir konsuln glad, han då, om han tappar?»

»Nej, men jag är lugn. Gammal köpman, ser fröken. Vet, att vinst och förlust ska Växla, alldeles som regn och solsken. Se, jag skall säga fröken en sak ...»

I detsamma hördes en stark duns där uppe i våningen öfver dem och den gamla glaskronan i förmakstaket skramlade till.

»Hvad nu då!» ropade fröken häftigt och tittade uppåt med skrämd min.

»Det går muntert till hos mågen min i kväll,» sade konsuln efter en paus, i det han också tittade uppåt. »Nu ha de bestämdt börjat dansa. Nej, vänta, jag hör att de hurra. Ja minsann! Hm, hålla väl några dumma tal efter vanligheten I Nå, vill fröken spela nu?»

»Nej har jag sagt. Men om jag kan begripa hvarför inte konsuln är med på middagen där uppe hos

mågen ?»

»Därför att jag inte tål revisionsmiddagar. Och

så därför att jag haft en anfall af gikten — som fröken

torde veta.»

»Åja, det har minsann hela huset fått veta af,»sade fröken i det hon steg upp, tog några steg framåt golfvet och frågade sedan, i det hon tvärt vände sig om emot soffan, där han satt. »Vill konsuln ha sin ölost nu?»

»Nej, fy fan!» utbrast konsuln grinande. »Tala inte

om ölosten! Det hugger i foten bara jag tänker på

smörjan. Sitt ner nu igen och prata en stund — det kan väl fröken göra?»

»Ja, nog kan jag det,» svarade hon, vänligare än förut, i det hon satte sig, »åtminstone ett par minuter.»

»Nå det var hyggligt! Tala om någonting trefligt nu.»

»Hvarför gick inte konsuln upp på middagen ändå, i stället för att sitta här och ha tråkigt? Jag kan

inte roa konsuln, det vet jag nog» — det låg något

bittert i tonen, när hon sade detta, och det märkte hon själf, ty hon bytte genast om och fortsatte i annan ton: -»därför vore det väl bättre att ge sig af ut bland dem som äro gladare.»

»Tack för den glädjen,» återtog han buttert. »Hetsiga viner och fåniga tal — jag har fått nog af båda delarna. Nej, då roar fröken mig mycket mera, därför att ...»

Här afbröt han sig hastigt, vände hufvudet åt dörren och lyssnade.

»Jag tyckte att det ringde!» utbrast han väntande.

»Inte hörde jag något,» svarade fröken och tilläde efter en stund, i det hon såg på honom forskande: »Konsuln väntar någon?»

»Jag?» mumlade denne, halft bittert, halft skämtande. »Kan just undra hvem som skulle bry sig om att titta ner till mig?»

»Det finns nog eny tänker jag,» sade fröken menande.

»Son min kanske? Jo, tack vackert!»

»Nej, inte Ernst — men Greta?»

»Greta!» ropade konsuln och sken upp öfver hela ansiktet. »Ja, det är en präktig flickunge! Hvasa? Är hon det kanske inte?»

»Åjo,» svarade fröken efter ett Ögonblicks tystnad.

»'Åjo',» ropade konsuln häftigt, »hvad är det för ett svar! Hon är en riktigt rar flicka, är hon. Hon är den enda af hela sällskapet där uppe, som.. . Hm! Ja,det är detsamma! Men hör nu, hvarför drog fröken på det?*

»Nå, herre Gud, om jag inte gallskriker som konsuln, så... För resten drog jag inte på det.»

»Jo, det var just hvad fröken gjorde, och det riktigt gement länge ändå. Men så är det alltid med er fruntimmer. Hvad vi karlar tycka om, det kan ni inte med. Hur kommer det till? Hvad?»

»Det är väl därför att ni tycka om så mycket skräp, kan jag tro,» svarade fröken med en glimt af humor i ögat.

»Eller också därför att ni är så afundsjuka på hvarann,» framkastade konsuln litet hvasst.

Men nu blef fröken stött på fullt allvar. Hon steg upp, lade bägge händerna på bordet, lutade sig framåt emot honom och frågade mycket spetsigt:

»Konsuln måtte väl aldrig sitta och inbilla sig att jag är afundsjuk på Greta? Hvarför i all världen skulle jag väl...»

»Därför att jag håller af henne, om inte för annat!» afbröt konsuln lika spetsigt som hon.

»Nej hör nu, goda konsuln,» svarade fröken med majestätisk tonvikt på orden, »tag sig inga höga tankar. Hvem konsuln håller af eller inte håller af, det rör mig inte mer än det som aldrig var. Och det försäkrar jag konsuln*. ..»

I detsamma ringde det verkligen på tamburdörren, en ringning som började tvekande och slutade med att blifva klumpig och fordrande.

»Öppna åt henne då,» sade konsuln, »för nu ringde

det.»

»Det hörde jag med,» svarade fröken och gick åt dörren. »Men hon var det inte!»

Därmed gick hon ut i tamburen och lämnade dörren till förmaket halföppen. Han hörde hur hon öppnade tamburdörren och hur någon kom in med tämligen mycket buller.

»Nej, hon var det inte,» mumlade han för sig själf och lyssnade utåt. »Men hvem tusan. ..?»

»Ja, det är så att konsuln mår inte riktigt bra!» hörde han frökens röst där ute.•

»Mår jag inte bra?» skrek han förargad från soffan där han satt. »Visst tusan mår jag brai Hvem är det?»

»Det är rådman Brehm!» hviskade fröken, som kom i dörren.

»Aj för tusan 1» utbrast konsuln halfhögt med en mycket uttrycksfull grimas. »Ja, då mår jag illa'— mycket illa ändå.»

»Det är så dags nu,» hviskade fröken tillbaka, hvarpå hon vände sig om och med tämligen sötsur artighet talade utåt:

»Stig på, herr rådman 1 Var så god!»

»Tackar förbindligast,» hördes en något tjock stämma utifrån tamburen, »jag kunde verkligen inte underlåta att ...»

»Stig in och släpp inte ut värmen!» ropade konsuln halfsnäsigt, i det han tittade mot dörren som om han velat bitas.

Och när den oväntade gästen väl kommit innanför dörren, lät fröken Häger höra ett tämligen uttrycksfullt: »hm!» hvarpå hon gick ut tamburvägen och stängde dörren efter sig tämligen omildt.

2.

Rådman Brehm, som på detta mindre vänliga sätt blef emottagen af konsuln och hans gamla hushållerska, var visst inte någon direkt obehaglig personlighet. Han var tvärtom en ganska lefnadsglad fyrtioåring, välfödd och sprättaktig och med starka anspråk på att synas yngre än han var, anspråk som icke alltför mycket motverkades af att han var betydligt flintskallig; ty det är ju så vanligt nu för tiden att ingen fäster sig därvid och att det abnorma nästan förr är att hafva hår på hufvudet. Han hade dessutom ett rund t, godmodigt ansikte med tämligen hög färg, långa engelskapolissonger, slätrakad haka och öfverläpp samt bar glasögon med fina guldbågar. Bakom de där glasögonen sutto ett par tämligen stora, något oroliga ögon, som sällan fästes på den han talade vid, men som alltid antogo ett uttryck af salig välbelåtenhet, när de fästes på en läcker maträtt, ett godt glas vin eller ett vackert fruntimmersansikte. Nu var han tämligen upplifvad efter den goda middagen i öfre våningen, och det var med en nästan vördnadsfull ifver som han skyndade fram till konsuln och sökte få tag i hans händer, under det han ropade med förtjusta strupljud, som om han gurglat sig i halsen med sina egna ord:

»Nå go’ afton, go’ afton, hedersfarbror! Kunde absolut inte på några villkor underlåta att rycka mig lös från festen där uppe för att se hur min vördade farbror befinner sig, då vi inte kunde få det oskattbara nöjet utaf farbrors ...»

»Kalla mig inte farbror,» af bröt konsuln med kyl-slående ton, »du är ju inte själf någon pojke längre, tycker jag!»

»Visserligen, visserligen!» svarade rådmannen, i det han satte sig på frökens plats och slog upp fracken för att svalka sig, så att det hvita, breda skjortbröstet svällde ut öfver västen. »Men vördnaden för en af vår stads kommersiella storheter — uff, hvad jag är varm! — den odelade aktning med hvilken hela vårt uppåtsträfvande samhälle .. . Hm! Alldeles öfverdådig middag där uppe hos Soldin! Stämningen ovanligt lifvad — puh!»

»Har tyckt mig märka det,» svarade konsuln.

»Jojo,» skrattade rådmannen, »tunna trossbottnar, ha, ha, ha! Stimma litet, förstås — oppe i gaskenl.. . Se jag ska säga, ryttmästarn och Ernst — friska pojkar båda två — de ha hållet en förbaskadt härlig drift med min vän apotekarn. Men det var ju rysligt tråkigt att vi inte skulle få det oskattbara nöjet .. . hur är det med reumatismen?»

»Åjo tack, den är bättre nu. Men att du gör dig besvär att höra efter mig, det...»

»Jag kommer också bara på ett litet nafs, men det var ett hjärtats behof för mig att uttrycka vår lifliga saknad öfver att min vördade farbror ... villjag säga, min vördade hedersbror inte knnde illustrera mågens fina revisionsmid dag med sin angenäma närvaro. Ska r hälsa så mycket från apotekarn — han var rädd att förkyla sig, annars var det meningen att han skulle gjort sällskap. Nåja, unter uns, vännen Hall var kanske också lite’ ostadig i knävecken — se jag ska säga, Soldins gamla Dry Madera — den — puh!»

»Ja, den tycks vara svettdrifvande!» sade konsuln, i det han började blanda korten och tänkte för sig själf: »Hvad

är det karlen egentligen vill?»

»Ja — jaha,» skrattade Brehm forcerad t, som om han ville sagt något helt annat, »och ändå är den torr, ha, ha, ha! Magnifikt vin, äkta drufva . . . öfverdådig alldeles!»

Här smackade han längtansfullt med tungan emot gommen, men när konsuln utan att låta störa sig började lägga ut korten, fortsatte han:

»Du lägger patience, tror jag?»

»'Knarriga gubben', ja!» svarade konsuln. »Passar för min ålder, det!»

»Pyhl Ålder? Tala om ålder?» ropade Brehm och såg på honom med en blick som skulle vara beundrande, men blef förvånad i stället: »Hvad är det

du fyller härnäst? Sextifyra? Det är väl inte hela världen, när man bär dem som du.»

»Hvarför envisas du då att kalla mig farbror?» frågade konsuln retsamt. »Är det för att du själf skall bli yngre?»

»Tycker du det!» svarade rådmannen och slog ifrån sig med bägge händer. »Men i fråga om lifserfarenhet och förtjänster om det allmänna — puh! — så ä' ju ändå vi andra bara pojkar emot dig, stadens förnämste medborgare, samhällets ...»

»Nå, revisionen visade väl utmärkta resultat — som vanligt?» af bröt konsuln och lade om patiencen, som, trogen sin vana, inte gick ut.

»Briljanta!» utropade Brehm emfatiskt och bredde ut sig så att man nästan tyckte att han fyllde hela förmaket. »Tolf procents utdelning — reservfonden ökad med ett par hundra tusen — böcker och räkenskaper klara som — som 'hennes öga' — hela affären klarerad på ett par timmar i förmiddags utaf Hall ochundertecknad. Borgmästaren är uppe vid riksda'n, som du vet, och suppleanten är sjuk — kamrer Boberg — han lär ha fettbildning kring hjärtat, stackars fanl Det var stört omöjligt för 'Borgis' att komma ifrån nu — — gemensamma voteringarna, ser du — styrpinne för hela borgmästarpartiet, naturligtvis. Nå, det behöfdes då inte heller med en sådan bankdirektör som Soldin. Ja, det får jag säga: din måg är ett finansiellt geni utaf första ordningen — öfverdådig, helt enkelt.»

»Såå, du tycker det?» inföll konsuln torrt,

»Det är inte bara jag som tycker det. Det är ju allmänna meningen i hela stan, hela länet, hela landet. Och — jag säger ingenting — men sanna mina ord: vi få nog inte behålla honom länge.»

Det lyste till en hastig glimt af någonting sällsamt i den gamles ögon, när han tittade upp på sin pösande gäst.

»Tror du kanske att ... att han .. .?»

Konsuln hejdade sig och började lägga ut korten med fördubblad ifver.

Rådman Brehm lutade sig tillbaka i stolen och fortsatte mycket viktigt, som om han vetat mer än alla andra:

»Det glunkas mycket starkt i de tongifvande kretsarna om, att ... ja du, herr grefven och landshöfdingen sa' visserligen här om da'n vid sin stora supé — öfver-dådigt fin supé för resten 1 — Å, så'na ostron! — att det skulle vara en hemlighet tills vidare — men till dig, kan jag gärna säga det: man har blifvit uppmärksam på honom och hans eminenta förmåga på högre ort — och när det en dag blir fråga om att byta om finansminister ...»

Konsuln lade korten ifrån sig och brast ut i ett skallande gapskratt. Brehm såg på honom mycket förbluffad och frågade slutligen tämligen långnäst:

»Fan nu! Skrattar du åt det?»

»Nej, tvärt om. Jag skrattar inte alls,» svarade konsuln hastigt allvarsam och tilläde sedan efter en paus:

»Jaså, revisorerna hade ingenting att anmärka?»

»Anmärka?» ropade Brehm med en stor gest. »Närman har en sådan karl i spetsen för banken, så kan ett barn revidera räkenskaperna.»

»Inga dåliga växlar — hvad?» frågade konsuln, som det tycktes helt likgiltigt.

»Inte ett spår! Bara tvärsäkra namn, riktigt finfina papper! — Ja, det förstås, en och annan liten blankoryttare, det kan nu inte undvikas; men som sagdt är, när namnen ä’ säkra. .. och dessutom, med nutidens så enormt utvecklade affärslif, så kan ju inte en bank vara alltför rigorös. Det får lof att gå undan framför allt.»

»Med risk att det går fan i våld, ja!» anmärkte konsuln torrt.

»Nu skämtar du bara!»

»Tvärt om! Jag skämtar inte alls!»

»Nå, då är det väl reumatismen... men hör nu, apropos ...»

»Hvad för slag,» ropade konsuln ironiskt, »har du också dina känningar? Jojo, jojo!»

»Jag? Tvärt om 1 Kry som en fisk — i synnerhet efter en sådan här fin middag.»

»I kväll, ja; men i morgon?» inföll konsuln med en gäckande blick.

»Sörjer aldrig för morgondagen — i sådana fall!» svarade Brehm och sträckte sig i stolen, så att det knakade i ryggen på dem båda.

»Det gör du förbaskadt rätt i!» återtog konsuln och såg på hans starkt färgade ansikte. »Du kan ju dö i natt.»

»Visserligen,» svarade rådmannen obehagligt berörd och började luta sig framåt i stället. »Det kan jag, men det gör jag inte. Och för att bevisa dig att jag inte alls tänker på någon hädanfärd, så var det just en sak, som jag ville fråga dig om. Du var ju förmyndare för Emil Soldins syster, medan han var i England? Var det inte så?»

»Jo, det slår in, det!»

»Det är en förbannadt söt och stilig flicka, den där lilla Greta Soldin. Och jag skulle kanske kunna få göra dig en liten fråga — hm! — jag antar naturligtvis att du inte missförstår mig.»»Kommer an pä hur tydligt du talar, det!» svarade konsuln, som nu började spåra meningen med visiten.

»Som ett eklatant bévis på mitt obegränsade förtroende,» började Brehm på nytt och tittade öfver konsulns hufvud på pendylen, * som hängde ofvanför soffan, »så vill jag spela med alldeles öppna kort — helt ärligt och sans fa^on.»

»Om jag inte missminner mig, så är det bara grande misére, som spelas öppet.»

»Misstag, hedersbror!» ropade Brehm med ett tvunget skratt, »muntergök också!»

»Jaså, jaha! — Fram med dina hackor då!»

Skrattet var ännu tvungnare hos rådman Brehm, när han återtog:

»Min vördade hedersbror är så förbaskadt ironisk i kväll!»

»Fäst dig inte vid det!» svarade konsuln. Jag har inte varit på middag, jag!»

3.

Det blef en tämligen lång paus, under hvilken rådmannen gjorde sig ärende med att se på patiencen, men slutligen harklade han ett par gånger och fortsatte sedan med en ledighet, som inte var helt och hållet spelad men inte heller alldeles naturlig:

»Ja, som jag sa’ nyss, flickungen är vådligt söt, riktig stilig, ta’ mig fan! Och hur det är, så har ju ungkarlslifvet sina sidor — men ska' man öfverge det, så får man lof att se sig för en smula — och när man då till på köpet har litet gamla studentskulder — och därför tänkte jag att jag af min vördade hedersbror kunde få en liten avis om

hvad hon egentligen har att vinka på.»

»Det kan du visst få, det!» inföll konsuln och såg så oskyldig ut som ett litet nyfödt barn.»Skönt!» utbrast Brehm, skinande af belåtenhet. »Således, först och främst. . ,»

»Först och främst har hon ett mycket godt hjärta!» fortfor konsuln i samma ton.

»Jaha — ja!» svarade Brehm och undertryckte en grimas. »Det är jag alldeles absolut öfvertygad om, men ...»

»Och så har hon en orubblig sanningskärlek,» fortsatte konsuln.

»Jaså? Jaha! Visserligen — fast hvad det beträffar — hm!»

»Det tycker du kanske kan vara detsamma?» frågade konsuln lika lent som försåtligt.

»Nej bevars — inte just det!» svarade Brehm och försökte slå an en skämtsam ton. »Men för mycket af den varan ...»

»Kan bli obehagligt för mannen, menar du?» fortfor konsuln. »Jojo, sådan kan mannen vara.»

»Ja, det förstås! Men nu ville jag egentligen höra . . . det vill säga, jag menar om hon har ...»

»Så har hon ju ett vackert ansikte och en mycket behaglig figur! Tycker-tiYr inte det?»

»Jo, det medgifves!» förfclsfi^ä^ Brehm lifligare än förut, men tilläde efter en liten ^&h's, som om han ville reducera värdet af sitt medgifvande: »Det vill säga,

litet mager är hon ju och någon vidare skönhet är hon precis inte, fast mycket täck — mycket pikant och stilig! Men ser du, nu menade jag egentligen» — och här lutade han sig förtroligt fram öfver bordet och sköt upp glasögonen litet — »hvad väger hon, du?»

Det ryckte till i konsulns ena hand, så att han tappade spader kung, som han just ämnade lägga ut, och det såg ut som om han ville låta handen komma i någon närmare beröring med den värde magistrats-personens rödletta ansikte; men så hejdade han sig och låtsade inte förstå, utan svarade helt lugnt:

»Kors, liten och smärt som hon är, lär hon väl inte väga mycket, tänker jag.»

»Gyckelmakare där!» gnäggade rådmannen med ett förläget skratt »Jag menar naturligtvis i fråga om schabrarna. Inte för att jag nå’nsin kommer att gifta mig bara for pengarnas skull men å andra sidan,

3. — Från stad och land.gifta mig med en fattig flicka kan jag heller inte. Man har sin sociala ställning, förstår bror, och litet hus måste man föra — jaja, någon lyx kan inte komma

i fråga, men en viss komfort får man väl i alla fall...»

»Har hon friat till dig?» frågade konsuln hvasst, i det han spände ögonen i honom.

»Nu skämtar min vördade bror, ha, ha, ha!» skrattade rådmannen, »och något skottår är det ju inte, det jag vet! Nej, se saken var den» — fortfor han och bredde ut sig riktigt magnifikt — »att jag kom

att sitta bredvid henne under middagen, och vid kötträtten, när champagnen kom in, så upptäckte jag att hon var mycket pikant — mycket. . . hm! Och därför, när jag i alla fall ville skutta ner och höra hur det

stod till ...»

»Så tänkte du slå två flugor i en smäll?» frågade konsuln. »Det var ju mycket finurligt af dig! Men hvarför frågar du inte Emil om det? Det är ju han som numera har hennes penningar om händer.»

»Således har hon verkligen litet schaber?» ropade rådmannen lifligt.

»När jag var hennes förmyndare hade hon fyrti-111 sen kronor!» svarade konsuln kort.

»Jaså, bara fyrtitusen?» kom det tämligen långdraget från hans uppmärksamme åhörare.

»Hvad hon nu har beror väl på bankens ställning,» fortfor konsuln, »ty jag antar att hennes pengar stå inne där.»

»Nå, då är det ju ingen fara!» ropade Brehm med återtagen liflighet och växande fart. »Då har hon väl sina; femti, sexti nu! Så solid som den är, vår bank! Hur var det nu herr grefven och landshöfdingen kallade den? Jo, vänta! Affärslifvets motor, framtidens vehikel, det fosterländska arbetets kraftkälla...»

»Svindleriets häfstång,» fortfor konsuln i samma ton, »de problematiska existensernas fallrepstrappa .. .»

»Ja, jaha, alldeles!» fortsatte Brehm, hänförd af sin ifver. Men snart märkte han att han gått i en fälla och hejdade sig med ett: »Nej, hvad fan är det du

narrar mig att fåna om? Jag menar naturligtvis...»

»Hör du,» inföll konsuln med tvärt afbrott, »medandu nu bar ångan uppe, så låt oss tala litet om dina egna affärer också.»

»Mina affärer?» ropade Brehm och bredde ut skjortbröstet på nytt. »De ä’ utmärkta! Visserligen som jag nyss sade, litet gamla studentskulder — men med mina inkomster...»

»Det är inte dina penningaffärer jag menar,» fort' satte konsuln skarpt och kort, »utan jag menar dina affärer med det där fruntimret, som hushållat för dig nu en fyra, fem år. Hur är det med dem?»

Rådman Brehm sköt tillbaka stolen från bordet och blef alldeles blodröd i ansiktet och ända neråt halsen. Men han lugnade sig snart och svarade helt ogeneradt:

»Jag förstår inte alls hvad . .. hvad min vördade hedersbror menar!»

»Får väl försöka förklara mig tydligare då!» återtog konsuln. »Det är så, ser du, att det där förhållandet. .»

»Det var sant, det,» ropade Brehm i det han steg upp, »nu kommer jag ihåg att det var fråga om ett litet parti där uppe.. . »

»Ja, du skulle ju spela med öppna kort!» inföll konöuln med tonvikt.

»Nåja, kör då!» utropade Brehm helt frankt, i det han satte sig igen. »Så godt kan det vara!»

»Det vill säga: det där förhållandet fortfar?»

»Tja! Herre Gud — du förstår: jag har ju inte haft något direkt skäl att göra slut på det. Men om jag nu får en lämplig anledning, så ... och för resten, inte bör väl den lilla oegentligheten ...»

»Hur sade du?» af bröt konsuln skarpt.

»Oegentligheten, sa’ jag,» återtog Brehm, »för egentligen är det ju bara en liten ’oegentlighet,) som de flesta ungkarlar i min ställning ...»

»Jaha, jag vet,» utbrast nu konsuln med hetta, »det är det där moderna namnet på det som vi förr i världen kallade svineri eller kanaljeri!»

»Å, hå hå!» ropade Brehm, med utblåsta kinder. »Nu går det alldeles för långt! Och dessutom, uppriktigt sagt, när man som du själf har en mångårig sådan där— timl — liten ’oegentlighet’ i huset...»

»Hvad var det du sade?» framstötte konsuln, idet han reste sig ur stolen, utan att känna värken i

sin fot. »Hvad understöd du dig ...?»

»Reumatismen måtte ha slagit sig på öronen i kväll!» fortfor Brehm mera infamt än egentligen försiktigt. »Jag sa* helt enkelt det, att när man själf har en gammal konnässans i huset, så bör man väl inte vara så fasligt sträng emot andra — i synnerhet mot dem, som åtminstone kunna ha en ursäkt i sin relativa ungdom — då man själf däremot...»

»Det vill säga, du tror att fröken Häger och

jag? ... Nej, det var då på en gång det nedrigaste och löjligaste, som jag...» Och därpå vände konsuln sig mot dörren och ropade med dånande röst: »Fröken!»

»Nej, nej! Kors för tusan 1» ropade Brehm och for upp från stolen som satt i rörelse af en fjäder. »Hvad tänker du på? Jag vet ju inte ... jag säger bara hvad hela stan säger! Hon var ju i huset, när du blef änkling, och ...»

»Hon var min hustrus ungdomsvän, ja!» sade

konsuln långsamt och allvarligt »Hon har uppfostrat mina barn. Vet dn hvad det vill säga?»

»Tja, herre gud,» svarade den andre med en axelryckning, *det hindrar väl inte. Lotten och jag ä' ju också släkt på långt håll. Och du har väl inte varit större kostföraktare än alla andra.»

»Nej, vet du,» sade konsuln kallt, »nu tror jag att du bör gå.»

»Min vördade broder skämtar väl?» frågade rådmannen litet osäkert.

»Nej, gif du dig af till ditt lilla parti, så vida du inte vill ha Sveriges lag i skallen på dig!» ropade nu konsuln utom sig, i det han lade handen på Lundeqvists lagbok, som låg på bordet. »Men kom ihåg hvad jag säger: så länge jag bär hufvudet uppe, så kommer inte Greta att betala dina studentskulder! Adjö!»

Brehm retirerade försiktigtvis till närheten af dörren, men där morskade han upp sig igen och slängde fram:

»Det är väl hennes bror, som afgör den saken och inte dul Och ser du, han ...»

»Är bankdirektör, ja. Jag vet det,» svarade konsuln och ropade därpå ännu en gång och högre än förut: »Fröken!»»Hvad är det? Hvad vill konsuln?» svarade denna, som i detsamma öppnade dörren.

»öppna tamburdörren åt rådman!» fortfor konsuln i samma ton. »Se efter att han kommer riktigt ut!»

»Åja, han måtte väl hitta!» svarade hon.

»Ja gubevars!» inföll Brehm med en hånfull bugning emot henne. »Lämna därför inte den kära sjuklingen, för all del.»

Och därmed försvann han mycket hastigt i samma ögonblick som den uppretade konsuln slungade boken efter honom med ett dundrande:

»Slyngel! Bakdantare I»

»Hvad i herrans namn tänker konsuln på?» ropade fröken Häger förskräckt, när den tjocka boken slog i dörrposten

»Den fördömda flintskallen! Den ... den .. .» pustade konsuln och lutade sig tillbaka mot soffryggen.

»Ska en gammal, förnuftig människa bära sig åt på det viset?» banuade fröken, i det hon tog upp lagboken och strök af den med handen, hvarpå hon lade den tillbaka på bordet med ett: »Konsuln kan då aldrig lära att styra sig!»

»Gräla inte på mig!» pustade konsuln med trött ton. »Om fröken hade hört hvad han sade!»

»Visst värdt att bry sig om hvad den där säger!» svarade fröken Häger och satte sig ner på sin förra plats midt framför honom, medan han lutade sig tillbaka i soffan och stirrade mot dörren, under det ljuskronan klirrade och svängde.

4.

På detta sätt sutto de några minuter, han stirrande och med häftigt arbetande bröst samt då och då lyftande på den sjuka foten, som han under den häftiga sinnesrörelsen stött emot bordsbenet; hon till utseendet lugn men med nervös oro trummande med fingret emotkanten af divansbordet, under det hon då och då kastade en blick på den framför henne sittande mannen. ,

»Hvad var det han sade då?» frågade hon sedan

helt plötsligt och försökte att se likgiltig ut, hvilket likväl icke lyckades.

»Det kan vara detsamma 1» mumlade konsuln, som nu började ångra sin häftighet.

»Jaså, jaha — men nu vill jag veta det, ser

konsuln.»

»Han .. . han ville veta hur mycket pengar Greta har,» fortfor konsuln och tittade på ljuskronan.

»Tänker han fria till henne då?»

»Det lär nog vara meningen, det.»

»Att han inte skäms! Hvad tänker han göra af den andra då?»

»Det var just hvad jag frågade honom om.»

»Gjorde konsuln?» frågade fröken med ett uttryck af tillfredsställelse »Nå, då blef han väl flat?»

»Åja, först såg han litet besvärad ut; men sedan började han prata en hop gemenheter om fröken och mig.»

»Jaså!» utbrast fröken häftigt »Ja, där ser konsuln! Hvad har jag sagt så många gånger? Därför skulle konsuln gjort som jag föreslog: antingen låtit mig gå min väg eller också...»

Här tystnade hon hastigt; hon märkte att hon sagt för mycket, men när konsuln kompletterade hennes afbrutna mening med ett:

»Eller också gift mig med fröken? Hvad?»

Då tog hon sitt parti och sade helt allvarligt och med en själfkänsla, som klädde henne bättre än all påklistrad blygsamhet:

»Åja, sämre kunde konsuln ha råkat ut!»

»Mycket, mycket sämre, det vet jag bäst!» svarade han med full öfvertygelse. »Men ser fröken, jag lofvade min hustru både i brudstolen och vid dödsbädden att hon skulle vara den enda. Och ska då inte en gammal man och en gammal kvinna få vistas under samma tak utan att förtalet...»

»Det är sak samma, om man är ung eller gammal,» af bröt hon. »För resten är det länge sedan dess, och så värst gammal var ju ingen utaf oss. Och det vetjag, att hade inte Agnes varit så liten, när Karin dog,

så hade jag aldrig stannat en dag.»

»Det vet jag väl!» sade han med en suck af lättnad. »För min skull var det nog inte.»

»Nej då, för konsulns skull var det visst inte,»

svarade hon med en lång blick på honom, och därpå steg hon upp och gick fram till fönstret, där hon företog sig att syssla med blomkrukorna.

Den slog honom, den där blicken, och ofrivilligt sträckte han ut handen efter henne med ett halfhögt:

»Gamla vän! Var inte ond på mig. Inte rår jag för att jag inte hade plats för mer än en. Det är så med somliga naturer, ser fröken.»

Nu hade hon hunnit blifva sig själf igen, och därför vände hon sig tvärt om och sade på sitt vanliga, tvärhuggna sätt:

»Har jag nå'nsin besvärat konsuln med något känslo-pjunk? Hvad?»

»Nej, det vore synd att säga!» svarade han med ett halft leende.

»Nå, prata då inte om naturer med mig. Hade jag sett annorlunda ut, så . .. För karlarnas natur den är nu en gång. . . ja, det är detsamma, det! Nu få vi väl i alla fall ha som vi ha det.»

»Och en finns det ju ändå, som tror på oss.»

»Ännu så länge, ja. Men hon får väl giftet i sig

hon också, om hon får lefva litet till.»

»Det tror jag inte Det finns hjärtan, som inte låta förgifta sig.»

»Jaja, vi få väl se.»

»Om bara Ernst ville stadga sig,» fortfor konsuln efter en paus. »Jag ville så gärna ha henne till sonhustru, ser fröken. Hon skulle passa så bra för honom.»

»Nå men han då? Passar han för henne?»

»Hvarför skulle han inte passa?» återtog konsuln ifrigare. »Ernst är en bra pojke — fast han flaxar och far — ännu. Och så kan jag aldrig få klart för

mig, om hon tycker om honom eller inte.»

»Kors, fråga henne, vet jag!»

»Nej, det vill jag inte, det går inte an. Men jag ska väl försöka leta ut det — på fint vis.»»På fint vis?» upprepade fröken ironiskt. »Jag kan just undra, hur det skulle gå till.»

»Jaså, fröken anser mig för en sådan grofhuggare?»

»Nej, så illa mente jag val inte; men fin . . . det...» Här af bröt hon sig själf och lyssnade utåt tamburen, hvarpå hon utbrast med ljusnande ansikte:

»Nu ska man få se att hon kommer ändå!»

»Fröken pratar 1 Det ringde ju inte!»

»Jag låste inte dörren. Hon har någon med sig.»

»Tänk, om Ernst skulle 1 ...» ropade konsuln lifligt och vände sig mot dörren.

Den öppnades hastigt, och en ung flicka inträdde i förmaket, följd af en tjänstflicka, som bar en liten bricka med förfriskningar.

»God afton, enstöringar!» ropade den unga flickan ifrån dörren med en glad nick, därpå vände hon sig till tjänstflickan och sade med en min af förståndig husmor, som klädde henne förträffligt:

»Ställ brickan där på bordet, Lisett!»

»Jaa, frökenl» svarade denna, hvarpå hon ställde ifrån sig brickan och neg för konsuln och fröken.

»Om någon frågar efter mig där uppe, så säg att jag kommer strax.»

»Jaa, fröken!» svarade flickan, i det hon neg en gång till borta vid dörren och försvann så hastigt hon kunde.

»Så där ja,» ropade den unga flickan, i det hon skyndade fram till soffan och slog armarna om halsen på konsuln, »nu kan jag få hälsa på er riktigt. Stygga, stygga farbror, som inte kom med!»

»Och du, stygga unge, som dröjt så länge 1» sade konsuln ömt och strök hennes hår.

»Jag kunde omöjligt komma ifrån förr!» förklarade Greta och började under muntert prat söka förmå konsoln och fröken att smaka på malagan och dadlarna, fikonen och drufvorna, som hon fört med sig. De båda gamla krusade, konsuln för fotens skull och fröken för att det skulle så vara, men ingenting hjälpte. Slutligen tog konsuln det lilla glaset, klingade med Greta och ropade:

»Skål, du lilla solstråle!»

»Fy då, farbror!» sade den unga flickan, sedan dedruckit. »Du får inte säga så där! Det kan passa för middagsherrarna där uppe, men inte för en sådan gammal hedersman som du.»

»Jo, men du verkar alldeles som en solstråle, när du kommer,» försäkrade konsuln. »Eller hur, fröken? Gör hon inte?»

»Skäm inte bort flickungen!» varnade fröken. »Hon kan nog ta sig höga tankar ändå.»

»Och dessutom har du ju tant, som pysslar om dig så snällt — mycket snällare än hvad jag kan göra.»

»Månsken är inte solsken,» mumlade konsuln.

»Får väl duga ändå — så här dags,» inföll fröken, i det hon smuttade på sitt glas.

Den unga flickan slog till ett muntert skratt och ropade:

»Apropos månsken, ni! Kan ni gissa hvem jag hade till granne vid bordet? Jo själfva rådman Brehm! Han var rysligt artig mot mig, men jag tycker han ser så löjlig ut. Hör du, farbror, är han inte litet dum, den där herrn?»

»Litet?» upprepade konsuln med tonvikt. »Nej, det vore synd att säga!»

»Nå mycket då; gärna för mig! Han vill visst vara mycket ung, och det fast han är mycket flintskallig. Vill han inte det, farbror?»

»Kära barn, hvem vill inte vara ung, om man kan komma åt?»

»Det vill ju aldrig du, farbror — och du är ju ändå mycket äldre än han.»

»Ja, då är det väl därför,» svarade konsuln godmodigt.

»Nå, men säg mig nu, kära Greta,» inföll fröken, »hvilka är det som äro bjudna allt?»

»a, det är en faslig mängd, kära tant! Borgmästarinnan och landskam rerskan och fru Hall och fru Holmer är fruntimmerna, och så är det alla bankherrarna och revisorerna och ryttmästaren och brukspatron Hollert.»

»Jaså, är han där också?» afbröt konsuln med en föraktfull grimas.

»Ja då, och så Ernst förstås. Men hör du, farbror: hvarför ska det alltid vara revisionsmiddag?»

»Gammal osed, kära du!» mumlade konsuln.»Osed?# frågade Greta och såg på honom.

Fröken hostade och blinkade åt konsuln, men denne hvarken hörde eller såg utan fortfor mycket ironiskt:

»Nå ja, sed då, om du så vill. Förr i världen offrade man några vaxljus, när man kommit undan en fara, nu ger man en middag i stället.»

»Kommit undan en fafa?» upprepade Greta förvånad. »Nu förstår jag dig inte.»

»Konsuln pratar tok, kära barn,» inföll fröken och hostade ännu värre.

»Ja visst, ja!» sade konsuln, som nu märkte att han var på farliga vägar. »Det är så där, när man blir gammal. Nå, höll Ernst också tal du, Greta?»

»Ja då!»

»Nå, de voro väl roliga?» frågade fröken ifrigt.

»Nog skrattade alla de andra åt dem,» svarade den unga flickan kort och såg mycket allvarlig ut.

»Tyckte inte du att de voro roliga då?» frågade konsuln och såg på henne.

»Jag kan inte säga,» svarade hon helt uppriktigt. »För jag tycker aldrig om Ernst, när han skall vara rolig.»

»Jag satte på vatten, när jag var ute,» inföll fröken och såg på konsuln. »Tror inte konsuln att en kopp te . . .»

»Ja, hvad säger du, Greta?» frågade konsuln, som förstod sin gamla hushållerskas menings

»Kanske det inte vore så illa,» svarade hon, »ofvan* på alla de där läckerheterna.»

»Det ska vara gjordt i en handvändning,» sade fröken och skyndade ut ur rummet.

5.

Konsuln förstod mycket väl att fröken ville gifva honom ett önskadt tillfälle att tala med den unga flickan om

sonen, och han hade ingenting emot att honafiägsnade sig; men han visste inte riktigt hnr han sknlle börja. Han läppjade litet på vinet, tog sig ett fikon och sade sedan, som det tycktes, helt afsiktslöst:

»Jaså, du tycker inte om Ernst, när han ska vara rolig, säger du?»

»Nej, för då blir han alltid så bråkig »

Ett klander mot sonen stack alltid den gamle, fast han ofta kunde klandra honom själf bittert nog. Men nu retade det honom och han frågade därför helt oförsiktigt:

»Nå tycker du om honom annars då?»

Först teg Greta och hade mycket att syssla med drufklasarna i den lilla silfverskålen, sedan tittade hon åt andra änden af rummet och svarade helt likgiltigt:

»Åja, annars är han mycket hygglig -— ibland!»

»Jaså, bara ibland? När då, till exempel?»

»Inte när han är på middag!» kom det mycket be stämdt från den unga fiickan.

»Hvarför det då?» frågade konsuln och drog henne litet närmare sig.

»Därför att.. . jag kom att observera honom vid bordet i dag och . . . usch, farbror 1 Han dricker, du!»

»Nå, hvem dricker inte vid en middag!» inföll konsuln och försökte se humoristisk ut.

»Ja, men han dricker gärna, du!» fortfor flickan ifrigt. »Han smuttade inte på ett enda glas. Han drack oupphörligt i botten.»

»Det gör man, när man är ung,» inföll konsuln, »det gjorde jag också.»

»Nej, det gjorde du bestämdt inte.»

»Jo, det gjorde jag. Ända till dess jag lärde känna min salig hustru. Hon vänjde mig af me ddet.»

»Gjorde hon?» frågade den unga flickan lifligt. »På hvad sätt då?»

»På ett mycket enkelt sätt: hon bara såg på mig.»

»Och det tog dig så?»

»Ja, ser du, min flicka! Just det att hon ingenting sade — inte kom med några förebråelser — utan bara såg på mig: det var det som tog mig.»

»Jag såg på Ernst under hela middagen, jag!» utbrast den unga flickan fortrytsamt. »Men det brydde han sig inte om! Det tog honom inte ett dugg »»Då såg du nog inte på honom- på det rätta sättet, min flicka.»

»Det hvarken kunde eller ville jag. Jag var så rädd för att. . . för att...»

»För att de andra skulle märka det — var det inte så?»

»Nej! Jag var rädd för att han skulle säga någonting kvickt om det också och narra de andra att gapskratta. För bara han öppnade munnen, så skrattade de — innan de visste hvad han skulle säga — i synnerhet borgmästarinnan och apotekar Hall.»

»Nå än du då?»

»CJsch, jag var nästan gråtfärdig! Hvarför skall han vara deras narr?»

»Hör du, Greta, du,» sade konsuln hastigt, i det han lyfte upp hennes hufvud och vände det emot sitt eget, »jag skall säga dig en sak: allt det där bevisar bara att du tycker om honom.»

»Nej, farbror 1» svarade hon ifrigt och lutade sitt hufvud mot hans axel. »Det är inte alls såsom du tror. Jag skulle kanske kunna tycka om honom — men jag törs inte.»

»Tokerier I Min lilla Greta skall vara en modig flicka. Ser du, mitt barn, du får lof att taga vara på Ernst åt mig; han är på villovägar — inga farliga ännu, men de kunna bli. Det finns god kärna hos honom, fast skalet är litet fladdrigt — och du ska rädda honom åt både sig själf och oss. Han behöfver ett hem, ser du — det är hvad vi män behöfva bäst af allt här i världen »

»Ett hem?» hviskade hon sakta. »Han har ju ditt!»

»Mitt?» återtog konsuln utan all bitterhet. »Kära barn, det gamla boet har blifvit för trångt för honom och gubben för vresig och kärf. Han behöfver ett nytt bo, ett eget, som han får bygga själf — ett bo med glädje och kärlek i, med en varm famn att trygga sig till och en ljuslockig framtid att arbeta för. Och det skall du skänka honom, Greta — vill du inte det?»

»Jo, nog ville jag,» sade hon sakta, »men jag kan nog inte — jag törs inte.»

»Tror du så litet på dig själf?»

»Både på .mig själf och honom Jag är stolt, serdn. . . jag vill inte dela med någon. Hvarken med hans affärer eller hans vänner — och allra minst med glaset.»

»Glaset! Glaset!» upprepade konsuln otåligt. »Du talar ju som om han vore en drinkare! En glad sällskapsmänniska, det är ju något helt annat! Men gubevars, om du inte bryr dig om Ernst, så får du väl snart en annan friare, kära Greta.»

»Du pratar! Hvilken då?» frågade hon nyfiket.

»Rådman Brehm, dul I egen hög, flintskallig person!»

»Rådman Brehm?» ropade Greta skrattande. »Var det därför han var så artig mot mig vid bordet?»

»Jag förmodar det. Han var här nere hos mig för en stund se'n och ville veta hvad du vägde.»

»Hvad jag vägde?» frågade den unga flickan förvånad.

»Omsatt i kronor, begriper du!» tilläde konsuln torrt.

»Å, att han inte ...»

»Skäms, menar dul» tillfogade konsuln. »Hvarför tusan skulle han göra det? Tror du kanske att man blir magistratspersonsfru för intet här i världen?»

»Nej, det är sant!» svarade Greta fortfarande skrattande. »Men hvad svarade du då?»

»Jag körde ut honom, jag!» svarade konsuln, i det han förnöjd gnuggade händerna; »och det med lagens bistånd,» fortfor han, i det han visade henne hur han kastade boken.

»Å hvad du är rar, farbror! Det får du lof att ha en kyss för!» ropade den unga flickan, i det hon slog armarna om halsen på honom och kysste honom midt på den skäggiga munnen.

»Jaså, det tycks vara uppgjord t nul» hördes en munter stämma från dörren till tamburen. Det var fröken som kom med tebrickan.

»Misstag, kära fröken!» sade konsuln småskrattande. »Den där fick jag för att jag körde ut rådman.»

»Nå, det var då egentligen jag, som ...» mumlade fröken, i det hon satte brickan på bordet.

»Var det?» ropade Greta och skyndade upp. »Då ska tant också få en! Och nu sätter tant sig i soffan bredvid farbror, så serverar jag te.»Hon tvang fröken med skämtsamt våld ner i soffan bredvid konsuln, och när det var gjordt, ställde hon sig framför bordet och såg på dem med hufvudet på sned och lekfullt kisande ögon, i det hon ropade:

»Så där ja! Nu ser ni ut som ett riktigt genom-trefligt gammalt par, där ni sitter.»

Det gick som en elektrisk stöt genom de båda gamla, och de makade sig ovillkorligt ifrån hvarandra till hvardera

änden af soffan.

»Hvarför makar tant sig?» frågade Greta förvånad.

»Jag är rädd för att komma åt konsulns fot,» stammade fröken och makade sig ännu mera.

»Ack, det tänkte jag inte pål» sade Greta och slog i te, hvarpå hon satte sig midt emot dem på frökens förra plats. »Var så god, farbror lilla 1 Var så god, tant!»

Man smuttade på teet under ett ögonblicks tystnad. De båda gamla sågo generade ut och funderade på att säga någonting för att få slut på förlägenheten, då den unga flickan hastigt slog till ett litet muntert skratt och vände sig till fröken.

»Kan tant tänka sig att rådman Brehm — å, så lustigt! Jag undrar hur jag skulle ta mig ut som rådmanska?»

»I månskenet?» inföll konsuln skrattande.

»Ja, men det är romantiskt, farbror!» fortfor den

unga flickan. »Och det vore kanske inte så dumt ändå? Så fasligt mycket att göra fick jag väl inte, för han har ju en släkting, som hushållar för sig. . . Brände farbror sig?» afbröt hon sig hastigt, då konsuln började hosta alldeles förtvifladt.

»Ja . . . hm . .! Jag tror . .. nästan ...»

»Det är kanske för starkt?» inföll fröken, som ville blanda bort korten.

»Jaja, kanske det!» mumlade konsuln.

»Hon lär ska vara mycket vacker, har jag hört,»

fortfor Greta. »Tant har väl sett henne?»

»Åja, nog har jag det,» svarade fröken och blåste

på teet.

»Ja, men det har inte jag,» fortsatte Greta i samma omedvetna ton som förut. »Hon måtte bestämdt aldrig gå ut.»»Nenej, hon har nog sina skäl att hålla sig undan J» mumlade konsuln tämligen oförsiktigt.

»Hvarför det då?» frågade den unga flickan förvånad.

»Hå kors, konsuln menar naturligtvis att.. . att...» Här afbröts fröken af en häftig ringning och steg genast upp, i det hon mumlade halft för sig själf: »Nå, den där kom då lagom!»

»Nej, sitt tant! Det är väl Lisett som kommer efter mig, kan jag tänka.»

Och därmed skyndade hon ut i tamburen.

»Alltid ska då konsuln ramla ur sig!» sade fröken förebrående i det hon satte sig igen.

»Nej, hör nu fröken!» utbrast konsuln skrattande. »Nyss 'ramade' jag åt mig och nu 'ramlar' jag ur mig. Fröken blir då allt värre och värre I»

I detsamma hördes ett brummande där ute i tamburen och sedan ett litet utrop af den unga flickan: »Fy då, så du skrämde mig!»

»Det är bestämdt Ernst!» ropade konsuln gladt. »Det låter så, detl» svarade fröken och satte ifrån sig tekoppen.

Dörren från tamburen slogs upp och en reslig, mörklagd ung man trädde in efter den unga flickan, till hvilken han skrattande ropade:

»Jag tror du blef rädd, Greta! Men det skulle du ha för att du rymmer ifrån oss och glömmer att jag bjudit upp dig till tredje valsen.»

Därpå skyndade han fram till soffan med ett:

»God afton, kära farsgubben! Hur är det med

foten? God afton, tant! Nej, ser man på bara, här är ju också storrummel! Nu förstår jag hvarför Greta smög sig ner »

»Hon glömmer inte sina gamla vänner, hon!» sade konsuln med litet undermening.

»Hvem tror du gör det?» svarade sonen muntert. »Vi ha nyss druckit din skål där uppe — föreslagen utaf Emil!»

»Och nu dansar ni?» inföll fröken.

»Ja för tusan! Man får lof att ha motion på så mycket mat. Å, vet du, far, det är en styf middag, som Emil gifvit oss. Den konsten kan han. Och såhade han bjudit sådana som kunna äta också. I synnerhet Brehm och ryttmästarn.»

»Ja, hör nu, den där ryttmästarn, hvad har han egentligen där uppe att göra?» frågade konsuln. »Han har väl ingenting med banken att skaffa? Möjligtvis som låntagare 1»

»Nå, kallar du det för ingenting då, far?» skrattade Ernst. »Han är en af de bästa omsättningskunderna i hela sta'n. Och så vet du väl att en uniform gör sin goda effekt — den lyser upp vid ett middagsbord — parerar lika bra som en krokan 1 Men kom nu, GretaI Valsen väntar!»

»Ja det är rätt, barn,» sade konsuln och räckte ut handen åt Greta, »dansa ni!»

»Det var hyggligt af dig, far, att du inte blir

afundsjuk för att jag tar henne ifrån dig!» sade sonen, i det han tog konsuln om axlarna och ruskade honom innerligt.

»Ånej, jag hoppas du lämnar igen henneI»

»Ja gunås, jag är väl så illa tvungen!» skämtade sonen, i det han bjöd Greta armen och började gnola: »Till dansen, till dansen! Hör du musikens toner?»

Och skrattande togo de båda god natt och skyndade bort, medan fröken gick efter dem ut och stängde

tamburdörren. Därpå flyttade hon bort brickorna, och när det var gjordt, kom hon tillbaka in för att säga

god natt, då konsuln, som hittiils suttit tyst, helt plötsligt

frågade:

»Vet fröken hvad hon påminner mig om, den där flickungen?»

»Nejl»

»Jo, om en liten episod från min jägartid, mitt friska vandringslif i skog och mark »

»Ja, det är skada att inte konsuln kan få ströfva omkring där ännu och skaffa sig litet mera gikt!» inföll fröken försmädligt.

»Ja, det är skada!» återtog konsuln utan att låtsa höra piken. »Då lefver man, ser fröken!»

»Vackert lif, när man dödar andra!»

»Än se'n då?» Gör inte jägarn det, så gör höken och räfven det. Nå, emellertid träffade jag en dag på en trastunge i ett skatbo. Hur den kommit dit, detvet jag inte; men den lyste upp hela boet — alldeles

som lilla Greta där uppe.»

»Fy då, liknar konsuln sin mågs fina hem vid ett skatbo?»

»Undrar just om det är så galet? Skratta och

pladdra göra de, vänta främmande oupphörligt och äro

tokiga i allt som glänser och lyser.»

»Må vara; men de snatta inte guld och silfver

för detl»

»Vi ska hoppas det!» mumlade konsuln.

»Nå, men hur gick det med trastungen?»

»Vet inte, kära fröken! De gifte den kanske med

en skata eller också åto de väl upp den till sluts — så vida den inte flög ifrån dem.»

»Ja, inte sant,» inföll fröken lifligt, »det gjorde

den nog?»

»KanhändaI» svarade konsuln. »Men den här lilla

trastungen ska de inte få äta upp — förr får den flyga.

Bättre fågel än skata eller kråka skall hon ha — om

det också skulle bli en vildfågel I»

»Ska inte konsuln gå och lägga sig nu?»

' »Nej, jag är inte sömnig. Tids nog får man sofva

— sofva längre än man kanske vill. Jag lägger väl en patience i stället.»

»Ja, men sitt inte för länge uppe. Kom ihåg foten!»

»Var lugn! God natt och sof godt! Kan undra,

om min trastunge har roligt nu?»

»Visst har hon det! God natt, god natt!» sade fröken vänligt och gick.

När konsuln blef ensam, började han blanda korten och lyssnade emellanåt uppåt taket, där ljuskronan klirrade och svängde under de taktmässiga stegen där uppe.

»Hejsan, hvad dansen går och hvad skatorna skratta!» mumlade han. »Kan just undra hvad det är för främmande som skall komma?»

4. — Från stad och land.6.

Klockan var slagen tio morgonen därpå, när vaktmästaren Pettersson kom uppför trapporna till Soldinska våningen med en portfölj under armen. Tamburdörren stod på glänt, och han gick direkt in, husvarm och van som han var, och då han inte såg till någon i salen, steg han oförskräckt på in i salongen, där jungfru Lisett hade slagit upp fönstren och höll på att städa i ordning efter festen i går. Hon stod just med ryggen emot dörren och lutade sig framåt för att damma af en atenienne full med småsaker, då Pettersson, som var en galant ung man och som varit betjänt innan han blef vaktmästare i banken, helt sakta klef fram på den. mjuka brysselmattan och tämligen ogeneradt tog henne om lifvet med ett halfhögt uttaladt:

»Morgens, lilla sötnosen!»

»Jesses då!» skrek Lisett till och höll på att tappa damm viskan. Därpå vände hon på hufvudet och fortfor betydligt lugnare: »Otäcka människa! Hur kom han in?»

»Vanliga dörrvägen, händelsevis 1» svarade Pettersson utan att släppa sitt tag. »Hur mår hon annars på morgonkvisten ? »

»Skralt är det, men inte behöfver han hålla i mig!» svarade Lisett och gjorde sig lös. »Hvad ä’ de annars han vill?»

»Driktörn är väl inte oppe?» frågade Pettersson, som alltid drog ihop direktörstiteln till tvåstafvig.

»Hon är ju nyss tie, vet jag? Och Pettersson vet väl bäst själf när di gick i natt.»

»Usch ja, det var ett, tu, tre — händelsevis.»

»Jag kan nog tro det. Det är vådligt så di lefver!»

»Tala om det för den som salverar!» sade Pettersson filosofiskt, i det han slog sig ner på en puff.

»Sätter han sig? frågade Lisett spetsigt.

»Ska väl någe ta sig till medan en väntar. Di åt frukost med, innan di gick — händelsevis »»Är det mänskligt, det — när di var bjudna på middag?» utbrast Lisett och satte armarna i sidorna.

»Och den som va genomgående ändå, fast det var sittande bord,» vitsade Pettersson med självförnöjd min, och tilläde sedan helt osökt, som om det fallit af sig själf: »Jag fick lof att leda hem rådmani»

»Så’na trattar!» fnyste Lisett föraktligt. »Det var då väl att frun och fröken gick och la' sig.»

»Jaa, för se’n spelte di bank,» sade Pettersson lakoniskt.

»Privatbank?» frågade Lisett nyfiket.

»Asch nej, polsk bank!» svarade Pettersson öfver-lägset.

»Hvad ä det för någe?» frågade Lisett på nytt.

»Det är ett annat hasardspel — händelsevis,» svarade Pettersson öfverlägset som förut. »Driktörn klådde dem rejelt, ska Lisett tro. Han tog visst igen för både middan och supén och frukosten med. Unga herrn här inunder satt emellan värre, och aptekarn blef allt gnuggad, han med.»

»Det var då lagom åt dom!» menade Lisett.

»Gentila prissar ä’ di i alla fall,» fortfor Petters-

son. »Var lugn för att jag fick mej en tia på staken. Men nu får allt lilla Lisett gå in och ruska på driktörn, för si kassörn ska ha di här papperna

underskrifna.»

»Det får han allt göra själf då,» svarade Lisett näbbigt.

»Nej, djäkeln heller!» svarade Pettersson och såg tillgjordt förskräckt ut. »Inte får kassörn skrifva drik-törns namn, inte — tycker hon det?»

»Pettersson får väcka honom själf, menar jag,» sade flickan skrattande. »Sällan går jag in till nå’n

herre om rnornarna.»

»Å djäkeln! Skulle han kanske — händelsevis?» frågade Pettersson, i det han ville taga henne om lifvet igen.

»Tafsa inte dit!» varnade jungfru Lisette och slog honom på fingrarna.

»Kors, jag ville bara höra om han brukar...»

»Kommer aldrig i frågan. Han tittar inte åt en syndare en gång. Men i alla fall så kan det varagenant, ser Pettersson, och därför så...» här tittade hon hastigt åt en af sidodörrarna och hviskade snabbt: »Tyst, fröken U

»Då får en hålla sig på mattan,» sade Pettersson och tog ett hastigt steg bortåt dörren, där han blef stående i väntande ställning.

»Hvem är det Lisett talar med?» frågade Greta, som öppnade på sin dörr och tittade ut.

»Jo, fröken, det är så att...»

»Jaså, det är Pettersson,» sade den unga flickan, som nu kom ut i salongen. »Söker Pettersson min bror?»

»Jaha, se det är från banken,» svarade denne bugande, »men jag hör att driktörn inte ä’ oppstigen än.»

»Lisett kan ju gå och bulta på herrns dörr,» föreslog Greta,

»Nej, snälla fröken, det törs jag rakt inte,» svarade Lisett, som under tiden stängt fönstren

»Kan inte Pettersson komma igen då?» frågade Greta.

»Nej, ser fröken, det ä' några papper från kassören, som ...»

»Nå, då skall jag gå och höra om han är vaken,» fortfor Greta, i det hon gick ut i salen och sedan genom en korridor fram till broderns dörr.

»Styf flicka det där,» sade Pettersson och såg efter henne, »och djäkligt söt — händelsevis.»

»Och reda på sig har hon, ska Pettersson tro.»

»Jojo men. Den kniper di snart bort. Rådman gick och jollra om någe' i den vägen, när jag ledde hem’en i morse.»

»Den? Pyh, slipa får hanl» utbrast Lisett föraktligt.

»Den, sa hon! Det ä’ ingen karl att blåsa åt, det. Bra lön och duktiga sportsler, och inte ä’ han så värst lastgammal heller. Och fast han tutar litet emellanåt, så kan han då aldrig få något vidare ondt i håret, te-minstingen.»

»Håll mun på sigl» hviskade Lisett, som tittade utåt salen och såg Greta komma tillbaka.

*Min bror är uppe för länge se’n,» sade hon meden viss tillfredsställelse, i det hon kom in igen. »Pettersson skall gå in till honom.»

»Jaha! Tackar för hjälpen!» svarade Pettersson, i det han bugade sig och försvann genom salsdörren.

»Har inte Lisett slutat städa än?» frågade Greta och såg sig omkring i salongen.

»Jo, fröken, nu är det klart. Nog tycker jag åt-

minstone att tobakslukten é! borta,» svarade Lisett på sitt vanliga, talföra sätt. »Fast här var alldeles vådligt, när jag kom in, ska fröken tro. Cigarrstumpar och aska öfverallt, alldeles som på stadskällaren. Se jag vet det, för jag har en kusin som ä husa där, och det vet jag då, att...»

»Gå nu in till mig och laga att där också blir

städadt,» af bröt Greta med en ton, som inte tillät något vidare prat, hvarför också jungfru Lisett aflägsnade sig med en knyck på nacken.

När Greta blef ensam, stod hon först några ögonblick vid fönstret och såg ut i den vackra vintermorgonen, därpå gick hon fram till pianot, öppnade det och spelade stående helt sakta några takter af en sprittande vals, under det hon tänkte:

»Å, hvad Ernst för bra! Ja, gällde det bara att

valsa med honom — då . .. då ...»

Hänförd af minnet utaf kvällens nöje, började hon spela allt starkare, då helt hastigt en dörr öppnades i andra änden af salongen, ett ungt, tämligen okammadt fruntimmershufvud tittade ut och en halft otålig, halft släpande stämma ropade:

»Snälla Greta, spela för allt i världen inte så hårdt. Jag har redan hufvudvärk förut — å, en alldeles förskräcklig huf vudvärk!»

»Stackars Agnes! Har du?» frågade Greta i det hon skyndade fram till dörren, genom hvilken hennes svägerska trädde ut i sin eleganta morgon dräkt, hvars fläckfria hvithet ännu mera framhöll det sjukliga i hennes gulaktiga hy och de djupa skuggorna omkring hennes stora, bruna ögon.

»Usch ja, jag har sofvit så illa i natt,» fortfor den unga frun, i det hon med långsamma steg släpade sig fram till en liten soffa, i hvilken hon slog sig ned ochdrog upp fotterna under sig. »De ville ju aldrig sluta, de odrägliga herrarna!»

»Och så dansade du kanske bra mycket,» påminde henne Greta, i det hon drog fram en puff och satte sig framför henne. »Du vet ju att doktorn ...»

»Ånej, därför var det visst inte!» utbrast Agnes tämligen otåligt. »Dansa kan jag hur mycket som helst, utan att det gör mig något. Nej, men allt bestyret och all omtanken för en sådan där middag.. . och så att prata med de där tråkiga fruntimmerna — borgmästarinnan, som aldrig talar om annat än sjukdom, och fru Holm er, som bara pratar om mat...»

Här såg den unga frun ofantligt lidande ut och lutade sitt vackra, bleka hufvud tillbaka mot soffdynan; men efter en liten stund lyfte hon upp det igen och frågade tämligen lifligt:

»Nå, men var det inte en fin middag, du Greta?»

»Jo, jag tyckte att den var nästan för öfverdådig,» svarade den unga flickan allvarligt.

»Ack, kära du,» fortfor hennes svägerska med matt röst, »tacka Gud att det inte klandras ändå! Tänk på borgmästarinnan, som har så elegant — och Brehm och Hall, som äro sådana läckergommar! For att nu inte tala om ryttmästaren, som alltid umgås på hofvet, när han är uppe i Stockholm.»

»Men nog är en sådan där middag vådligt dyr?» frågade Greta.

»Det förstås! Men när man, som Emil, är bankdirektör, så får man ju lof att representera. Och hvad nu en sådan där revisionsmiddag beträffar, så är den alldeles absolut nödvändig, säger Emil.»

»Vet du, Agnes, det kan jag inte alls förstå,» inföll Greta och skakade på hufvud et. »Hvarför skulle den vara nödvändig?»

»Ack, kära du, det där är finansaffärer, och hvad behöfva vi bry oss om dem?»

»Ja, men om jag vore gift med en bankdirektör, så skulle jag vilja ha reda på . .. jag skulle inte kunna vara lugn, om inte ...»

»Du skulle kanske rent af vilja sitta i banken med, som kamrerskan i Folkbanken?»

»Ja, hvarför inte? Hvarför kunna inte vi frun-timmer också arbeta? Hvarför kunna inte vi hjälpa våra män, när de ha sådana befattningar eller yrken, som vi kunna förstå oss på?»

»Usch nej, Gud bevara mig! Det är herrarnas sak, och de tycka minsann inte om att vi lägga oss i deras affärer. Och jag är inte alls så där modern af mig som du, kära Greta. Får Jag bara roa mig och se folk omkring mig, så bryr jag mig visst inte om att sitta och räkna efter hvad det kostar. Emil säger att vi ha råd till att lefva som vi göra, och det bör väl han bäst veta.»

»Mamma, mamma!» hördes nu ett par barnröster inne ifrån rummet, därifrån hon nyss kommit ut. »Mamma, vi vill komma u-u*ut!»

»Å, de barnen!» suckade den unga frun med ett uttryck af förtviflad trötthet. »Nu börja de på igen. Snälla Greta, om du ville leka litet med dem inne i barnkammaren. De taga alldeles ner mig där inne.»

»Ja gärna,» svarade Greta gladt, i det hon steg upp, »jag har ju inte hälsat på dem än i dag.»

»Men för all del låfc dem inte skrika och stoja. Det plågar mig så horribelt.»

»Ja, jag vet,» svarade Greta med en viss ironi i tonen. »Om du vill, så kan jag ju ta in dem till mig en stund.»

»Ack ja, om du ville det! Jag hvilar mig litet här på soffan, till dess Emil kommer ut.»

»Pettersson är inne hos honom nu med några papper ifrån banken,» sade Greta och gick in i rummet, där hon mottogs af ett stormande jubel.

»Aldrig får han då vara i fred för den där banken heller!» mumlade den unga frun i det hon sträckte ut sig på soffan och slöt ögonen. Hon var förtjusande vacker, där hon låg med den ena af de fina, hvita hän derna under kinden och de lätta skyarna af den hvita morgondräkten mjukt smygande sig efter konturerna af hennes på samma gång smidiga och fylliga gestalt.

Några ögonblick därefter hördes steg ute i salen och hennes man kom ut från sitt rum, följd af vaktmästaren, till h vil ken han yttrade helt kort och tämligen befallande, i det han stannade framför dörren till salongen, som fortfarande stod Öppen:»Jag är uppe i banken inom en timme. Är det någonting förut, så få ni telefonera.»

»Jaha, driktörn!» svarade Pettersson bugande och tilläde sedan frågande: »Det va' ingenting annat?»

»Nej, inte nu!» svarade Soldin och gick in i salongen, där han gick fram till sin på soffan hvilande hustru, ropande helt gladt: »Nej, se Agnes! Är du redan uppstigen?»

Han ämnade just böja sig ner för att kyssa henne på pannan, då Pettersson där ute i salen vände om vid utgången till tamburen och kom tillbaka till salongsdörren, i det han ropade:

»Kors då! Det va så sant, det!»

»Var det något mera?» frågade Soldin och vände sig om med missnöjdt rynkade ögonbryn.

»Driktörn gick ifrån di här i går middags — händelsevis,» fortfor Pettersson och sträckte fram en nyckelknippa med tre eller fyra nycklar på.

»Mina nycklar?» utbrast Soldin häftigt och kände efter i sina fickor, hvärpå han med tilltvingadt lugn fortfor: »Ja minsann!»

»Di låg på skrifborde' i driktörns rum, sa städerskan,» sade Pettersson och lämnade fram dem till Soldin, som hastigt kommit upp till salongsdörren.

»Jaså, var det af henne som Pettersson fick dem ?» frågade Soldin.

»Nej, hon hade lämnat dom till kassörn, och han ba mej lämna dom till driktörn,» sade Pettersson, i det han bugade sig.

»Ja det är bra. Skynda sig nu med papperen!» sade Soldin och vände om samt gick tillbaka till sin fru, medan Pettersson skyndade sig ut genom tamburen och funderade på hvarför »driktörn» såg så underlig ut, när han fick nycklarna.7.

Emil Soldin var en reslig, ljuslett karl om några och trettio år med en viss engelsk turnyr öfver hela sitt väsende. Hans rödblonda hår var vågigt och rikt, liksom kindskägget och mustascherna, men den klufna hakan var slätrakad, rund och glatt och gaf hela fysionomien ett godmodigt och välvilligt uttryck. Den höga, något bakåtlutande pannan och de stora, gråblå ögonen tydde på liflig fantasi och sangviniskt temperament; den friska färgen på kinderna och den fylliga munnen med sin utskjutande öfverläpp hänvisade på lefnadslust och frikostighet, kanske också på njutningslystnad. Hufvudet bar han högt och rakt på en stark hals och breda, muskulösa axlar, och rösten var fulltonig och kraftig samt hade något af tenor i klangfärgen.

Han var med ett ord en ståtlig företeelse, och det låg något på samma gång vinnande och imponerande i hela hans uppträdande Det vinnande däri kom i synnerhet till synes nu, när han skyndade tillbaka till sin hustru, som reste sig till hälften, och när han satte sig bredvid henne, slog armen om hennes lif och hälsade henne god morgon med en kyss och ett ömt:

»Hur är det fatt, Agnes lilla? Du ser så blek ut? Mår du inte bra?»

»Jag har sofvit så illa,» svarade den unga frun med matt stämma; »ni slutade ju aldrig.»

»Ja, kära du, det blef litet nattsöl; men det är ju så vanligt efter middagar. Brehm ville aldrig sluta och inte Falk heller — och Ernst är ju också en sådan där nattsölare.»

»Men det syns inte på dig,» fortfor Agnes, i det hon såg på honom med en egendomlig blandning af afund och beundran. »Å, Emil, om jag vore så stark som dul»

»Du skall nog bli det,» sade han och smekte henneshår. »Vänta bara! Vi få försöka komma ut i vår — jag får lof att ta tjänstledighet och föra dig ner till Rivieran, det skall göra dig godt.»

»Det blir nog ingenting af. Du sade så i fjor också.»

»Då vet du ju hvad som hindrade. Barnen sjuk-nade ju för oss. Men det var sant, jag har inte hälsat på dem än i dag!»

Och han gjorde min af att stiga upp, men hon hejdade honom.

»Nu är Greta inne hos dem i barnkammaren! Tag för Guds skull inte hit dem, de stoja så fasligt! Men hvad var det Pettersson sade? Hade du glömt dina nycklar?»

»Ja, dumt nog!» svarade han, i det en skugga hastigt drog fram öfver hans ansikte. »Jag hade ju så mycket' att tänka på i går — middagen bland annat. De ville ovillkorligen spela kort,» sade han sedan med hastigt ombyte, »därför drog det så långt ut — och som artig värd måste jag naturligtvis vara med. Nå, jag vann då, så i det fallet har jag ingenting att klaga.»

»Vann du mycket?» frågade hon nyfiket

»Åja, inte så litet,» svarade han, i det han ur västfickan tog fram några hopvikta sedlar, som han lämnade henne;o »och den vinsten har jag bestämt åt dig.»

»Å, så snällt, Emil! Jag behöfver just en ny hatt, som jag ämnar beställa från Stockholm »

»Jo jag tackar! Våra modehandlerskor duga så-ledes inte längre?»

»Åjo, i hvardagslag . . . Gud, hvad mitt hufvud värker!»

»Stackars liten! Skall jag kyssa bort hufvud värken?» Och han böjde sig ner och tryckte en kyss på hennes panna samt sade sedan, i det han skämtsamt hotade henne med fingret:

»Men när man dansar så mycket som du gjorde i går kväll!»

»Det var visst inte för dansens skull, den tröttar mig inte!» utbrast hon lifligt och tilläde sedan med lidande stämma: »Det finns annat som tröttar mig

mycket, mycket mera.»»Säger du det? Som, till exempel?» frågade han med samma skämtsamma ton som förat.

»Som till exempel att sitta här ensam hela förmiddagarna, medan du är uppe i banken. Att hålla på med den eviga kretsgången mellan barnkammaren och köket, mellan skafferiet och handkammaren. Å, hvad ni karlar ä' lyckliga! Ni ha något att tänka på, att intressera er för, att arbeta för. Men hvad ha vi I Hushållet och aldrig annat än hushållet!»

»Nå men man och barn då? Jag trodde att du intresserade dig en smula för dem, Agnes!»

»Ja, det vet du ju mycket väl att jag gör — men det är inte det jag menar!» utbrast unga frun otåligt, i det hon satte sig upp helt och hållet. »Er fattas det ju ingenting — barnen ä' friska och glada, och du har allt hvad du kan önska Stora inkomster, allmän aktning — nej, hvad säger jag? — allmän beundran utaf hela staden, en massa affärer som intressera dig, vänner som trängas omkring dig ...»

»Och en liten missnöjd hustru, som ...»

»Emil, låt bli att skämta! Jag talar allvarsamt.»

»Nå ja, allvarsamt sagdt: jag tycker inte att du är så värst beklagansvärd. Du har ditt piano, dina böcker, dina

handarbeten — oberäknadt alla visiter och alla väninnor ...»

»Tror du verkligen att det är så roligt allt det där?»

»Nå, tror du kanske att jag har så rasande roligt där uppe i banken då?»

»Åja, vore det tråkigt där, så stannade du nog hemma någon förmiddag. Holmer sade i går, att du mycket väl kunde vara hemma ett par förmiddagar i veckan, om du bara ville.»

»Jaså, herr Holmer lägger sig i det också!» utbrast Soldin hastigt, i det han steg upp. »Men du glömmer

att det är min skyldighet att vara där.»

»Ja, men när din egen kassör säger. ..» fortfor den unga frun envist, men af bröts helt hastigt af mannen, som mycket kort utbrast:

»Holmer är inte min kassör utan bankens. Vore

han min, så afskedade jag honom genast.»»Ja men, snälla Emil, jag begriper inte hvad du har emot Holmer. Mig förefaller han så hygglig...»

»Mig förefaller han däremot som om han alltid skulle gå pä lur efter något tillfälle att få trakassera folk. Det är en räfnatur, hela karlen. Men trefligare saker kunde vi väl hitta på att tala om den lilla stund jag får vara hemma. Och efter som du vill ha något nytt att intressera dig för, så borde jag kanske tala med dig litet om Greta.»

»Greta? Hvad är det med henne?» frågade den unga frun med liflig nyfikenhet, och det trötta uttrycket i hennes ansikte försvann nästan ögonblickligt.

»Jo, vet du, Agnes! Jag tror att hon snart nog får sig en friare — eller kanske rent af två, du. Jag förmodar du såg hur artig Brehm var emot henne i går — och ryttmästaren också för resten. De riktigt kappades om att fjäsa för henne. Nå ja, Greta är ju en rätt söt flicka, och jag undrar inte på, att . . .»

»Ryttmästarn brydde sig då visst inte om henne!»

inföll unga frun, som det tycktes litet förtrytsamt. »Men Brehm vore ju ett mycket godt parti för Greta. Hon, som är så oerfaren och ung, behöfver en stadgad man — framför allt af en viss ålder. ..»

»Tror du att din bror Ernst är af den åsikten också ?»

»Ernst är alldeles för lättsinnig för att kunna ha några åsikter i det fallet,» svarade Agnes och såg ofantligt gammalförståndig ut.

»Emellertid tycks Greta ha fångat fjäriln. Åtminstone ser det så ut.»

»Ack, det är bara hans vanliga fladder. Tror Greta på hans prat, då ...»

»Jaja, du bör känna honom bättre än jag. Och jag skulle inte ha något emot, om Greta ville bli [-rådmanska.-] {+råd- manska.+} Brehm är en framtidsman — och när han

bara förut ordnat vissa förhållanden, som äro litet . . . litet oegentliga...»

»Hvad menar du?»

»Jo, jag menar — hm! Det är den där släktingen — hans hushållerska, du vet.»

»Ja, hon får naturligtvis flytta. Henne behöfverhan ju inte, om han gifter sig,» yttrade den unga frun helt enkelt; men när Soldin såg på henne med en egendomligt förvånad blick, frågade hon hastigt:

»Hvarför ser du på mig så där?»

»Jo,» svarade Soldin litet tvekande, »har du verkligen inte hört något särskildt om . .. om den där hushållningen?»

»Nej, hvad skulle det vara? Kanske det att de äro släkt med hvarann på långt håll?»

»Ja, det var just det jag menade!» inföll Soldin hastigt. »Och därför har han kanske inte så lätt att bli af med henne som du tror. Men nu får jag lof att ge mig af upp i banken. Adjö med dig, Agnes lilla. Sköt nu väl om dig, så att du blir af med hufvud värken.»

Och när han nu närmade sig på nytt och böjde sig ner för att kyssa henne, slog hon med ett plötsligt utbrott armarna om hans hals, tryckte sig intill honom och bad $å bevekande:

»Emil! Stanna hemma hos mig i dagl Å, gör det — för min skull!»

»Det är omöjligt! Jag har viktiga saker att göra där uppe i banken,» svarade han, i det han satte sig hos henne, »men jag skall försöka komma hem tidigare i stället, och i eftermiddag — om du vill — så åka vi ut till Agnesberg, du och jag och barnen — det skall göra dig godt.»

»Fara dit ut nu, midt i vintern,» utbrast hon nervöst, »inte är det något nöje! Hvad bryr jag mig om att åka — jag vill mycket hellre att du skall vara hos mig ...»

»Ja men, snälla Agnes!»

»Å, jag förstår mycket väl: du tycker det är tråkigt att vara hemma hos mig, därför att jag inte mår bra — därför att jag inte kan vara glad ...»

»Seså, Agnes lilla! Du vet mycket väl...»

»Nej, låt mig vara! Skynda dig! Gå för all del, annars kan ju banken ramla!» ropade hon häftigt, och därpå kastade hon sig tillbaka i soffan med näsduken för ögonen, suckande: »Ack, min Gud, hvad jag är olycklig!»

»Nej men, Agnes, försök då att vara lugn!»Och han slog armarna om henne och kysste henne, men hon böjde sig undan hans smekningar och snyftade:

»Lugnl Lugn! Om du kunde förstå...»

»Jo, jag förstår mycket väl, det är den där stygga hufvud värk en! Därför kan jag h var ken bli ond på dig eller lämna dig ensam så här!» sade han och skyndade fram till Gretas dörr, som han slog upp, ropande inåt med full hals: »Greta du! Kom ut till Agnes litetl Hon mår inte bra!»

»Greta?» ropade unga frun och satte sig hastigt upp som rörd af en fjäder. »Hvad skall hon här att göra?»

»Tag med dig litet eau de cologne!» fortfor Soldin inåt rummet, därifrån ett växande stoj af barnen hördes.

»Tackl Det behöfs inte för mig!» sade unga frun, i det hon hastigt steg upp och torkade sina ögon. »Gå du till banken. Jag behöfver visst ingen hjälp — jag är väl inte någon barnunge heller.»

Och innan Soldin hann vända sig om, var hon inne i sitt rum och stängde igen dörren om sig. Han såg efter henne med en axelryckning, tvekade ett ögonblick om han skulle gå efter henne in, men ändrade sig och ämnade gå genom Gretas rum in i barnkammaren, då systern i detsamma kom ut därifrån med en toalettflaska i handen.

»Hvad är det, Emil?» frågade hon. »Är Agnes sjuk?»

»Ja, det är den där fördömda hufvudvärken som pinar henne —och mig också. Hvar har du barnen?»

»Inne i barnkammaren. De vilja hälsa på pappa?»

»Jag tar dem in till mig, medan jag klär mig. Titta till Agnes, Greta! Gör det, så är du snäll!»

Och därmed skyndade han in till barnen, där han mottogs med riktiga indiantjut af glädje.

Greta skyndade ned till svägerskans dörr och försökte öppna den. Den var stängd inifrån. Hon bultade på och bad helt sakta:

»Agnes lilla 1 Öppna då!»

När hon inte fick något svar, bultade hon på nytt och frågade litet otåligt:»Agnes dål Hvarför öppnar du inte?»

»Därför att jag vill vara i fred!» hördes inifrån helt hvasst den unga fruns retliga stämma. »Om jag kan få lof till

det!»

»Ja gubevars, gärna för mig!» svarade Greta smått förargad, hvarpå hon gick upp till sin dörr, som brodern lämnat halföppen, och ropade inät: »Emil du! Jag tror inte att det är så farligt med Agnes.»

Men han hörde henne inte. Han var i full lek med barnen, hvilka skreko af förtjusning öfver att få klänga på pappa.

8.

En halftimme senare satt Soldin inne i sitt enskilda rum uppe i bankens nya och ståtliga hus vid den förnämsta gatan i staden. Han hade, när han kom dit helt hastigt och oförmärfet* skjutit rigeln för dörren in till banklokalen och var nu med feberaktig brådska sysselsatt med att genomse lådorna i skrif bordet, sedan han förut kastat en hastig blick in i kassaskåpet.

»Lyckligtvis låg ingenting framme,» mumlade han för sig själf, »och portföljen med de Hollertska papperen har han väl inte gifvit sig tid att gå igenom, om han också varit här och snokat Men hur fan kunde jag också glömma nycklarna?»

Han sköt igen lådorna, steg helt sakta upp och sköt ifrån rigeln igen, hvarpå han på nytt satte sig vid skrifbordet, tog fram ur en portfölj i en af lådorna ett halft pappersark, nästan fullskrifvet med siffror i olika kolumner, räknade igenom de uppsatta beloppen och föll i djupa funderingar. Det var brukspatron Hollerts enskilda konto han genomsåg, och han tycktes icke särdeles uppbyggd af den ställning som det utvisade. Kreditivet var nästan helt och hållet tomt och de snart förfallande växlarna många, och så hade ju Hollert igår efter middagen tagit honom af sides och sagt att han måste komma in med ännu en i dag på förmiddagen. Det var bara en småsak, hade han sagt, lumpna fem tusen kronor som han behöfde till aflöningen vid fabrikerna, och i nästa vecka skulle han få in pengar för sina stora leveranser till krönan, och då skulle han göra klart för sig både med kreditivet och växlarna,

Soldin förutsåg en hård dust med Holmer, när denne om en stund skulle komma in med låneansökningarna för dagen. Han visste att han hade en afundsman och fiende i kassören, som han sprungit förbi vid sin utnämning till bankens direktör. Holmer var visserligen till det yttre artig och undfallande, men Soldin kände att han ständigt gick omkring honom som en till utseendet slät och vänlig, men invärtes retad katt, lurande på att kunna upptäcka någon »oegentlighet» hos den, som på detta i hans tycke mer än orättvisa sätt blifvit hans förman och knuffat undan honom från en plats, hvilken han ensam ansåg sig kunna sköta som sig borde.

Det var också en stor olikhet mellan de båda förnämsta styresmännen i banken, och denna olikhet ledde ofta till vissa konflikter 'rip&lan dem båda. Holmer var en af den gam^*1£d&ns sträfva och misstrogna bankmän, försiktigtill oginhet och formkarl ända till pedanteri. Soldin däremot hyllade den nya tidens friare åsikter, hade öppnare vyer och ville gärna dominera genom storslagna företag, för h vilka i själf va verket både platsen och tillgångarna voro för små och för hållandena för trånga och inskränkta. Holmer ville understödja industrier och företag som redan voro säkra och pröfvade; Soldin ville skapa nya och gifva stöd åt sådana som trefvade sig fram och icke kunde komma sig upp i brist på rörelsekapital.

När konjunkturerna voro dåliga, ville Holmer knyta till om penningpåsen, och Soldin ville just då öppna på den ännu mer; den ene tänkte uteslutande på att skydda banken, den andre mest på att hjälpa de kapitalhungriga och förebygga katastrofer. Holmer ville spela försyn för aktieägarna i banken, Soldin för köpmännen och industriidkarna i staden, och som han i deflesta fall hade fria händer att göra hvad han ville, var det han som hade öfvertaget, tack vare styrelsens nästan blinda förtroende och de utsedda revisorernas missriktade grannlagenhet.

En följd af detta var att Soldin blifvit delägare i en af de farligaste affärerna i staden, de Hollertska fabrikerna; visserligen osynlig delägare, men icke därför mindre effektiv. Han hade i dem insatt sin systers penningar, han hade i dem äfven engagerat banken och han hyste det mest optimistiska förtroende både till affärens räntabilitet och till innehafvarens heder. Han hade därför kort före revisionen försträckt Hollert en ganska stor summa af bankens depositionsmedel, och då denne icke på bestämd dag kunde betala igen lånet, hade han måst anlita sin

svågers bistånd för att allt skulle vara klart till revisionsdagen. Han hade gjort detta under föregifvande att det gällde en egendoms-affär, i hvilken han icke ^vjlle engagera banken, och

Ernst hade utan tvekan lämnatJjQnom de tjugofem tusen kronorna, med villkor att han *sk«JJe betala igen dem inom åtta dagar, i händelse det Irolle konsuln in att vilja se böckerna; ty det var ju inte nödvändigt att han fick veta af den där lilla transaktionen svågrarna emellan.

Medan han nu satt där och grubblade öfver detta och trots all sin optimistiska åskådning icke kunde

undgå att finna det han trasslat in sig och att han måste göra någon kraftansträngning för att komma ur trasslet, bultade det ett par sakta, hastiga slag på dörren till förstugan, och som han på bultningen märkte att det var någon bekant, ropade han ett hastigt »stig in» och svängde sig om på skrifstolen.

Det var själf va föremålet för hans tankar, brukspatron Hollert, som i egen högst elegant och morgon-frisk person steg in i rummet, sedan han först med en snabb blick sett sig omkring och ännu i dörren frågat:

»Är du ensam?»

»Ja, som du ser!» svarade Soldin.

»Skönt 1» sade den andre halfhogt, i det han helt

ogeneradt steg fram i rummet med hatten på. »Jag var hemma och sökte dig för en stund se'n. Tack för

5. — Från stad och land.i går! Tusan så splendid och treflig middag, som alltid hos dig för resten! Kom just för att få tala några ord med dig — har fått briljanta nyheter på morgonen — riktigt utmärkta ändå, och tänkte genast: ska roa min hedersvän Soldin och lugna honom som bankdirektör.»

»Har du fått in pengar för leveransen?» ropade Soldin lifligt. »Nå, så mycket bättre! Jag satt just nu och . ..»

»Bref dul» af bröt den andre, i det han slog sig ned i soffan midt emot skrifbordet. »Bref, lika goda som kontanter. Se här, läs själf!»

Här rusade han upp från soffan igen, tog upp några bref ur fickan och bredde ut för honom; därpå fortsatte han med stora gester och mycken säkerhet:

»Pengar i nästa vecka, min hedersbror! Absolut säkert 1 Och så — se här du! Ny beställning, som går löst på en tretti tusen!#

»Nej, verkligen?,»

»För arméförV&ltningen, ja! Å, du ska få se bara! Ska inte dröja många månader innan jag är på det klara både med dig och riksbanken. Bara jag kommer öfver den här veckan.»

»Ja hör du, Hollert,» sade Soldin allvarligt, »jag måste ovillkorligt ha igen ...»

»Dina pengar, ja?» ropade den andre, i det han rafsade ihop bref ven igen, stoppade dem i fickan och slog sig ner på soffan med det ena benet öfver det andra. »Visst fan ska du ha igen dem. Du är den första som ska ha betalt. Tviflar du på det? Tror du kanske att Hollert är någon skojare? Det är bara de här närmaste dagarna som det kniper till litet, ser du. Men hur mår din charmanta fru och din piffiga lilla syster? Fan så stiliga fruntimmer — stiligaste i hela stan, vet du! Men ser du,» här steg han upp igen och gick fram till honom, i det han helt förtroligt sänkte rösten, .»som jag sa' i går — för att jag ska kunna afvakta nästa veckas början, så får du lof att hjälpa mig med en liten bagatell i dag — en liten växel som jag kastat in i dag på morgonen — tvärsäkert papir för resten, accept utaf Gelander & Ström.»»Har du affärer med dem?» frågade Soldin med en vi88 förvåning.

»Laga att jag får pengar på den i middag — det vill säga om en timme eller så där. Det är som jag nämnde i går bara fem tusen — det är till aflöningen på pappersbruket och yllefabriken. Om jag har affärer med Gelander & Ström, frågar du? Visst tusan! Det är för den där tomten som de köpte af mig, du vet.»

»Jag tyckte du sade att den betalades kontant?»

»Nej, tusan heller! Två tredjedelar betaltes kontant vid köpet, och nu ha de för tillfället sina pengar fastlåsta i någon affär — jag minns verkligen inte hvad gubben Ström sa’ att det var — Gelander är sjuk, som du kanske hört — nog af, jag fick deras accept i stället, och den är ju lika god som klingande mynt.»

»Visserligen, men ...»

»Jag kunde ju mycket väl ha slungat in den i riksbanken,» återtog Hollert med magnifik vårdslöshet, »men jag tycker det är mera stil i att ha sina affarer i en bank — och litet lokal patriot får man ju lof att vara.»

»Jaja, men du glömmer väl inte att jag på egen risk skaffat dig tjugofem tusen på de där aktierna i pappersbruket och att du också för öfrigt står betydligt till boks här förut...»

»Tror du att man glömmer sådant?» utbrast den andre emfatiskt, i det han fattade Soldins bägge händer och skakade dem varmt. »Hedersvän, glömma sådant? Nej du, inte när man har mina principer och

framför allt inte när man har att göra med en sådan

karl som du — en som har den rätta affärsblicken

och ser sakerna i stort. Ja, som sagdt är, jag litar

på att du diskonterar lappen — men nu kilar jag — din kassör kan ju komma, och jag vill inte precis — du förstår!»

»Glöm inte att jag också litar på att du först och främst...»

»Betalar dig, ja! Naturligtvis 1» ropade den andre med handen på låsvredet. »Dig först och främst. Och så, när jag får in pengarna för leveransen, så ska viha oss en liten finfin middag — nå, så fin som din det kan inte tusan — det är inte allom gifvet att åstadkomma någonting så lukulliskt. Ja, adjö då, hedersbror. Tror du jag kan få schaberna vid tolftiden?»

»Vi få väl se till.»

»Du förstår! Jag vill inte att det ska klicka där ute vid bruket. Tänker själf ge’ mig af dit ut med middagståget. Adjö, hedersbror! Ber om min vördnad för lilla frun och syster din. Det var fan, du, hvad rådman var förtjust — riktigt illa däran. Morning!»

Och därmed skyndade Hollert ut lika glad och obekymrad som om han varit fem gånger millionär, och när han kom ner på gatan, kunde man på den eleganta hållningen och det bekymmerslösa uttrycket i hans öppna, något rödletta ansikte icke heller se annat än att han var det.

Detta hans ogenerade och magnifika sätt duperade också helt och hållet bankdirektören, som betydligt lugnad återvände till sitt skrifbord, färdig att emottaga kassören, som också mycket riktigt inkom från banksalen med en hel binge växlar och lånansökningar i handen.

»Aha,» tänkte Soldin, i det han låtsade vara fördjupad i räkenskaperna framför sig, »där-har jag min man! Få nu se om han varit och snokat i mina lådor.»

Holmer var en medelålders, lång och mager karl med gråsprängdt hår och polisonger, samt något lutande rygg. Han hade små, hvassa och genomträngande ögon och framför dem ett par gråa glasögon, som han alltid plägade skjuta upp i pannan, när han talade med någon, men som han alltid drog ner, när någon annan talade med honom. Gången var tyst och något tassande, och han hade redan kommit halfvägs ner till skrifbordet, när Soldin vände sig om i stolen. Då bugade han sig lätt och gick närmare med ett afmätt:

»God morgon, herr direktör!»

»God morgon, herr Holmer!» sade Soldin och blef sittande, men sträckte ut handen emot honom. »Hur står det till i dag?»

»Jo, tackar bra!» svarade kassören utan att låtsa se den utsträckta handen. »Får tacka så mycket för i går.»»Ingen

orsakI» fortfor Soldin och förändrade handrörelsen till en osökt inbjudning att sitta ner på andra sidan om bordet. »Vill inte herr Holmer ta' plats? Herrn kan behöfva hvila sig, tänker jag.»

»Tackar! Men jag får väl knappast tid, tänker jag. Det är mycket göra i dag där ute, och ...»

»Seså, sitt nu,» återtog Soldin, »Pettersson säger väl till, om det är något. Jag har låtit vänta på mig i dag, men vi höllo ut en bra stund, sedan ni gamla och förståndiga gått er väg.»

»Kan väl tro det,» svarade Holmer torrt. »Direktörns middagar äro kända »

»Välkända, hoppas jag,» sade Soldin leende och tilläde efter en paus, i det han helt hastigt fixerade Holmer, som satt sig ner midt emot honom med ryggen emot fönstret: »Nå, och jag som gick ifrån mina nycklar i går middags !»

»Ja, städerskan lämnade mig dem i morse,» yttrade Holmer helt lakoniskt.

»Men inte behöfde herr Holmer skicka hem dem,» fortfor Soldin obesväradt. »De kunde ju gärna legat kvar här till dess jag kom.»

»Jag skall komma ihåg det till härnäst,» svarade kassören ännu torrare än förut.

»Det är ju inte sagd t att jag gör om det,» framkastade Soldin helt lätt.

»Det vore nog det klokaste också,» sade kassören.

»Hvad menar herr Holmer? Herrn sitter väl inte och inbillar sig att jag har någonting att dölja?»

»Nej, det vill jag väl hoppas,» svarade Holmer, då dörren från banksalen öppnades af vaktmästaren, som gaf kassören ett tecken att någon ville tala med honom.

»Kommer genast,» sade denne och steg upp, lade papperen på bordet framför Soldin och sade helt affärsmässigt: »Kanske direktören vill se på de här så länge, medan jag går ut och expedierar?»

»Han tog inte min hand,» mumlade Soldin sedan han blifvit ensam; »han har sett aktierna. Å, hvar hade jag mina tankarI Men lugn bara, lugn!»

Han steg upp, gick fram till ett litet bord bredvid soffan och slog i ett glas vatten åt sig. Sedansatte han sig igen och väntade på kassörens återkomst, i det han tänkte: »Det han ju hända att han inte öppnat kassaskåpet.»

9.

I det Soldinska hemmet hade under tiden unga fru Agnes hunnit byta om lynne strax efter mannens bortgång. Af naturen glad och förströelselysten, hade hon börjat tänka på att det kanske ändå inte skulle vara så tråkigt att på eftermiddagen få fara ut till Agnesberg, deras vackra landställe en half mil utanför staden, och hon började ångra att hon så nyckfullt och oresonligt af spisat sin man, som hon älskade både djupt och uteslutande, om hon också inte för hans skull gjorde sig någon möda med att söka behärska sitt ombytliga humör, för hvilket nerverna fingo bära skulden, som de så ofta få göra här i världen.

Greta hade fortfarande de bullersamma och ostyriga barnen inne hos sig, och sedan Agnes haft god tid på sig att göra sin eleganta förmiddagstoalett, satt hon nu ute i salongen vid pianot och spelade ett af Berlioz' mest halsbrytande capriccion, då hennes bror Ernst tämligen häftigt öppnade dörren och stack in sitt för tillfället skäligen bleka och utvakade ansikte, frågande :

»Har Emil redan gifvit sig af upp till banken?»

»Redan?» frågade Agnes, i det hon vände på huf-vudet utan att sluta spela. »Du måtte inte veta, hvad klockan är! Han gick för öfver en timme se'n.»

»Vill du inte sluta med det där klinket?» frågade brodern tämligen oartigt. »Jag har tillräckligt ondt i hufvudet förut.»

»Det är rätt åt dig!» svarade systern, i det hon slog igen pianot, steg upp därifrån och satte sig i soffan. »Hvarför

är du en sådan faslig nattsölare?»

»Om det är någon synd, så har synden också fåttsitt straff,» fortfor Ernst och såg komiskt olycklig ut. »Har du någon eau de cologne? Jag har en hel kopparslagarverkstad här uppe, ska du tro.»

Och han strök sig med en förtviflad åtbörd öfver pannan, såg sig sedan omkring och frågade därpå med något lifligare blick:

»Hvar är Greta, du, Agnes?»

»Hon är inne hos barnen. Men du ville ju ha eau de cologne...»

Och hon steg upp för att gå in till sig, då brodern hejdade henne med en åtbörd och satte, sig bredvid henne i soffan; sägande:

»Hör du, Agnes, låt det vara. Jag skulle hellre vilja tala några ord med dig.»

»Hvad då om?» frågade systern lifligt. »Tänker du kanske ställa till något slädparti? Vet du, det skulle vara rysligt roligt.»

»Nej, något slädparti är det inte fråga om,» svarade Ernst allvarligt. »Jag ville tala med dig om Greta.»

»Jaså, ingenting annat,» återtog Agnes tämligen vårdslöst och lutade sig tillbaka i soffan.

»Tycker du att det är så obetydligt då?» frågade Ernst hastigt och fortsatte efter en paus, under hvilken hän fixerade systern tämligen skarpt: »Hör du, Agnes, säg mig en sak: är ni riktigt goda vänner, du och Greta?»

»Ja, hvarför skulle vi inte vara det? Jag tycker rysligt mycket om min lilla svägerska.»

»Nåja, hon är ju också en ovanligt söt flicka,» förklarade Ernst mycket bestämdt.

Systern såg på honom litet förvånad. Hon kom ihåg mannens ord ett par minuter förut, och en obestämd misstanke uppstod hos henne.

»Rått söt är hon ju,» sade hon med tonvikt på det första ordet, »men något ovanligt tycker jag visst inte att det är. Men hon har en mycket stor förtjänst, som jag sätter högt värde på: hon är så snäll mot barnen. Därför vore det också mycket ledsamt, om vi skulle mista henne — i synnerhet för mig — men naturligtvis vill hvarken jag eller Emil lägga någothinder i vägen, om hon skalle kunna göra ett förmånligt parti ...»

»Hur kommer du på den tanken?» frågade Ernst helt oförberedt.

»Kors, det är väl inte så underligt! Greta är nu vid den åldern, att. ..»

»Nå, det gläder mig att ni är mindre själf viska än jag trodde. Och vet du, jag har också funderat på ett mycket lämpligt parti åt henne.»

»Har du? Nå det var lustigt. Det har jag och

Emil också.»

»Så mycket bättre! Ty jag kan inte tänka mig annat än att vi stannat vid samma kandidat.»

»Nej så eget! Märkte du också? Har du också

tänkt på ...»

»På mig själf, ja!» af bröt Ernst muntert. »Ja visst tusan! Och det har väl ni också, ty hvarför ni skulle gå öfver ån efter vatten, det kan jag inte

begripa.»

Här brast fru Agnes ut i det allra muntraste gapskratt, som obeskrifligt förargade hennes bror.

»Hvad tusan skrattar du åt?» frågade han, i det han steg upp från soffan och gjorde ett slag genom

rummet.

»Nej, men snälla Ernst,» utbrast systern med ett nytt skratt, »nu gycklar du väl ändå! Du vore väl den sista som vi skulle tänka på till man åt Greta.»

»Och hvarför det då, om jag får vara så näsvis?» frågade han och stannade framför henne med händerna i fickorna.

»Behöfver jag verkligen förklara det närmare?» frågade hon mycket spetsigt, och på en uppmanande åtbörd af brodern fortsatte hon med en systers vanliga skoningslöshet, när det gäller en brors fel och brister: »Först och främst är du alldeles för lättsinnig och för det andra är du alldeles för mycket pojke ännu.»

»Jaså,» invände Ernst förargad, »man skall vara gubbe först, innan man är värdig.»

»Å, förlåt!» replikerade Agnes tämligen skarpt. »Det finns någonting emellan pojkar och gubbar.»

»Inkarnerade ungkarlar, ja!» inföll Ernst harmset. »Sådana där som Brehm eller Falk — bortskämda goddagspiltar, som börja tröttna och betrakta äktenskapet som en reträttplats, där de kunna hvila ut efter extravaganserna.»

»Och för det tredje är du alldeles för glad,» fortfor systern med en förarglig tonvikt på sista ordet.

»Jaså, ska en äkta man prompt gå och se sur ut då?» frågade Ernst och fortsatte i stegradt tempo: »Nå, är det något mera som fattas mig? Vill du kanske att jag skall komplettera listan? Nå ja, låt gå! För det flärde är jag inte flintskallig, för det femte har jag ingen hushållerska, för det sjette är jag inte utlefvad och för det sjunde...»

»Du behöfver inte fortsätta!» afbröt Agnes häftigt. »Jag förstår mycket väl dina anspelningar. Men Emil känner Brehm mycket bättre än du, och det allmänna omdömet om honom är, att han. ..»

»Är ett nöt, ja,» inföll Ernst uppretad och ställde sig framför systern, fortfarande i samma ton men med mera eftertryck: »Jaså, det är verkligen er afsikt att koppla ihop Greta med den där matsmältningsmaskinen, den där tratten?»

»Hör på, Emil! Du begagnar verkligen uttryck till den grad opassande, att...»

»Vet Greta af den där fina tillställningen också?» afbröt Ernst helt tvärt.

»Kors! Brehm var ju mycket artig mot henne i går, och en ung flicka ser alltid ...»

»Det är inte fråga om hvad hon ser eller inte ser, utan om ni sagt något direkt åt henne om den där snygga planen?»

»Inte ännu, men vi komma nog att tala med henne om det i eftermiddag.»

»Jaså, i eftermiddag?» upprepade Ernst med ett egendomligt tonfall. »Nå, ni kan väl få annat att tala om innan dess.»

»Hvad menar du?» frågade Agnes uppmärksamt.

»Jag menar bara det att. .. att en bankdirektör kan väl få viktigare saker att tänka på än ... än att vara giftermålsmäklare,» återtog Ernst, som det tycktes litet förlägen öfver sina egna ord, och tilläde helt hastigt: »Jag ämnar mig just till honom upp på banken för att tala om andra affärer,»»Hvad är det, Ernst?» frågade systern och skyndade upp emot honom. »Du ser så underlig ut. Är det . . .»

Ernst räddades ur förlägenheten genom ett häftigt gallskrik inifrån barnkammaren, och ett ögonblick därefter kom Greta i dörren och mottogs af sin svägerska med ett häftigt:

»Hvad är det nu igen? Har det händt barnen något?»

»Det är bara Sven, som ...»

»Hvarför skriker han? Har han gjort sig illa?»

»Det är ingenting farligt,» sade Greta lugnande. »Han bara stupade på mattan, och nu ropar han efter mamma.»

»Du lofvade mig ju att du skulle se efter dem,» ropade Agnes, »men det är aldrig värdt att lita på någon annan än sig själf. Sven, min lilla ängel I Nu kommer jag— nu kommer mamma!»

Och lika öfverdrifvet öm som hon en timme förut varit likgiltig, skyndade fru Agnes in i barnkammaren, där skriket hela tiden gått i stigande och där det nu lika plötsligt afstannade.

»Ja men, snälla Agnes,» sade Greta och följde efter henne till dörren, »jag kunde verkligen inte rå för . . .»

»Bry dig inte om henne, kära Greta,» sade Ernst och närmade sig henne, »det är bara nerverna igen.»

»Jaså, var du här?» frågade Greta och vände sig om till honom med en mönstrande och spefull blick på hans tämligen omornade ansikte. »Jag trodde inte att du hunnit stiga upp ännu.»

»Hvad hade du för anledning att tro det?» frågade Ernst, som kände sig träffad af anmärkningen.

»Kors, ni slutade ju inte förrän framemot morgonen som vanligt 1» svarade Greta kort och vände sig om för att gå in i sitt rum.

Hennes ton och blick retade den unge mannen och retade honom så mycket mera som han inom sig måste medge att hon hade rätt. Sinnet rann därför på honom, och han svarade helt tvärt:

»Du kan gärna ta' min systers dåliga humör ochmitt nattrummel tämligen lugnt, tycker jag, efter som du i alla fall snart nog kommer härifrån.»

»Kommer härifrån?» upprepade Greta och stannade förvånad. »Hvad är det för prat?»

»Å, ställ dig inte så okunnig! Nog vet du att Brehm tänker fria till dig och att både din bror och Agnes anse det för ett mycket briljant parti.»

»Å, hvad är det för galenskaper!»

»Galenskaper? Agnes talade nyss om det som alldeles afgjordt,» fortfor Ernst, som inte generade sig för att modifiera sanningen, när det gällde att få en visshet, som han var angelägen om. »I eftermiddag kommer din bror och framför hans frieri, och sedan kommer han väl själf efter på kvällen i all sin fullmånsglans. Nåja, jag hoppas att han blir mycket välkommen och hans ärende ännu mera.»

»Jaså, du tror det?» frågade Greta och såg på honom mycket ironiskt.

»Ja, om jag ska döma efter hvad du sade mig i går afton.»

»I går afton?»

»Ja, minns du inte det? Efter supén? Jag var ju för glad och lätt på foten, påstod du. Nåja, hvad rådman beträffar, så är han ju hvarken för ung eller för glad — och inte är han då för kvick heller. Han bör bli ett riktigt praktexemplar till äkta man — efter det ny modiga receptet.»

»Jaså! Ja, när jag tänker rätt på saken,» utbrast Greta med vaknande harm och motsägelselust, »så var han verkligen mycket treflig i går. Och om han således kommer och friar till mig, så anser du att jag bör svara ja?»

»Ja visst, för tusan! Det vore ju synd om kräket annars. Och du kan ju också mycket väl bli borg-mästarinna med tiden — ty att Brehm kommer upp sig, det är jag så innerligt öfvertygad om. Motsatsen skulle åtminstone vara högst märkvärdig. Således — har den äran!»

»Å för all del!» svarade Greta mycket förargad och med en djup bugning.

»Fru borgmästarinna — in petto!» ropade Ernstså infamt han kunde, och därpå rusade han sin väg — till utseendet alldeles utom sig af förargelse.

Men när han kom ut i salen, gnuggade han händerna i den glada öfvertygelsen att han riktigt »motat Olle i grinden», och i tillfredsställelsen däröfver höll han på att springa omkull sin gamle far, som just kom i dörren och

försökte hejda honom med ett:

»Stopp, stoppl Hör du, Efnst...»

»Har inte tid, har inte tid!» ropade sonen muntert och skyndade utför trapporna, medan konsuln linkade af in i salongen, där han till sin stora förvåning fann Greta storgråtande i en af sofforna med ansiktet tryckt emot dynorna.

10.

Konsuln visste inte rätt, om han borde se de där tårarna, och därför stannade han i dörren och ropade helt muntert:

»Jo, du kom vackert, dui»

Greta skyndade hastigt upp vid ljudet af den välkända rösten, torkade så godt hon kunde tårarna från kinderna och kastade sig i gubbens famn, ropande:

»Nu kommer jag! Nu kommer jag, farbror!»

»Lyckligtvis är jag så pass kry i dag att jag kunde komma upp till dig. Ser du bara! Stöfvel på foten, du! Det har man för att man inte går på middagar. Men hvad är det åt dig, barn? Och Ernst, som höll på att springa omkull mig där ute? Här måtte ha händt någonting besynnerligt. Seså» — han förde henne med sig till en af sofforna, där de satte sig — »tala om nu för din gamle vän, hur det är fatt?»

»Å, det är ingenting — ingenting alls,» sade Greta och sökte behärska sig så godt hon kunde.

»Jaså, ingenting alls? Ser det ut så där, det?» frågade konsuln och visade på hennes ögon.

»Det var bara Ernst, som ... som . • stammadeGreta. Men så slog hon armarna om halsen på gubben och snyftade: »Jag förlåter honom aldrig, farbror.»

»Gör du inte? Seså, seså, lugna dig nu. Nej, det är klart att du inte förlåter honom. Men hväd är det för fasliga saker han har gjort då?»

»Han har sagt... han har kallat mig. .. kallat mig för borgmästarinna.»

»Nå ja — men det var ju inte så farligt.»

»In petto, du!»

»Jaså — ja, det var värre.»

»Och så påstod han att Agnes sagt att rådman Brehm skulle fria till mig — och att jag var med om det. . . och ...»

»Jaså, på det viset. Aha, nu börjar jag förstå.

Nå, tala om för mig nu, Greta lilla: hur sa’ han det

där, du?»

»Å, vet du, farbror,» återtog Greta och började torka bort tårarna igen, »han sa’ det till den grad infamt, att... att...»

»Nå, hvad svarade du då?»

»Jag? Kära du — hvad skulle jag svara?»

»Ne-ej, det har du rätt i. Det är minsann inte lätt att svara på sådana där infamier,» utbrast konsuln och såg mycket allvarlig ut, fast det ryckte kring mungiporna på honom, som om han skrattat invärtes. »Nå och sedan rusade han af så där vildt?»

»Ja, som du själf såg.»

»Och du försökte inte att hålla honom kvar?»

»Skulle jag?» frågade Greta och såg på honom med stora ögon. »Å, hur kan du tro att ...»

»Nej, mycket rätt! Din kvinnliga värdighet tillät dig naturligtvis inte att. .. hm!» — sade konsuln långsamt och tilläde sedan efter en paus, i det han försökte se mycket bekymrad ut: »Men du får inte döma honom för strängt, Greta lilla. Det står inte rätt till med pojken, ska jag säga dig. Han har bestämdt någon sjukdom i faggorna, du.»

»Är det ditt allvar, farbror?»

»Mitt fullkomliga allvar,» fortfor konsuln och lade pannan i de allra djupaste veck, fastän skalken lyste i ögonen på honom.»Tror du att det är någonting farligt?» frågade Greta, som inte rätt visste hvad hon skulle tänka.

»Tänk att du bryr dig om detl» utbrast konsuln försåtligt. »Så förargad som du är på honom!»

»Ja, du förstår — det är bara för din skull,» inföll Greta mycket hastigt.

»Tack ska du ha, min flicka,» fortfor konsuln spefullt godmodigt; »det var mycket vänligt utaf dig. Ånej, något farligt är det just inte — det är bara litet obehagligt med att det blir så lätt recidiv.»

»Hvad är det för sjukdom då?»

»Jo du, det är en mycket underlig åkomma. Den är mycket gängse och ändå är det ingen epidemi, och läkare råka lika lätt ut för den som deras patienter. Alla kära få den mycket lätt — det är bara de riktigt egenkära som den inte biter på — och svartsjuka kallas den, du.»

»Svartsjuka?» frågade Greta med klarnande blick. »Ja, men då skulle ju Ernst vara ...»

»Kär, ja!» afbröt konsuln leende. »Tänk att du kunde räkna ut det så där kvickt! Men.hvad du säkert inte kan räkna ut, det är hvem han är kär i — och därför skall jag tala om det för dig i förtroende.»

Därpå tog han hennes hufvud och vände det ena örat intill sig, hviskande helt högt:

»Han är pin kär i...»

»Vill du genast vara tyst!» ropade Greta och höll handen för hans mun.

»I ett litet troll,» fortfor konsuln utan att låta hejda sig; »ett litet troll, som hvarken ska bli rådmanska eller borgmästarinna så länge jag lefver.»

»Å farbror! Hvad du är för en rar gubbe!» hviskade Greta och omfamnade honom. »Men tror du verkligen ...»

»Att han är kär i dig? Ja, det tror jag bestämdt — och vet du hvad jag vidare tror? Jo, att du tycker om honom också, fast du kanske inte ännu själf är på det klara med saken.»

Här afbröts det förtroliga samtalet af Agnes, som nu kom ut från barnkammaren och helt vänligt yttrade redan i dörren:

»Det var verkligen ingenting farligt, Greta du. Nusofver han. Nej, men se pappal Välkommen, kära far! Du är bättre i din fot?»

»Ja tack, som du serl» svarade konsuln tämligen

kort.

»Det var rysligt tråkigt att du inte kunde komma upp till oss i går. Vi hade så trefligt, skall du tro.»

»Ja, jag hörde det,» svarade konsuln som förut.

»Men hvad är det för viktiga öfverläggningar ni ha tillsammans?» frågade Agnes och såg på dem litet misstänksamt. »Det ser ut som om jag kom och störde.»

»Nej, visst inte, öfverläggningen var slut, när du kom,» svarade konsuln lika kort som förut.

»Då kanske Greta ville gå in till Gerda, så att hon slipper vara ensam?»

»Ja gärna 1» svarade Greta och steg upp, men hviskade i detsamma helt oförmärkt till konsuln: »Du säger väl

ingenting åt henne, farbror?»

»Inte ett ordl» svarade denne och steg också upp, hvarpå Greta skyndade sig in i barnkammaren.

»Går du redan, far?» frågade Agnes, när hon såg konsuln närma sig salsd örren.

»Ja,» svarade han och stannade på halfva vägen. »Är det något du vill mig?»

»Det ser ut som du vore ond på oss? Och nog kunde du kommit med på middagen i går, om du bara velat.»

»Du vill väl inte inbilla mig att ni saknade mig?» sade konsuln ironiskt, i det han kom tillbaka från dörren.

»Jo, vet du, pappa, det gjorde vi verkligen. Både jag och Emil. Och oberäknadt det, så kan du väl förstå att din frånvaro skulle väcka ett visst uppseende. Det är ju dig som Emil har att tacka för sin direktörsplats i banken, och när det nu var revisions-middag...»

»Så skulle jag vara med och skylta, menar du?»

»Skylta?» återtog Agnes förvånad. »Nu förstår jag dig inte.»

»Jaså, inte det? Då ska jag väl förklara mig tydligare. Du har rätt i att jag nog kunde ha varit medi går — fast jag hade ondt i min fot — men, ser du, jag ville det inte.»

»Det var märkvärdigt. Och hvarför ville du inte?»

»Därför att jag ogillar ert lefnadssätt,» svarade konsuln strängt.

»Ja, men kära far,» återtog Agnes med en liten axelryckning, »vårt lefnadssätt är ju endast sådant som det måste vara. När man har sådana inkomster som Emil och har så mycket folk att göra med...»

»Så måste man lefva som galningar, anser du?» frågade konsuln. »Ja, det är nu inte mitt sätt att se saken och därför håller jag mig också borta ifrån er så mycket jag kan. Gud skall veta att det gör mig ondt — både för din skull och för småttingarnas; men hvad din kära man beträffar — nånå, vi få väl se hvart det bär i längden. Tror han att han har en guldgrufva att ösa ur, därför att han står i spetsen för en bank, så lär han nog en vacker dag få inse sitt misstag — bara det då inte är för sent.»

»Men hvarför säger dufinte honom själf det där, far?» frågade Agnes och fortfor efter ett ögonblick: »ty hvad vill du att jag skall göra vid det?»

»Du skulle göra hvad hvarje god hustru bör — så vida hon nämligen håller af sin man.»

»Och det är?»

»Det är att hålla igen, i stället för att skjuta på.»

»Att jag älskar Emil, det vet du nog, far — du som inte ville ge mig honom. Men för att hålla igen, som du säger, borde jag väl först veta någonting om vår ställning — och det gör jag inte. Emil och jag tala aldrig om affärer.»

»Hvems fel är det? Hans eller ditt?»

»Det vet jag inte. Jag förstår mig så litet på sådant där — och jag tycker att han har nog af sådant uppe i banken... hemma bör han väl få vara i fred för tal om penningar och ...»

»Du vet således ingenting om er ekonomiska ställning?»

»Nej, och hittills har jag, uppriktigt sagdt, inte brytt mig om att tänka på den. Men när jag nu lägger ihop dina ord och några som Ernst nyss kastade fram,så börjar jag känoa mig orolig. Säg mig därför, far: vet du något om banken, som ...»

»Jag vet bara att det var revision i går förmiddag och stor festmiddag ofvanpå den,» svarade konsuln torrt; »och då förmodar jag att allt är som det skall vara. Vill du veta något mer, så fråga din man. Som bankdirektör borde han väl veta hur det står till.»

Därmed gick konsuln sin väg och lämnade sin dotter kvar i ett tillstånd af oro, som hon förut icke haft någon

erfarenhet af, men som kom henne att fatta ett hastigt beslut.

»Någonting är detl» tänkte hon för sig själf. »Men hvad? Det vill jag ha reda på.»

Därpå skyndade hon fram till salsdörren, tryckte på knappen till den elektriska ringledningen och när Lisett strax därpå kom och frågade, om det var frun som ringde, svarade hon i befallande ton:

»Ja! Säg till Andersson att han spänner för täcksläden. Jag ämnar fara ut.»

Därpå gick hon utan vidare in till sig för att kläda sig till utfärden; men flickan såg på henne med en af-undsam blick och mumlade för sig själf:

»Fara ut, ja! Hon ä' någe' lycklig, den där frun! Usch, hvad det ä' orättvist deladt här i världen!»

11.

Det hade varit stor tillströmning på banken under . hela förmiddagen, tack vare den lysande revisionsberättelsen, som på morgonen stått att läsa i stadens förnämsta tidning. Penningar strömmade till i riklig mängd, insättningar och uttagningar gingo sin gilla gång, och diskonteringen af de inkomna växlarna hade blifvit besluten utan någon vidare gensaga af Holmer annat än för den växel å femtusen kronor, som inlämnats af brukspatron Hollert och på hvilken firman Gelander & Ström tecknat sin accept.

6. — Från stad och land.Soldin dref emellertid sin vilja igenom och växeln diskonterades, hvarpå beloppet redan vid tolftiden lyftes af en utaf de yngre biträdena på Hollerts kontor.

Ungefär en timme därefter inträdde rådman Brehm i Soldins enskilda rum där uppe, sedan han först med en särskild bultning gifvit till känna att det var en bekant som kom. Brehm var blek och frusen och såg i hög grad olustig ut, när han gick fram till skrifbordet och hälsade gårdagens värd med ett vän-

skapligt:

»Tjänare, min hedersbrorl Tack för i går!»

»Tack själf! Men hur är det fatt! Du ser litet

medtagen ut, tror jag?»

»Hur det är fatt?» upprepade Brehm, i det han

slog sig ner bredvid honom. »Husch, vet du, jag mår

som en hund.»

»Hvad säger du? Inte kan det väl vara efter min lilla middag, som...»

»Middan?» afbröt Brehm pustande. »Nej, det vill jag inte påstå; men ser du, nachspielet! Ja, vet du, Soldin, nu har jag fattat ett beslut — det får lof att bli ett slut på det här lifvet.»

»Hvad nu?» ropade Soldin med komisk förskräckelse. »Du tänker väl inte.. .»

»Det här ruckellifvet, menar jag,» fortsatte Brehm och knäppte upp pälsen. »Hädanefter kommer jag att lefva absolut nyktert — tror jag. Men hur är det med dig?» fortfor han efter en paus och såg förvånad på Soldin. »Mår du inte alls illa, du?»

»Nej, inte det ringaste.»

»Ja, är det inte märkvärdigt! Om jag kunde begripa hur du bär dig åt!»

»Jag dricker aldrig mera än jag tål.»

»Hvem tusan tror du gör det? Och jag tål alldeles kopiöst. Men det hindrar inte att man kan må illa da'n därpå. Som du själf såg, så var jag alldeles spik — men se, dumheten var att jag blandade. Hädanefter ska jag bara hålla mig till whiskyn.»

»Skulle det vara vishetens nyckel, tror du?»

»Ja, det tror jag bestäm dt. Och så att lefva ett ordnadt och hyggligt familjelif — skaffa sig hustru ochbarn ... Håhå jaja! Se, då kan man . . . men hör du, apropos det: hur mår din lilla syster?»

»Jo tacki Fruntimren må alltid bra efter middagar — de ta' aldrig för sig för mycket. Men hur kom du att tänka på henne just nu?»

»Tja, jag vet inte så noga. Det föll sig så!»

svarade Brehm, i det han steg upp och gick till det lilla bordet, där vattenkaraffinen stod, slog i ett glas åt sig och drack ur det riktigt snålt, hvarpå han

pustade:

»Å, det var skönt!»

Därpå gick han tillbaka till sin förra plats och började med elegiskt uttryck, under det han tittade i taket:

»Jag vet inte, men hon har legat för mig hela

morron. För resten, när man talar om ett ordnadt familjelif, så — hm I — är det ju ganska naturligt att... hvad skulle jag säga nu igen ? Tror du att hon har några små funderingar åt det hållet?»

»Kan väl hända,» svarade Soldin och fortsatte sedan helt plötsligt: »Men det frågade du mig om i går kväll också.»

»Gjorde jag?» frågade Brehm och gned sig i

pannan samt såg mäkta förvånad ut.

»Ja, minns du inte det?» fortfor Soldin skrattande.

»Nej,» svarade Brehm funderande. »Jaha, jo! Nu tycker jag precis att jag vill minnas. Men jag var inte riktigt säker — vi talte ju om så många saker. Nå hvad tror du? Har hon några funderingar åt det hållet?»

»Har inte hon, så har väl Ernst, tänker jag!» framkastade Soldin helt lätt och som det tycktes utan den ringaste biafsikt.

»Svåger din?» frågade Brehm och hoppade till i stolen.

»Ja, förvånar det dig?» svarade Soldin och betraktade honom från sidan.

»Ja, vet du, det både förvånar och förargar mig. En sådan där lättsinnig krabat som Ernst; han skulle bara göra flickan olycklig — då däremot en stadgad karl — en sådan som sprungit ut pojkskorna och som skaffat sig en position i lifvet — en som kan erbjudabåde henne och släkten en viss garanti för att han inte gör några snedsprång vidare — det skulle naturligtvis vara bra mycket lugnare både för henne och dig.»

»Skulle du inte vilja förklara dig litet tydligare?» frågade Soldin.

»Jo gärna,» svarade Brehm, som lutade sig tillbaka i stolen och försökte att se riktigt högtidlig ut. »Ser du, jag har verkligen på fullt allvar börjat ledsna på ungkarlslifvet. Det kan visserligen ha sina fördelar — ja, till och med sina behag — men i längden — ja, du förstår nog. Dessutom — ja, nu vill jag tala fullt uppriktigt med dig, som en gammal hedersvän — det skulle allt stärka min ställning betydligt, om — ja, den är ju ganska säker förut, om jag nu ska säga det själf — men nu är det det där lilla förhållandet, som — hvarken är legitimt eller särdeles lämpligt i en småstad. Se, om det vore i Stockholm — där försvinner sådant där bland mängden, men här... med ett ord: jag skulle inte ha något emot att få ett slut på saken öch — hm! — jag...» Här tvärstannade den värde rådmannen, och vare det sagdt till hans heder: han letade verkligen efter ord; men som han inte fann några, utbrast han slutligen helt förlägen, i det han fäste en hjälplös blick på sin vän bankdirektören:

»Sa* du något?»

»Nej, fortsätt dui svarade denne helt obarmhärtigt.

»Fortsätt ja — fortsätt!» utbrast Brehm generad. »Hm! Det är verkligen inte så lätt, och jag tycker att du kunde hjälpa mig litet på trafven, som gammal vän betraktad.»

»Förstår jag dig rätt, så vill du gifta dig med syster min?» frågade Soldin långsamt.

»Ja, vet du,» svarade Brehm ifrigt, »jag skulle inte alls ha någonting emot, om det kunde låta sig göra.»

»Det beror naturligtvis i främsta rummet på henne själf,» fortfor Soldin affärsmässigt. »Jag hvarken kan eller vill tvinga henne.»

»Nej, det är ju klart! Men uppriktigt sagdt,» och här kråmade rådmannen sig litet i stolen, sedan nu förlägenheten gifvit med sig, »så vet jag då inte precishvad hon skulle kunna ha emot mig. Jag är visserligen inte så ung som svåger din, men så har jag i stället rasat ut, jag — då han däremot nu är i värsta tagen — och det tycker jag att en ung flicka bör sätta värde på, du.»

»Visst bör hon det,» medgaf Soldin, »förutsatt nämligen att det finns någonting kvar efter raset» .

»Det kan du vara lugn för!» försäkrade Brehm och slog sig för bröstet med knuten hand. »Hör bara så det låter 1 'Hinc robur, du! Och bästa beviset på det är att hon satte mig alldeles i eld och lågor i går under middagen. Nej, det är inte värdt att du ser

infam ut, för det var innan champagnen kom in. Och så inte nog med att hon är söt och att jag beundrar dig både' som finansgeni och människa, utan det är en

sak till som gör att. . . med ett ord.. .

»Hvad menar du?»

»Jo, det var en sak i går afton — ja, du märkte kanske att jag var borta ett ryck, innan viran kom i gång?»

»Nej, vet du — uppriktigt sagdt...»

»Nå Ja, så upptagen som du var! Jo, jag skulle gubevars göra mig till och gå ner till gubben svärfar din ett tag; gubben var ju mycket hygglig då vid råd-mansvalet — och jag vet ju att han håller mycket

på flickan — och därför så ansåg jag det vara i sin ordning ...»

»Nå, hur tog han emot dig?»

»Å, nedrigt alldeles 1 Först slog han mig i halsen med Lotten och till slut höll han på att slå mig i skallen med Lundeqvists lagbok — utom det att han satt och häfde ur sig gemena insinuationer om banken och revisionen.»

»Nå, det är ju hans gamla käpphästar.»

»Och så påstod han att du inte skött om syster dins pengar med någon vidare omsorg.» Här hejdade sig Brehm försiktigtvis och insköt mycket hastigt: »Ja, det vill säga, han sa' det inte rent ut, så slug var han nog — men för den som kunde stafva och lägga ihop. . . Nåja, för resten påstod han då att hon inte hade någonting att tala om — och så mycket bättre vore det. Då behöfde hvarken hon eller du — ellernågon annan — tänka att jag fikar efter henne för pengarnas skull.»

»Det kan inte falla mig in,» sade Soldin med en lätt anstrykning af ironi, men återtog sedan helt vårdslöst: »Och därför kan jag också gärna säga dig. ..»

»Nej, säg ingenting 1» utbrast Brehm med en uppsyn af den sublimaste oegennytta. »På min heder, jag vill ingenting veta!»

»Hon har inte så litet, skall du tro,» fortfor Soldin utan att bry sig om inkastet; »något öfver sexti tusen.»

»Och de stå naturligtvis inne i banken?» frågade Brehm och kastade hela oegennyttan öfver bord som en öfverflödig däckslast, samt visade sig djupt intresserad i stället.

»Inte allt. Fyrtiotusen stå inne i Hollerts stora fabriksaffär, som förra året gaf åtta procent.»

»Jaså, stå de där?» sade Brehm litet utdraget.

»Men tror du verkligen att Hollerts affär är riktigt solid? Det glunkas här och där...»

»Afundsjuka, kära bror i Genuin kunglig svensk afundsjuka! Känner du inte till den?»

»Och det frågar du mig?» utropade Brehm med utseende af en oskyldigt lidande dygd. »Men härvidlag påstås det — och man behöfver ju inte tro mer än hälften af hvad som sägs — det påstås att

Hollert...»

»Går litet amerikanskt till väga?» frågade Soldin

och tilläde sedan: »Nåja, det kan jag gärna medge

är ett fel hos honom, men solid är affären och någon fara är det absolut inte. Och hade man penningar disponibla just nu, så skulle man här kunna göra en briljant affär.»

»På hvad sätt då, du?» frågade Brehm intresserad.

»Genom en liten baisse-spekulation,» svarade Soldin och sänkte rösten till en förtrolig halfhviskning; »köpa in deras aktier, som nu äro nere på åttiofem men som inom ett halft år ska vara långt öfver pari igen. Ja, hade jag en tjugu eller trettio tusen disponibla just nu . . .»»Hvad är det för småsak för dig?» inföll Brehm. »Kan inte banken...»

»Nej, bankens pengar kan man inte låsa fast för någon längre tid, och det vore dessutom oegentligt

att... nej, funnes det någon enskild, som ville vara

med, så svarar jag för att det vore en fin spekulation.»

»Hur mycket sa* du att du ville köpa för?»

»Jo, så där en tjugu, trettio tusen. Eller också mera. Tänk dig bara, Brehm! Trettio å fyrtio procents vinst om ett halft år eller ett år eller sål Det vore en affär 1»

»Ja, fan i det så sant!»

»Och under tiden, till dess man hinner ordna saken, skulle jag kunna lämna andra papper som säkerhet,» inföll Soldin och öppnade kassaskåpet, ur hvars

öfversta fack han tog fram en bundt aktier, dem han visade för Brehm, i det han fortfor: »Här har jag till exempel tjugufem aktier i nya pappersbruket!»

»Ja, men det är ju också Hollerts!» sade Brehm, som steg upp och gick fram till honom.

»Ja visst, men det är ju en helt annan affär! De här äro uppe på etthundraett och stiga dessutom fortfarande. Och det är egentligen fabriken och väfveriet som gått illa.»

»Jaja, det där har du naturligtvis bäst reda på,» sade Brehm och kom därvid att titta in i skåpet, hvarpå han med förvåning utropade: »Men hvad tusan har du där? En butelj, tror jag?»

»Ja minsann,» svarade Soldin skrattande, »den har jag alldeles glömt bort* Det är utaf mitt gamla portvin.»

»Det där som vi drack utaf i går?» frågade Brehm och smackade lystet.

»Just det!» svarade Soldin. »Jag mådde illa här en dag och skickade efter den. Vill du kanske ha ett glas? Det ska krya upp dig.»

»Ja, jag vet just inte om — om det går an,» fortfor Brehm, i det han begärligt såg på buteljen.

»Försök du,» sade Soldin, i det han gick efter glaset på lilla bordet, »det ska bestämdt göra dig godt.» Och han slog i ett fullt dricksglas åt honom.»Kanske det,» svarade Brehm och tog glaset. »Men ska’ du inte själf också ...»

»Nej tack! Jag mår ju alldeles bra,»

»Ja, du är en ovanlig människa! Skål, hedersbror! Å, det kallar jag drufva!»

Och rådmannen slog sig nu ner i soffan och

smuttade på vinet, hvarpå han fortsatte:

»Hör du, Soldin, du! Ju mer jag tänker på den

där affären — å, ett sådant portvin!»

»Drick ur med en gång, innan det kommer någoni» uppmanade Soldin.

»Ja, kanske det,» medgaf Brehm, i det han tömde glaset och ställde det tillbaka på bordet, hvarpå han utbrast med ett belåtet flåsande: »Hå, nu känner jag mig riktigt kurant igen! Vet du, ju mer jag tänker på den där affären — det var dumt att jag skulle gå och deponera stads jordskassan i landtränteriet, annars kunde stan gjort sig en god affär — och jag med.»

»Ja, det kunde kommunen nog behöfva, du.»

»Men vänta, nu kom jag att tänka på en sak. Hall och jag äro ju direktörer för Risellska donationsfonden, och där finns pengar inne. Om vi skulle gå och tala med honom ?»

»Om du ville göra det då, ty jag kan inte lämna banken — åtminstone inte före tu. Du kan ju ta* med dig de här aktierna och visa honom.»

»Ja visst!» sade Brehm, i det han stack bundten i bröstfickan. »Men naturligtvis skulle det ta’ bättre, om du vore med. Hur är det, stannar du till tre?»

»Ja, men om du inte hinner till dess, så kan jag ju få svar i eftermiddag hemma hos mig. Kom hem och drick en kopp kaffe och prata med frun-tim merna.»

»Ja tack! Det ska jag visst, det. Hur var det, jag tog ju aktierna?»

»Ja, men om Hall gör svårigheter, om han anser att ni inte kan eller bör riskera ...»

»På dig tro vi blindt, både Hall och jag!» ropade Brehm, som blef allt mer uppiggad af portvinet. »När man fått revidera sådana räkenskaper och vara med om en sådan utdelning ...»»Annars kan jag mycket väl stöta på Ernst — eller rent af gubben svärfar — fast jag inte gärna gör det i första hand.»

»Nej, gör inte det!» ropade Brehm ifrigt. »De förtjäna verkligen inte att få vara med om dina goda spekulationer — de ha ju inga vyer — ånej, jag ska nog tala vid Hall, att... Hå, vet du 1 Det där portvinet det satte verkligen lifsandarna i ordning igen. Nu känner jag mig som en annan människa. Adjö med dig! Då tittar jag upp i eftermiddag.»

Och nu var det med helt och hållet ändradt utseende och spänstiga steg som Brehm gick ut genom dörren, medan Soldin kastade sig ned på stolen och dolde ansiktet i sina händer, som om han vämjdes vid sig själf.

12.

Han hade likväl icke suttit länge så, förrän han reste på hufvudet igen, såg sig omkring med en sväf-vande och sökande blick och mumlade sedan för sig själf:

»Ah bahl Dumma betänkligheter! Lyckas det där, så är hela saken hjälpt. Ernst får sina pengar och dessutom, i nästa vecka, när Hollert får in pengarna för leveransen, så är ju hela affären arrangerad. Vill man se sakerna i stort, så får man inte fästa sig vid sådant där lappri.»

I detsamma öppnades dörren från banklokalen och Pettersson inträdde, tog några sakta vaktmästarsteg från dörren och stannade bugande med ett halfhögt:

»Herr driktörn!»

»Hvad är det?» frågade Soldin, i det han ryckte till och vände sig om.

»Stadsfiskal Flodin är där ute och vill tala med driktörn.»

»Stadsfiskalen?» upprepade Soldin häftigt. »Hvad vill han?»»Jo, han vill be' driktörn om några upplysningar.»

»Kan inte kassörn ge9 honom dem?»

»Nej, se han ville helst tala med driktörn själf, sa' han.»

»Låt honom komma in då,» svarade Soldin, och sedan Pettersson gått, började han maskinmässigt ordna papperen på skrifbordet, mumlande på nytt för sig själf:

»Stadsfiskalen? Hm! Och det just nul Nå, han vill kanske ha något lån.»

Därpå steg han upp och stängde dörren till kassaskåpet, slog sedan i ett glas vatten åt sig och drack ur det helt hastigt, hvarpå han satte ifrån sig glaset med en grimas, i det han mumlade:

»Fy, det smakade portvin,» och hann nätt och jämt sätta sig på sin plats igen vid skrifbordet, då stadsfiskalen helt tyst och försiktigt inkom ifrån banklokalen.

Soldin steg upp från skrifbordet och gick emot honom ett par steg, under det han påtog sig en på en gång välvillig och något förvånad min.

Stadsfiskalen var en äldre, något undersätsig karl med ett ogenomträngligt ämbetsmannaansikte. Med uniformsmössan i handen steg han fram ifrån dörren och började tämligen osäkert:

»Ursäkta, herr direktör, om jag kommer och upptar en dyrbar tid . . .»

»Inga ursäkter, herr Flodin I» afbröt Soldin artigt. »Hvad kan jag vara till tjänst med?»

»Jo, herr direktör, det är så att ...»

»Men vill ni inte ta' plats?» sade Soldin med en obesvärad inbjudning till soffan.

»Å, jag tackar förbindligast, men jag ska inte länge uppehålla. Det är bara en liten förfrågan ...»

»Det är ovanligt nog att se er här uppel»

»Ja gunås, ingenting har jag just att sätta in,» svarade stadsfiskalen lugnt, »och låna behöfver jag gud ske lof inte. Det går så där tämligen jämt om jämt ihop. Men nu är det så, att . . .» här såg han sig försiktigt omkring, »ja, det är väl ingen som kan höra hvad vi säga?»

»Nej, ni kan vara alldeles lugn,» svarade Soldinsmåleende, »i synnerhet om ni sätter er här.» Och han visade på stolen mellan skrifbordet och fönstret.

Stadsfiskalen krusade först litet, men satte sig slutligen, och Soldin intog sin plats midt emot honom. Efter några ögonblicks tystnad började stadsfiskalen halfhögt, under det han lutade sig halft fram öfver bordet:

»Det är en mycket kitslig sak, som gör att jag kommer hit upp, och jag vill bara säga på förhand att det inte är direkt på tjänstens vägnar som jag kommer — åtminstone inte officiellt.»

»Så mycket bättre,» inföll Soldin leende, men med hemlig oro; »annars vore det just inte vidare behagligt att ta' emot er, föreställer jag mig ...»

»Nå, här är det minsann ingen som behöfver vara rädd för mig!» sade stadsfiskalen med en artig bugning. »Så exemplariska banktjänstemän som här får man leta efter, och ...»

»Ja, hvad är det nu egentligen fråga om?» afbröt Soldin litet otåligt.

»Jo, jag ville bara höra, om banken nyligen diskonterat några växlar med accept utaf Gelander & Ström?»

Det klack till i Soldin, och han sköt litet nervöst undan en blyertspenna, som låg framför honom på bordet. Men han behärskade sig genast och svarade helt likgiltigt:

»Det är nog troligt. Det är ju fina namn, och jag vill minnas att vi diskonterat en sådan senast i dag.»

»Hm! Jaså!» återtog stadsfiskalen betänksamt. »Det var förargligt, det.»

»Hur så?» frågade Soldin under stigande spänning, den han dock sökte dölja så mycket som möjligt.

»Jo, det lär vara falska sådana ute och gål» svarade stadsfiskalen och sänkte rösten ännu mera.

»Falska!» utropade Soldin och sköt tillbaka sin stol med en häftig rörelse. »Det är inte möjligt.»

»Ja, väl vore det; men ...»

»Och på hvad grund anser ni att . . .»

»Jo, den ene bolagsmannen, gamle Ström, har anmält för mig att han har sina misstankar i den vägen.»»Och hvem är det han misstänker?» frågade Soldin och spände ögonen i stadsfiskalen.

»Ja, det vill han inte säga ännu,» svarade denne mycket hemlighetsfullt, hvarpå han helt långsamt och försiktigt tog fram sin plånbok, som han lade på bordet framför sig och ur hvilken han mycket omständligt framtog ett hopviket papper, i det han fortfor: »Men jag har här en kopia af firmans namnteckning sådan som han plägar skrifva den — Geland er är sjuk, som kanske direktörn vet — och nu vore min vördsamma anhållan om jag kunde få se den där växeln, eller de där växlarna, i fall det är flera.»

Det var en verklig befrielse för Soldin att få stiga upp från sin plats, och han skyndade därför bort mot dörren till kassan, öppnade den och ropade utåt:

»Herr Holmer! Har herrn tid att komma hit ett ögonblick?»

»Genast, herr direktör!» svarde Holmer utifrån banklokalen och blef om ett par ögonblick synlig i dörren.

»Var god och låt mig se på den där växeln med Gelander & Ströms accept,» sade Soldin helt kort.

»Strax, herr direktör!» svarade kassören och stängde dörren.

Soldin kom tillbaka till skrifbordet, där han på nytt satte sig ner och yttrade helt vårdslöst:

»Hur är det, herr Flodin, är inte gamle Ström mycket misstänksam af sig?»

»Åjo, det kan väl hända.»

»Men uppriktigt sagdt: är det någon som vill slå in på den farliga vägen, så nog finns det väl här i staden bra mycket finare namn att kopiera.»

»Direktören menar väl förfalska?» inföll stadsfiskalen torrt.

»Ja, kopiera eller förfalska, namnet gör ju så litet till saken!» svarade Soldin.

»Här är växeln, herr direktör 1» sade Holmer, som kom in med papperet i handen och gick fram till skrifbordet, där han hälsade på stadsfiskalen med ett: »Nej, se Flodin 1 Är du här?»

»Ja! Bror var så upptagen nyss, när jag gickigenom,» svarade denne, i det han steg npp och räckte honom handen.

»I dag haglar det insättningar, skall herr Flodin tro,» inföll Soldin, för att säga något.

»Åja, men nn var det då uttagningar det mesta,» bifogade Holmer kort.

»Har det här beloppet också tagits ut?» frågade Soldin och pekade på växeln.

»Ja då, för öfver en timme se’n. Hollert försummar nog inte sådant.»

»Hollert?» upprepade stadsfiskalen uppmärksamt. »Är han utställare?»

»Ja. Och således kan det naturligtvis inte vara fråga om den här växeln,» inföll Soldin.

»Hvad menar direktörn?» frågade Holmer.

»Jo, stadsfiskalen här påstår att den lär vara falsk,» utbrast Soldin tämligen skarpt.

»Falsk?» upprepade Holmer och såg skiftes vis på dem båda.

»Nej-nej,» inföll stadsfiskalen hastigt med ett uttryck af skrämd försiktighet, i det han såg sig omkring, »det påstår jag visst inte. Jag har bara sagt att det lär vara sådana ute och gå — förmodas det — och den här kan väl vara äkta för det. Det vore bara för att konstatera . . . och några lagliga påståenden kunna ju inte komma i fråga . . . men ...»

»Skulle svindeln verkligen ha' urartat ända därhän?» utbrast Holmer och vände papperet på alla sidor.

»Ah, det är ju galenskaper!» ropade Soldin och steg upp. »Utom det att det är ovärdigt att på det sättet misstänka ...»

»Ja, men bästa herr direktör,» afbröt stadsfiskalen fogligt, »det är ju ingen som gjort något faktiskt påstående — fast nog går det underliga rykten i stan och det påstås att riksbanken lär ämna sätta honom i cession — men nu kom jag ju bara för att be' att få jämföra ...»

»Namnteckningarna? Ja, var så god,» sade Soldin, som gick fram och tillbaka, medan de andra två lutade sig öfver de båda papperen på skrifbordet.

»Vill inte direktörn också?» frågade Holmer och vände på hufvudet.»Nej, det där kunna ju herrarna roa sig med!» svarade Soldin och fortsatte sin promenad, emellanåt stannande vid kartorna som sutto upphängda på väggarna, medan han lyssnade till de båda männen vid skrif-bordet, hvilka lade sina hufvuden tillsammans och skärskådade de båda papperen.

»Inte kan jag se någon skillnad!» sade slutligen stadsfiskaleji tvekande. »Eller hvad säger du, Holmer? Du brukar ha' öga för handstilar, du.»

»Ja, ett par olikheter är det ju verkligen,» svarade Holmer, i det han jämförde noga. »Här på G saknas det till exempel en släng, som finns där.»

»Jaha, jaha?» ntbrast den andre ifrigt. Är det inte mycket bredare, det där namnet?»

»Jo, jag tror verkligen!»

»Hvad bevisar det?» frågade Soldin och kom tillbaka till bordet. »Litet mer eller mindre brådskal»

»Ja, det förstås, det kan det ju vara,» instämde stadsfiskalen och fortsatte efter ett. ögonblick: »men

kanske det finns några flera växlar med firmans accept?»

»Jo, jag vill minnas att vi ha ett par till!» svarade Holmer.

»Kanske att jag kunde få jämföra dem också?»

»Ja, nu har det sig litet svårt — midt under expeditionstiden!»

»Det är väl också tids nog, om vi se efter det sedan,» inföll Soldin.

»Ja för all del, herr direktör!» svarade stadsfiskalen med görligt.

»Nå ja, om du vill komma upp klockan tre, när banken stängs, så kunna vi ju gå igenom växelportföljen,» sade Holmer, i det han tog växeln ifrån skrif-bordet. »Men nu får du ursäkta. Det var ju ingenting annat?» frågade han sedan, vänd till Soldin.

»Nej tack!» svarade denne kort, hvarpå kassören gick ut och stängde dörren efter sig.

Stadsfiskalen stoppade omsorgsfullt in sin plånbok och kom fram till Soldin, som stod kvar på samma plats, samt sade liksom ursäktande:

»Ja, nu ska* jag inte uppehålla längre och jag hoppas direktören inte ...»

»För all dell Men en sak, herr stadsfiskal: Jagbehöfver väl inte påminna er om att den här saken måste stanna helt

och hållet oss emellan?»

»Nej, herr direktör! Jag nämnde jn strax jag kom, att det inte var på tjänstens vägnar, som ...»

»Mycket sant. Men ni får lika litet som enskild person låtsa om att ni varit här i ett sådant ärende. Ser ni, det är med en bank alldeles som med ett vackert fruntimmer: faller minsta skugga af en misstanke på henne, så har hon genast en fläck på sitt rykte.»

»Å, nu öfverdrifver då direktören! Det kan väl aldrig läggas banken till last, att det finns skurkar, som apa efter hederligt folks namnteckningar. Och det här är ju bara en förmodan. Men» — och härvid såg han växelvis på dörren till förstugan och dörren till banklokalen — »hvilket skall nu vara klokast: att gå privata vägen ut eller genom banklokalen därute?»

Soldin lyssnade ett ögonblick åt dörren till förstugan och tyckte sig höra steg i trappan.

»Det är nog bäst att gå stora vägen!» sade han hastigt.

»Det tycker jag också. Ärlighet varar längst. Mjuka tjänare, herr direktör!» sade flskalen och gick, medan Soldin följde honom till dörren. Sedan skyndade han tillbaka till den andra dörren, genom hvilken han hörde att någon kom pustande upp för trappan.

»Jo, jag hörde rätt,» mumlade han för sig själf, »det är Halls röst — då är väl Brehm med honom. Här har jag således mitt Rubicon!» fortfor han, i det han skyndsamt satte sig vid skrifbordet. »Jag kan undra, om jag skall komma öfver?»

13.

Till sin stora och inte särdeles behagliga Öfver-raskning hörde han strax därpå hur dörren slogs upp och hur det var hans svåger som ropade, i det han lät den pustande apotekaren först gå in:»Seså, krusa inte nu, apotekare! Var du som barn i huset!»

Utan att låtsa om missräkningen, steg Soldin upp från sin plats och gick emot dem med ett »välkommen, kära bror» till apotekaren och en hastig nick åt svågern, som stängde dörren och ropade:

»Så där rart främmande väntade du väl knappast, Emil?»

Apotekaren Hall, som var en liten, korpulent och prudentlig karl om några och fyrtio år, talade i allmänhet mycket gramatikaliskt, och när han nu pustat ut litet, räckte han ut sin knubbiga hand åt Soldin och sade, långsamt och gravitetiskt:

»Heder och vördnad, ärade broder direktör! Jämte mycken tack för gårdagens splendida middag med avec! Har just varit stadd på en ganska nödvändig och mycket genomgående promenad på densamma och därvid varit ända ute åt skogen.»

»Ja, hvem kunde tro att det skulle bära åt skogen för en så rangerad karl!» ropade Ernst.

»Broder Blommén öfvar sig i en för honom ingalunda ovanlig sport,» sade apotekaren, i det han slog sig ned i soffan, »nämligen kvickhet, ehuru väl den, uppriktigt taladt, förefaller mig något enkel till sina beståndsdelar.»

»Jaså, du har varit ute och gått?» frågade Soldin. »Då har du således inte träffat vännen Brehm?»

»Icke sedan klockan sju och en half minut före fyra, denna dags morgon,» svarade apotekaren och såg på klockan.

»Och då var han allt litet bortkommen!» inföll Ernst och satte sig i soffan bredvid honom.

»Ganska riktigt anmärkt,» återtog Hall lika långsamt och gravitetiskt. »Också hade jag verkligen ämnat mig upp till honom i förbigående, men i betraktande af hans predikament denna natt, antog jag att han ännu icke lämnat 'bäddens kvafva iden’, som Gluntarnes genialiske författare så målande uttrycker sig, och därför . . .»

»Brehm var här för en stund sedan,» af bröt honom Soldin otåligt, »och han gick härifrån direkte hem till dig.»»I

ty fall var det ganska ledsamt att jag just nu skulle vara utgången,» fortfor apotekaren och lutade sig tillbaka i soffan.

»Hvilket dock mycket lätt torde kunna af hjälpas,» härmade honom Ernst och tilläde sedan i sin vanliga ton, i det han pekade på dörren: »Ge dig af bara!»

»Det var någon angelägen affär han ville tala med dig om,» sade Soldin.

»Då borde jag kanske genast aflägsna mig,» svarade apotekaren med samma orubbliga lugn, »fastän noga betänkt: då han icke träffar mig vid min officin, är det icke då skäligen antagligt att han inom kort återvänder till utgångspunkten?»

»Alldeles som vildarnas 'bomerang', menar du?» frågade Ernst med speladt allvar.

»Icke fullt så, ty därtill är han för mycket civiliserad. Men hvad kunde han då vilja mig?»

»Det var fråga om någon kapitalplacering, tror jag!» upplyste Soldin helt vårdslöst, som om saken icke anginge honom.

»I så fall vill jag genast uppsöka mitt ägande apotek 'Mullvaden',» sade Hall och reste sig långsamt upp; — »sedan jag dock först fått sätta in litet öfver-flödigt mynt på upp- och afskrifning. Kommer han då icke under tiden, så skall jag ofördröjligen återvända hem, Farväl således, hedersbroder! Du tillåter väl, att då jag nu är här, jag får gå den akademiska vägen in till kassören?»

»Naturligtvis!» svaräde Soldin, som ville skynda på honom.

»Det smickrar alltid en sådan där pillertrillare!» skrattade Ernst efter honom.

Men då ‘vände apotekaren sig om vid dörren och sade med mycken värdighet:

»Jag skall bedja broder Blommén icke glömma att innan jag blef farmaceut, så låg jag fyra terminer i Upsala och att jag därsammanstädes tog ...»

»'Prillan’, ja,» ropade Ernst, »men se’n trillade du af!»

»Dessutom trillar jag icke vidare några piller,» fortfor Hall gravitetiskt och långsamt som förut, »i ty att på mitt ägande apotek rullas de numera medels maskin.»

7. — Från stad och land.Och därmed gick han ut i banksalen med oförminskad värdighet, men utan att på minsta sätt visa sig stött eller förolämpad.

»Den där är då som en vandrande ordlista 1» sade Ernst, i det han steg upp från soffan och gick fram till Soldin, som på nytt satt sig vid skrifbordet.

»Vill du något? Jag har brådtom!» sade denne tämligen snäsigt.

»Jag måste ovillkorligen tala med digl» svarade svågern och satte sig midt emot honom på samma stol, där stadsfiskalen nyss suttit.

»Det är väl om de där penningarna, kan jag tro?» frågade Soldin nervöst, i det han trummade på bordet.

»Det också,» svarade Ernst och blef i hast helt och hållet allvarlig; »men först och främst gäller det en mycket viktigare sak . . . Det är fråga om din syster — om Greta. Jag har nyss talat med Agnes, och jag hör till min förvåning, att du ämnar kasta bort din syster åt en man, som hon hvärken kan älska eller högakta. Jag har därför kommit hit för att säga dig att jag älskar henne, och jag tror också att hon ...»

»Tycker du inte,» frågade Soldin ironiskt, »att det är tämligen oegentligt att komma och tala om kärlek uppe i en bank?»

»Å, funnes det inte värre oegentligheter i bankerna,» svarade Ernst med tonvikt, »så gick det väl an.»

»Hvad menar du?» frågade Soldin uppbrusande.

»Jag menar precis hvad jag säger. Och låt oss nu tala om affärerna, efter du så villl Du ämnar således sälja Greta till din värdige vän, rådman Brehm?» frågade han i det han lutade sig fram öfver bordet och skarpt fixerade honom. »Kan man få veta priset?»

»Ernst!» ropade Soldin och steg häftigtupp. »Hur vågar du . . .»

»Sätt dig du!» svarade svågern i det han öfver bordet lade handen på hans axel. »Tror du inte att jag förstår? Emil! Du är på balans i kassan!»

»Det är inte sant!» sade Soldin mödosamt, i det han föll ned i stolen igen.

»Det är sant!» fortfor Ernst. »De där tjugofem tusen kronorna skulle täppa det mest synliga hålet,till dess revisionen var öfver — tror du inte att jag begrep det?»

»Men jag försäkrar dig — jag be . . .» stammade den andre.

»Bedyra ingenting I Och nu skall Brehm skaffa dig penningar att betala mig med? Och för att få honom till det, satte du ut din egen syster som lockbete? Fy, fy, Emil! Med sådana usla manövrer tror du dig kunna upprätthålla en ställning, som genom din egen lättrogenhet blifvit i det närmaste ohållbar.»

»För allt i världen! Tala då inte så högt!» bad Soldin och såg oroligt åt dörren till banksalen. »Du misstar dig för öfrigt alldeles. Det är visserligen sant att jag råkat i en ögonblicklig förlägenhet, men den är helt och hållet öfvergående. Jag skall i nästa vecka ordna alltsammans — bara Hollert ...»

»Hollert?» utbrast Ernst föraktligt. »Är det den svindlaren du bygger på, då beklagar jag dig!»

»Hur så? Hvad har du för skäl att ...»

»Jag träffade nyss riksbankens ombudsman, kamrer Gran, här nere på Storgatan ...»

»Nå? Nå?» frågade Soldin häftigt.

»Jo, han sade mig att om inte Hollert i dag före klockan tre inbetalar sin skuld till riksbanken, så kommer den att begära honom i cession.»

»Det är inte möjligt!» utropade Soldin och slog handen i bordet. »Hollert har själf varit häi> i dag, och han försäkrade mig — han visade mig bref på...»

»Och hans försäkringar tror du på! Hollert är en skojare och med den svindeW är det förbi.»

»Du gör honom orätt, säger jag! Och jag skall genast öfvertyga dig om det!» återtog Soldin med öfver-tygelsc, i det han steg upp och tryckte på en knapp i väggen bredvid kassaskåpet.

»Hvad ämnar du göra?» frågade Emil.

»Skaffa mig bevis på att du misstar dig!» svarade Soldin och vände sig till den inkommande vaktmästaren, till hvilken han hastigt yttrade:

»Spring genast upp på brukspatron Hollerts kontor och säg att jag ovillkorligt måste tala med honom! Men låt det gå fort!»

»Jaha, driktörn!» sade Pettersson och skyndade ut.»Hvarför telefonerar du inte där ute?» frågade Ernst.

»Jag vill inte att Holmer skall höra något!» svarade Soldin undvikande.

»Jaså! Men hör du, Emil, nu vill jag ha reda på dina transaktioner med Brehm. Du vill att han skall skaffa dig mynt? Men på hvad sätt? Ja, se så, korten på bordet, Emil! Ju mindre du skrafvar dig, desto

bättre. Du kan väl förstå att jag vill försöka bistå dig, men för att kunna det ...»

»Nåja,» sade slutligen Soldin utan att se på honom, och sedan han tvekat några ögonblick. »Jag har verkligen gjort ett försök att . . . det är ju bara litet tid

jag behöfver — och därför trodde jag att han . . . att han skalle kunna skaffa mig ...»

»Ja, men på hvad sätt?» frågade svågern envist, utan att taga ögonen från honom.

»Mot hypotek af några värdepapper,» svarade Soldin halfhögt.

»Dina egna — eller bankens?»

»Hvad tänker du om mig?» frågade Soldin och

gjorde ett försök att resa på hufvud et.

»Jag tänker att trångmål är en dålig rådgifvare,» svarade Ernst allvarligt.

»Värdepapperen är o mina egna!» återtog Soldin med bestämd ton.

»Jaså, och till gengäld har du lofvat honom att få Greta som provisionsarfvode! Jo, det är snygga affärer du slagit in på!»

»Du gör mig orätt!» ropade Soldin ifrigt. »Jag

har inte lofvat honom något bestämdt — och om, dess värre, ryktena om Hollert skulle besanna sig . . . men det är inte möjligt, säger jag dig!» utbrast han därpå med ett slags förtviflad energi. »Så blind har jag inte kunnat vara!»

»Borde jag inte ha varit, menar du väl!» inföll Ernst.

Men Soldin hörde honom inte. Han reste sig upp och såg oroligt ut genom fönstret, i det han alldeles mekaniskt ropade:

»Men hvad gör då den där Pettersson?»»Jag tänker han kommer tids nog!» svarade Ernst. »Men hör du, ryktena om Hollert — hvad ha de med Greta att göra? Aha! nu börjar jag förstå! Du har kanske satt in hennes penningar också i hans utmärkta affär!»

»Nej — ja — det vill säga ... en del ...»

»Nå, då kommer inte Brehm att hänga sig, om han inte får henne!» ropade Ernst muntert, i det han gnuggade händerna. »Och hvad mig beträffar . > . men där har du ju Pettersson!»

Soldin skyndade upp emot vaktmästaren, som kom in med andan i halsen:

»Nå, träffade Pettersson honom?» frågade han häftigt.

»Nej, driktörn! Han hade fari’ bort för en timme se’n, sa* di.»

»Farit bort!» ropade Soldin häftigt.

»Afdunstat!» mumlade Ernst för sig själf. »Det väntade jag.»

»Och när kommer han igen?» frågade Soldin.

»Ja, si det visste dom inte på kontoret. Är det annars någe’, driktörn?»

»Nej!» svarade Soldin hest, och medan vaktmästaren gick ut, vände han sig om, såg Ernsts blick fäst på sig och sade med tillkämpadt lugn, i det han gick tillbaka till skrifbordet: »Det är naturligtvis bara en till-

fällighet!»

Men tungt föll han ner i stolen och svetten bröt fram på hans panna, under det han med händerna famlade omkring bland papperen, som lågo framför honom.

14.

Tror du verkligen hvad du säger?» frågade Ernst och gick fram till honom, där han satt.

»Ja — ja visst! Det kan ju inte vara annat!» »Försök inte bedra’ dig själf, Emil. Se du sanningen rakt i ansiktet. Karlen har gifvit sig af.»»Du är galen!»

»Ska vi slå vad?»

»Ah, nu kommer jag ihåg!» ropade Soldin med uppklarnande ansikte. »Han skulle ju fara ut till pappersbruket och betala aflöningen.»

»Och det tror du?»

»Ja visst! Vi ha ju nyss diskonterat en växel åt honom för det ändamålet. Att jag kunde glömma det!»

»Å tusan, har ni? Hur stor?»

»Fem tusen kronor.»

»Nå ja, med det beloppet kommer man ju alltid ett stycke vägl» utbrast Ernst med obeveklig ironi. »Men att du själf skaffade honom respengar, det var ovanligt hyggligt! Det skulle jag inte ha gjort!»

Soldin ämnade svara, då det bultade på dörren till förstugan. Soldin rusade upp från sin plats och skyndade fram till dörren, i det han med stolt segervisshet utropade:

»Nå, där ha vi honom tillbaka igen! Jag visste väl, jagl*

Och han öppnade hastigt dörren, men for öfver-raskad tillbaka med ett:

»Du, Agnes!»

»Ja, nu tror jag att du blef litet öfverraskad!» ropade den unga frun, under det hon glad och vacker i sin eleganta pälskappa kom insvassande i rummet. »Nej, se Ernstl Äx du också här? Ack, vet du, Emil, jag fick en sådan vådlig lust att komma och hämta dig — det är ju det allra grannaste vinterväder ute — och om du ville gå litet tidigare härifrån, så kunde vi ju. . . men hvad är det med er?» af bröt hon sig själf, i det hon betraktade dem. »Ni se ju så underliga ut båda två!»

»Vi väntade just inte fruntimmersbesök, kan du väl förstå!» sade Ernst, som först hämtade sig från förvåningen.

»Så här på banken!» tilläde Soldin och sökte se obesvärad ut.

»Ja, men det här är ju ditt enskilda rum, snälla Emil — och din hustru måtte väl ha rättighet ...»

»Ja visst, kära Agnes! Men just nu . . .»»Din man har att göra,» inföll Ernst. »Det är just nu brådaste tiden, och ...»

»Nå ja, än se’n?» sade den unga frun obesväradt, i det hon lade af sig pälskappan och satte sig i soffan. »Sköt ni om edra affärer. Jag slår mig ner här och väntar till dess ni bli lediga. Det dröjer väl inte för länge, Emil?»

»Nej, jag skall -strax ...» stammade mannen och vände sig hastigt till svågern, h viskande: »Försök att

få henne med digl»

»Det är lättare sagdt än gjordt!» hviskade denne tillbaka och vände sig sedan till systern samt försökte antaga en så glad ton som möjligt: »Hör du, Agnes 1

Du kan gärna låta mig få följa med dig ut och åka ett tag, så komma vi sedan och hämta Emil, när han blir ledig.»

Men den unga kvinnan hade märkt hviskningarna och de hade hos henne väckt en obestämd misstanke att man ville aflägsna henne. Det behöfdes icke mer för att få henne att inom sig genast fatta det beslutet att stanna kvar.

»Jag får lof att hvila mig litet först!» sade hon därför. »Jag sprang så hastigt uppför trappan.»

Hon hade knappt hunnit yttra dessa ord förrän dörren från banklokalen öppnades och Holmer häftigt kom inrusande med ett öppet bref i handen. Utan att se Agnes, som för tillfället skymdes bort af Ernst, gick han direkte fram till Soldin, som stod vid skrifbordet, och ropade på vägen till honom:

»Herr direktör! Här är bref från Gelander & Ström, som jag skickade avis om växeln. Flodin hade inte så orätt; växeln är falsk!»

»Falsk?» upprepade Soldin hest, i det han höll sig fast i bordet.

»Kunde väl tro det!» mumlade Ernst.

»Firman förnekar absolut sin namnteckning!» fortfor kassören. »Den har inga som helst affärer med Hollert & C:i!»

»Falsk!» upprepade Soldin och föll ned i skrifstolen.

»Emil! Hvad är det?» ropade Agnes, i det hon skyndade upp ur soffan till honom. »För Guds skull, säg mig . . ,»»Fru Soldin!» utropade Holmer med förvåning och missnöje, i det han tog ett steg åt sidan. »Om jag hade kunnat tänka mig, att...»

»Växeln falsk — och förfalskaren borta!» ropade Ernst, som kommit ner till dem.

»Hvad säger ni? Borta? Å, vänta bara, vänta!» utbrast Holmer, i det han skyndade mot dörren.

»Hvad ämnar ni göra?» frågade Ernst och skyndade efter honom.

»Telegrafera och mota den skurken!» ropade kassören och skyndade ut.

»För Guds skull, Emil!» ropade Agues och böjde sig ner öfver den sammansjunkne mannen i stolen. »Hvad är det som händt och hvad har du med detta att göra?»

»Seså, var lugn, kära Agnes!» sade Ernst brådskande. »Försök att vara lugn!»

»Jag frågar inte dig!» utbrast Agnes afvisande och häftigt. • »Jag frågar min man!»

»Du frågar hvad som händt?» frampressade Soldin mödosamt. »Du frågar hvad jag har med detta att göra? Jo, jag har ty värr låtit narra mig af en usling, en svindlare — jag kommer att själf stå här som en bedragare — och om det är sant att han rymt, om han ...»

»Nåväl, om han rymt?» upprepade hustrun ångestfullt.

»Då är jag förlorad — förlorad!» stammade Soldin med kväfd röst.

»Du, Emil?» utbrast hon med ett skrik. »Du? Det är inte möjligt!»

»Du har rätt, Agnes! Han öfverdrifver!» inföll Ernst hastigt och tilläde sedan, under det han fattade tag i Soldins axel och skakade honom: »Seså, Emil!

Ryck upp dig, för tusan! Nu gäller det att inte tappa kuraget! Ännu är ju ingenting förloradt!»

»Hvad vill du väl att jag skall göra?»

»Visa att du är karl för din hatt! Det sämsta

man kan göra, när man råkat hugga i sten, är att kasta

yxan i sjön! Men först och främst lyd nu mitt råd: far du hem med Agnes och låt mig och Holmer vidtaga de nödvändiga åtgärderna för att försöka få tag i rymmaren. Det går inte an att du stannar kvar här —du är alldeles för upprörd, och om någon kommer, skulle man genast se att... att det är någonting på tok! Och det här får lof att hållas tyst — åtminstone i dag. Därpå kan mycket bero. Skynda dig därför, och du, Agnes — tänk nu inte på dina nerver — utan försök att vara stark!»

»Var lugn, Ernst 1 Jag är starkare än du trorl» hviskade systern, i det hon slog armarna om mannen, hvilken satt hopsjunken som förut i skrifstolen.

Och med förenade krafter hjälptes de åt att taga på honom den pälsfodrade öfverrocken, hvarpå Ernst på sitt vanliga, halft skämtsamma, halft allvarliga sätt ropade till svågern, då denne vid hustruns arm långsamt släpade sig fram emot dörren till förstugan:

»Men för tusan, Emil! Se då inte så där häng-färdig ut! Upp med hufvudet! Kommer du med en sådan där likbjudarmin och sätter dig i släden, så annonserar du ju för hela stan att det är någonting på färde! Och vet ni

hvad? Tag er en promenad utom södertull! Du kan behöfva litet frisk luft — och på eftermiddagen kommer jag upp till er, så att vi få öfverlägga om hvad som är att göra!»

»Å, om det bara gällde mig, mig ensam!» mumlade Soldin och stödde sig tungt på sin hustrus arm. »Men du, Agnes — du och barnen ...»

»Det är för dem du får lof att vara man!» manade Ernst betydelsefullt, under det han sköt ut dem i förstugan och stängde dörren efter dem. Därpå gick han tillbaka till skrifbordet, såg ett ögonblick ut genom fönstret, medan han trummade på bordskifvan, och mumlade sedan eftersinnande för sig själf:

»Först ska jag nu tala ett par ord med Holmer och

se’n kilar jag ut till pappersbruket för att höra om

Hollert varit där! Men det har han nog inte — och är det som jag förmodar — nåja! Då får jag allt lof att ha mig en dust med gubben far.»

Och den tanken tycktes roa honom, ty det var

med ett leende på läpparna som han gick fram till

dörren till kassan och öppnade den. Men hastigt tycktes han besinna sig, och det glada leendet byttes till det mest gravitetiska allvar, när han stack ut hufvudet och frågade, om Holmer hade tid att komma in ett ögonblick.Kassören tycktes hafva vuxit på den korta stund som han varit ute. Ryggen var inte på]ångt när så böjd som förut, glasögonen voro uppskjutna i pannan, blicken var skarp och klar och det låg ett illa doldt uttryck af skadeglädje omkring den annars så fast hopknipna munnen. Han kastade en hastig blick inåt rummet, och när han såg det tomt, utbrast han:

»Jaså, han har gått sin väg i»

»Ja, direktörn har farit hem!» svarade Ernst med stark tonvikt på titeln.

»Ja, jaha! Det var just herr direktörn jag menade!» återtog Holmer, i det han hastigt drog ner glasögonen igen. »Jag förmodar att han inte riktigt kände sig i sitt esse!»

»Nej, det kan väl ingen undra på! Men han ska nog komma dit igen, såvida ni, herr Holmer, vill hjälpa mig att reda den här härfvan!»

»Vet ni då hur pass intrasslad den är?» frågade kassören hvasst.

»Har ni sändt af telegrammen?» frågade Ernst utan att bry sig om att svara på Holmers tämligen försåtliga fråga.

»Nej, jag tänkte det kunde vara klokast att lugna sig till i morgon förmiddag,» svarade Holmer, »och det af två skäl. För det första kan det ju hända att han inte alls gifvit sig af — och för det andra ...»

»Nå, för det andra?» frågade Ernst och fixerade honom skarpt.'

»För det andra är det kanske klokast och bäst för ... för somliga — att man låter honom skudda stoftet af sina fötter. Hvem vet hvad det kan leda till, om man börjar röra i saken?»

»Ni vill allt bra gärna åt svåger min, ni, herr Holmer!» sade Ernst helt plötsligt, i det han slog kassörn på axeln. »Ni hatar honom med ett sådant där riktigt intensivt bankhat — och det är nästan lika peppradt som ett teologiskt!»

»Jag?» inföll Holmer och såg så oskyldig ut som möjligt. »Min bästa herr Blommén, nu tar ni alldeles miste. Jag hatar ingen — men det är en sak som jag håller på framför allt annat — och ser ni, det är banken.»»Om ni håller på banken, så bör ni väl också hålla på direktörn.»

»Det är just hvad jag görl Jag håller alldeles ofantligt mycket på bankens direktör. Och det hoppas jag knnna bevisa er — och flera till — bara jag får litet tid på mig.»

Med dessa ord gick han ut till kassan igen, och Ernst aflägsnade sig hastigt genom den motsatta dörren, under det

han tänkte för sig själf:

»Nu förstår jag den gamle räfven! Han vill själf vara direktör! Men det ska vi bli' två om, min gubbe lilla!»

15.

Det var på eftermiddagen dagen därpå som gamle konsuln gick nere i sitt rum fram och tillbaka. Foten var ännu icke riktigt bra och han stödde sig därför på en käpp, likväl utan att egentligen halta, men som det tycktes mera för att få stöta den i golfvet på ett sätt som visade att han var både upprörd och förargad. Fröken satt vid bordet och virkade, såg på honom, när han vände sig ifrån henne och skakade betänksamt på hufvudet, men sysselsatte sig mycket ifrigt med sin virkning så fort han vände sig om och kunde se hvad hon gjorde.

Konsuln hade också sina skäl att vara både förargad och upprörd. Han hade på förmiddagen gått ner på kontoret och sett igenom böckerna, något som han brukade göra ibland, när det blef för långsamt där uppe och när verksamhetsandan kom öfver honom. Ernst var inte där, men i kassaboken fick han se en post på tjugofem tusen kronor, uttagna några dagar förut och införda under rubriken »eget behof» och detta både skrämde och retade honom. Han hade föresatt sig att han skulle anställa en sträng räfst med sin herr son; men han hade inte träffat honom sedan tidigt på morgonen, och just för en stund se’n hade han anförtrott sin gamlaväninna den oväntade upptäckten. Fröken hade tagit saken mycket lugnt, ty hon litade på Ernst och ansåg att han nog hade haft mycket viktiga skäl för hvad han gjort — och det förargade konsuln ännu mera. Käppstötarna i golfvet blefvo därför allt häftigare, och slutligen utbrast fröken med en viss otålighet:

»Skulle inte konsuln kunna stöta till mindre hårdt med käppen?t

»Är fröken nervös?» frågade konsuln snäsigt och stannade midt framför henne.

»Man kan verkligen bli det utaf mindre än så!» svarade hon tämligen omildt.

»Hvad ska då jag säga?» utbrast konsuln häftigt. »Tjugofem tusen kronor! Jag frågar fröken ännu en gång: hvar sju tusan har han kunnat göra af dem?»

»Det vet jag inte, har jag sagt konsuln.»

»Fröken behöfver inte vela något; men fröken kan

väl åtminstone förmoda — misstänka — göra sig någon sorts föreställning — hjälpa mig på trafven med ett ord!»

»Det skulle jag kanske kunna — men det vill jag inte,» återtog fröken envist.

»Vill fröken inte?» utbrast konsuln och slog sig ner midt emot henne vid bordet. »Och hvarför det, om jag får vara näsvis och fråga?»

»Därför att det angår mig inte. Och egentligen inte konsuln heller — numera!»

»Hvad sa’? Angår det mig inte? Har jag kanske öfverlämnat firman till honom ? Är jag inte fortfarande

hufvudman för huset Blommén & Son? Och om jag

också inte tänker stämma honom, så kan väl ingen hindra mig att förarga mig åt hans lättsinne och att försöka ta reda på saken! Det är min skyldighet för Gretas skull!»

»Jaså,» inföll fröken ironiskt, »det är för Gretas skull som konsuln går och rotar i böckerna? Kors, och jag som trodde...»

»Hvad trodde fröken?»

»Att det var för konsulns egen skull det skedde. Och konsuln får ursäkta att — det tror jag ännu!»

»Jaså! Är jag en så inbiten egoist?»

»Jo, det vill jag lof va! Jaja,» tilläde hon helt lugnt, då hon såg honom färdig att brusa upp, »tag signu inga höga

tankar för det och tro inte att konsuln är någon sorts undantagsmänniska. Långt därifrån! Egoister ä' vi alla — mer och mindre, förstås!»

»Ja, det är vår förbaskade skyldighet emot oss själf va! Ty håller man inte själf på sin egen fördel, så inte lär någon annan befatta sig med att göra det. Man behöfver ju inte gå andras rätt för nära för det.»

»Nej, men tocke' händer så rasande lätt.»

»När man inte har några moraliska grundsatser, ja! Som nu till exempel Ernst gent emot mig!»

»Hm!»

»Hör nu,» sade konsuln plötsligt, i det han lutade sig fram emot henne, »fröken har bestämdt sina egna tankar om de där pengarna?»

»Jag smickrar mig med att ha mina egna tankar om åtskilligt annat också!» svarade fröken och virkade ifrigt.

»Nå, kan jag inte få veta frökens tankar om den här saken då? Säg mig nu uppriktigt: tror fröken att det är fruntimmer med i spelet?»

»Nej, det tror jag visst inte!» försäkrade fröken med full öfvertygelse. »Sådan är inte Ernst!»

»Är fröken så tvärsäker på det? Kan inte Ernst också ha några sådana där — hm! — oegentligheter för sig som den där flintskallige rådman?»

»Och sådant kan konsuln tro om sin egen son?»

»Jag tror ingenting — jag bara frågar.»

»För öfrigt lär han väl inte tala om det för mig, ifall så vore.»

»Ja men ni frantimmer ha alltid väderkorn på sådant där. Således tror fröken inte att det är...»

»Nej då! Är det någon, så är det en karl.»

»En karl? Hvad menar fröken med det?»

»Nå, du min skapare! Ska jag nu behöfva förklara det också! Jag undrar just hvad konsuln menar med en karl?»

»Med det menar jag någonting bra, någonting gediget och duktigt — någonting som blir allt mera tunn-sådt här i världen. Men fröken menar väl en vanlig mansperson, kan jag tro.»

»Så ungefär!»

»Det vill säga: fröken tror att han spelat?»»Det kan nog hända!»

»Hvad då for slag! Kort — eller affärsraffel?»

»Ingendera delen, tänker jag! Han har spelat litet komedi med konsuln!»

»Hvad för slag? Spelat komedi med sin egen far? Nej hör nu, fröken!»

»Hade han förstört de där pengarna själf, så skulle han inte sett ut så som han gjorde i morse. Ernst har en mycket stark rättskänsla, och det har han haft ända se*n han var pojke. Jag minns nog, jag, när han snaskade i mina syltburkar eller tog sig en näfve eller par ur russinlådan — han kunde inte se mig i ansiktet på flera dar!»

»Ja, det var då det!» utbrast konsuln med en suck.

»Det är på samma sätt nu. Konsuln ska tro mig: han har klädt skott för någon annan.»

»För någon annan?» ropade konsuln lifligt. »Och för hvem då? Vet fröken det också?»

»Värre trollkonster har jag varit med om!»

»Jag förstår mig inte på fröken i dag! Sitter där som ett annat orakel och bara talar i gåtor! Hvad ska det tjäna till? Vet fröken någonting, så sjung ut! Vet fröken ingenting, så sitt inte där och se spetsfundig ut!»

»Jag vet ingenting säkert, och jag springer aldrig i ogjordt väder. Men jag tror att konsuln har orsaken till den där luckan i kassan på mycket närmare håll än konsuln tycks ana.»

»På mycket närmare?» frågade konsuln och tittade ovillkorligt upp i taket. »Skulle — skulle händelsevis ...»

Här afbröts han af en ringning på tamburdörren.

»Konsuln kan ju fundera på saken, medan jag går och öppnar,» sade fröken, i det hon steg upp från sin plats och gick ut i tamburen.

»Närmre än jag anar, sa' hon,» tänkte konsuln och tittade fortfarande uppåt. »Jaså! Jojo! Jojo!»

»Jo, konsuln är hemma,» hördes nu frökens röst från tamburen. »Var så god och stig in, herr Holmer!»

»Holmer?» utbrast konsuln förvånad. »Nu kommer kanske lösningen på gåtan!»Och i det han gick fram till tamburdörren och slog upp den, ropade han utåt:

»Stig på, stig på, kära Holmer I Hvad blåser det nu för väder?»

»Nå nå! Så ovanlig gäst är jag väl inte heller!» svarade kassören därutifrån.

»Seså, krusa inte nu!» uppmanade fröken, i det hon sköt in honom genom dörren. »Det var ju roligt att konsuln fick någon att prata med!»

Och därmed stängde hon igen dörren om dem och gick in till sig, medan Holmer stod kvar ett ögonblick strax innanför den, tog upp sin röda silkesnäsduk ur fickan och började torka sina glasögon.

16.

»Ja, herr Holmer kommer riktigt som herrn vore efterskickad!» sade konsuln, i det han satte sig i soffan och inbjöd kassören att taga plats bredvid sig. »Kom

hit nu och slå sig ner! Nej, inte där,» fortfor han,

när Holmer fattade tag i en stol framför bordet, »slå

sig ner här i soffan!»

»Tack så mycket, herr konsul,» svarade kassören, »men jag sitter hellre litet hårdt.»

»Gamla vanan, förstås!» framkastade konsuln.

»Det är nog så det, ja! Hml»

Därmed satte han sig, och de båda männen sågo

på hvarandra några ögonblick, konsuln pröfvande, den andre smått gömmande sig bakom glasögonen. När

tystnaden fortfarit en stund, sade konsuln:

»Kanske det får vara en cigarr?»

»Nej, tack,» svarade Holmer, »jag är just ingen

vän af rökverk.»

Därpå uppstod en tystnad, hvilken slutligen bröts af kassören, som helt o väntad t yttrade:

»Nå, och konsuln som inte var med på revisions-middan i förrgår där uppe — hm! — till allmän saknad...»Konsuln såg på honom med en hvass blick och utbrast kärft:

»Hör nul Har herrn kommit hit för att prata smörja? Hvad?»

»Nej — inte just det!» sade Holmer dröjande.

»Nå försök då inte, för det klär herrn inte! Hur är det fatt?»

»Konsuln frågade nyss hvad det blåste för väder,» började Holmer långsamt.

»Ja! Nå?»

»Det är storm i antågande, herr konsul!» fortfor Holmer, sedan han sett sig omkring.

»Storm? Är det något oväder, som hotar banken?»

»Nej, inte precis,» svarade kassören. »Den står sig nog, om den också skulle få sig en liten åderlåtning.»

»Jaså! Nå — honom där uppe då?» återtog konsuln, i det han pekade uppåt taket.

»Ja, jag är rädd för det!»

»Hvad menar herr Holmer? Är han på balans?»

»Nej, ingen synlig åtminstone — ännu. Men det är litet andra — hm! — oegentligheter, som ...»

»Nyttjar herrn också det där moderna slagordet?»

»Tja, man ska väl följa med sin tid!» sade kassören och sköt upp glasögonen. »Ordet är för resten inte så illa — det säger precis hvad det ska när det är fråga om sådant som inte direkt faller under strafflagen.»

»Det vill säga: min måg har krånglat in sig i några tvetydiga affärstransaktioner?»

»Så ser det ut! Men innan jag svarar vidare på det, så ville jag fråga konsuln om en sak.»

»Låt höra då!»

»Hvad är nu till exempel konsulns åsikt om firman Hollert & C:i?»

»Att de ä' ena äkta svindlare. Just ett par sådana där blankoryttare, som kunna trilla af hästryggen hvilken dag som helst.»

»Ja, men deras affär? Hvad säger konsuln om den?»

»Den är nog bra — om de bara kunde sköta den.Men som jag nyss sa': en vacker dag trilla de väl af och bryta halsen af sig.»

»Ja, det är redan gjordt, det!»

»Hvad säger herrn?» ropade konsuln och reste sig ur soffan.

»I dag på middagen har riksbanken begärt dem i cession.»

»Nå — och privatbanken? Vår bank?» utropade konsuln.

»Ja, som jag nyss sade,» återtog Holmer, i det han såg på konsuln öfver glasögonen, »den kommer nog att få sig en duktig åderlåtning, så vida inte affären kan afvecklas på någon längre tid eller också» — här blef blicken ännu mera spörjande än förut — »om någon skulle vilja öfverta' den tvärt, som den går och står.»

»Kan just undra hvem som vore så galen!» utbrast konsuln.

»Ja, tror konsuln verkligen att det vore så värst galet?» frågade kassören och tilläde sedan med en viss ifver: »Om fabriken och pappersbruket komme i hän-

derna på någon kapitalstark och driftig karl, så kunde det bli en briljant affär.»

»Efter några år kanske,» medgaf konsuln, »för den som hade råd att läsa fast en hop pengar. Men hvem har det?»

»Åjo, det finns allt åtskilliga!» sade Holmer menande.

»Och för öfrigt: hvem vet hur de annars trasslat in sig?»

»Det kommer väl att visa sig, när staten görs upp.»

»Jaså, herr Holmer menar att man skulle låta dem ramla först?»

»Ja, naturligtvis! Ingen skonsamhet med dem!» Och med sänkt röst fortfor han: »De ha falska väx-

lar ute!»

»Ha de?» utbrast konsuln och tilläde efter en kort paus: »Stackars satar!»

»Beklagar konsuln dem?» frågade Holmer förvånad.

»Jag tänker på hvad som föregick förfalskningen.»

»Visserligen — men brott är brott!»

»Tro inte att jag vill släta öfver det — men innan man kommer därhän!»

8. — Från stad och land.Konsuln stirrade rätt framför sig ut i rummet och utbrast därpå plötsligt, i det han böjde sig fram emot kassören:

»Har herr Holmer nå'nsin varit i frestelse?»

»Att skrifva andras namn?» svarade denne hastigt. »Nej, aldrigI»

»Jag specificerar inte,» återtog konsuln, »jag frågar bara: har herrn nå'nsin varit i frestelse?»

»Nåja, gunås! Hvem har inte det!»

»Man träffar allt en och annan stackare, som inte varit det!»

»Stackare, säger konsuln? Lycklig varelse, menar väl konsuln?»

»Nej, jag menar hvad jag säger. \Tag kallar det en olycka — ty då vet man inte hvad medlidande vill säga. Men har man själf stått darrande och tveksam vid vägskälet mellan godt och ondt, mellan rätt och orätt — ja, då lär man sig att hysa medkänsla och att det finns något som heter mildrande omständigheter.»

»Sådana förekomma inte härvidlag.»

»Sådana förekomma alltid — om man bara vill göra sig besvär med att taga reda på dem.»

»Nå, när konsuln resonerar så,» inföll Holmer med ledigare ton, »blir mitt ärende här kanske lättare ut-rättadt än jag trodde. Jag kom just hit i akt och mening att tala med konsuln om Hollert & C:i.»

»Jag kan hysa medlidande med personerna, men med deras affär vill jag inte ha någonting att göra,» förklarade konsuln.

»Men det torde konsuln allt få ändå, eftersom Soldin är med i byken.»

»Det rör mig inte! Jag har inte med hans affärer att skaffa. Har han trasslat in sig, så får han själf reda härfvan och dra' sig ur spelet så godt han kan.»

»Ja, men när han nu också dragit in banken uti det?»

»Än se'n? Hvarför har inte styrelsen sett upp? Och hvad göra revisorerna? Sitta de där bara för syns skull?»

»Ack, nog vet väl konsuln hur det går till! Man är goda vänner och middagsbröder — man vill inte chikanera — som det heter. Och så länge inte ut-delningarna minskas — och nar de flesta revisorer inte begripa affärer mera än en skolpojke — ja, så tycker man det är lngnast att blanda och låta fem vara jämnt.»

»Nå men på hvad sätt är nn min måg intrasslad i affären?» frågade konsuln efter en paus.

»För sin enskilda räkning vet jag inte hur han har det. Hvad banken beträffar, så går det väl löst på en femti, sexti tusen.»

»Nå, är det inte värre! Och det finns väl säkerhet?»

»Tja, sådan den är!» svarade Holmer, i det han föraktligt sköt ut underläppen. »Aktier i pappersbruket och fabriken — ett par inteckningar och så accepterl Men aktierna stå långt under pari — och om nu flera af

accepterna skulle vara falska?»

»Vet man inte det — säkert?»

»Vet man egentligen nånsin det, förr än de förfalla?» frågade kassören och tilläde sedan: »Ofta vet

man det inte ens då. Det finns ju folk som påstår att de falska växlarna ä’ de säkraste.»

»Nå ja, då kan ju banken vara lugn!»

»Ja, jag hoppas det i det längsta. Men saken har en annan sida, som jag ännu icke vidrört och som är allvarsam nog. Stoppa de Hollertska fabrikerna, så stå bortåt trehundra arbetare brödlösa.»

»De få väl söka sig arbete på annat håll.»

»Hvar då, om jag får fråga?»

»Hvar? Hvar?» upprepade konsuln otåligt. »Det vete fan!»

»Jaså! Jaha!» svarade Holmer torrt. »Nå ja, det är också ett sätt att lösa den sociala frågan 1»

»Å, sitt inte och drif med en gammal karl!» ropade konsuln förargad. »Den sociala frågan! Det är också en af edra nymodiga uppfinningar, som ni hittat på bara för att ställa till krångel. Hvar har den kommit ifrån? På min tid fanns ingen social fråga. Då arbetade man friskt undan, tänkte inte mer än hvad man nätt och jämt behöfde, åt när man var hungrig, sof när man var trött, gick i kyrkan om söndagarna, lät regeringen styra land och rike och brydde sig tusan om några frågor. Var det någon som svalt, så gaf man honom mat, blef någon uppkäftig, så fick han smörj,var det någon som stal, så kom han på fästning och därmed punkt. Då fanns det hvarken privatbanker eller 'oegentligheter', och det säkra är att det var mycket lugnare och mycket solidare i världen än det är nu.»

»Ja, allting har sina sidor!» inföll Holmer med ett torrt skratt. »Och jag vet se’n gammalt att det tjänar ingenting till att disputera med konsuln om allt det där.»

»Nej, försök inte!»

»Jag kom heller inte hit i den af sikten, utan för att på fullt allvar säga konsuln att här får konsuln lof att taga uti och hjälpa!»

»Nej, så fördöme mig om jag det gör!» utbrast konsuln, i det han steg upp och gick förbi honom fram i rummet.

»Åjo, det gör konsuln nog!» fortfor Holmer, i det han steg upp och gick efter honom.

»Nej, säger jag! Aldrig i lifvet!»

»Tänk på saken litet närmare — och framför allt litet lugnare!» sade Holmer. »Jag talar hvarken för Hollert själf eller hans firma — de få stå sitt kast! Utan jag talar för arbetarna och för konsulns måg. Det var därför jag ansåg det vara min skyldighet att varsko litet i förväg, så att det inte skulle komma öfver konsuln alldeles oförberedt.»

»Tror herrn då att jag är både blind och döf?» frågade konsuln häftigt, i det han vände sig helt tvärt emot honom. »Tror herrn inte att jag märkt hur det gått för alldeles för stora segel där uppe? Jag har väntat både haveri och mer med den seglatsen.»

»Då borde konsuln själf ha gått om bord som lots för länge se’n.»

»Tack så mycket! Skepparen är alldeles för styf i nacken för att ta’ några råd.»

»Ja, gubevars! En styf karl är han och en karl med hufvud är han med! Men han skulle aldrig i lifvet ha ställts i spetsen för en bank! Det har han både för god t hjärta och för liflig fantasi till »

»Det vill säga,» inföll konsuln sarkastiskt, »att herr Holmer anser de två sakerna vara lyx för en bankkarl?»

»I det allra närmaste, ja!» svarade Holmer bestämdt. »De kunna till och med bli farliga — därför att deså lätt ge anledning till öfverskattning af hvad man

kan tillåta sig och narra en att kasta sig in i smyg-

spekulationer.»

»Hör nu, herr Holmer!» ropade konsuln plötsligt och fattade tag i en af hans rockknappar. »Herrn vill allt gärna bli af med honom från banken?»

Holmer ryckte till och drog ner glasögonen, han märkte att han låtit konsuln se i sina kort. Men han försökte se obesvärad ut och utbrast:

»Nej för allt i världen — jag...»

»Seså, drag inte strå för mig! Ni vill bli af med

honom, och det har ni nog velat länge?»

Kassören tog sitt parti. Han undvek inte längre konsulns forskande blick, utan ändrade helt och hållet taktik samt svarade helt öppet:

»Nåja! Det nekar jag inte till!»

»För att själf bli direktör? Hvad?»

»Nå om så vore? Jag tror inte att banken skulle fara illa af det.»

»Och inte ni heller, tänker jag.»

»Visserligen! Men är det väl så underligt, om jag också tänker litet på mig själf? Jag är gammal nu, och man kan tröttna på bättre än att bära hundhufvudet för andra.»

»Medgifves! Men ser ni...»

»Hjälp därför både honom och mig, herr konsul! Fatta inte något afgörande beslut nu!» fortfor han, då konsuln gjorde en energisk, nekande åtbörd. »Tänk på saken! Jag kan ju få komma igen i morgon bitti' och få ett bestämdt svar.»

»Det är öfverflödigt att vänta», sade konsuln bestämdt; »ingenting kan förmå mig att...»

»Säg inte det, herr konsul!» afbröt Holmer. »Natten ger råd, heter det — och det kan hända mycket på några timmar. Konsuln kan ju få en annan syn på saken — omständigheter kunna inträffa — med ett ord: låt mig höra upp igen i morron bitti'!»

»Herr Holmer vet någonting, som herrn inte vill ut med!» ropade konsuln och såg på honom skarpt och forskande.

»Jag vet bara att han inte duger till bankdirektör,» svarade Holmer. »I förgår glömde han sina nycklar —i går kom hustrun upp och ställde till scener i banken

— och i dag har han varit sjuk. Jag frågar bara: är sådant affärsmässigt? För resten kan konsuln fråga sin son — han vet nog mera än jag!»

»Ernst? Tror ni det?»

»Ja, det är jag till och med säker om! Och inte sant, herr konsul — jag får ju titta upp i morron bitti

— innan jag går till banken?»

»Gör det, om det roar herr Holmer!» svarade konsuln. »Men svaret blir detsamma som nu!»

»Kanhända, ja!» sade kassören med en egendomlig tonvikt, i det han bugade sig och gick. Konsuln följde med honom till dörren och vände sedan om till bordet, där han blef stående i begrundande ställning och i stigande fart trummade med fingrarna på bordskifvan.

17.

Det var en hel här af mångskiftande tankar som jagade hvarandra genom den gamle mannens hufvud, medan han

stod där och genomgick hvad han nyss hört. Än kände han något liknande triumf öfver att han fick rätt, än en ängslande harm öfver att det så var, och han kunde icke göra sig själf reda för hvilkendera känslan som var den öfvervägande. Med den gamle köpmannens inbitna förakt hade han på afstånd iakttagit allt det moderna, allt det feberaktiga i den nya tidens sätt att sköta affärer, hvilka han under sin långa verksamhet varit van att behandla på ett helt annat, mycket mera försiktigt och mycket mera betryggande sätt.

Det var ju en seger för hans nedärfda idéer att det gått som det gått; men det var en diger droppe malört i triumf bägaren, att offret för segern skulle vara just den man, som var hans dotters make och som han själf skaffat den indräktiga och farliga platsen i spetsen för banken. Och så kom framom alla andra den plötsliga frågan: hur stode egentligen affärerna,hur djupt hade hans måg trasslat in sig? Skulle han öka raden af de allt tätare framträdande svindlare, hvilkas uppseendeväckande »oegentligheter» tid efter annan satte den allmänna rättskänslan i uppror och kastade bjärta ljusflöden öfver allt det murkna och skugghöljda, som doldes under affärsuppsvingets förgyllda och blänkande yta? Skulle det bli en af dessa öfver land och rike namnkunniga skandaler, som ... Nej, det fick det intel Hans gamla, hederliga köpmannanamn finge inte fläckas, förr då... Men skulle han å andra sidan kläda skott för andras dumdristigheter och öfvermod, skulle han kanske med sina penningar...? Nej, det ville han heller inte. Och fattad af en stigande oro gick han fram och tillbaka mellan dörren och fönstret, stannade där framme och såg ut öfver gatan, vände om igen och tycktes fatta ett beslut.

Ja, så måste det ske! Han skulle gå dit upp och anställa förhör, han skulle .. . skulle . ..

Men nu öppnades tamburdörren där ute, han hörde lätta steg och häftiga andhämtningar, dörren till förmaket rycktes upp och det var Greta, som, andlös och brådskande, kom in i rummet, slog armarna om hans hals och ropade:

»Å, farbror, farbror! Om du visste! Om du visste!»

»Hvad är det, kära barn? Da är så upprörd — är det någonting som har händt?»

»Ja, jag vet inte! Men jag är så orolig — det är någonting — någonting underligt som föregår där uppe hos Emil.»

»Hvarför tror du det?»

»Jag tror det inte bara — jag ser det! Och det värsta är att jag inte får veta någonting!»

»Jojo, nyfiken, förstås!» sade konsuln med ett försök att skämta, ett försök som illa harmonierade med hans rynkade panna och bekymrade min. Han ändrade sig också genast och frågade: »Hur är det? Är din bror

hemma?»

»Ja, han var sjuk i morse och orkade inte gå till banken. Det började för resten redan i går — då fick Agnes den idén att hon skulle fara upp och hämta honom i banken, och när de kommo hem, så mådde han illa — han hade blifvit illamående där uppe.»»Fått svindel kanske?» frågade konsuln och ledde henne till soffan, där han hade henne att sätta sig.

»Ja, något sådant är det visst! Tror du att det är något farligt?»

»Åja, det kan det vara», svarade konsuln, men när

han såg den unga flickans oroliga blick fäst på sig,

tilläde han lugnande: »Men det kan vara öfvergående

också, förstås!»

»Ja, det blef visst litet bättre också, när han varit hemma en stund. Men nu har det visst blifvit sämre igen, för Agnes har varit inne hos honom ända se’n i middags, och när jag för en stund sedan bultade på dörren och ville höra hur det var med honom, så kom Agnes ut, och då såg jag att hon hade gråtit.»

»Hade hon gråtit? Är du säker på det?»

»Ja då! Och jag såg att hon var mycket ledsen

— men ändå var det någonting så stilla och ömt hos

henne — ja, jag tror knappt att jag nå’nsin sett henne sådan förr — och hon tog mig i famn och kysste mig och så tog hon barnen med sig in till Emil, och när jag bad henne att få följa med, så svarade hon: ’inte nu! Du får tids nog veta det, stackars Greta!’»

»Sa1 hon: 'stackars Greta’?» frågade konsuln med stegrad uppmärksamhet.

»Och jag väntade och väntade — men när de inte kommo ut, så blef jag så förfärligt orolig — jag stod inte ut längre — jag måste ner till dig, farbror — hvad tror du det kan vara?»

»Ja, vet du, den där sjukdomen tror jag inte mycket på! Jag tror förr att det händt honom något annat ledsamt, kanske någon penningeförlust, eller...»

»Tror du inte att det är någonting annat?» ropade Greta lifligt. »Å, hvad det lugnar mig!»

»Jaja, men ser du, det kan vara kinkigt nog det!» sade konsuln allvarsamt. »Mycket kinkigt ändå!»

»Ja det förstår jag nog,» återtog Greta; »men om så skulle vara, så har han ju dig och Ernst — och ni hjälpa honom nog!»

»Tror du det?» frågade konsuln och såg litet åt sidan för hennes tillitsfulla blick.

»Ja då! Det är jag alldeles öfvertygad om.»»Hm! hm!» hostade konsuln förläget och såg bort ännu mera.

»Hvad menar du, farbror?» frågade Greta helt oskyldigt. »Hvarför ser du inte på mig? Kanske du inte kan hjälpa honom?»

»Jo, det vill säga...» fortfor konsuln förlägen som förut. »Hm! Nog för att...»

»Eller också kan han ju få låna utaf mig. För jag har ju inte så litet — eller hur, farbror? Det vet nog du, som var min förmyndare, innan Emil kom hem.»

»Ja, då hade du!» svarade konsuln kort.

»Nå, då har jag väl mycket mera nu,» återtog

Greta gladt. »Ty pengarne växa ju, säger du.»

»Om de placeras förståndigt, ja.»

»Åja, det har nog Emil styrt om på bästa sätt. Han talade om för längese’n att han satt in dem i någon utmärkt god affär.»

»Jaså! Hörde du i hvilken?» frågade konsuln häftigt.

»Ja, det var någon fabrik eller något bruk — men

jag tog inte så noga reda på hvar — för vet du, det

intresserar mig inte alls.»

»Men mig intresserar det alldeles enormt!» ropade konsuln och steg upp. »Och jag ska genast ...»

»Tänker du dig upp till Emil?» frågade Greta,

som också skyndade upp. »Då följer jag med!»

»Nej, stanna du här nere! Du kan ju gå in och prata med fröken. Dessutom tänker jag att Ernst väl ska komma hem snart, och han vill nog gärna träffa dig. Han brukar ju vara hemma så där vid half femtiden.»

»Ja, men i dag kommer han nog inte så tidigt.

Han skulle fara ut till landet, sa’ han i morse.»

»Har du träffat honom i dag?»

»Ja, han var uppe hos Emil, och jag hörde att det var något som han skulle ta' reda på åt honom — någonting viktigt var det visst, för han hade mycket brådtom.»

»Jaså! Jojo! Men gå nu in till fröken, mitt barn, så skall jag försöka ta' reda på... Men vänta! Nu kommer det någon i dörren — det är kanske Ernst.»

»Ja, visst är han inne, kära du!» hördes nu fröken

Hägers röst ute i tamburen, och efter ett ögonblicköppnade hon dörren och kom in med Agnes, i det hon ropade åt konsnln: »Ja, nu tror jag konsuln blir storögd,

när han får så rart främmande!»

»Ja minsann!» utbrast konsuln med en viss bitterhet i tonen. »Det var minsann hvarken i förgår eller i går, som ...»

»Nå ja, herre gud!» utbrast fröken Häger, som lade märke till tonen och ville vända saken i skämt. »I förgår hade hon ju stor middag! Och i går...»

»Blef Emil illamående,» tilläde Greta, »så då kunde ju Agnes inte komma.»

»Ja, men i dag,» sade Agnes och kom fram till konsuln, hvars hand hon sökte, »i dag, kära far! I dag kommer jag till dig, för att. ..»

»Vill du inte stiga fram och sitta ner?» frågade konsuln af böjande och kallt, i det han gick ifrån henne fram till bordet.

»Nej, hör nu konsuln! Hvad är det för fasoner?» hviskade fröken, i det hon gick förbi honom till sin dörr.

»Låt mig vara i fred!» snäste han till svar.

»Hur är det med Emil nu?» frågade Greta och gick till Agnes.

»Jo tack, det är bättre,» svarade hon och vände sig sedan till konsuln, sägande på en gång ödmjukt och bestämdt: »Jag ville bra gärna tala några ord med dig,

kära far.»

»Jaha, var så god!» svarade konsuln kärft.

»Med dig ensam, far,» hviskade hon hastigt.

»Skall det vara alldeles nödvändigt, det?» frågade konsuln tillbaka.

»Ja, kära far! Det år nödvändigt.»

»Såå?» och därpå vände han sig till de två andra och yttrade helt kort: »Agnes har någonting att säga

mig, som ni inte få höra.»

»Då kan ju Greta komma in till mig en smula,» sade fröken och öppnade dörren sämt räckte handen åt Greta, som helt sakta frågade henne:

»Hvad är det åt farbror? Han ser så ond ut.»

»Å, han får väl lugna sig,» svarade fröken i sammaton. »Annars ska jag minsann säga honom, jag, att... å, vänta han mig!»

Och det var inte just någon mild blick som fröken Häger slängde öfver till konsaln, när hon stängde dörren om sig och Greta.

18.

De stodo några ögonblick tysta midt framför hvarandra, far och dotter. Likheten mellan dem var slående, fastän uttrycket var olika, i det faderns ansikte var kallt och oroligt och den hårdt tillknipna munnen tydde på ett beslut, som icke lätt läte rubba sig, och dotterns drag däremot buro spår af en tillbakaträngd smärta, som gaf sig tillkänna genom den nervösa darrningen af hennes läppar, när hon slutligen bröt den plågsamma tystnaden och med sväfvande stämma utbrast, i det hon sträckte fram händerna mot fadern:

»Kära far! Jag kommer till dig, för att... för

att...» men här öfverväldigade henne sinnesrörelsen, och hon sjönk ner på en stol vid bordet, tryckte båda händerna mot ansiktet och utbrast i våldsam gråt.

»Jaså! Ja, jag förstår!» utbrast konsuln hårdt, i

det han blef stående midt framför henne. »Det galna lefnadssättet har burit sina frukter — korthuset håller på att ramla, och nu vill du att jag skall stötta under?»

Då hon fortfor att gråta och inte kunde eller ville svara något, utbrast han på nytt bittert:

»Jojo! Det duger man till! Då får man den äran att vara med! Då kommer man ihåg att det finns

en gammal gubbe där nere, som annars bara är till

besvär — en som man inte frågar stort efter, så länge det går en väl! Men om jag nu säger nej — om jag låter korthuset ramla — hvad gör ni då?»

»Då återstår för oss ingenting annat än att gifva oss af härifrån — så långt bort som möjligt!» utropade Agnes slutligen och såg upp på fadern med tårdränkta blickar.»Hvart då?» frågade konsuln ironiskt. »Kanske till Amerika?»

»Hvem vet?» svarade dottern långsamt, nästan ljudlöst, i det hon stirrade framför sig. »Kanske ändå längre I»

Tonen lät så förtviflad att fadern gjorde en häftig rörelse och såg på henne med ängslig blick; men därpå tvang han sig genom en stark ansträngning att synas lugn och återtog lika kyligt som förut:

»Sådana där skrämskott imponera inte på mig!»

»Det är inte något skrämskott, far,» sade Agnes långsamt som förut och tilläde sedan med stigande uttryck:

»Om Emil i sin förtviflan tar till revolvern, så ämnar jag inte öfverlefva honom.»

»Revolvern, ja!» utbrast konsuln häftigt. »Den ha de alltid i bordslådan eller i fickan, de där moderna svindlarna! Kasta sig in i hvirfveln, lefva som galningar, det kunna de! Men bära ansvaret för sina dumheter, söka upprätta sig igen genom att försona felsteget med ett ärligt och verksamt lif, det förmå de inte!

Då är det mycket vigare att ta’ till revolvern och störta hustru och barn i sorg och elände!»

»Kära far! Emil begär ingenting bättre än att få upprätta; men utan hjälp kan han det inte. Och det är därför, som jag...»

»Jaså! Men om han vill ha hjälp, hvarför [-kommer-] {+kom- mer+} han inte själf? Hvarför skickar han dig som

böneman? Feghet säger jag — ingenting annat än feghet 1»

»Du gör honom orätt, far!» återtog Agnes med

stigande värme. »Emil är inte feg. Han har inte skickat mig. Han vet inte af att jag gått ner till dig — det är jag själf som velat gå, därför att jag fruktade att du inte skulle förstå honom — och därför att jag inte ville utsätta honom för förödmjukelsen att...»

»Jaså,» utbrast konsuln häftigt, »det skulle således vara förödmjukande för herr bankdirektören att be sin svärfar om hjälp? Jaså, jag förstår inte det där kolossala finansgeniet, jag. Ja, när man är så stor på sig, då kan man ju stå sitt kast.»»Förstå mig rätt, far!» utropade dottern, i det hon steg upp och vill fatta hans händer. »Det är ingen

förödmjukelse att be dig om hjälp, men väl att bli af visad med bittra förebråelser. Och Emil kunde ju inte beräkna att lida så stora förluster genom andra.»

»Hvad hade han med andras affärer att göra?» frågade konsuln häftigt. »Hvarför nöjde han sig inte med att sköta sin befattning i banken och därmed väl? Nej, det dugde naturligtvis inte, det var för smått för ett sådant där finanssnille 1 Men så är det med de där herrarna: de ska gapa öfver allting, och därför är det inte underligt, om det kommer i vrångstrupen på dem till slut. Och ert lefnadssätt sedan I Detta oupphörliga kalasande — detta ständiga hi och hej...»

»Det är ju möjligt att du har rätt, far, att vårt lefnadssätt varit oförståndigt; men då är felet lika mycket mitt som Emils. Jag borde ha hejdat honom

— jag skulle — ack min gud! Nu inser jag det, nu då det kanske är för sent! Men jag förstod det inte

— jag visste inte — nu vet jag däremot att han är olycklig och förtviflad och att hela vårt hopp står till dig! Hjälp honom därför, far — jag ber, jag bönfaller dig därom!»

»För att sedan om ett eller annat år få göra om det igen?» sade konsuln envist. »Nej tack! Jag har inte lust att kasta mina pengar i sjön! För honom gör jag ingenting. För dig och barnen, det blir en annan sak. Ni ha ju ert hem och allt hvad ni behöfva här som förut, det behöfver jag ju inte säga dig.»

»Och Emil?» frågade Agnes ångestfullt.

»Han kan ju försöka sin lycka på annat håll.

Han reder sig nog — han, med sitt affärsgeni.»

»Är det ditt sista ord, far?»

»Ja!»

»Jaså!» sade dottern med onaturligt, nästan stel-nadt lugn, i det hon på nytt reste sig upp ur stolen, där hon sjunkit ner igen. »Farväl då, och förlåt att jag kom och störde dig!»

»Hvart går du?» frågade fadern, i det han stängde vägen för henne.

' »Till min man och mina barn,» svarade hon enkelt

och utan allt trots.»Och sedan?» fortfor konsnln.

»Det beror på honom.»

»Tänk dig noga för, Agnes?»

»Det har jag redan gjort,» svarade hon, i det hon ville närma sig dörren.

»Seså, Agnes! Var nn förnuftig, mitt barn!» uppmanade fadern och fattade hennes hand för att hindra henne. »Du är uppjagad nu — det här har kommit öfver dig för hastigt! Jag tycker mig ha märkt att det annars just inte varit så helt emellan er på sista tiden: när vi någon gång träffats, har du låtit påskina att Emil...»

»Säg ingenting om Emil, min far! Nu är han olycklig, och allt smågroll är förgätet. Det är först nu som vi riktigt lärt känna hvarann — och du kan vara öfver-tygad om att hellre svälter jag med honom än jag lefver i öfverfiöd här hos dig.»

»Det där säger man så lätt, men...»

»Man säger det, därför att man känner det så,» fortfor Agnes stilla och lugnt. »Så gjorde ju vår mor, när du höll på att gå under — det har du själf talat om.»

»Er. .. din mor!» utropade konsuln med en vekare skiftning i stämman.

»Ja, hon visade oss vägen, och nu vill jag försöka att gå den. Det är inte för tidigt,» fortfor Agnes och fattade hans händer. »Och hur det än blir för oss, skall jag alltid hålla af dig, far — fast du nu är mera hård än du borde

vara. Men du har kanske rätt — vi förtjäna nog inte bättre.»

Hon gick sakta ut genom dörren, och efter ett ögonblick tog fadern ett steg efter henne, ropande:

»Agnes!» men han hejdade sig genast och mumlade:

»Nej! Själf ska han komma, eller också ...»

Han af slutade inte meningen utan stod där böjd och eftersinnande, med blicken envist fäst på dörren, genom hvilken hon försvunnit.

»Så lik hon var modern!» hviskade han för sig själf. Det har jag inte sett sedan hon var barn. Barn, ja!» fortfor han, i det han mätte med handen ett fyra, fem års barns höjd ifrån golf vet. '»Lilla Agnes!» Därpå skakade han af sig sinnesrörelsen, som ville fatta honom, och ropade med ett halft komiskt, halft förbittradt uttryck:»Neji De borde aldrig få bli större!»

»Hvad är det med dig, far?» ropade i detsamma Ernsts mnntra stämma från dörren, genom hvilken Agnes nyss gått ut. »Står du och pratar för dig själf?»

»Ja! Får man ändtligen den äran att se dig!»

»Jo, du är så säker! Agnes var inne hos dig?»

»Mötte du henne?»

»Ja, och hon såg så upprörd ut.»

»Hm! tyckte du det? Har du träffat Greta?»

»Nej, inte nu.»

»Hon är där inne hos fröken.»

»Jaså.»

»Nå, ska du inte skynda dig att få träffa flickungen?»

»Jo, sedan! Först vill jag tala med dig, far.»

»Du också? Det är väl om krachen däruppe?

»Ja visst! Men är du så säker på att det blir någon krach, då?»

»Jag ser inte hur den ska kunna undvikas,» svarade konsuln och slog sig ner i soffan, glad öfver att komma ifrån de husliga affärerna och in på de merkantila — ett område som han i egenskap af gammal köpman kände sig mera hemmastadd på.

»Ingenting är enklare än det!» ropade Ernst och slog sig_ner vid bordet midt emot fadern, som såg på honom med allt mera förvånade ögon. »Du och jag öfverta de Hollertska affärerna. Jag åtar mig att sköta yllefabriken och väfveriet, Emil går ur banken och blir disponent för pappersbruket — på det sättet göra vi hela samhället en tjänst och dessutom sauvera vi våra egna penningar, du!»

»Tack ska du ha!» ropade konsuln, steg hastigt upp och gick fram mellan bordet och soffan. »Jag har inga pengar i den affären och inte tänker jag sätta in några heller. Och har du ingenting förnuftigare att säga mig, så är det jag som går in till Greta!»

Ernst sprang upp, tog honom med skämtsamt våld under armen och förde honom tillbaka till soffan, i det han skrattande utropade:

»Ne-hej! Stopp, farsgubben lilla 1 Hejda dig litet! Kom nu hit och sätt dig, så få vi tala förstånd.»»Låt mig vara i fred, pojke!» hotade konsuln med en viss tillfredsställelse öfver att inte vara öfverflödig, fast han stretade så mycket han kunde.

»Ja, om fem minuter!» fortfor Ernst och satte honom ner igen i soffan samt satte sig själf bredvid honom, behöll

hans arm under sin och frågade:

»Agnes var här för att bedja dig hjälpa dem — var det inte så?»

Konsuln nickade.

»Och du svarade väl nej, kan jag tro?»

»Ja, det kan du lita på!»

»Ja, men det skulle du inte ha gjort 1» sade Ernst och såg mycket allvarsam ut.

»Jaså, du tycker det?»

»Ja, det tycker jag — och du ska genast få höra mina skäl.»

»Känner till dem!» utbrast konsuln förargad på nytt. »'Familjens ära', gubevars! 'Namnets hederI' — kan det utantill alltsammans 1»

»Kuggad, farsgubbenI» ropade Ernst skrattande. »Inte ett spår ditåt en gång! Nej, nu ska du få höra på märkvärdiga saker!»

»Kan just tro det!» brummade konsuln och kunde inte låta bli att med välbehag se på sonen, som satt där bredvid honom så kamratlik och ändå så vördnads-full och vände sitt ärliga ansikte emot honom med ett allvar, som starkt kontrasterade mot det muntra skrattet nyss.

Det började gå upp ett ljus för honom angående de där tjugofem tusen kronorna, som han bråkat så mycket med fröken Häger om.

19.

»Kan du gissa hvarifrån jag kommer just nu?» frågade slutligen Ernst efter en tämligen lång paus. »Nej!» svarade konsuln och tilläde sedan: »Nå?»»Jo, jag kommer direkt från Hollertska pappersbruket, dui Jag var där i går också för att höra om Hollert varit där. Det hade han naturligtvis inte. Han har schappat, det är klart. Men så for jag dit igen, och vet da hvad jag gjorde där? Jo, jag språkade med förvaltaren och verkmästaren — jag gick igenom böckerna och tog reda på inneliggande lager och inlupna beställningar. Och vet du, det är inte alls någon dum affär, du.»

»Puh! Vanskött som den är!» ropade konsuln och blåste föraktligt.

»Nu ja!» återtog sorien och tilläde sedan med en ton af bestämd öf vertygelse: »Men det kan bli en ut-

märkt affär, om den kommer i^ goda händer.»

»Säger du det? Jaja,» utbrast konsuln med vaknande intresse, »kanhända!»

»Som till exempel i dina, far!»

»Mina?» ropade konsuln och ville upp. »Tror du jag är galen?»

»Du? Nej då!» fortsatte Ernst. »Jag tror tvärt om att du är alldeles för klok för att inte vilja ha igen dina pengar — och det med ränta ändå!»

»Mina pengar?» utbrast konsuln och slog ifrån sig med handen. »Jag har inga pengar i den affären — det har jag sagt dig förut.»

»Jaså! Än de där tjugofem tusen kronorna då?» frågade sonen helt ogeneradt, som om det varit en öfverenskommen sak dem emellan.

»Hvad för slag?» ropade konsuln och flög upp från soffan, som om en fjäder satt honom i rörelse. »Har du .. . nå så, gå nu . ..»

»Trodde du kanske att jag hade förstört dem?» frågade Ernst lugnt »Nej du, farl Emil lånte dem af mig för revisionen, sedan han förut förskotterat Hollert utaf bankens pengar.»

»Det visste du, och ändå gaf du honom dem!» ropade konsuln utom sig. »Ernst! Ernst!»

»Jag visste det inte, men jag anade det,» svarade Ernst, »och jag begick den ... den oegentligheten för Agnes* och barnens skull.»

»Det var orätt, Ernst, mycket orätt,» sade konsuln

9. — Från stad och land.och satte sig igen. »Det var inte dina pengar, och man ska inte lägga hyende under lasten.»

»Ja, det är mycket som man inte ska och inte bör och som man ändå tvingas att göra. Och eftersom jag är din bolagsman, så var åtminstone halfva summan min.»

»Nå ja, tag hit mina tolftusen femhundra då!» ropade konsuln halft humoristiskt.

»Dem ska du få, farsgubben,» svarade Ernst i samma ton, »om du först hjälper mig att få igen mina andra pengar också!»

»Hvad? Har du lånat honom ännu mera?»

»Nej, när jag säger mina, så menar jag egentligen Gretas. Men vi två ska ju bli ett, hoppas jag, och därför så ...»

»Gretas pengar?» skrek konsuln häftigt. »Har han förstört dem också?»

»Nej, det har han inte,» svarade Ernst. »Han har bara satt in dem i Hollertska fabrikerna och pappersbruket, och gå de nu omkull — ja, då är jag kuggad på hemgiften, jag!»

»En sådan förbaskad svindlare!» ropade konsuln och slog handen i bordet.

»Hollert, ja!» inföll Ernst och låtsade missförstå honom. »Jo, det vill jag lofva!»

»Jasål Hvad kallar du då din kära svåger för?»

»Emil? Jo, honom kallar jag för en godtrogen tok, som låtit lura sig — en svag karakter, som medgång och fåfänga gjort yr i hufvudet — en fantasimänniska, som fått realiteter att handskas med och som inte kunnat sköta dem — det är hvad jag kallar honom.»

»Och därmed anser du honom naturligtvis ursäktad?»

»Nej, långt därifrån! Jag vill bara säga att på det sättet kan litet hvar komma in på orätta vägar. Men nu ska jag inte uppehålla dig längre, far. Nu vet dn hur det står till, och vill du se saken både praktiskt och mänskligt, så öfvertar du bruket och fabrikerna och räddar både bankens pengar och våra egna — utom det att du räddar en mängd arbetare från att stå brödlösa — och det är väl också en sak som tål att tänka på.»

»Tja, visserligen, visserligen!» utbrast konsuln villrådig. »Men kan du verkligen på fullt allvar vilja attjag, vid mina år, ska på nytt kasta mig in i trassel och bekymmer — och det bara för att krafsa kastanjerna ur elden åt en otacksam herre, som ...»

»Bekymmer behöfva vi alla, kära farl» sade Ernst och steg upp. »Och du har egentligen satt dig i ro alldeles för tidigt, så kry som du är! Och om han nu också är otacksam, så rår väl inte Agnes och småby tingarna för det. Ja, tänk nu på saken far, — medan jag går in till lilla Greta. Hon ska väl ha någon ersättning för sin förlust, stackars flicka,» tilläde han med en oefterhärmlig ton utaf själf ironi.

»Ja, det är rätt, gå dul Bed fröken med detsamma att jag får tala med henne!» ropade konsuln, då Ernst redan var i dörren till de inre rummen, och började sedan, när han blef ensam, att tankfull gå fram och tillbaka.

»Skon härfva det här!» mumlade han för sig själf, och återtog därefter lifligare: »Men se, när Gretas

pengar också stå på spel — det förändrar saken betydligt, det! Märkvärdigt!» utbrast han efter en stund och gick raskare. »Känner inte ett spår af reumatismen nu — satt mig i ro alldeles för tidigt, sa' han? . .*. Jaja, det är inte bra att ha det för lugnt heller.»

Nu knarrade förmaksdörren, och han vände sig tvärt till fröken, som inträdde rak och stel och stannade strax innanför dörren.

»Hör nu, fröken!»

»Ja — hvad är det om?» lät det mycket kort och mycket kallt från den nyinkomna.

»Hur står det till?» frågade konsuln, frapperad af hennes ton.

»Menar konsuln med mig?» frågade fröken ännu skarpare.

»Ja visst! Mig fattas ingenting!» svarade konsuln.

»Nej, tycker någon det!» utbrast fröken mycket skarpt. »På sin höjd en småsak.»

»Och hvad skulle det vara?» frågade konsuln förvånad.

»Hjärta i kroppen, till par exempel!»

»Hör nu, snälla fröken,» sade konsuln, godmodigt tillrättavisande, »det heter inte ’till par* exempel, utanantingen bara 'till* eller också bara par’, för ser, fröken, par betyder till och , . .»

»Jaha, franska kan jag inte så bra som konsuln,» genmälde nu fröken mycket förbittrad, »men så kan jag i stället en annan sak, som konsuln inte kan, och det är att tycka synd om folk, som råka i olycka, och att försöka hjälpa dem så godt jag förmår.»

»Jaså, och det kan inte jag?» frågade konsuln i samma ton som förut.

»Nej, för konsuln är en egoist — en riktig stock-egoist ändå! Men nu går jag upp till Agnes och Emil och erbjuder dem det lilla jag har, om det kan hjälpa.»

Därmed gick hon till tamburdörren, där hon vände sig om och framslungade med en förkrossande blick på honom:

»Usch! Jag skulle inte vilja vara i konsulns kläder för aldrig det!»

»Nej, för de skulle inte passa fröken!» sade konsuln lugnt, och när hon var färdig att rusa ut, ropade han efter henne: »Hör nu, fröken!»

»Är det något mer kvickt?» frågade hon med dörren på glänt utåt.

»Ja, hör nu, eftersom fröken i alla fall går dit upp, så bed min måg komma ner — jag vill tala med honom.»

»Herre min skapare! Vill konsuln verkligen?» ropade hon med ombytt ton och kom igen innanför dörren.

»Ja, jag skall åtminstone vara ovettig på honom, om jag inte kan göra annat,» svarade han.

Det gick någon i dörren till farstun. Fröken tittade ut i tamburen och kom genast tillbaka in.

»Konsuln! Här kommer han!» hviskade hon.

»Såå! Han kom självmant ändå!» mumlade han belåtet för sig själf. »Nu ska han få!» sade han därpå och vände sig till sin gamla väninna.

»Jaja, men var nu mänsklig, konsuln! Kom ihåg . . .»

»Gå sin väg, hör honl» snäste konsuln skämtsamt.

»Ja, ja — jag går!» sade hon tillbaka med solsken öfver hela ansiktet och skyndade till dörren, som hon öppnade med ett högt: »Stig på, stig på, kära Emil!»

och sedan ett saktare: »Kurage nu bara! Jag går upp

till Agnes och barnen så länge!»Därmed försvann hon ut i tamburen, och Emil Soldin trädde in i rummet till sin svärfar, som på nytt tagit plats i soffan och såg mycket sträf ut. Soldins utseende var slaget och resigneradt och

hela hans uppträdande var undfallande, men utan att direkt vara ödmjukt. Han visste nog att han stod inför en domare, men stark genom den föregående förklaringen med sin hustru, var han också fast besluten att framdraga de mildrande förutsättningarna för sitt handlingssätt, och han hoppades att den gamle köpmannen skulle förstå honom, om han också icke kunde gilla hvad han gjort.

20.

»Därhän har det således gått!» sade den gamle slutligen efter lång, tryckande tystnad.

»Ja, ty värr! Därhän har det gått,» upprepade Soldin och stod på samma plats framför bordet, »och jag kommer nu för att...»

»Och om jag nu inte vill hjälpa?» afbröt konsuln tvärt. »Om jag tvår mina händer?»

»Så är svärfar i sin goda rätt,» svarade Soldin och stödde sin skälfvande hand emot bordet, »och jag har ingen rätt att beklaga mig. Men ohörd skall ju ingen dömas; låt mig därför aflägga räkenskap för hvad jag gjort.»

»Anser du det så nödvändigt?» frågade konsuln. »De förnämsta posterna känner jag förut: de heta svindelaffärer och ett öfverdådigt lefnadssätt. Detaljerna kan du spara både dig och mig.»

»Det öfverdådiga lefnadssättet erkänner jag — till en viss grad,» fortfor Soldin i samma undfallande ton som förut, men hans röst blef stadigare, när han fortfor: »svindelaffärerna däremot inte.»

»Jaså, inte det?» frågade konsuln skarpt.

»Nej, svärfar, jag har inte gjort några sådana. Jag har understödt en industri, som jag ansåg sund ochnödvändig för vårt samhälle. Mitt fel är att jag gjort det själfrådigt, då jag inte kunde få mina meddirektörer att se den ur samma synpunkt som jag.»

»Ditt största fel var att du gjorde det, fastän ett par svindlare stodo i spetsen för den 1»

»Jag visste inte att de voro det, förrän det var för sent.»

»Sådant skall en bankdirektör veta,» sade konsuln strängt och med dubbel tonvikt på orden.

»Han kan inte vara allvetande!» svarade Soldin.

»Då duger han heller inte till att stå i spetsen för en bank!» återtog konsuln.

»I så fall är det ju ingen som duger!»

»Jag är inte fallen för dispyter 1» förklarade konsuln torrt och tilläde efter en kort tystnad: »Nå, är

det något mera?»

»Bästa beviset att jag trodde absolut på den, är att jag satte in min systers penningar i affären.»

»Ja, hur kunde du,» utbrast konsuln häftigt, »hur ...»

»Jag har ingen annan ursäkt än att jag ville...»

»Spela försyn, ja!» af bröt konsuln häftigt. »Det var högfärd! Du ansåg dig allsmäktig för att du händelsevis kommit i spetsen för en bank. A, jag känner till det där! Det finns ingen gräns för sådana där inbillade matadorers maktbegär, och om de inte emellanåt finge på tafsen, så skulle de tyrannisera hela världen.»

»Nå ja, jag medger att jag ville vara den, som skulle bygga upp något stort, något hedrande, något lifgifvande för det samhälle jag tillhör. Vanan att handtera penningar i stort gjorde mig yr i hufvudet

— jag trodde att jag skulle kunna skapa konjunkturer

— eller åtminstone behärska dem. Det var orätt, förmätet — vansinnigt — nu inser jag det, och om jag kunde ge mitt lif...»

»Ge ditt lif? Fraser! Hvad vore det för ersättning? Ge ditt arbete i stället — det är bättre!»

»Hur skall jag kunna det, om du inte bistår mig?»

Man såg på konsulns ansiktsuttryck att den smickrade honom, denna tillit till hans förmåga; men han ville inte gifva sig så lätt. Hans under långa tider samlade harm måste få ett utbrott, och hans infall lät därför kanske litet hånfullare än han egentligen velat:»Hvarför ska jag stå till reds? Det måste väl finnas andra, som du kan vända dig till? Dina fina umgängesvänner — dina förtroendefulla revisorer — landshöfdingen, som lär anse dig för ett finansministerämne — ryttmästaren, som varit sä god och ätit dina middagar — rådman Brehm, som ...»

Soldin blef röd som blod öfver hela ansiktet, han gjorde en häftig rörelse, men hejdade sig lika hastigt och sade med en röst, som han försökte göra så lugn som möjligt:

»Dina förebråelser ha jag förtjänt, svärfar —» ditt hån kunde du spara mig.»

»Nå ja, det kan du ha rätt i!» svarade konsuln buttert och tilläde efter en paus: »Jag ska i ställét

göra dig en samvetsfråga: vill du godtgöra felet, om jag ger dig tillfälle därtill?»

»Om jag vill!» ropade Soldin lifligt och tog ett steg fram med utsträckta händer. »Om jag vill?»

»Första villkoret är att du . . .»

»Att jag lämnar platsen i banken?» inföll Soldin hastigt. »Ja, det inser jag ju är nödvändigt!»

»Nej,» sade konsuln afgörande, i det han steg upp, »första villkoret är att du stannar kvar där till dess allt är ordnadt. Sedan få vi se!»

»Men jag förstår inte . . .»

»Förstår du inte att jag öfvertar de Hollertska fabrikerna tillika med förbindelserna till bankerna? När banken fått igen sina pengar, afgår du från direktörs-platsen och blir disponent vid pappersbruket, om du vill. Du flyttar dit ut med hustru och barn — du får sextusen kronors lön, fri bostad och tantiéme — är du nöjd med det?»

»Å tack, tack!» ropade Soldin och skyndade fram till honom. »Det är stort, det är ädelt och högsinnadt af dig, och ...»

»Det är så fanken heller!» svarade konsuln. »Det är dumt, eller åtminstone är det — hm! — hur är det det heter nu igen? — Jo, 'oegentligt' är det! För-baskadt oegentligt ändå! Orättfärdighet skall ha sitt straff, heter det.»

»Tror du kanske inte att min fått det?» frågade Soldin, hvars ansikte på nytt bleknade vid minnet afdet dygn han genomlefvat. »Tror du inte att de här timmarna sedan i går varit långa och bittra som åratal af s jälfförebråelser ? »

»Och den blåser inte bort igen, den där hälsosamma skräcken, sedan faran väl är öfver?»

»Blåser bort? Nej, tro mig, jag glömmer den aldrig,» sade Soldin med djupt vibrerande stämma, »och aldrig heller hvad jag har dig att tacka för.»

»Ja, då är det bra. Då kan du ta mig i hand på

att vi äro vänner igen. Och nu gå vi upp och lugna

Agnes — jag tänker att hon ...»

»Hon är här för länge se’n,» hördes nu fröken Hägers röst från tamburdörren, som öppnats utan att de hört det; »tror konsuln att hon kunde vara där

uppe, när han ...»

»Kära, kära farl» ropade nu Agnes, i det hon skyndade fram till fadern och slog armarna om honom. »Har du ...»

»Ja, som du ser!» svarade konsuln. »Jag har låtit fem vara jämnt. Men laga nu också att räkenskaperna gå ihop hädanefter,» tilläde han, i det han förde de

båda makarna tillsammans och med belåten min såg dem omfamna hvarandra med tårfyllda ögon.

»Hör nu, konsuln,» sade fröken och tog honom i armen, »jag tar tillbaks det där som jag sa nyss.»

»Jaså!» ropade konsuln skämtsamt. »Vill fröken vara i mina kläder nu?»

»Nej, tack! Jag vill bara säga att det var bra gjordt, det där!»

»Prata nu inga dumheter!» brummade konsuln och såg sig omkring. »Det vore mycket bättre att fröken tände på lamporna!»

»Jaså, ska det vara ändå mera ljus i saken?» frågade fröken och tände den stora lampan på förmaks-bordet.»

»Åja, den varan kan man aldrig få för mycket utaf,» svarade konsuln. »Tänd mans den på kakelugnen också!»

»Då blir det ju alldeles som det vore främmande!» skämtade fröken, men afbröts i detsamma af en häftig ringning på tamburklockan, hvarvid hon utbrast: »Sedär! När man talar om trollen . . . Snälla Agnes, jag kan inte släppa lampan!»

»Ja, tant lilla, jag skall öppna!» sade denna hastigt och gick genast ut.

»Skulle det kunna vara Holmer, som kommer redan i kväll?» undrade konsuln inom sig och tänkte sedan med en viss skadeglädje: »Då är han allt lurad tills

vidare »

»Emil,» sade Agnes hastigt och med upprörd ton och syntes i dörren, »rådman Brehm är där ute och ...»

»Jag ska genast stå till hans tjänst!» sade Soldin hastigt och skiftade färg. »Det är bäst att vi gå dit upp . . .»

»Nej, hvarför det?» frågade konsuln. »Tag du emot honom här! Stig du bara på, bror rådman!» fortfor han med höjd röst och närmade sig dörren. »Genera dig inte! Här är bara gamla bekanta!»

Agnes skyndade fram till sin man, medan fröken pysslade med lampan borta vid kakelugnen och rådman Brehms hvita månsken blef synligt i dörren, där det sken med nästan hemsk glans öfver ett af häftig sinnesrörelse purpradt ansikte.

21.

»Ursäkta, vördade hedersbroder!» började han med ett hest pustande. »Det var verkligen inte min mening att — hm! — att här . . .»

»Var lugn du, bror rådman,» uppmuntrade konsuln, »i dag studerar jag inte lagboken! Men hur står det till? Har du blodkongestioner åt hufvudet? Vill du inte slå dig ner?»

»Tackar,» pustade Brehm förargad och brydd på samma gång; »men det är så att — att jag hade några ord att säga Soldin här . . . herr Soldin,» tilläde han med stark tonvikt, »och här är kanske inte rätta forum ...»»Gå på da bara,» uppmanade konsuln ironiskt, »det är väl inga bankhemligheter heller!»

»Jag vill inte ställa till skandal!» ropade Brehm och gick fram emot Soldin, som stod midt i rummet med hustruns arm i sin. »Det är inte min princip — jag vill bara säga att jag finner ditt — hm! — jag menar ert tillvägagående lindrigast sagdt — hm! — nog af, ni förstår mig nog och jag behöfver inte säga mer än: jobbare!»

Och det var med en storartad åtbörd som rådmannen tog upp ur sin ficka konvolutet med aktierna och föraktfullt kastade det på bordet framför Soldin.

»Hvad vill detta säga, Emil?» hviskade Agnes ångestfullt. »Hvad menar han?»

»Hvad nu? Är du ute och jobbar?» frågade konsuln och vände sig till Brehm med spefull min.

»Inte jag, utan vissa andra!» svarade denne med en krossande blick på Soldin.

»Hvad är det där för papper, Emil?» frågade konsuln och vände sig till sin måg.

»Det är några aktier i Hollertska pappersbruket, som Brehm åtog sig att . . .»

»Åtog jag mig?» ropade denne häftigt. »Det var tvärt om d . . . ni som . . . fina papper för resten 1 Och jag finner det i högsta grad o . . . oegentligt att låta mig springa som en narr med aktier af noll och intet värde, nu när hela firman är bankrutt och ene inne-h af varen rymd och efterlyst som f örf alskare.»

»Jag visste hvarken det ena eller andra i går förmiddags, när jag lämnade dem,» förklarade Soldin allvarligt och bestämdt.

»Tja! Det kan man ju tro, om man vill, men jag.. .» sade Brehm och återtog, när Agnes och fröken Häger förtrytsamt närmade sig honom: »Ja, damerna

få verkligen ursäkta, men — hml — jag har min tro för mig, och de där usla aktierna ...»

»Aktierna? Dem är det ingen fara med, du!» sade konsuln och tog konvolutet.

»Hvad . . . hvad sa?» utbrast Brehm och tog förvånad ett par steg tillbaka.

»Jo, nu ska du få höra nyttl» fortfor konsuln och tog honom under armen. »Från och med i morgonöfvertar jag både fabrikerna och pappersbruket, och det ska inte dröja länge förrän de där aktierna äro riktigt fina papper, du!»

»Jag förmodar att . . . att min vördade broder behagar skämta,» inföll Brehm mycket osäkert, »och att . . .»

»Det skall du inte göra,» fortfor konsuln mycket allvarsamt, »ty jag skämtar inte alls. Hvarken riksbanken eller vår bank ska förlora ett öre, och inom ett år ska den Hoilertska svindeln vara förvandlad till en god, solid och hederlig affär, som självfva landshöf-dingen kan gå in i som bolagsman, ifall det roar honom.»

»Ja se där! Kunde jag inte tro det!» ropade Brehm med helt och hållet ombytt röst. »Och när så är, så tar jag naturligtvis tillbaks, hvad jag nyss — hm! — i betraktande af vissa omständigheter — och i fråga om de där aktierna ...»

»Ja, dem behöfver du inte ta tillbaks,» sade konsuln på sitt torrt humoristiska sätt, i det han stoppade konvolutet i bröstfickan.

»He he, skämtsam som alltid!» skrattade Brehm för att dölja sin förlägenhet, hvarpå han vände sig till Soldin med utsträckt hand. »Och du får inte undra på, min hedersbroder — och din älskvärda fru torde benäget ursäkta — hm! Herre Gud, ett litet missförstånd kan ju så lätt — i betraktande af . . . men det är ju sant! Jag har alldeles glömt att hembära min vördnad för i förgår — hm! den magnifika middagen ...»

Och när Agnes och Soldin bugade sig helt af mätt, vände han sig mycket generad till konsuln med ett tveksamt:

»Hm, hoppas att brors reumatism ...»

»Den är borta, du!» ropade konsuln muntert. »Jag hade bestämdt satt mig i ro alldeles för tidigt.»

»Jaha — hvad sa jag i förgår?» ropade Brehm och repade mod på nytt. »Men nu ska jag inte längre uppehålla. Hm! Hoppas att fortfarande få vara innesluten uti . . . hm! . . . Mjuka tjänare, mitt herrskap!»

Och den värde rådmannen gjorde upprepade bugningar till höger och vänster och drog sig baklänges tillbaka åt tamburen, då dörren till de inre rummen idetsamma öppnades och Ernst kom in därifrån med Greta under armen.

De båda unga sågo strålande glada ut, och Ernst ropade redan i dörren:

»Nej, se rådman 1 Ska du gå redan?»

»Ja — hml» stammade Brehm. »Viktiga affärrer. ..»

»Innan du kilar af,» ropade Ernst, »skall jag passa på och presentera min lilla fästmö för dig!»

»Dra . . . hm! — gratulerar!» pustade Brehm och skyndade ut det fortaste han kunde.

Ett allmänt gapskratt följde honom på vägen.

»Hela månskenet var purpurrödt, du, Ernst!» ropade Greta.

»Ja, men om du ångrar dig, Greta lilla,» sade Ernst mycket allvarligt, »om du fortfarande tycker att jag är för ung — eller för glad — eller om du hellre vill svärma i månskenet ...»

»Ja, med dig!» hviskade hon ömt och smög sig närmare intill honom.

»Tro inte ni som jag,» hviskade konsuln till sin måg och dotter, i det han visade på de båda unga, »att de där barnen leka bäst?»

Agnes såg på sin man, som gjorde en instämmande åtbörd, och ämnade just svara, då fröken Häger, som hela tiden stått och sett på det nyförlofvade paret, helt plötsligt skrek till:

»Herre min skapare!»

»Hvad är det?» ropade de andra öfverraskade och halft skrämda. »Hvad står på?»

»Kors i alla tider! Jag lofvade ju barnen där uppe att de skulle få namnam!»

»Fröken! Fröken!» varnade konsuln henne skämt* samt, i det han gick fram till Ernst och Greta och slog armarna om deras axlar. »Vänj inte småttingarna vid några o . . . hm! — ovanor. Vackert så att de få igen far och mor. Och för att de ska få det riktigt, så gå vi nu upp och tillbringa kvällen hos min måg.»

Och det voro de med om allesammans.Julstugan.

1.

er Lars var änkeman och närmade sig sextiotalet med stora steg, men såg ändå icke ut för stort mera än femtio. Han hade varit båtsman i unga dagar, och då hette han »Rask», men sedan han vid fyrtioårsålderns början fått af sked ur kronans tjänst och gift sig med en skepparänka, lade han bort krigsnamnet och återtog sitt civila namn Per Larsson, hvilket dock först i hvardagslag och sedan både i helg och söcken förkortades till Per Lars.

Skepparänkan, som var betydligt äldre än han och hade sin egen stuga vid en vik, som skar in i fastlandet ett stycke of vanför Furusund, hade efter all naturens ordning gått före honom till det af inga husliga trätor störda lugnet på socknens kyrkogård, och nu satt han där som en välbeställd änkling utan barn men med en hygglig och icke allt för murken stuga och en liten egen jordlapp, hvilken han skötte som en hel karl och på hvilken han hade både potatisland och jordgubbar samt till och med åtskilliga bärbuskar och fruktträd, som han själf dragit upp.

Detta hindrade honom likväl icke från att på samma gång vara en ifrig fiskare och att således äfven på den våta vägen skaffa sig en liten slant att lägga på kistbottnen. Något vidare dyrbart hemlif förde han hellericke, ty van från sitt båtsmanslif att kunna taga sig till litet af hvarje, var han sin egen både piga och dräng, kokade sin mat och skötte om sin gris, hämtade två gånger i veckan 6in mjölkskvätt, som han plägade betala med fisk, från bondgården ett stycke ofvanför hans stuga och ville inte »på villkor» skaffa sig något kvinnfolk i huset.

»Ne-nej, han fick allt nog åf den varan, när han tog skepparänkan,» menade karlarna i trakten, »för hon va’ inte god te’ skala potatis med, hon, och en kan väl inte undra på, om han passar sej för andra resan.»

»Så god t kan det vara,» sade kvinnorna, »för ocken ville väl dras med den där snålvargen, när en inte är piskad te’t, det skulle jag just villa veta.»

Per Lars lät dem prata bäst de ville, fast nog hade han kunnat berätta en och annan historia både om änkan den och backstugutÖsen den, som gått och sneglat på stugan hans och sett så innerligt släta ut i synen, nar han gått förbi dem på kyrkbacken om söndagarna. Gamla Maja i fattigstugan hade till och med slagit fram om att hon gärna kunde komma och »gnida åf golf vet» åt honom till förra midsommaren, och Fiskar-Olles Stina hade en gång på ångbåten undrat, om han inte behöfde någon som kom dit ett par gånger i veckan och tittade om grisen hans; men de hade tjåda två lika gärna kunnat tala till gamla väderkvarnen, som stod på backen ofvanför bondgården.

Per Lars tyckte nämligen att han hade det så pass bra som någon afskedad båtsman någonsin kunde önska sig här i världen. Ingen annan än han själf kunde komma och ordna om hvar skåpet skulle stå ute i stugan, och inne i

kammaren kunde han röka sin pipsnugga och spotta bäst han ville. For han någon gång till staden på Östanåbåten och hade med sig strömming eller fisk, så angick det ingen om han blötte fiskpengarna litet och kom i land en smula ostadig på benen. Men till Per Lars heder måste erkännas att detta hände just icke ofta, ty han var mån om förtjänsten och förstörde icke mera än hvad hans syndiga båtsmansnatur nätt och jämt kräfde, för att inte komma alldeles ur sin vana som gammal kronans karl och skärgårdsfiskare tillika. Nog för att han hade en »putell»hemma i hörnskåpet också, en sådan där god vän med litet starkt uti, men den hälsade han icke på oftare än han kände sig litet kuslig efter en fiskefärd i storm eller regn eller om det drog och blåste alltför envist och länge genom den tämligen otäta dörren. Så det kunde ingen säga annat, än att Per Lars var en nykter och ordentlig karl, om också elakheten ute i socknen påstod, att han var det utaf pur snålhet.

För öfrigt var Per Lars en riktig sommarfågel till både kropp och själ. Från det snö och is tinade upp om våren och till dess novemberstormarna kommo med nya drifvor och vinterns blågröna bryggor slogos öfver vikar och sund, lefde han egentligen fullt och nästan omedvetet sitt bästa lif. Då var han uppe med solen, då gräfde och stökade han med sitt land, sina buskar och träd, och från dem gick han till sitt fiske, som han ändå tyckte vara det bästa utaf alltsammans. Snål var han visserligen om förtjänsten, men det gjorde honom nästan detsamma, om han fick något eller intet, bara han fick sitta ute på fjärden i sin rankiga ökstock, från hvilken han ensam lade ut och tog upp sina skötar och nät.

Han lefde då om igen sina minnen från den färd, som han i sin gröna ungdom gjorde med den gamla träkorvetten ända ner till Medelhafvet, och när det blåste en någorlunda styf kuling, så mindes han så grant den där ettriga stormen nere i Spanska sjön, när fockmasten gick öfver bord med både segel och allt och sekonden hö.ll på att följa med men räddades i sista ögonblicket af flaggkonstapeln, han som sedan dog i gula febern borta i Bahia. Han såg så klart för sig, när de sedan kommo i land i Cadiz och när de fingo se de svartögda spaniorskorna med sina smala lif, sina runda axlar och sina vaggande höfter — oj, oj, oj! det var något till finurliga jäntor, detl Det vara bara retsamt att där var så godt om mörkhyade spaniorer också och att de hade så liten bit efter knifven, ifall någon af de svenska gastarna i en hastig vändning kom att lägga armen om lifvet på någon af flickorna.

När de där minnena kommo för Per Lars, då satte han till att stormhvissla någon lustig, sprittande melodi, som bestämdt inte blifvit diktad och satt ute i RoslageD,det kunde man tydligt höra både på rytmen och tongångarna.

Men så kom han ihåg den sista seglatsen han gjorde som kronans karl, och när han halkade på släta däcket på exercisfartyget borta vid Skeppsholmen och bröt högra benet af sig och fick afsked därför att man ansåg att han skulle blifva stelbent för lifstiden — afsked med trettiosex kronor om året i pension.

Det blef annat ljud i skällan, det, och nu var det slut med de spanska melodierna. Benet blef visserligen inte stelt för lifstiden, men linkade gjorde han ändå, och de första par åren efter olyckan var det kinkigt nog att reda sig på de trettiosex kronorna, i synnerhet som magen icke tagit den ringaste skada utaf benbrottet.

Per Lars hvisslade en riktig begrafningspsalm, när han tänkte tillbaka på den tiden, då han än fick gå som hjälpkarl hos bönderna, än försöka sin lycka som andre man på en vedskuta — han som seglat både på fregatter och korvetter och burit namnet »Uscheni» i bandet på mössan. Men så småningom uppgick båtsman Rask allt mer och mer i daglönaren Per Lars, och när så skepparänkan kom och blinkade åt honom med sitt enda friska öga och talte om att stugan hennes var skuldfri och att jordlappen var hennes, utom det att hon hade tvåhundra riksdaler på länssparbanken — ja, då begrof Rask alla sina spanska minnen och all sin stolthet som f. d. kronans karl, och som en sannskyldig Per Lars gick han in på kommersen.

Några sötebrödsdagar fick han just inte, och det hade han då heller inte beräknat. Det stormade ofta värre inne i stugan än det någonsin gjorde på den svåra Spanska sjön, och skepparänkan var ofta nog värre än självf va kommendörkapten; men Per Lars tog sitt parti och tänkte inom sig: »det kommer väl min tid också, och då har jag i alla fall både stugan och jordlappen».

Och efter öfver tio års väntan kom slutligen hans tid, och nu var han herre på täppan och i stugan. Den enda lefvande varelse han delade den med var en grå katt, ty så mycket råttor fanns det alltid i stugan och i boden, att

den nästan kunde föda sig själf.2.

Nu var det vinter och led framåt jul, den tid på året då till och med den mest inbitne enstöring känner åtminstone ett svagt behof af andra människors sällskap. Om det är den gamla, nordiska midvintersfestens ned-ärfda minnen, som ligga kvar i blodet, eller om det är tanken på frälsarbarnets födelse, som stämmer äfven den värsta egoist till mindre själf viska förnimmelser, det är en sak, som psykologerna må tvista om. Ett faktum är det i alla fall, att vid julen är girigheten mindre snål och äfven den mest folkilskne får ett drag af försonlighet öfver sitt gallsprängda ansikte. Händer, hvilka annars knipa till om slanten eller brödbiten som riktiga järnklor, kunna då blifva mjukare och öppna sig en smula, och ur den envisast tillstängda loge kan en kärfve hafre komma fram och bindas på grindstolpen till föda åt tättingarna, som samlas från skogshulten och ängsbackarna.

Per Lars var nog en snål karl — det hade han lärt sig af erfarenheten — men jul ville han ändå hafva i sin stuga, så ensam han än var. Han hade haft det alla år se’n han blef ensam — det vill säga, han hade granrisat golf vet i stugan, lagt på en stor brasa i spisen, låtit den brinna hela kvällen och tändt två grenljus inne i kammaren. Grenljusen hade han alltid fått byta sig till utaf nämndemansmor, som enligt gammal vana stöpte dem själf och hyste ett utomordentligt förakt för allt hvad stearinljus hette, åtminstone så länge julen varade. Grisen hade han slaktat och låtit sälja inne i staden, och utaf räntan hade han själf lagat i ordning julmat åt sig, ty han hade tjänstgjort som kock också på korvetten och kunde således äfven med finare matlagning. Buteljen i skåpet var påfylld med ordentlig konjak och hade fått till sällskap en annan med renadt uti, så nu tyckte Per Lars att han riktigt skulle kunna moja sig under julen.

10. — Från stad och land.Emellanåt kom det nog öfver honom också en dunkel, obestämd känsla af att han var bra ensam och att ett mänskligt sällskap kanske ändå inte skulle varit så otrefligt att ha där inne i stugan. Men så tänkte han på den sista julen, medan hustrun lefde, och då han var på vippen att få grötslefven i hufvudet på sig för en komplett småsaks skull. Han råkade nämligen säga, att han bestämd t trodde sin företrädare, skeppar Söderbom, ha blifvit storsalig i andra lifvet, därför att han haft ett litet helvete i detta — ja, det syntes ännu en flottfläck på väggen ofvanför fönstret, där slefven träffade, ty gumman hade just lagt en isterbit i risgrynsgröten, därför att det var jul.

»Nej, då var Måns en likare kamrat,» tänkte Per Lars för sig själf, »för han rök då inte i synen på en syndare åtminstone, så vida en inte var råtta. Men Lena, salig skepparänkan, hon var värre katt än så, hon.»

Och nu hade hau bommat väl igen dörren om sig, luckorna hade b an skrufvat ordentligt till för fönstren, konjaksbuteljen stod på bordet, vatten hade han värmt och socker hade han lagt i muggen, så nu skulle han ha sig en rejel stärkare, där han satt i sin julstuga.

Han sträckte benen ifrån sig, tog sig en duktig klunk ur muggen, satte sedan pipsnuggan i mungipan och började kisa in i julbrasan på spisen, där granveden sprakade muntert af den inneboende kådan, så att hela regn af gnistor flögo upp i skorstenen och det small skott efter skott, alldeles som saluten på korvetten, när man i främmande hamn firade de kungliga födelse-eller namnsdagarna.

Och ju mera han såg och såg, och ju oftare han lyfte muggen till munnen, desto underligare blef det med de där gnistorna, som flögo och de glödande kolen som flammade upp och slocknade af, nästan som om de varit lika många ögon som blinkat. Det var alldeles som om de där spanska ögonen glöd t och stirrat på honom, såsom de gjorde där borta i Cadiz, då han ännu var en ung gast och kunde ta’ en flicka om lifvet, så hon kände att det var en svensk gosse som tog i.

Det blåste en frisk nordost med snöbyar där ute, och för hvar gång som blåsten tog i och skakade den otäta dörren eller slog på fönstret, så att det knakade iluckorna, tyckte han sig vara ute på korvetten igen på villande haf. Tack vare innehållet i muggen och värmen från brasan tyckte han att golfvet gungade under fotterna på honom som däcket gjorde, när han hade hundvakten där ute i Spanska sjön, och han fick lof att stryka sig ett par stadiga tag med den valkiga handen öfver ögonbrynen för att komma till rätta med att han var hemma i sin stuga och att det var Måns som låg framför honom på golfvet och stekte sig i skenet från brasan.

Men hur det var, så slöade han till igen och tyckte att han låg i sin koj och väntade på att blifva purrad ut för att gå till väders och bärga segel i ovädret där ute. Det kändes dubbelt skönt att få sträcka ut sig i kojen, just därför att han visste att det snart skulle vara slut med fröjden, att det skulle gälla att hålla i sig ordentligt och att man kanske finge hänga där uppe i märsen till dess man blef stel i armar och ben... pang! Jo, där hade han det — det var konstapeln som slog knytnäfven i dörren. Han öppnade ögonen, såg sig omkring, och ett bred t löje af belåtenhet spred sig öfver hans ansikte, när han såg att han satt hemma i sin stuga, att han hade muggen bredvid sig, pip-snuggan i munnen och katten framför sig på golfvet.

Men det hade han ju inte! Måns hade stigit upp och stod nu framför dörren med öronen lagda bakåt och svansen svängande i långa ringlar utefter golfvet, så som kattorna pläga, när de vädra något misstänkt.

»Han har hört nå'n råtta,» tänkte Per Lars, men i detsamma bultade det på dörren, och Måns gjorde ett språng åt sidan, medan Per Lars drog benen åt sig och steg upp, ställde sig rak lång med ryggen emot bordet och ropade med på en gång förvåning och en viss respekt — ty man kunde ju inte veta hvad som var ute och gick så där dags i blåst och snö, och det på julkvällen till:

»Ä' det nå'n där?»

Han hörde ett sakta kvidande utanför dörren och därpå en människoröst som, huttrande af köld, svarade:

»Är det nå'n kristen människa där inne, så öppna i Herrans namn!»Per Lars hörde att det var en kvinna som talade, och han tog sig en lång betänketid, innan han kunde blifva ense med sig själf om hvad han skalle göra. Men i detsamma tog blåsten i ett väldigt tag, så att det storknakade i luckorna och rök och gnistor slogo ut från spisen och långt in i stugan, och hur försiktig än Per Lars var, kunde han ändock icke låta bli att tänka på att det just inte var väder att vara ute i för ett kvinnfolk.

Han gick med långsamma steg till dörren och öppnade den försiktigt — såg en hvit skepnad där ute i farstu valen, trodde att det var ett spöke och ämnade slå igen dörren, då den hvita skepnaden trängde sig emellan och kom in i stugan, medan Per Lars, alldeles betagen af häpnad, tog några steg baklänges och nu till sin förfäran såg att den hvita skepnaden var en pnöhöljd kvinna med ett bylte på armen.

Hon stängde dörren bakom sig, skakade af sig litet af snön nere i vrån, tog sedan några steg fram emot spisen, lät elden gassa på sig ett par ögonblick och sade sedan, ännu darrande af kylan där ute:

»Gu* välsigne er som öppna' åt oss stackare. Jag trodde vi skulle få frysa ihjäl båda två i den förskräckliga snöblåsten.»

Och när hon nu vecklade upp byltet, som hon bar på armen, tappade Per Lars pipsnuggan af förskräckelse, ty ur byltet höjde sig ett halfkväfdt skrik, och hur litet än Per Lars förstod sig på sådana saker, så kunde han likväl begripa att skriket kom från ett barn.

3.

Per Lars' första förnimmelse, när han efter en stunds funderande kom underfund med hur det stod till, var en gränslös förvåning. Ett kvinnfolk med en barnunge! Den nästa var förargelse. Han tömde sista skvätten ur muggen, satte den med en skräll tillbaka på bordetoch frågade sedan, i det han lutade sig framåt och spände ögonen i kvinnan:

»Hvad vill ni och hvad har ni här te' göra?»

»Låna hus öfver natten för mej och barnkräket,» svarade kvinnan, i det hon långsamt värmde den ena handen efter den andra.

»Här finns inte någe' hus te' låna,» svarade Per Lars hårdt; »gå op te' byn, där har di bättre om plats.»

»Jag kommer just därifrån,» svarade kvinnan.

»Nå?» frågade Per Lars, när hon tvärtystnade med en harmsen åtbörd utåt.

»Jo, där körde di ut mej,» blef svaret.

»Jojo, det ä' så likt dom, det,» mumlade Per Lars halft för sig själf, och fortsatte efter en stund lika sträft: »Än om jag nu gör så med, då?» >

»Ja, då får jag väl ge mej åf, då,» svarade kvinnan.

»Ja ge' er åfl» återtog Per Lars; »jag har inte mer än jag behöfver själf.»

»Värma mig och barnungen lite' kan jag väl ändå få,» bad kvinnan och vände hufvudet emot honom; och fastän den starka groggen lagt en dimma öfver ögonen på Per Lars, såg han ändå att ansiktet var ungt och ögonen mörka, mörka som på de där spaniorskorna, Lan drömde vaken om nyss.

»Värm er då!» sade han med litet mildare uttryck; men som om han ångrat detta, tilläde han sedan lika sträft som förut: »men länge får det inte bli, så mycket ni vet det.»

»Det kan väl få bli' så länge så jag hinner ge' barnkräke' lite' te' dricka,» svarade kvinnan, hvarpå hon satte sig på huk framför elden och lade barnet på sitt knä.

»Har ni någe' te' ge't då?» frågade Per Lars, utan att egentligen veta hvarför.

»Åja, ännu har jag väl lite\» svarade kvinnan och lät den gamla, tunna schalen, som hon haft öfver hufvudet, falla ner på golfvet. Sedan vecklade hon ut barnet ur byltet, som såg ut som ett stycke af ett gammalt hästtäcke, knäppte upp sin tröja och lade det till bröstet, som den lilla girigt omfattade med ett par små blåfrusna bänder.Per Lars satt kvar på sin stol och såg på gruppen framför spisen med stigande förvåning. Kvinnan hade vändt ryggen åt honom, så att han såg ingenting annat än det nedböjda hufvudet och en bit af en hvit hals nedanför det mörkbruna håret, som klibbade fast vid den, vått af den smältande snön. Och hans förvåning blef inte mindre, när han fick se Måns, som hittills hållit sig på vederbörligt af stånd, gå fram till den sittande kvinnan och hörde honom börja spinna, under det han strök sig emot hennes uppböjda knä.

»Kissemissen lilla, du vill inte köra ut oss, du,» sade kvinnan sakta och strök honom öfver ryggen.

»Hvart tänker ni er annars då?» frågade Per Lars efter en stund.

»Opp te' Norrtelje,» svarade kvinnan.

»Det ä' då inte precis vägen dit, det här inte,» återtog Per Lars.

»Ä' det inte? Ja, då har jag väl kommi' vilse i yrvädre', då,» fortfor kvinnan med en suck.

»Hvad ska ni där och göra då?» frågade Per Lars ånyo.

»Söka opp fadern te' gossen,» svarade hon.

»Bor han där, han då?»

»Nog har han sagt det åtminstone, men det vore då inte så olikfen, om han hade ljugit,» svarade kvinnan bittert och vände på hufvudet, så att Per Lars, som nu blifvit mindre skumögd, kunde se att hon hade fått färg af spis värmen och att hon såg bra ut i eldskenet.

»Ä' ni gift med honom?» frågade Per Lars, fast han inom sig nästan var säker på hvilket svar han skulle få.

»Nej, det ä' jag inte,» svarade hon sakta och nu vände hon bort hufvudet igen.

»Jaså, ni är en töcken en,» återtog Per Lars hårdt som förut; »och en töcken vill ni att jag ska låna hus åt?»

Det blef en stunds tystnad, under hvilken kvinnan lade tillbaka det nu sofvande barnet i sitt knä, knäppte igen sin tröja Öfver bröstet och sträckte ut fotterna framför elden.

»Har ni aldrig gjort nå'n flicka olycklig, ni då?» frågade hon sedan och vände sig på nytt till honom, och nu tyckte han riktigt att det blixtrade om de mörka ögonen.Och i stället för att svara på frågan, sade Per Lars, sedan han först tagit sitt vanliga råd bakom vänstra örat och under det han tittade i taket i stället för på den frågande:

»Ja efter som det ä* ett så’nt hund väder ute, så kan ni väl få stanna tills i mårron bitti’ då.»

»Gu’ signe er för det!» sade kvinnan, »för gossen mins skull. Själf kunde jag väl gärna snöga ner därute och det vore kanske så godt det; men si gossen, honom vill jag freda så länge jag kan.»

»Hvad ä’ fadern för slag?» frågade Per Lars.

»När jag lärde känna’n, så var han rallare,» svarade hon; »nu ä’ han matare oppe ve’ en såg.»

»Hur gammal ä* gossen då?»

»Lite’ öfver ett halft år ä’ han, och se’n han föddes har jag inte sett skymten utåf fadern. Men nu ska jag söka opp'en, och nu ska han dra’ försorg om gossen åtminstone, annars ...»

Och nu såg Per Lars igen hur det blixtrade till 1 de mörka ögonen och hur handen knöt sig som om den fattat om en knif eller strupe. Det kom öfver honom en ofrivillig känsla som af en fara, och han började ångra att han gifvit henne tillstånd att stanna. Nu hade hon ju värmt sig och barnet en god stund; om han skulle visa henne på dörren — nflg vore det det lugnaste. Men i detsamma tog stormen i där ute med förnyad våldsamhet, så att det knakade och vrålade i fönsterluckorna och hven i rökfånget — nej, så okristlig kunde han ju inte vara. Han skulle inte kunna köra ut en katt, mycket mindre —

»Så vackert ljusena brinner där inne i kammarn!» sade kvinnan efter en stunds tystnad och sträckte på sig för att kunna se dit in; »det ä’ ju rakt åf som det vore jul!»

»Det ä’ ju det också,» genmälde Per Lars kort; »det måtte ni väl veta.»

»Jag vet ingenting,» återtog hon sakta, »bara att det är godt och varmt här inne och att gossen min sofver.»

»Blir ni inte trött åf att hålla’n i knät?» frågade Per Lars och gjorde ett slag in i.kammarn, där han snoppade ljusen med nypan,»Jag var trötter åf att bära’n på armen 1» svarade hon.

»Ta* och lägg honom på min säng här inne, så blir ni åf me’ honom en stund,» fortsatte Per Lars och kom ut igen.

»Får jag det?» frågade hon och såg på honom med misstrogen förvåning, som om hon fruktat att han sade så på gyckel.

»Visst får ni’t, efter som jag säjer det!» utbrast Per Lars lika hårdt som förut och slog sig på nytt ner vid bordet.

Och därifrån såg han med en underlig blandning af belåtenhet och missnöje, som han hvarken kunde eller ville göra sig reda för, hur kvinnan steg upp och med barnet på sina armar gick sakta vyssande in i kammarn, följd af Måns, som till tecken af vänskaplighet satte svansen högt i vädret.

4.

Det dröjde en god stund innan kvinnan kom ut igen. Per Lars satt under tiden kvar på samma plats och stirrade midt öfver stugan in i spiselelden, som började falna ner. Han hade just icke någon särdeles liflig fantasi, men medan han satt där, började han ändå på sitt sätt föreställa sig huru det skulle hafva gått med både kvinnan och barnet, om de inte råkat på hans stuga.

»Di skulle bestämdt ha frusit ihjäl,» tänkte han, under det en kall kåre lopp öfver ryggen på honom, »så nog var det bra för dom att di kom hit. Men ä’ det likadant väder i morron, så inte kan jag köra ut dom då heller — och hur ska jag se’n bli’ åf med dom?»

Ja, det tålde att fundera på, och funderade gjorde också Per Lars, och det så att det började värka i skallen på honom. Men så, bäst som han satt där, så tycktes det som om en tanke arbetat sig ut ur hanströga hjärna, ty han knäppte med fingrarna och mumlade för sig själf:

»Jaha, det vore kanske ett sätt, det!»

Och härmed steg han upp, gick fram till spisen och lade ett par friska grankub bar på elden. När han vände sig

om för att gå och sätta sig igen, stod kvinnan i kammardörren med ett leende drag öfver hela ansiktet och hviskade:

»Nu sofver han så rart, så.»

Per Lars svarade ingenting på det, utan stannade midt på golfvet och bara stormtittade på henne. Hon hade nu tagit af sig den gamla schalen, hade slätat upp håret och äfven byltat af sig några af de öfriga snövåta ytterplaggen och stod där på en gång fyllig och smidig i en gammal mörk ylleklädning och med en ljus snibbhalsduk öfver axlarna och bröstet. Värmen där inne hade gifvit henne ännu högre färg än förut, och Per Lars tyckte att det var längese’n han sett en så vacker jänta som hans oväntade gäst.

»Kan jag inte göra någon nytta för mig nu, se’n jag fått gossen i säng?» frågade hon och tog ett par steg emot honom.

»Hvad skulle det vara då?» frågade Per Lars till svar.

»Kors, vet jag!» svarade hon, »det ska väl ni säja det, och inte jag! Ska ni inte ha nån kvällsmat?»

»Den brukar jag reda te’ själf,» svarade Per Lars kort.

»Stackare er!» utbrast hon med ett skratt; »det måtte inte vara godt det!»

»Hå, jag har vari’ sjöman, så jag vet nog hur jag reder mej!» återtog Per Lars med en viss stolthet.

»Och ni har inte alls någe’ kvinnfolk i stugan?» fortfor hon, i det hon närmade sig bordet, där Per Lars slagit sig ner igen.

»Nej tack för det!» kom det litet tvunget från honom, »tocke har jag fått nog åf!»

»Ni hade väl kanske ätit kväll, när vi kom?» frågade hoi> efter en paus.

»Nej, det hade jag inte,» svarade Per Lars.

»Nå det var bra, det!» fortfor hon hastigt; »för jag ä’ hungrig, jag! Jag har inte fått ett gudslån på hela dagen, utom ett par brödbitar.»

»Hvarför sa’ ni inte det förut då?»»Först kände jag’et inte, när jag kom in i värmen. Men nu skulle en bit smaka bra, det ä’ säkert, det.»

»Det står lite kallt fläsk och några potatisar i skåpe’ där,» sade Per Lars halft motvilligt.

»Och stekpanna finns det på spismuren, ser jag,» sade hon i det hon gick till skåpet och tog fram fatet; »så det ska gå som schas te’ steka opp’et en smula.»

»Hvad ska det tjäna te’?» mumlade Per Lars.

»Inte ska en äta kall mat te’ juln, när det finns eld på spisen!» svarade hon muntert, bar fram fatet till spisen, tog ner stekpannan, skar upp fläskstycket i breda skifvor med knifven som låg på fatet och rörde sig lätt och hastigt framför elden, som ännu starkare framhöll hennes smidiga gestalt allt eftersom hon vände och vred och böjde sig under arbetet.

Per Lars teg och såg.

Snart började det feta fläsket fräsa i pannan, och en aptitretande lukt spred sig med stekångorna i hela stugan. Den lockade till och med ut Måns, som med flaggande svans kom från kammaren, satte sig ner på spishörnet och slickade sig om munnen, i det han med kisande ögon såg på stekerskan framför elden.

»Om en nu hade någe’ dukaktigt, så kunde en riktigt fira jul!» sade hon efter en stund och gick helt obesväradt fram och tittade in i skåpet.

»Det ligger en handduk på öfversta hyllan, vill jag minnas,» upplyste Per Lars och tilläde sedan långsamt: »och så står det en mjölkskvätt i krukan.»

»Hå kors, då får en ju riktigt julkalas!» ropade kvinnan, i det hon höjde sig på tåspetsarna och tittade in i skåpet; »och hvetebröd har ni med, ja jag säjer det! Ni måtte vara en riker gammal knös ni!»

»Aja, så värst barskrapad ä' jag väl inte,» inföll Per Lars, på samma gång smickrad öfver att blifva ansedd för rik och förargad öfver att blifva kallad gammal.

»Och så kan ni nöja er me' att sitta ensam i stugan här?» framkastade hon, under det hon lade handduken på bordet och började duka fram två omaka tallrikar, en gaffel, en hvetebrödsbulle och mjölkkrukan, som bara hade ett öra.»Ja, på det vise' kan det bära te'!» sade Per Lars kort.

»Då ä* det väl så, att ni ä' änkling?»

»Joo, ditåt lutar det.»

»Hvarför har ni inte gift om er då?»

»Ånej,» svarade Per Lars och spottade utåt golfvet, »har en haft ett elände en gång, så — — —»

Han afslutade icke meningen, men med en liten knyck på nacken utbrast hon, medan hon gick fram till spisen och tog af stekpannan:

»Så kan en väl ha bättre tur andra gången för det!» Och utan att vänta något svar från honom, sade hon i det hon lade upp fläskskifvorna på fatet:

»Nu steker jag allt opp potatisen med, för det är så mycket rart stekflott i pannan.» Och när det var gjord t, kom hon varm och röd blommig fram till bordet, satte ner fatet och sade med en liten nigning som af gammal vana:

»Ja nu a* det framme! Var så go' och håll te' godo nu!»

»Ni ska väl sätta er, ni med,» sade Per Lars och pekade på den lediga stolen vid bordets långsida.

»Ja tack, det har jag inte någe' emot,» svarade hon och slog sig ned. Och innan Per Lars visste ordet af, sträckte hon ut sin ena hand, tog tag i hans valkiga näfve och tryckte och skakade den, under det hon med en hastig öfvergång till snyftande gråt utbrast: »Ni

va' allt rysligt snäll, ni, som inte körde ut mig och gossen min!»

Per Lars drog hastigt bort sin hand och sade lika strängt som förut ^

»Ät nu, vet jag!»

Men i detsamma strök han sig öfver ögonbrynen och harklade, som om det kommit något i halsen på honom. Men så började de äta, han långsamt och betänksamt som landtfolket i allmänhet och raklång i stolen som om bordet och maten icke angått honom det ringaste, hon än nedböjd öfver tallriken, än lutande sig tillbaka mot den rankiga stolsryggen, knaprande som. en råtta med små hastiga munrörelser, men utan all glupskhet och utan att ansiktet vanställdes som påhonom, när han tuggade mödosamt med starkt arbetande käkar, som gammalt folk pläga.

»Skölj ner'et med en skvätt mjölk!» uppmanade Per Lars efter en stund och sköt fram krukan till henne.

»Ja tack, ska ni inte dricka själf först?» frågade hon.

»Nej tack!» svarrade Per Lars; »på det här feta behöfver en någe' stadigare. Jag tar mig en grogg nu, jag.»

»Usch, dricker ni tockeM» sade hon och såg allvarligt på honom, samt fortfor sedan efter någon tvekan: »men det gör ju alla karlar, di må nu vara unga eller gamla. Det va' just olyckan med Karlsson också.»

»Är det så han heter, fadern?» frågade Per Lars och pekade öfver axeln inåt kammaren.

»Ja, och han var en så'n bra gosse, innan han börja' med det!» svarade hon med en suck.

»Jaja, det ä' somliga som aldrig kan hålla måttan!» sade Per Lars filosofiskt, i det han tog ner buteljen ur skåpet; »men det ä' inte det starkas fel att de ä' svaga åf sig, inte. Jag har nog tagit mig en tår jag också — men sällan har

jag tagi' en för mycke'.»

»Tack för mat nu!» sade hon och torkade sig om munnen, »nu ska jag bara duka åf, och se'n ska jag ta' ut gossen, så ni får gå och lägga er.»

»Låt det här stå och gå in och lägg er hos gossen,» sade Per Lars.

»Nej kors, det går väl aldrig an! Hvar ska ni vara då?»

»Jag lägger mig här ute, jag.»

»Men ni har ju inte några sängkläder här, vet jag!»

»Det blir min sak, det. Ta' hit det ena ljuse' och behåll det andra där inne! God natt med er!»

»Ja men »

»Gör nu som jag säjer, annars kör jag ut er igen!»

Hon svarade ingenting, utan gick helt tyst in i kammarn efter det ena ljuset, som hon ställde på bordet. När det var gjordt, kom hon fram till Per Lars, lade båda sina händer på hans axlar, såg honom frimodigt in i ögonen och sade:

»Nu va' ni så lik min gamle far! Han va' också en så'n där tvärvigg, men hjärta i kroppen, det hadehan, liksom ni. Och därför säger jag också: god natt, gammelfarl Och gu'signe er!»

Därmed gick hon sakta in i kammaren och drog igen dörren efter sig utan att låsa den.

»Stäng dörren efter erl» mumlade Per Lars.

»Hvad ska det tjäna till? Inte är jag rädd,» svarade hon inifrån.

»Ja, men det är jag!» mumlade Per Lars för sig själf, steg upp och stängde dörren, gick sedan tillbaka till bordet, slog i muggen en daktig klunk, och skulle just föra den till munnen, när han hörde barnungen gny där inne, och sedan ett sakta vyss, vyss, som än steg, än sjönk till dess det alldeles tystnade af.

Då slog han tillbaka muggens innehåll i buteljen, satte in den i skåpet och drack sedan några djupa klunkar ur mjölkkrukan, som stod på bordet. Sedan lutade han hufvudet tillbaka mot väggen och mumlade för sig själf:

»Hon sa' att jag var lik hennes far, sa' hon. Tänk om jag skulle bli som en far för'na? Ge'mej si, hur långt ä' det te' Norrtelje? Tre mil, tänker jag! Om jag skulle låta'na stanna här öfver juln, och ge mig åf dit opp för att söka reda på den där Karlsson? Ja, det skulle kanske inte vara så dumt att få räta på bena litet! En får väl se hurdant vädret ä' i morron bitti!'»

Och med de tankarna dansande om hvarandra i hans visserligen tröga, men nu alldeles rediga hjärna, somnade Per Lars med hufvudet mot väggen i sin julstuga. Ett par gånger vaknade han till och hörde barnet gnälla där inne, hörde hur det tystades af ett sömnigt vyssjande, kände att Måns hoppat upp i hans knä och att det värmde så skönt mot bröstet, så att han somnade igen som om han legat i den mjukaste säng.En julfard.

1.

et var dagen före julafton och brådskan var stor öfverallt, men allra störst vid Centralstationen, där en hel armé af extra anställda arbetade i sina anletens svett för att i rättan tid kunna afsända de tusentals julresandena och de hundratusentals julklapparna till deras respektiva utflyktsplatser och adresser.

Utanför godsinlämningslokalerna samlades hela långa köer af kärror, bårar och stadsbud, och inne vid diskarna stodo hela skockar af paketbärare och bärarinnor och väntade tåligt medan emottagarna skrefvo fraktsedlar, gjorde förfrågningar och inhändigade femöresstycken samt besvarade mer och mindre omöjliga frågor så fort de hunno och med aldrig svikande godmodighet.

Fram emot den stora vestibulen och biljettkontoret forsade en ständig ström af ankommande och afgående resande, både från och till lokaltågen och snälltågen åt norr, söder och väster. Klockorna ringde, piporna drillade,

lokomotiven hvisslade och pustade, det smällde och slog i dörrarna till väntsalarna, och alla människor sågo glada och förnöjda ut, fastän de hade alldeles ofantligt brådtom, och trängdes och knuffades utan barmhärtighet.

Man hörde intet annat rundt omkring än »ursäkta» och »det skadar inte» eller »aj fanl» och »se opp dål»eller också: »nej, se på den då» och »tack för sist! Hvart ska du ta' vägen?» af mer och mindre djupa basröster, här och där interfolierade med höga sopraner som ropade: »O, nej, hvad ser jag?» — »Så roligt,

lilla du!» — »Gud! Nej, se Ida!» — »O, så stiligt julväder,» och dessemellan alla möjlig interjektioner i alla upptänkliga tonarter, som tillkännagåfvo på en gång brådska, otålighet, lindrig förargelse, glada förhoppningar och trefliga små öfverraskningar.

Och så bar det af med det ena tåget efter det andra, och det ena tåget efter det andra pustade in i banhallen, aflämnade innehållet af sina fullpackade kupéer, och gaf sig sedan in på sidospåren för att lämna plats för efterkommande. Det var ett ständigt larmande, springande och brådskande utbyte af landsortsbor, som kommo för att hälsa på vänner och bekanta i staden, och stadsbor, som rullade af bort för att tillbringa julen ute på landet.

Bland de senare var också extra-ordinarien Pelle Lundell, en gladlynt själ framåt trettiotalet, som skulle ut och jula hos en farbror borta emellan Upsala och Gefle och som nu med nattsäcken i handen kom rusande i full fart ner utför Klarabergsgatan och sneddade öfver Centralplanen för att komma med på persontåget till Upsala. Klockan fattades bara sex minuter i tre, och Pelle tog ut stegen allt hvad han förmådde, då han midt på platsen stötte rakt emot en af sina bekanta, artisten Rahm, som kom från stationen och skulle upp i en spårvagn, som just nu kom rullande nerifrån Vasabron.

»Nej se på tusan! Se Pelle! Hvart ska du ta vägen?»

»Jag ska med på Upsalatåget.»

»Jo, det var läskande * Och jag som kommer upp för att träffa gamla bekanta!»

»Finns flera kvar!» ropade Pelle och ville gifva sig af. »För resten kommer jag igen fjärdedagen.»

»Hvad ska du göra borta då?»

»Idka familjelif!»

»Förlofva dig, kanske rakt åf?»

»Ä' du tokig? På hvad då? Nej du, moja mig! Äta julmat — gå i julottan — spela priffe och möjligenbli bror med prosten! Adjö med dig! Hvad tänker du bo?»

»Det vete fan! Men när du kommer igen, kan du alltid träffa mig på nya Opris.»

I detsamma kom portiéren ut och ringde för Upsala-tåget. Pelle tog ett långt skutt, höll på att springa omkull ett par åkardrängar och tre stadsbud, fick efter sig en hel skur af lyckönskningar för en mycket längre resa än den han ämnade företaga, lyckades rycka till sig en biljett och kastade sig upp i en tredje klassens kupé, just som konduktören skulle slå igen dörren till den sista vagnen.

2.

Pelle Lundell var en mycket hygglig ung man och inte alls mera fördärfvad än hvad en extra-ordinarie tjänsteman brukar vara, när han inte har fickan full med antingen ärfda eller lånta pengar, utan behöfver arbeta tämligen träget för att få debet och kredit att gå ihop och möjligen utan alltför mycket krångel komma någonstans här i världen. Gladlynt var han nog, men det kan ju egentligen inte kallas för något fel, när man är det på det rätta sättet, och surkartar finns det tillräckligt af både på ämbetsmannabanan och annorstädes. Han tyckte om ett glas punsch ibland, men hade inte för vana att hvarje eftermiddag tömma i sig en eller flera halfbuteljer, dels därför att det inte smakade honom, dels därför att han satt på postsparbanken till klockan nio om kvällarna och tyckte att det var klokare att gå hem och lägga sig, sedan han först hunnit få sig en bit mat i Salviigränd eller på du Nord.

Fruntimmer tyckte han nog om, men han var alls ingen Don Juan för det. Han både såg gärna på och pratade

också gärna med en vacker flicka, och litet småkurtis i all ärbarhet hade han alls ingenting emot — men han hade aldrig haft tid att göra några er-öfringar och hvarken råd eller lust att gifta sig. Några lättsinniga förbindelser hade han ingen smak för, och inte var han heller vidare eftersökt för sitt utseendes skull, ty det kunde på sin höjd kallas hyggligt — men vidare vackert var det visst inte.

Något särdeles rikt umgänge hade han heller inte, fastän han var gärna sedd i några enklare familjer, bestående dels af de närmaste förmännens i det verk, där han var extra-ordinarie, dels af några studiekamraters, som haft bättre tur än han själf och som därför kunnat sätta bo litet tidigare. I dessa hem var han mycket omtyckt för sitt glada oeh anspråkslösa väsen, och i synnerhet var han barnens stora favorit, ty ingen kunde så bra klippa roliga pappersgubbar eller sätta lekarna i gång och hitta på så mycket muntra hyss, som »farbror Pelle». Det fanns nog också i åtskilliga af de där hemmen en och annan syster, svägerska eller läskamrat till unga frun, som tyckte att Pelle Lundell både såg bra ut och var mycket hygglig; men — herre Gnd! — han hade ju ingenting, och så pass praktiska hafva flickorna blifvit i våra dagar, att de inte annat än undantagsvis gå och bli kära i en fattig karl, om han också har ett par stiliga mustascher och kan sjunga litet andra tenor eller första bas i en vanlig studentkvartett.

Pelle Lundell var således i alla afseenden fullkomligt fri och till en viss grad oberoende, där han satt i sin tredje klassens kupé och började sansa sig litet efter sista ögonblickets brådska för att kunna få sig en plats. Han hade nu hunnit pusta ut litet, och började se sig om på sina medresande, hvilka han efter ett hastigt öfverslag just inte fann så särdeles märkvärdiga. Han reste inte ofta, men när han for på järnväg, passade han alltid på att få plats i en kupé, där det inte röktes. Ty om han också annars gärna rökte en cigarr eller cigarrett, så afskydde han att få i sig röken af all den fusel, som i allmänhet konsumeras i en tredje klassens vagn, i synnerhet strax före jul, innan julklappscigarrerna ännu blifvit skänkta och kommit till användande.

Han hade bredvid sig på tvär bänken ett par frälsningssoldater, som smågnolade på en ny telefonvisa, där de anropade vår Herre på en varietémelodi, och

11. — Från stad och land.denne svarade »hallå» ifrån höjden, när de troende ringde på till honom. Midt emot sig hade han två teknologer, som reste hem för att jula, och hvilka oupphörligt talade om de billiga frukostarna hos »petissan», och på andra sidan midtgången sutto fyra upplandsbönder, som åto pannkaka och gjorde täta påhälsningar hos en brännvinsplunta, som den äldsta af dem hade omsorgsfullt instucken i bröstfickan. För öfrigt var kupén full af allehanda godt folk, som varit inne i staden för att köpa och sälja till julen och som helt högt och ogenerad t utbytte åsikter om priserna på matvaror och konjukturerna för spannmålen. Två gamla fruar förde en än tämligen högljudd, än hviskande konversation om någonting som händt nere i prästgården, innan de foro hemifrån, och undrade storligen på om det var eklateradt nu mellan adjunkten och guvernanten eller om det verkligen lyckats för den »otäcka inspektören» att göra hela förbindelsen om intet, bara därför att guvernanten hade flugit i famnen på honom i mörkret ute i farstun — något som hon bestämdt påstod hade skett af misstag och i tanke att det var den äldsta af prästdöttrarna som hon mötte.

Pelle hörde helt mekaniskt på allt detta prat och surr, ända till dess tåget stannade vid Rotebro. Där gick han ut på perrongen ett tag för att få sträcka på benen och inandas litet frisk luft. När goda fyra minuter af de åtta voro förlidna, hörde han ett åkdon stanna på andra sidan om stationshuset, och strax därpå kommo två fruntimmer ut från väntsalen och styrde kurs på samma kupé, där han nyss tagit plats.

Den ena var en liten tjock rulta till gumma med ett fryntligt och rödlett ansikte, det andra en ung flicka med en nattsäck, en hattask och en stor schal, som till hälften släpade efter henne, när hon steg upp i vagnen. Gumman stannade nedanför, och när flickan efter några ögonblick kom ut i dörren och tittade ner till den gamla, ropade denna:

»Kära barn, förkyl dig för all del inte och hälsa så rysligt mycke’ till Anders och Sofi! Och du dröjer väl inte längre än till nyårsafton?»

»Nej, mamma lilla, tycker du det! Det kan juhända att jag kommer igen förr — jag vill inte att du ska sitta ensam

så länge.»

»Det vet jag visst 1 Roa dig du, barn, när du kan få. I morgon kommer ju kusin Lovisa ut till mig, och julda'n far jag in till henne, så mig ska du inte tänka på. Du glömde väl inte asken med julklapparna åt barnen?»

»Nej då, den har jag i nattsäcken.»

»Och mönstren åt Sofi?»

»Dem har jag i hattasken.»

»Ja, men hör du, Anna lilla! Det här är ju ingen damkupé?»

»Det gör ingenting, mamma! En sådan får jag se mig om efter sedan! Adjö med dig nu — nej, jag får lof att hoppa ner och ge dig en kyss!»

»Jesses då, barn — tänk om tåget går ifrån dig!»

»Usch nej, det har ju inte blåst än!»

Och därmed hoppade den unga flickan ner och slog armarna om gumman och kysste henne upprepade gånger, och just som Pelle skulle stiga upp i kupén, skulle hon också in och så stötte de till hvarandra i dörren och det så häftigt att den unga flickan säkert ramlat ner, om inte Pelle med ett hastigt tag slagit armen om lifvet på henne och hållit henne uppe.

»Å, förlåt — jag såg inte! ...» stammade hon, röd öfver hela ansiktet.

»Nej, det är jag som får be om ursäkt!» svarade Pelle artigt. »Det var mitt fel alltsammans.»

Därpå släppte han henne och intog sin förra plats, och den unga flickan stannade kvar vid dörren, där hon vinkade åt modern och kastade slängkyssar, medan tåget i sakta mak rullade ut från stationen.

3.

När den unga flickan inte kunde se gumman längre, vände hon sig om och kastade en pröfvande blick inåt kupén. Men det var just inte någon uppmuntrandesyn som mötte de klara, gråblå ögonen, hvar hon än fäste dem. Det var fullt öfverallt och ingen tycktes vilja maka på sig, för att få det ännu mera trångt än det redan var.

Om det nu var anblicken af de där klara ögonen i det friska, ovala flickansiktet eller om det var minnet af det lilla äfventyret nyss i kupédörren, eller kanske bara ren barmhärtighetskänsia, vill jag låta vara osagdt — nog af: sedan Pelle sett sig omkring litet, vände han sig helt höfligt till de båda frälsningssoldaterna och sade:

»Om herrarna skulle vilja maka ihop sig litet, så tror jag nog att vi kunde skaffa plats åt det unga fruntimret här framme vid fönstret.»

»Annars finns det nog en häri» sade den ene teknologen och gjorde samma manöver som frälsningssoldaterna, hvilka verkligen makade sig så godt de kunde.

»Den ska inte bli stor denl» utbrast en korpulent herre med slaktarförkläde, som satt bredvid tekno-logerna.

»Jag tror nog att jag föredrar den här, om jag får lof att besvära herrarna!» sade den unga flickan, i det hon gick fram och satte sig bredvid Pelle, som helt vänligt hjälpte henne att få upp sakerna på hyllan ofvanför.

»Så godt var det!» brummade slaktaren belåten och bredde ut sig allt hvad han förmådde.

Teknologerna sågo förargade ut, och den unga flickan gjorde sig så liten hon kunde. Detta hindrade likväl icke att när hon skulle titta ut genom fönstret, kom hon att med armbågen snudda vid Pelles sida.

»Å förlåt,» sade hon hastigt, »jag tror jag knuffade er i sidan.»

»Ja, men det gjorde ingenting,» svarade Pelle muntert, »och för resten är det så trångt i kupéerna så här vid jultiden.»

»Ja då! Det är så många som fara hem till julen,» återtog hon.

»Och bort också,» inföll Pelle.

»Ja, det är sant,» svarade hon hastigt med ett litet skratt. »Det gör ju jag också. Det var mamma jag skildes ifrån nyss.»»Jag hörde det. Och jag far också bort för att jula ute på landet.»

»Hos edra föräldrar kanske?»

»Nej. Några sådana har jag inte. Jag far till släktingar.»

»Nej tänk! Det är alldeles som jag! Jag far till min morbror och moster.»

»Och jag till min farbror och faster.»

»Nej, så eget!»

»Det vore ändå egnare om de skulle vara samma personer!» utbrast Pelle med ett muntert skratt.

»Nej, det är då alldeles omöjligt!» svarade den unga flickan. »För då skulle vi ju vara släkt och borde väl känna hvarann.»

»Man kan mycket väl ha släktingar som man inte känner!» förklarade Pelle och såg mycket djupsinnig ut. »Och för resten känner jag ju redan frökens förnamn.»

»Hnr kan ni känna det?» frågade hon och såg på honom med oförställd förvåning; men så kom hon ihåg sig, såg först litet generad ut, småskrattade sedan och sade helt obesväradt: »Men det var sant! Ni hörde

det väl utaf mamma nyss.»

»Ja,» sade Pelle, »jag kom händelsevis att stå alldeles bredvid er på perrongen.»

I detsamma stannade tåget vid Väsby, och de två frälsningssoldaterna, som skulle ut och rädda några vilsekomna själar därute på bygden, togo sina guitarrer och begåfvo sig af.

»Nu blef det bättre plats!» sade Pelle, när tåget satte sig i gång igen; men han makade sig endast helt obetydligt, i det han som ett slags ursäkt tillfogade: »Se, det är inte värdt att skämma bort sig, för vid Märsta tänker jag att vi få flera resande, såvida de inte komma redan vid Rosersberg.»

Den unga flickan svarade ingenting och samtalet afstannade. Hon såg nu envist ut genom fönstret, och Pelle såg lika envist på hennes täcka profil, som af-tecknade sig mot den frostiga rutan.

Vid Rosersberg gingo de båda teknologerna ur, och den tjocke slaktaren hade somnat Två gamla gummor, som varit nere vid kungsgården och sålt ägg och smörför skjutsko]ans räkning, kommo in i stället och satte sig på teknologernas plats, där de snart ägnade sig åt samma lugna verksamhet som deras korpulenta granne. Och när tåget väl satt sig i gång igen, tyckte Pelle att han kunde drista sig att åter upptaga det afbrutna samtalet.

»Det är allt skada att det inte ska vara något jul-före !» sade han, i det han inom sig förargade sig åt att han inte kunde hitta på något bättre än den vanliga räddningsplankan vid alla kantrade samtal, den om väderleken. »Såvida det inte är mera godt om snö norr ut.»

»Ja, jag tycker så vådligt mycket om att åka kälk-backel» svarade hon.

»Ska fröken fara långt?» frågade Pelle, utan att vidare fästa sig vid kälkbacksfrågan.

»Åja, det är några mil norr om Upsala.»

»Kors! Det är alldeles som jag, det!»

»Jaså, ska ni . . . ska ...»

Hon tvekade synbarligen om hvad hon skulle kalla honom, och Pelle tog genast tillfället i akt och skyndade sig att säga:

»Jag får kanske nöjet att presentera mig, eftersom vi komma att ha sällskap*en bit. Mitt namn är Per Lnndell,

notarie i Kammarrätten.»

Här narrades visserligen Pelle en smula, ty notarie var han inte ännu, men inte kunde han ha hjärta att låta den unga flickan vrida munnen ur led på sig med den långa titeln: »herr extra ordinarie kanslisten», och han hade dessutom grundade förhoppningar om att kunna bli notarie om ett eller annat år, så han gjorde sig just inte vidare samvete öfver den lilla själfgjorda upphöjelsen.

»Och mitt namn är Anna Borg,» svarade den unga flickan med en liten böjning på hufvudet. Men sedan det var gjord t, tittade hon åter ut genom fönstret, tydligen i akt och mening att, om samtalet skulle fortsättas, så var det han som fick draga försorg om det, och inte hon.

Men Pelle tvekade och såg fortfarande på profilen.

Det var visserligen ingen grekisk profil som afteck-nade sig mot rutan, men det hindrade inte att den varvacker på 8itt vis. Pannan lagom hög och ögonen inte allt för stora, ögonbrynen fina och jämna i lagom båg-form, näsan visserligen en smula uppåtsträfvande, men inte alls klumpig och munnen rörlig och täck med käcka, röda läppar och en liten grop på sidan om mungipan; hakan rund och fyllig och kinderna likaså, samt till allt detta ett vågigt, mörkbrunt hår, som bucklade och burrade upp sig öfver pannan och omkring tinningarna, och ett par små åtliggande öron med ljusröda örsnibbar; — med ett ord, ett litet näpet flickhufvud med en prägel af på en gång blyghet och bestämdhet, godt förstånd och glad t lynne, som gjorde Pelle riktigt godt att se på.

»Fröken är bosatt på landet?» frågade Pelle efter en stund, sedan han förgäfves sökt hitta på något bättre att fortsätta samtalet med.

»Ja, det vill säga, det är egentligen mamma som bor på landet,» svarade hon. »Och jag har haft kondition inne i sta’n; men nu har jag varit ledig sedan slutet af november.»

»Nå ja, litet hvila skadar inte!» fortfor Pelle, som tyckte sig märka att de sista orden sades mera allvarligt. »Jag tycker det ska bli riktigt skönt att få hvila mig nu i jul.»

»Tänker notarien inte dansa alls då?» frågade hon och vände hufvudet emot honom med en skälmskt pröfvande blick.

»Jo, det tänker jag visst, men det anser jag inte för något arbete,» svarade Pelle.

»Det beror allt på med hvem man dansar, det,» inföll den unga flickan med ett litet skratt.

»Visserligen! Men jag aktar mig väl för att bjuda upp någon som ser alltför tungrodd ut. Inte skulle jag vilja dansa med någon af de där fruarna, så mycket är säkert!» fortfor Pelle och skrattade med.

Men både han och hans granne blefvo rätt förlägna, när den tätaste gumman öppnade på ena ögonlocket och frågade med barsk ton:

»Va’ det mej herrn mente?»

»Nej, det var fruns granne!» svarade Pelle, sedan han hämtat sig litet.

»Jaså — jaja — Lotta ä’ inte så värst lätt åfsig, det är då sanning, det!» mumlade gumman och somnade igen.

Och som nu den unga flickan fick sikte på tornen till Upsala domkyrka, afstannade samtalet för tredje gången.

4.

I Upsala stannade tåget femton minuter, och en hel mängd af de resande stego ur, somliga för att skaffa sig en kopp kaffe eller något annat till bästa, andra för att icke mera återkomma. Pelle steg också ur, sedan han först frågat sin reskamrat, om hon inte också ville sträcka på benen, något som hon likväl förklarade att hon inte brydde sig om. .Han gick därför in i väntsalen och såg sig omkring; men där osade det så godt kaffe, att han genast gick ut igen, och när han såg den unga flickan sitta kvar och titta ut genom fönstret, gick han genast fram till henne och sade helt muntert:

»Vet fröken, det osar så riktigt godt kaffe där inne, och jag tycker verkligen att fröken skulle behöfva något att värma sig med!»

»Tror notarien det?» frågade hon och såg litet tveksam ut.

»Ja, det tror jag bestämdt! Kom nu bara och låt mig få bjuda er på en kopp — det ska bestämdt göra er godt.»

»Nej tack, bjuda mig får ni inte!»

»Jaså, hvarför det då?»

»Därför att .. . därför att vi känna ju hvarann så obetydligt och jag tycker inte att det vore passande.»

»Nå, så kom ändå och tag er en kopp! Vi kunna ju sätta oss vid hvar sitt bord!» sade Pelle litet stucken.

»Så farligt är det väl inte,» svarade hon efter en hastig blick på honom, »och inte tycker jag notarien bör ta humör för att jag inte vill låta bjuda mig af... af . . .»»Af en obekant, menar fröken!»

»Nej det menade jag inte precis.»

»Nå men, hvad menade fröken då?»

»Af en herre som jag träffar första gången, menade jag. Dessutom kan jag mycket väl kosta på mig en kopp kaffe själf, om jag vill!»

»Tviflar visst inte på det!» sade Pelle. »Det var bara en gammal, ful vana utaf mig —»

»Den är visst inte ful, men den kan ibland vara litet . . . litet ... jag vet inte riktigt hur jag skall säga.»

»Säg närgången, så träffar fröken nog det rätta!» tilläde Pelle. »Men emellertid bli vi nog utan kaffe båda två, om inte fröken skyndar sig litet.»

»Kanske att vi hinna ändå!» sade hon hastigt, i det hon steg ned på perrongen. »För inte ska notarien

gå miste om sitt kaffe för min skull!»

»Förlusten vore väl inte så stor!» menade Pelle, i det han gick före henne in i väntsalen, där han genast beställde två koppar kaffe med småbröd.

»Hvar vill fröken sitta?» frågade han sedan tämligen stramt.

»Jag tycker vi kunde sätta oss här,» svarade hon helt osökt och naturligt, i det hon visade på ett bord vid fönstret utåt planteringen.

»Ja, går det verkligen an att vi sitta tillsammans?»

frågade Pelle med skalken i ögat, men med det djupaste

allvar på läpparna.

»Kanske det inte gör någonting ändå,» svarade hon på samma sätt som han.

»Vi ha ju alltid bordet emellan oss, och det ha vi inte haft i kupén,» inföll Pelle tämligen oeftertänksamt; men som kaffet i detsamma kom fram, märkte han inte att den unga flickan blef röd ända upp till örsnibbarna, och om han också märkt det, så är det inte alls troligt att han hade förstått det. Han blef därför mycket förvånad, när hon skyndade sig att dricka ur sitt kaffe, stiga upp och gå fram till disken för att betala det och genast gifva sig af ut ur väntsalen, innan han ännu druckit ur halfva koppen. Men det förargade honom att hon hade så brådtom, och när han inte kunde få en konjak till kaffet, tog han i stället en kopp till, åt upp allt småbrödet och rörde sig inte ur fläcken förränstationsklockan förkunnade att tåget skulle gå. Då betalade han och skyndade ut på perrongen, gick direkt fram till sin tredjeklassvagn, kastade en hastig blick på dörrens nummer och steg upp uti den i samma ögonblick som konduktören stängde dörren och han på stående fot måste visa honom biljetten. Därpå gick han fram och skulle intaga sin plats vid den unga flickans sida, men tvärstannade midt på gången och trodde inte sina ögon. Hade han rusat in i oriktig vagn eller ... Ja, det måtte han ha gjort — ty på platsen vid fönstret satt en

student med mössan på sned och cigarren i munnen, och när han kastade ögonen upp till näthyllan i taket, så såg han att både nattsäcken, hattasken och schalen voro borta Men den som däremot var kvar det var den tjocka slaktaren på platsen midt emot Pelles egen. Nu var han likväl vaken och flåsade som om han nyss varit ute och sprungit.

När han fick ögonen på Pelle, nickade han åt honom som åt en gammal bekant och ropade:

»Jag hann opp i stan och fick mej ett par supar ändå! Fan, att di inte ska få ha utskänkning på sta* tionerna! Narra en syndare att springa andan ur halsen på sig!»

Pelle svarade ingenting, men satte sig ner på sin gamla plats och började fundera på hvad som hade förefallit. Hans granne hade helt visst sökt upp en damkupé — och där satt han nu och började draga sig till minnes sin lösmynthet rörande det där bordet, som inte fanns i kupén. Han blef förargad på sig själf, på hela världen, på slaktaren och upplandsbönderna — men mest förargad blef han ändå på studenten, som satt och rökte, och det på samma plats där den unga flickan nyss satt och såg söt ut.

»Det här är ingen rökkupé!» yttrade han helt snäsigt åt studenten.

»Å tusan, är det inte?» svarade denne helt lugnt i det han blåste ut ett tjockt moln af rök rätt i ansiktet på Pelle, därpå såg han sig omkring och fortsatte med ett uttryck af hånfull förvåning, som förargade Pelle ännu mera: »Ja, i det fallet så ursäktar jag

herrarna.»EN JULFÄRD.

Och därmed steg han npp, promenerade helt trankilt förbi slaktaren och Pelle och gick ut genom dörren till rökkupén, som var i andra änden af vagnen

»Den där va' någe fräck, den!» utbrast slaktaren och gäspade. »Då tyckte jag mer om lilla tösen, som satt där nyss. Hvar gjorde herrn åf henne nå'nstans?»

»Jag kände henne inte,» svarade Pelle ännu mera förargad och flyttade sig fram till fönstret, där han lutade hufvudet mot väggen. »Hon gick väl ur i Upsala, kan jag tro.»

»Hå kors,» pustade slaktaren, »jag trodde ni va' fästfolk, jag. Och jag satt just och gratulera herrn för mig själf, för det va en rar tös — ja, så va' det bra med!»

»Det vet herrn visst, som satt och sof hela vägen!» sade Pelle ännu mera förargad.

»Ja, det förstås att jag sof — men si, på järnväg sofver en bara så där på tre kvart — och hvar gång jag titta opp, så såg jag det där lilla trynet framför mej!»

Och som nu bänken var tom för öfrigt, så sträckte slaktaren ut sig och somnade till fullo med alla fjärdedelarna på en gång.

Vid nästa station hade tåget fem minuter på sig, och Pelle gick under tiden ut och tog sig en promenad längs efter perrongen. Hvar gång han gick förbi någon af damkupéerna, kastade han en hastig snedblick på fönstret, men han såg bara gamla fruar och några barn — något flickansikte kunde han inte få reda på. När han kommit till slutet af tåget vände han om igen för att komma tillbaka till sin vagn, och när han gick förbi den damkupén som var närmast denna, tyckte han sig se skymten af ett hufvud, som hastigt försvann, när han tittade dit. Det klack till i honom, men han låtsade om ingenting, utan gick stadigt förbi; men när han väl kommit bort en tre, fyra steg, vände han sig hastigt och tämligen oförbered t om, och nu såg han ett hufvud i fönstret och ett par välbekanta gråblå ögon, som tittade efter honom. Men hufvudet försvann som en blixt, och fast Pelle kände ett trotsigt begär att gå fram till fönstret och säga någonting riktigt spetsigt, så behärskade han sig likväl och steg upp isin vagn, i det han med en viss tillfredsställelse tänkte för sig själf:

»Nu vet jag i alla fall hvar jag har henne, och skall hon af före mig, så vore det väl tusan om jag inte skulle få säga henne ett par ord, innan vi skiljas!»

Och betydligt lugnad af den tanken, steg han på nytt upp i sin kupé, kastade en förströdd blick på de frostbitna kungshögarna vid Gamla Upsala och rullade af utåt den vida slätten, som decemberkvällens mörker redan för länge sedan insvept i sin täta slöja.

5.

Pelle Lundell hade försjunkit i djupa funderingar.

De hade varit till den grad djupa att han blef högeligen förvånad, när han tätt vid sitt öra tyckte sig höra en röst som skrek: »Tobo, sex minuter», och

när han hastigt reste sig upp ur sin nästan mer än halflutande ställning, märkte han till sin stora förvåning att han hade sofvit och till på köpet sofvit öfver inte mindre än tre hela stationer. Han kastade en förvirrad blick omkring sig, och det första han såg var att slaktaren var borta och att midt emot honom satt i stället — nej, han trodde inte sina ögon — var det inte . ..? Jo, minsann var det inte hans unga granne till Upsala, hon som försvann i Upsala och som nu . . . Och så skulle han suttit där och sofvit som ett annat murmel-djur! Det var så att han kunde få gallfeber af förargelse — och ändå var han så glad öfver att hon inte stigit af. Men hvarför hade hon väl kommit tillbaka?

Lyckligtvis såg hon mycket envist ut genom fönstret, så att Pelle hann justera sig en smula och få sömnen ur ögonen på sig. När det var gjordt, steg han upp som om han ämnat sig ut, och när nu den unga flickan vände på hufvudet, passade han på och spelade samma öfverraskning som han nyss verkligen erfarit.»Nej, hvad ser jag!» utropade han och satte sig igen. »Har fröken Borg kommit tillbaka?»

»Ja, det gjorde jag redan i Vendel,» svarade den unga flickan. »Men då sof notarien.»

»Gjorde jag verkligen? . . . Ja, se det var så att jag drack två koppar kaffe i Upsala, och ...»

»Ja, men kaffe brukar man ju bli vaken utafl»

»Ja visst — men det måtte ha varit något i det här som var söfvande. Eller också var det därför att jag hade så tråkigt, sedan ...»

Här afbröts han af stationsklockan, och när den tystnat och tåget satt sig i gång, sade den unga flickan, som antagligen fann en liten förklaring på sin plats:

»Det var ett sådant barnskrik där inne i damkupén att jag fick riktigt ondt i hufvudet, och när jag såg att den där tjocka herrn med blåa förklädet gick af redan vid Skyttorp, så tyckte jag det var bättre att få sitta här.»

»Var det han som körde bort fröken?» frågade Pelle och såg mycket ironisk ut.

»Ja, hvad skulle det annars varit?» frågade hon tillbaka med den allra oskyldigaste lilla förvåning man kunde tänka sig. *

»Jag trodde att det var mitt dumma prat om det

där bordet ...»

»Nej, då hade jag väl varit mycket dummare än ...»

Här tvärtystnade hon hastigt och fick på nytt den där lifiiga färgen, som Pelle tyckte så mycket om.

»Än jag,» kompletterade Pelle. »Var det inte så ni menade?»

Hon såg på honom ett ögonblick med en skälmsk blick, och så började hon plötsligt skratta, ett klingande, muntert skratt, som Pelle tyckte hade något så obe-skrifligt smittande att han började skratta med.

»Gud vet om vi inte var litet dumma bägge två,» sade hon slutligen helt uppriktigt och tilläde efter en liten paus: »Men hvad mig beträffar, så kommer det

sig nog däraf att jag är så ovan att fara på järnväg.»

»Brukade ni då inte hälsa på er mor, när ni var anställd i staden?» frågade Pelle helt försåtligt.

»Jo bevars, men den lilla biten kan man ju inte

räkna,» svarade hon.»Emellertid hoppas jag att vi nu ä’ vänner igen?» fortfor Pelle och sträckte fram sin tämligen stora hand helt mekaniskt utan någon egentlig förhoppning att hon skulle lägga sin lilla handskbeklädda uti den. Men det gjorde hon ändå utan någon tvekan, och det blef Pelle så glad öfver att han behöll den i sin kanske litet längre än som egentligen var nödvändigt för en vanlig vänskaplig handtryckning.

»Hur långt är det fröken skall fara?» frågade Pelle efter en stund, under hvilken de båda sett ut genom fönstret, fastän det i mörkret inte fanns det ringaste att se på.

»Jag ska’ stiga af vid Orrskog,» svarade hon.

»Och jag vid Mehede.»

»Hvar ligger det?»

»Det är stationen efter Orrskog, om jag inte miss* minner mig.»

»Det vill säga, notarien har varit där förr?»

»Ja, jag brukar för det mesta jula hemma hos farbror min. Har inte fröken varit här förut?»

»Jo, i midsomras. Min morbror arrenderade egendomen i våras, så någon jul har jag inte varit där förut.»

»Och hvad heter egendomen?»

»Skoglunda. Den ligger så vackert, vet notarien, för där är slätten slut, och där är så lummigt och rikt och så ligger en stor sjö strax bredvid och en å rinner alldeles förbi byggningen. Ja, det är riktigt, riktigt vacker natur där.»

»Det är det nog omkring farbror mins ställe också, men där finns det bara två småsjöar och ingen å.»

»Och er farbrors ställe heter?»

»Tomteby. Det lär ha varit något gammalt adelsgods förr i världen, och där finns en hel del gamla porträtter och ett stort bibliotek, som ingen läser — utom jag förstås, när jag är därute. Gamla, präktiga band med skinnryggar — memoarer och historia och sådant där.»

»Tycker notarien om att läsa sådana där gamla böcker?»

»Ja, mycket. Gör inte fröken det?»»Jag har aldrig haft tillfälle till att försöka,» svarade hon helt enkelt. »Hvar skulle jag fått dem ifrån?»

»Då borde fröken komma dit och se de där!»

»Jag kan just undra hur det skulle gå till?»

»Kors, det kan ju hända att er morbror känner min farbror!» fortfor Pelle med en viss aflägsen förhoppning om att det kunde vara så. »Det kan ju hända att egendomarna ligga i samma socken eller åtminstone i hvar sin grannsocken. När fröken for ifrån stationen i midsomras, åkte fröken då söder ut eller norr ut?»

»Inte har jag reda på norr och söder,» skrattade hon, »det kan väl inte notarien begära heller.»

»Jo, men det bör man ha,» fortsatte Pelle helt allvarsamt. »Hur ska man annars veta hvart man tar vägen?»

»Nå, när notarien far ifrån Mehede, åt hvilket väderstreck bär det då af?» frågade hon med en blixt af ironi uti de gråblå ögonen.

Frågan kom så oväntad att Pelle tämligen sväfvande svarade:

»Jag tror att det är åt sydväst.»

»Jaså, notarien tror baral»

»Nej, jag är alldeles säker på att det är just åt det väderstrecket,» förklarade Pelle, som nu hade hunnit sansa sig en smula. »Och om därför fröken händelsevis far åt nordost, så skulle det ju kunna hända att . . . att . . .»

»Hvad då?» frågade hon och såg mycket nyfiken ut.

»Att vi komme att träffas i jul,» svarade Pelle.

»På vägen då, menar notarien?»

»Nej, det menar jag inte — utan på något af julkalasen.»

»Tror notarien att det blir några sådana då?»

»Ja, det är jag säker på. En jul på landet utan kalas — det är helt enkelt något som inte låter tänka sig. Och om så blir, skulle jag kanske nu på förhand få anhålla om första valsen?»

Hon såg på honom med stora ögon, som om hon ville utforska, om han skämtade eller talade allvar. Men då hon på hans muntra min och spelande blickartrodde sig se att det var skämt, svarade hon i samma ton, i det hon leende böjde på hufvudet:

»Det ska bli mig ett nöje!»

»Ja, det är ett intet mot hvad det ska bli för mig!» bedyrade Pelle och ämnade just fortsätta med några vidare artigheter, då en skarp hvissling från lokomotivet afbröt honom, innan han hunnit öppna munnen, och den hvisslingen var så gäll och så långdragen att han kom helt och hållet af sig redan vid ingången.

»Nu är det bestämdt OrrskogI» sade den unga flickan, sedan hvisslingen ändtligen slutat i en högre ton än den började.

»Ånej, först ha vi Tierp,» upplyste Pelle helt lugnt.

»Än den station som vi foro förbi för en stund se’n då?» frågade hon. »Såg inte notarien att de kastade ut en brefpåse?»

»Nej, det såg jag verkligen inte!» förklarade Pelle fullkomligt sanningsenligt, ty han hade hela tiden sett bara på sin medresande. »Ja, är det så att det är Orrskog, då får jag säga farväl och tacka så mycket för godt sällskap.»

»Vi ä’ ju inte framme än . . .»

»Jaja, men då blir det väl en sådan brådska, kan jag tänka. Fröken har väl hästar emot sig, vill jag hoppas?»

»Ja, morbror kommer själf och hämtar mig — åtminstone lofvade han mig det.»

Nu började tåget sakta, och inom kort stannade det.

Den unga flickan drog ner fönstret, tittade oroligt ut på perrongen och började slutligen helt ifrigt att vinka och ropa:

»God afton, morbror Anders! Så roligt att morbror kom!»

»Visst fan skulle jag väl komma!» svarade en munter basröst, och en liten trind gråhårsman i päls och skinnmössa uppenbarade sig nedanför fönstret. »Tror du man lämnar tocke där julfrämmande åt drängarna? Nej, tack vackert! Du har väl sakerna i kupén?»

»Ja, jag ska strax ta ner dem.»

Men det var redan gjordt. Pelle hade nämligen lyft ner både nattsäcken, hattasken och schalen ochstod nu färdig att tjänstgöra som lastdragare, när den unga flickan utbrast:

»Nej, notarien får inte .. . jag kan så bra själf.»

»Nå, då tar fröken hattasken och schalen, så lyfter jag ner nattsäcken.»

»Annars kan jag se mig god med den,» ropade morbrodern och tog den ur händerna på Pelle, som hastigt fann

sig, lämnade ifrån sig schalen åt den unga flickan och steg ner på perrongen med hattasken i handen.

»Jag tror du har bekanta på resan?» sade gubben och såg litet misstänksamt på vår vän Pelle.

»Det är notarien Lundell,» sade den unga flickan, i det hon steg ned ur kupén, »som varit så vänlig och hållit mig sällskap på vägen.»

»Tacka'n fan för det!» mumlade gubben mellan tänderna och vände sig om med nattsäcken i hand, ropande bakom sig åt systerdottern: »Knoga på nu!

Vi ha hästarna här bakom.»

Den unga flickan vände sig om, tog hattasken ur handen på Pelle och sade helt vänligt:

»Adjö då och tack för godt sällskap!»

»Tack själf!» sade Pelle, »och lycka till god jul!»

»Äfvenledes,» sade den unga flickan och skyndade bort efter morbrodern, som stod och väntade på henne i dörren till stationssalen, där han spände ögonen i Pelle, som tämligen snopen steg upp i vagnen igen och slog sig ner i sitt hörn invid fönstret.

Dörrarna stängdes, hvisselpipan ljöd, lokomotivet flåsade till ett par hastiga tag, och hostade sedan, hvarpå hjulen började rulla allt snabbare och snabbare.

»Jag kan undra, om jag ska träffa henne i jul,» tänkte Pelle i det han lutade sig ut genom fönstret för att bakom det försvinnande stationshuset få se en skymt af vagnen, som förde bort henne. Men det var bara mörker han såg, och som röken började slå in, drog han upp fönstret igen och satte sig tillbakalutad i sitt hörn, i det han mumlade för sig själf:

»En söt flicka var hon i alla fall!»

Men, alldeles som om han blifvit förargad på sig

själf för den reflexionens skull, kastade han hufvudet tillbaka och fortfor i helt annan ton:

»Men gubben tycktes vara en drummel!»

6.

Annandagen var det stor frukost med julglögg hos possessionaten Lundell, Pelles farbror. Det vill säga, frukost för herrar, ty sedan var det middag i prästgården och på kvällen stor supé med bal hos kapten Lodén på Kummeltorp, en stor egendom, som låg en half mil ifrån Tomteby. Frukosten var klockan tolf, middagen klockan tre och på supé var man bjuden till klockan half sju, så nog hade man sin tid upptagen den dagen, och inte hade man egentligen några skäl att befara att man skulle behöfva gå och lägga sig hungrig den kvällen eller natten. Frågan var endast om man skulle orka äta alla tre målen och göra ordentligt besked för sig, så att alla tre värdfolken blefvo belåtna.

Pelle för sin del ansåg detta för en komplett omöjlighet, men hans farbror rådde honom på det allvarligaste att ta Gud i hågen och gaffel, knif och sked i hand och inte blamera både släkten och sig själf.

»Hvad tusan gör det, om du äter litet för mycket!» sade han uppmuntrande. »Det är ju inte jul mer än en gång om året, och dansar du bara se'n ordentligt och ärligt hvarenda dans på natten, så ska du få se hvad frukosten ska smaka dig bra på morgonkvisten! För tro aldrig att du kommer ifrån kapten utan en ordentlig sillfrukost så där vid sextiden på morgonsidan 1

»Hvad,» ropade Pelle förskräckt, »ska det ätas ännu mer?»

»Jo, du ä' så säker!» skrattade farbrodern och strök sig öfver magen. »Tror du kanske att vi ä' några hedningar, som inte fira jul så att det känns!»»Och hvem sjutton orkar dansa hela natten med så mycket julmat i kroppen?»

frågade Pelle. »Det blir då åtminstone inte jagi»

»Å skräp,» svarade farbrodern, »när du får syn på alla de vackra töserna på Kummeltorp, så blir det nog annat ljud i skällan.»

»Jaså, kapten har vackra döttrar?»

»Nå, hans egna ä’ då som folket ä’ mest, men det finns andra, som ä’ så mycket finare, du.»

»Som, till exempel?»

»Ja det får du ta* reda på själf. Nu ska jag ut och göra i ordning glöggen, för i rappet ha vi dem här, tänker jag.»

Det hade snöat dagarna före jul där uppe och var godt före. Den ena släden efter den andra svängde upp på gården, och snart var den hemtrefliga matsalen på Tomteby full af hungriga landtbrukare med fullvuxna söner, en kronofogde med sina skrifbiträden, ett par af de förnämligaste bondgubbarna och hjälpprästen — ty prosten själf fick lof att vara hemma för att styra med middagen, och kaptenen hade samma förhinder för supéns och balens skull. Värdinnan, som var en gammal, treflig matgumma och husmor, samt enda dottern i huset, som hunnit ett godt stycke öfver trettitalet och som var ogift, men lika glad för det, gjorde sitt bästa för att uppmuntra gästerna till att hugga för sig af julskinkan, det rökta svinhufvudet och den fyllda hvit-kålen, som stod liksom en stor solros midt på bordet, medan glöggen brann som en lysande fyr vid ena bordsänden, på- bägge sidor flankerad af stora, blankskurade, med fradgande jul-öl rågade träståndkor, hvilka ifrigt påhälsades, oupphörligt tömdes och ständigt ersattes utaf nyfyllda.

»Kan någon säga mig hvad det går åt gubben Ström, som inte syns till?» frågade slutligen värden, som oupphörligen tittade åt dörren. »Han måtte väl inte ha blifvit skral heller?»

»Nej, nog var han kurant i går, så mycket vet jag,» svarade kronofogden, »men han har ju längsta vägen af oss allihop.»

»Nå, så måtte han kunna ge sig af i tid hemifrån, dål» menade värden smått förargad. »Efter som deti8o

är första julen han finns på orten, så vore det förargligt, om han skulle saknas 1»

»Var lugn du, Lundell,» sade kronofogden med en viss säkerhet, »kan kommer nog.»

»Jo, så gör han bra med,» hördes nu en munter stämma från den öppnade dörren, »ifall det händelsevis skulle vara mig ni talar om.»

Pelle tyckte sig känna igen rösten, där han stod i andra änden af rummet och talade med sin kusin Karin; han vände sig om och kände igen morbrodern från Orrskogs station, som mottogs af ett allmänt hurra, h vil ket bevisade både att han var välkommen och att ångan började stiga upp hos de innevarande. Den nykomne fördes fram i triumf till det redan något härjade frukostbordet, fick sig en ordentlig välkomma af gammalt sädesbrännvin, en stor smörgås med skinka på, en massa handslag och vänliga klappningar i ryggen, talade oha att Pålle tappat ena skon i värsta backen på hela vägen, att de därför måste in till smeden vid Hållebo för att få en ny sko och att det var det som förorsakat dröjsmålet.

»Ja, någon presentation behöfs ju inte?» frågade värden. »För du känner ju hela sällskapet, tänker jag.»

»Skulle tro det,» svarade gubben Ström med munnen full, i det han såg sig omkring, »såvida du inte har några utsocknesbor hos dig.»

»Jo, för tusan,» ropade Lundell hastigt, »brorson min, vet jagl Han är ju stockholmare, och honom känner du nog inte. Kom hit, Pelle, så får jag göra dig bekant med . . . Men hvad nu då? Jag tror du tappar både smörgåsen och koncepterna, bror Ström?»

Pelle hade kommit fram till de båda gubbarna, och det samlades en hel, tät ring af ätande omkring dem, medan den sist anlände gästen helt förvånad utbrast:

»Antingen ser jag i kors, eller också ha vi . . .»

»Träffats förut, ja,» inföll Pelle och sträckte ut sin hand, »det har allt sin riktighet, det.»

»På Orrskog!» ropade den andre, i det han fattade Pelles hand och skakade den af alla krafter. »Ja, min själ ha vi så! Det var herrn som höll min systerdottersällskap på uppresan? Det var hyggligt gjordt, och det ska herrn ha tack oeh heder för.»

»Ingenting att tacka för,» försäkrade Pelle.

»Jo, det var det visst, det — och så bar jag mig så där ohöfligt åt ute pä perrongen... Men se, jag trodde att herrn var en töcken där vanlig flabb, som ... Men sedan jag fått språka med tösen och hörde att herrn hade varit hygglig och städad och inte slagit för henne ett dugg, så förargade det mig att jag burit mig så där grofhyfladt åt. .. Nå, nå, han har väl målat ut mig snyggt, kan jag tänka. Eller hur, bror Lundell?»

Och därmed vände han sig till värden och värdinnan, hvilka likväl båda med en mun förklarade att de inte hört ett ljud om hela saken.

»Men det är då inte så underligt,» menade gumman Lundell, »för hvad Pelle gör, men inte pratar han, det ska gud veta.»

»Nej, men nog kunde du väl sagt oss att du gjort ressällskap med vännen Ströms systerdotter,» sade farbrodern, »för vi sågo henne som hastigast i midsomras, och både Lovisa och jag tyckte att det var en rasande treflig flickunge.»

»Ja, det tyckte jag med,» sade Pelle skrattande. »Men jag visste ju inte att hennes morbror hette Ström, och därför kunde jag väl inte tala om det heller.»

»Nej, det har han då förbaskadt rätt il» ropade gnbben Ström med ett dånande gapskratt. »För nog bar jag mig åt som en buffel, men inte stod det skrifvet utanpå huden att jag hette Ström, inte. Emellertid ska notarien... ja, för det var ju så karakteren va’? ...»

»Å tusingen, har du blifvit notarie?» ropade farbrodern. Gratulerar — gratulerar!»

»Nej, kära Pelle, har du blifvit notarie?» skrek gumman strålande glad. »Nå, det var då riktigt roligt! Och det säger du inte ett kvitt om? Ja, jag säger väl det! Det tycker jag åtminstone att du kunnat låta oss veta!»

Pelle kände sig betydligt enkel och skulle allra helst velat sjunka genom golfvet på en gång. Men som det inte fanns några falluckor på det gamla, hederliga Tomteby, kunde det inte gå för sig, utan han togdärför sitt parti att med ett skratt, som han sökte göra så naturligt som möjligt, helt ogetieradt förklara att han tyckte »extra-ordinarie» var alldeles för långt att använda på järnväg och att...»

»Därför rimmade du med notarie, som var kortare,» inföll farbrodern.

»Ja, och reputerligare, förstås 1» sade gubben Ström och såg så ironiskt på Pelle som hans godmodiga ansikte tillät.

»Nå, hur blir det med förl of ningen?» frågade nu kronofogden, som kom till. »Ska den gå af stapeln nu under julhelgen?»

»Ja, det vore väl meningen, det,» svarade gubben Ström. »Men blir det, så blir det väl inte förrän trettonda’n, för Lund ska först få uppgjordt om arrendet utaf Björsättra.»

»Nånå, vi få väl höra af’et till nyåret!» fortfor kronofogden och slog gubben Ström menande på axeln.

»Jag tänker väl att det spörjs,» svarade denne. »Tösen krusar lite’, förstås, men jag tänker hon är väl med om’et, när det kommer till kritan.»

»Nog är hon det!» inföll Pelles farbror. »Lund är ju en duktig karl, fast han just inte precis är någon kyrkängel, och litet pengar har han ju också, så nog borde det bli bra. Men kom nu, gubbar, så ska vi smaka på glöggen!»

Pelle tyckte att det slog lock för öronen på honom och att det började susa i hufvudet som om han fått en hel bisvärm dit. Han tömde ett fullt glas af den varma glöggen, och medan nu alla gästerna samlade sig omkring den och kronofogden började hålla ett långt tal för värden och värdinnan, smög han sig ut ur rummet, kastade på sig öfverrock och hatt och gaf sig ut pÅ en lång promenad neråt landsvägen.

Jaså, hon skulle förlofva sig! Ja, hvad angick det egentligen honom — hvad hade han med det att göra?

Han reste ju i öfvermorgon igen, han skulle troligtvis aldrig mera träffa henne, och den där korta samman-varon i järnvägskupén, inte kunde väl den... Nej, nu tyckte Pelle att han var komisk, och därför vände han om hem igen, drack ännu några glas glögg, pratade om historier och sjöng visor — ja, han var så uppsluppet

glad, att både gumman Lundell och Karin sågo på honom upprepade gånger och skakade på hufvudet.

Sådan hade de aldrig sett honom förr.

Men när det blef tid att fara till middagen i prästgården, fanns inte Pelle Lundell hvarken på sitt rum eller någon annanstans i huset. Fruntimren blefvo litet oroliga, men farbrodern lugnade dem med att han säkert föredragit att gå, både för motionens skull och för att få bort ångorna utaf glöggen.

7.

Saken var också verkligen den, att Pelle tagit sig en ännu längre promenad, och när han kom hem från den lade han sig att sofva för att vara så mycket kryare till balen hos kaptenens, dit han skaffade sig skjuts med en af torparna under Tomteby.

När Pelle kom fram, var balen redan i full gång, och sedan han hälsat på värdfolket och fått litet snubbor af farbrodern för att han inte kommit med på middagen, kom han tämligen osedd in i stora salen, där dansen pågick som allra bäst. När han en stund sett sig om, klack det till i honom — ja minsann 1 Där stod ju hans vackra reskamrat! Hon var således där. Och hon dansade fransäs med en dragonlöjtnant och hade till vis*å vis ett ungt par, som såg mycket kärvänligt och intresseradt ut gent emot hvarandra. Dragonlöjtnanten såg däremot mera egenkär än egentligen kär ut och Pelle visste inte riktigt hvad han skulle tänka om saken.

När fransäsen var slut, passade han på och gick in i förmaket, där dragonen aflämnade den unga flickan hos ett äldre fruntimmer, som dock mest sysselsatte sig med det andra paret, hvilket också kommit in. Medan dessa tre förde ett mycket lifligt samtal, bugade sig Pelle för den unga flickan från järnvägen och sade:

»Får jag kanske nu lof att be’ om den där valsen, som fröken lofvade mig?»Hon såg först helt häpen ut, men hämtade sig genast och sade med ett leende:

»Nej se! Vi träffades verkligen ändå!»

Därpå räckte hon Pelle sin hand, tryckte den helt lätt och vände sig till det äldre fruntimret samt yttrade helt obesväradt:

»Här får jag presentera för moster notarien Lundell, som morbror och jag talade om. Och det här är min kusin Elsa, och ...»

I detsamma spelades valsen upp och presentationen afbröts helt hastigt. Pelle bugade sig, den unga flickan tog hans arm och de begåfvo sig af ut till dansen. Medan de hvilade ett tag, passade Pelle på och utbrast helt oförbered t:

»Nå, får man den äran att gratulera?»

»Till hvad då?» frågade hon och såg på honom med stora ögon.

»Till den blifvande förlofningen!»

»H vilken förlofning?» frågade hon på nytt, ännu mera storögd.

»Kors! Den ska ju eklateras på trettondagen, hörde jag!»

»Jaså, kusin Elsas! Ja, jag tror det. Men hvarför gratulerar notarien mig till den?»

Nu var det Pelles tur att bli förvånad. Han blef alldeles eldröd öfver hela ansiktet, han stammade några obegripliga ord, och det var först efter en bra stund som han kunde någorlunda begripligt få fram:

»Och jag som trodde att.. . att det var fröken, som ...»

»Jag?» frågade hon skrattande. »Nej för all del! Men ska vi inte dansa nu? Valsen är visst snart slut.»

Det lät inte Pelle säga sig två gånger. Det var verkligen inte mycket kvar af valsen, men ändå tyckte han sig aldrig ha varit så uppe i sjunde himmeln som under den korta stund den varade, och när han aflämnat sin dam hos hennes vördnadsvärda släkting, måste han ut för att skaffa sig ett glas punsch. Där träffade han gubben Ström och den unge mannen, som nyss dansat med den täcka reskamratens kusin. När den unge mannen skyndat ut för att bjuda upp till en ny dans, sade Pelle till morbrodern:

»Det där var förmodligen den blifvande fästmannen?»

»Jojo meni Ditåt lutar det!»

»Och jag som i middags trodde att herr Ström menade sin systerdotter.»

»Anna!» — ropade gubben Ström, stors krattande. »Jo, det skulle ha varit snyggt. Hon, som varit för-lofvad i två år, och som ska gifta sig till våren.»

Pelle stod som slagen af åskan.

»Jaja, såvida fästmannen kommer hem,» tilläde gubben, »för han är sjöfarande, och tockna vet man aldrig hvar man har!»

»Det händer allt med andra än sjöfarande,» inföll Pelle bittert, »det händer med sådana som fara på järnväg också.»

Och det var med bitterhet i sitt sinne som han stannade kvar till supén; med bitterhet som han högg in på hummer-aladåben och hjärparna; bitter var han, när han åkte hem och när han satte sig på järnvägen igen, och den bitterheten gaf sig inte förrän han på fjärdedagens afton kom in på Opris och träffade Rahm samt vid whiskyn och vattnet började omtala sin julfärd, åt hvilken den muntre artisten skrattade så godt att Pelle slutligen måste skratta med och erkänna att han egent ligen hade varit litet dum.

Den nya bacillen.

1.

/n strålande vacker eftermiddag i början af september för ett par år se’n, så där vid femtiden, kom en några och trettio års man med hastiga steg gående ifrån Jakobs torg och skyndade uppför trappan till den nya operaterrassen. Uppkommen till första afsatsen, stannade han ett ögonblick, såg först på sin klocka och jämförde den med klockan uppe i kyrktornet, kastade sedan en blick utåt den solbelysta strömmen och Skeppsholmen, mumlade några otydliga ord och fortsatte sedan sin väg upp på terrassen. Väl där uppe, såg han sig hastigt omkring, granskade personerna vid de tätt besatta borden, fick slutligen syn på en ungefär jämnårig person, som satt ensam vid ett mindre bord, under ett af de stora lagerträden, och hade framför sig en halft urdrucken kopp kaffe och ett glas punsch.

Den nykomne skyndade fram till den sittande, slog sig ner på stolen midt emot honom, tog af sig hatten och torkade sig i pannan samt utbrast sedan, i det han satte ned hatten litet vårdslöst på bortsidan af bordet:

»Man kan bli galen för mindre än så!»

Den andre såg på honom några ögonblick och sade sedan helt trankilt, i det han slog af askan på sin cigarr emot bordskanten:»Det vill säga, du fick inte några pengar?»

»Nej, inte ett öre har jag kunnat skaffa,» återtog den andre med harmsen ton, »och det fast jag sprungit hela middagen. Hur tusan skall det nu gå med växeln i morgon?»

»Den får naturligtvis lof att ta’s in!» svarade den andre lika lugnt som förut.

»Ta’s in, ja,» utbrast den nykomne otåligt, »det är mycket bra, det! Men hur det ska gå till, det begriper åtminstone inte jag.»

»Såvida vi inte vilja ha den protesterad,» fortfor den andre, utan att låta störa sig.

»Ja, det vet jag också; men jag frågar ännu en gång: hur ska det gå till?»

»Kors, genom att man kilar upp i banken och lämnar in pengarna.»

»Gå för tusan med ditt gyckel! Tycker du det är tid och tillfälle att gyckla nu?»

»Jag gycklar visst inte. Det är mitt fullkomliga allvar. Växeln måste ta’s in, det är ju sista dagen i morgon, och när du inte kan det, så får väl jag lof att göra det.»

»Kan du det då?» frågade nykomlingen och såg genast litet hoppfullare ut än förut.

»Jag är väl så illa tvungen!» framkastade den andre med en axelryckning. Därpå vinkade han till sig en uppassare, begärde en halfbutelj punsch och ett glas till och tilläde sedan, medan han väntade på det beställda: »Lyckligtvis har jag gjort en bra affär i dag, så det kan verkligen låta sig göra.»

»Du är lycklig du, Villner, som kan göra affärer,» inföll kamraten med en halft komisk, halft förtviflad suck.

»Ja, det är ditt eget fel att du inte kan göra så med. En ung läkare med din förmåga och ditt utseende!»

»Och inga patienter!» bifogade den andre och tog en klunk ur det ifyllda glaset »Men hvad är det för en affär som du gjort?»

»Sålt ett hus,» svarade den tillfrågade lakoniskt.

Den unge läkaren såg på honom helt förbluffad och utropade hastigt:

»Hvad tusan! Har du hus?»»Nej, jag har sålt ett. Du vet ju att jag är agent för hus och landtegendomar.»

»Nå, och det förtjänar man så bra på?»

»Åja, ibland. I synnerhet nu, när alla människor ä’ galna och inbilla sig att de komma att skära guld med täljknifvar.»

»På hvad då, om jag får fråga?»

»Herre Gud, på utställningen, vet jag. Hela Stockholm står ju på hufvudet för den sakens skull och hela landsorten reser ju hit upp och vill slå sig ner här för att förtjäna på den. Alla husägare sätta upp hyrorna och alla fruar, änkor och fröknar springa ju benen af sig för att få hyra våningar, dem de sedan ämna hyra ut åt hundratusen utländingar som ska komma hit.»

»Ja, att hyrorna sättas upp, det vet jag af,» inföll doktorn, »för jag har ju blifvit uppsagd från min våning och har ännu inte lyckats få mig en annan.»

»Gör du som jag och slå dig ner i ett pensionat.»

»Du är galen. Inte går det an för en läkare.»

»Utan patienter?» inföll den andre ironiskt, smuttade sedan på punschen och fortsatte: »Det vore kanske

ett sätt att få några, du. Om du vill, så ska jag rekommendera dig hos gumman Silfverberg, där jag är inackorderad. Hon har visst ett par rum lediga, tror jag.»

»Heter hon Silfverberg? Det var då ett lofvande namn!» inföll doktorn med en ny suck.

»Kan inte säga. Silfret står ju i dålig kurs nu för tiden. Men hvad är det som hindrar dig att bo kvar, mot högre

hyra naturligtvis?»

»Jo, ser du, det är vissa omständigheter, som . . . som — jaja, med ett ord: jag får lof att flytta.»

»Du har kanske inte betalt hyran?» frågade den andre och sänkte rösten, för att inte höras vid bordet bredvid.

»Det fattas verkligen ett par lumpna kvartal, men det är inte det som gör, att jag ... att jag blifvit oense med min värd. Det har helt andra orsaker.»

»Nå, kan man få veta dem då?»

»Hvad skulle det tjäna till? Du lär ändå inte kunna göra något åt den saken.»»Hvem vet? Det kan ju hända att jag skulle kunna arrangera den lika väl som växel affären i morgon. Hur var det, sa' du inte att du var husläkare hos din värd?»

»Jo, gunås.»

»Gunås? För tusan, jag kan väl knappat tänka mig en lyckligare situation för en doktor. Du behandlar honom som han är sjuk till, och sköter du om honom riktigt, så vill han naturligtvis inte släppa dig ur huset.»

»Ja men, ser du, olyckan är den att han inte är sjuk alls. Det finns ingen friskare karl på hela Östermalm än just grosshandlar Stenman.»

»Jaså, han är grosshandlare? Hvad gör han för sorts affärer?»

»Inga alls, tror jag. Ja, det vill säga, han bygger hus, köper hus och säljer hus — jag tycker nästan att du borde känna honom.»

»Visserligen är jag husagent, men inte kan du väl begära att jag skall känna alla husjobbare för det. Har han familj?»

»Ja, det har han,» kom det litet tillgjordt likgiltigt från den unge läkaren. »Han är gift för andra gången.»

»Är frun ung?» frågade Villner i samma ton och tittade ner åt strömmen, där en af de små ångbåtarna under ljudliga hvisslingar drog ett par pråmar efter sig upp under bron.

»Åja, ett par och trettio år så där. Men så har han en dotter i första giftet — hvad skrattar du åt?»

»Åt dig naturligtvis. Jag kan också göra mina diagnoser — fast jag inte är läkare.»

»Hvad pratar du för dumheter?»

»Seså min kära Gustaf! Korten på bordet nu: hvilken dera är det som du är kär uti? Är det frun eller flickan?»

»Ah, du är tokig! Har jag sagt att jag är kär?»

»Nej, det har du visst inte. Men att du är det, det kan ju en blind se. Du rodnar ju som en liten skolgosse. Det tycker jag inte illa om förresten; det bevisar att du är mycket mera ofördärfvad än hvad en par och trettio års karl plägar vara nu för tiden.»

»Nå ja, är jag det, så kan det naturligtvis inte vara frun jag är kär i.»»Nå, det var då väl, det Alltså är du kär i flickan ? Nå, hon afgudar naturligtvis dig?»

»Det tror jag inte, men nog tror jag att hon tycker om mig.»

»Ja, ni läkare ha då en märkvärdig tur i det fallet. Och alltid är det rika flickor, sedan.»

»Jo, det är en skön tur,» utbrast doktor Klint och stirrade framför sig på ett bord midt emot, där ett par långa engelsmän sutto och studerade sina Baedeker vid ett glas whisky och vatten, »den kan man sannerligen ha lust att dränka sig för . . . Inga patienter, uppsagd från våningen och kär i husvärdens dotter — inga pengar och en växel som är förfallen i morgon — kan man tänka sig en värre situation!»

»Åjo, det kan man nog, du. Du kunde vara öfver-lupen af patienter, kär i frun i stället och dras med magkatarr utaf för mycket middagar. Tror du att det skulle vara bättre? Nej, min gosse! Skål på dig! Jag tycker att du är en

riktig lyckans guldgosse — du förstår bara inte att taga vara på dina intressen!»

»Kanske du skulle kunna lära mig det, då?»

»Åja, se du lagom ironisk ut, min gubbe! Du är alldeles för skicklig läkare för att inte kunna få en lysande praktik, om du bara kunde göra litet reklam för dig.»

»Jag hatar allt hvad reklam heter. Kan jag inte på annat sätt slå mig fram, så får det vara som det är.»

»Idealistens vanliga sätt att resonnera. Det finns inga egenkärare varelser än just sådana där världs-föraktare.»

»Nej hör du, Knut!»

»Jaså, ni är kanske inte egenkära, ni som klämma in er i en vrå och som ha den kolossala pretentionen, att man skall komma och söka upp er? Hvem sjutton tror du har i våra dagar tid att bege sig ut på upptäcktsfärder i det obekanta? Nu gå människorna efter annonser, och vill man bli känd, så får man göra som alla andra: annonsera, annonsera!»

»Ja, men det kostar pengar att annonsera.»

»Nå, än s’en då? Allting kostar pengar, och min åsikt är den, att det är mycket dyrare att inte annonsera, för då kommer det ingenting in. Men för att nu återgåtill din speciella kasus, så kan jag sannerligen inte förstå, hvarför du gör dig så mycket bekymmer öfver att du blifvit uppsagd. Det är ju ren bondtur. Hyr dig en dyrare våning i stället.»

»Hör du, Knut,» frågade den unge läkaren helt allvarligt, »hade du druckit mycket punsch, innan jag kom?»

»Hvarför frågar du det? Tycker du att jag förefaller onykter?»

»Ja, det är inte utan. Nyss rådde du mig att slå mig ner i ett pensionat, och nu...»

»Då skämtade jag, men nu talar jag fullt allvarligt. Var du glad Öfver att din hyresvärd skickar af dig, så slipper du bo på en bakgata. En läkare skall bo i den stora stråkvägen — det är bara fattiga sjuka som gå långa vägar för att söka bot.»

»Och vill du således på fullt allvar råda mig till att sätta mig i ännu större hyra, när jag hittills inte kunnat betala den jag har? Då känner jag inte igen min gamle vän Knut Villner längre.»

Det var med mycket allvar, som den unge läkaren riktade denna förebråelse till sin bordskamrat; men han tyckte kanske själf att den inte passade särdeles väl till o mgifningen och tilläde därför genast i lättare ton:

»För resten skall jag säga dig att Grefturegatan inte alls är någon bakgata. Den ligger tvärt om mycket 'centralt’, det säger min värde husvärd hvarenda dag i Dagbladet och två gånger i veckan i Hyreslistan.»

»För en husvärd ligger hans hus alltid centralt, om det också är uppe i Hornskroken.»

Doktorn hade emellertid tagit upp ur fickan på sin rock en hyreslista, som han bredde ut på bordet. Han var just färdig med att peka ut annonsen, då en liten, tämligen välfödd, rödhårig herre med stora engelska polisonger, grå hatt och pincenez skyndade direkt fram till bordet och ropade med skarpt framträdande läspning:

»Nej, se Villner 1 Det var vådligt länge se’n jag såg dig. Hur mår du annars? Jag gick just och tittade efter någon bekant, och nu ska det just bli trefligt att slå sig ner — jaså, för tusan, du är inte solo ...»»Det gör ingenting,» sade Villner och stötte till Klints fot, liksom för att bereda honom på något oväntad t. »Slå dig ner, du. Grosshandlar Li vander, doktor Klint!»

»Mjuka tjänare! Fägnar mig obeskrifligt!» läspade den nykomne, skakade Klints hand och satte sig ned vid bordsänden, i det han frågade: »Filosofie eller

medicine?»

»Medicine, till er tjänst!» svarade Klint helt förekommande och böjde litet på hufvudet.

»Nå, det var charmant. Jag är just ute och letar efter en läkare,» återtog Li vander, klämde fast sin pincenez litet säkrare på den tämligen breda näsan och mönstrade doktorn med en nyfiken och tämligen närgången blick.

»Jag tycker inte du ser särdeles sjuk ut,» inföll Villner i förväg för Klint, som tycktes vilja säga något; »och då lär min vän här inte bry sig om dig, så upptagen som han är utaf en alldeles kolossal praktik.»

»Så mycket bättre, så mycket bättre!» ropade den lille rödhårige mannen och tappade pincenez'en, som han genast satte fast igen, för att om en liten stund tappa den på nytt. »Det är inte för någon sjukdom

som jag är ute och söker efter en läkare.»

»Jaså, för hvad då?» frågade Klint hastigt och såg forskande på den lilla rörliga personen, som hade mycket svårt att sitta stilla och som kastade upp än det ena, än det andra benet öfver knäet, visande därmed ett

par oklanderliga benkläder med det oeftergifliga vecket samt ett par gulbruna sportskor af högst elegant form.

»Jo, ser ni, mina herrar, det är så att — att jag håller på och startar ett storartadt företag, någonting riktigt öfverdådigt genialiskt, och det var riktigt tur att jag träffade på er, mina herrar. Men för tusan, där framme ser jag generalkonsul Dubblander — ursäkta mig ett ögonblick — jag är genast tillbaka igen.»

Och med ett språng var han uppe och längst

framme vid balustraden åt strömmen, där han helt hastigt sade några ord åt en äldre herre, som satt vid sin kaffekopp och tycktes ifrigt fördjupad i en af de

nykomna aftontidningarna.»Hör du, Villner, hvad är det där för en?» frågade Klint så fort de blifvit ensamma.

»Han är agent, han också, liksom jag. Med den skillnaden likväl att han har kontor och kallar sig grosshandlare. Smart man, som amerikanerna säga — men där kommer han igen. Det är en karl, som man kan ha nytta af, du.»

»Ja, men gör mig den tjänsten och prata inga dumheter om en praktik som jag inte har,» bad den unge läkaren.

»Låt du mig prata, broder. På det sättet kan du slutligen få en. Men tyst nu, här ha vi framtidsmannen. »

2.

Grosshandlaren såg helt skinande och belåten ut, när han kom tillbaka. Han slog sig ned på sin förra plats och frågade om han inte fick bjuda på litet whisky och apollinaris. Det hade de andre ingenting emot, och när varorna väl blifvit framsatta och behörigen afprofvade, började Villner:

»Nå, hvad är det nu för genialiska saker du har för dig, grosshandlare?»

»Jo ser du, min vän — jo ser ni, doktor, jag håller på och grundar en lysande affär.»

»En bank kanske?» inföll Villner sarkastiskt. »Och efter som saken förmodligen är litet sjuk från början, så vill du ha fatt i en läkare? Jojo, sådant har man sett.»

»Ha ha ha!» skrattade Livand er och lutade sig tillbaka i stolen så mycket han vågade för att inte taga öfverbalans. »Spar du dina kvickheter. Det är inte

någon bank, du, det är ett försäkringsbolag. Generalkonsuln där borta är med i affären, och den kommer att starta lysande, du, briljant helt enkelt. Aktiekapitalet blir två millioner minst och högst fem.»

»Och hvad skall bolaget heta?» frågade doktorn, som ovillkorligen spärrade upp ögonen, när han hörde de stora summorna nämnas.

»Utställningsförsäkringsbolaget Titania,» deklamerade den lille grosshandlaren så högt, att flera af de närsittande började spetsa Öronen. »Är det inte en briljant idé och ett öfverdådigt stiligt namn? Hvasa?

»Åjo, det låter bra,» medgaf Villner tämligen torrt, »men af alla utställningsgalenskaper jag hittills hört talas om, är det väl ändå den vildaste. Bilda ett försäkringsbolag för en utställning? Det är ju vanvett, lielt enkelt.»

»Jaså, du säger det?» återtog den andre. »Nå ja, kära du, det väntade jag mig. Säg mig någonting stort, som inte

blifvit hånadt i början? Bilda ett bolag för en utställning, sa’ du? Ja, men det är inte fråga om en — utan om alla. Herre gud, vår lilla utställning nästa år den blir mycket hygglig, mycket aktningsvärd, men hvad är det? Tänk på Berlin, på Wien och på Paris. Paris 1900! Det ska bli ett internationellt företag, grundadt af mig, här i Sverige — å, vänta bara, det ska bli någonting kolossalt, helt enkelt.»

Den lille mannen råkade i fullständig extas, han tappade binoclen oupphörligt, och hans små, grå ögon bokstafligen strålade af entusiasm.

»Och hvad tusan tänker ni försäkra för slag då?» frågade Villner lika klentroget som förut.

»Allting,» ropade Li vander med en storartad gest, som höll på att sopa ned hela brickan ifrån bordet, »allting! Byggnader, planteringar, utställningsmontrer, konstverk, människor, maskiner, redskap — med ett ord: allting.»

»Men det göra ju de gamla vanliga bolagen,» inföll doktorn.

»Ja, men hur? återtog den lille rödhårige entusiasten. »Alldeles för dyrt, helt enkelt. Det här kommer att byggas på en helt och hållet ny princip: billighets-premien. Där andra bolag taga femton eller tjugu per mille, där taga vi en — å, det kommer att göra en revolution, en hel världsomstörtning.»

»Och ni a’ de första som komma att ramla på näsan,» replikerade Villner.»Kortsynte!» ropade Livander emfatiskt. »Det är tvärtom de andra som komma att ramla. Jag skulle kunna genast bevisa dig» — och därmed tog han upp ett blyertsstift ur fickan och gjorde sig i ordning att skrifva på marmorbordsskifvan, men afbröt sig själf och fortfor långsammare — »men det skulle bli alldeles för vidlyftigt, kom upp till mig på kontoret i morgon, så ska jag sätta dig in i saken. Om du vill, så ska du få bli hufvud agen t — jag får naturligtvis så mycket att göra med grundandet, och när det är färdigt, blir jag naturligtvis verkställande direktör — det är det minsta man kan ge mig i utbyte för min utmärkta idé. Och doktorn» — här vände han sig med en hastig rörelse till Klint, som allt mera förvånad åhört hans med feberaktig ifver framförda svada — »doktorn ska bli vår läkare. Vi behöfva en ung sådan, med blick och praktik och framför allt med utseende — det slår an på damerna. Ja se så, sitt nu inte och se blygsam *ut, ni har just ett sådant utseende, ni. Har han inte, Villner?»

»Ja, men jag har inte» — tog doktorn i mycket bestämdt och tänkte tillägga: »någon praktik,» men af bröts af Villner, som i stället ifyllde:

»Du har inte någon tid öfver, menar du — men det kan väl låta jämka sig. Inte sant, Livander?»

»Jo för all del,» inföll denne ifrigt, »det kunna vi arrangera alldeles efter er egen bekvämlighet. En och en half, högst två timmar om dagen, det är allt hvad som behöfs. Och en åtta eller tiotusen kronor om året — jag har tänkt föreslå tio — hvad säger ni om det, doktor?»

Klint visste inte hvad han skulle tänka. Han började få ordentlig hjärtklappning öfver de lysande utsikter som rullades upp för honom. Tio tusen kronor om året, då skulle han ju kunna . .. Han såg sig redan i andanom klädd i svart frack och hvit halsduk, på väg att ringa på hos Stenmanska familjen.

Men han fick som en skopa kallt vatten öfver sig, när Villner lutade sig fram öfver bordet, lade sin hand tämligen tungt på Livanders axel och sade hälften skämtande, hälften allvarligt:

»Hör du, Livander! Hur står det till i öfre våningen?»Den lille grosshandlaren skakade af sig handen med en hastig rörelse, kastade upp binoclen på näsan och satte henne helt morskt i vädret, under det han svarade:

»Ja, vet du, det där imponerar inte ett dugg på mig. Alla stora män ha blifvit ansedda för galna utaf just sådana där nykterdansare som du. När Newton påstod att jorden rörde sig, så sade de att han var galen, och när Copernicus upptäckte tyngdlagen...»

»Hör du, var det inte tvärt om?» frågade Villner försmädligt.

»Det är alldeles egalt hur det var — det kan väl hända att jag blandar ihop personligheterna, men fakta kan du inte förneka. Hur gick det med honom som uppfann ångmaskinen — Örsted eller hvad han hette — blef inte han också ansedd för galen? Men nu ska vi inte vidare tala om den saken. Klockan är sex, ser jag — då får jag lof att

kila bort på ett sammanträde. Doktorn ska komma upp till mig, så få vi språka vidare om saken — uppassare, får jag betala — här är mitt kort — kontorstid mellan elfva och tre — var så god, kila upp i morgon — adjö med dig, käre Villner 1 Glad och treflig kurre är du — men några vidare idéer har du inte. Nånå, det är inte allom gifvet. Adjö, mina herrar!»

Och med den seger stol tas te min i världen och lätta, trippande steg skyndade han utför trappan, sedan han med ett par förtroliga nickningar hälsat på några andra bekanta vid borden, som han gick förbi.

»Nå, hvad säger du om den där uppenbarelsen?» frågade Villner efter en paus.

»Jag frågar dig helt enkelt: är han klok eller galen?»

»Ja, vet du, det är inte lätt att säga. Jag svarar dig i stället med en annan fråga: finns det ännu några oupptäckta baciller?»

»Om det finns? Vi upptäcka ju nya för hvar dag.»

»Har du upptäckt någon ännu då?»

»Jag? Nej, gunås, så skicklig vetenskapsman är jag inte. Jag menar mina kolleger.»

»Nå, så gif dig af och upptäck en du också och din lycka är gjord.»

»Du är galen! Tror du att bacillerna ligga på gatan och låta ta' sig af hvem som helst?»»Visst tusan ligga de på gatan, annars ljuga ni, herrar läkare, som påstå att de finnas öfverallt. Gör du därför som jag säger: tag och upptäck en bacill, renodla den och bota världen för sjukdom, som griper allt mera omkring sig. Du kommer att bli en ny Pasteur — en mänsklighetens välgörare.»

»Ja, men när det nu för tillfället inte finns någon annan sjukdom än tuberkulosen, som egentligen är att tala om?»

»Finns det inte? Hvad säger du om utställnings febern då? Kommer inte den att nästa vinter bli epidemi, så har jag orätt. Den grasserar redan litet hvarstans, och han som gick nyss, Livander, nog tusan måste du medge att han har en släng af den.»

»Projektmakare ha funnits i alla tider, och den bacill, som åstadkommer deras sjukdom, den behöfver man inte vara så värst skicklig läkare för att ta' reda på. Men nu får jag verkligen lof att ge mig af — jag har en patient ändå, och den får jag inte försumma.»

»Bor den långt borta då?»

»Ända ute i Djurgårdsstaden. Det är en gammal gumma, som lider utaf blodpropp och som jag går ut till om kvällarna.»

»Nå, då följer jag med, så prata vi under vägen. Det kan inte hjälpas att du själf lider utaf brist på

företagsamhet, och det är också en svår åkomma. Nu

kila vi ner på ångbåten från Strömparterren.»

»Nej tack, jag går hellre öfver Skeppsholmen.»

»Nå, som du vill då. Och under vägen ska jag

göra dig ett förslag. Livanders stora projekt låter visserligen galet, men det kan nog hända ändå att det ligger något uti det, du. Och du får lof att upptäcka någonting, det är nödvändigt i våra dagar.»

»Som jag nyss tog mig friheten säga: du är galen, kära vän!» sade doktorn skrattande, medan de gingo utför trappan.3.

Dagen efter de båda unga männens sammanträffande på operaterrassen och den lilla exkursion till Djurgården, som senare på kvällen slutade på Hasselbacken, satt

grosshandlaren Stenman uppe i sitt eleganta skrifrum i första våningen af sitt ägande hus på Grefturegatan

och tycktes vara sysselsatt med några mycket viktiga kalkyler.

Han var en lång, något fetlagd personlighet om ett par och femtio år, med på sidorna ännu ganska yfvigt ljust hår, fastän det på hjässan lämnat plats för ett månsken, som gjort pannan mycket högre än den synbarligen varit från början. Ögonen voro små och spelande, näsan något uppåtsträfvande och de rödletta kinderna voro infattade i ett par tämligen stora, engelska polisonger, som utbredde sig framåt mungiporna, för att sedan åter igen draga sig tillbaka och lämna den breda hakan

slätrakad och fin.

På det stora skrifbordet framför honom lågo en mängd papper, hyreskontrakt, kostnadsberäkningar, ritningar till nya hus, värdehandlingar och kupongböcker. Närmast under sina händer hade han en lång, smal

pappersremsa, på hvilken han med blyertspenna antecknat en mängd siffror, och dem höll han nu på att summera ihop. Resultatet tycktes vara tillfredsställande, ty ett förnöj dt leende utbredde sig öfver de tämligen tunna läpparna, och han slog med sin knubbiga hand ett par segervissa slag på papperet, då i detsamma dörren bakom honom, som ledde till det inre af våningen, helt sakta öppnades och ett vackert, tydligen något okammadt flickhufvud stacks in genom öppningen och en lindrigt förebrående stämma utropade:

»Nej, men pappa, kommer du då aldrig! Kaffet blir ju alldeles iskallt, du — och hvad värre är, mamma blir otålig!»

»Ja, ser du, Gerda lilla, jag får lof att se igenom mina papper.»»Det måtte du kanna göra sedan.»

»Sedan, ja! Sedan kommer det folk och söker mig.»

»Så .mycket mera skäl att du dricker ditt kaffe nu, för se’n får du ju alls inte tid. Och mamma och jag måste ut i bodarna.»

»Det förståsI Ut i bodarna! Hvad är det nu för nödvändiga saker som ska köpas då? Nej, jag var dum som lät er stanna kvar i staden i går; det hade varit mycket bättre, om ni farit tit till Lidingön med sjubåten.»

»Det hade vi också gjort, om du bara hade följt med. Men det ville du ju inte.»

»Kunde inte, kära barn, kunde inte,» svarade fadern och sökte se ut - som en martyr, fastän det lyckades honom illa nog. »Du vet inte, du, hvad en stackars husägare får svettas och dras’ med.»

»Nej gudskelof, det vet jag inte. Men i stället vet jag hvad jag nu kommer att dra’s med,» ropade den unga flickan, som under tiden inträdt i rummet och kommit fram till skrifbordet.

Och därmeg tog hon helt raskt och lade sin arm under faderns, drog honom upp ur stolen och förde honom med sig till dörren. Han stretade visserligen emot, men det var icke särdeles mycket, och det syntes mer än väl att han just icke hade något emot att blifva tyranniserad på detta sätt, fastän han under vägen utbrast:

»Ja, ni ä’ ena riktiga tyranner, både mamma och du!»

Inne i salen satt redan fru Betty Stenman vid kaffebordet och såg inte så litet otålig ut. Hon var ett högrest fruntimmer om ett par och trettio år, och den eleganta morgondräkten klädde henne mycket väl. Att hon icke kunde vara mor till den unga flickan, som nu storskrattande kom in med den stretande fadern i släptåg, såg man mycket väl, om man också icke direkt visste af att grosshandlar Stenman gift om sig för ett par år sedan, efter att förut hafva varit änkling några år.

»Det är fasligt hvad du låter vänta på dig, Anton lilla,» sade frun med något släpande stämma. »Det är omöjligt att hålla kaffet varmt på det här sättet.»

»Ni skulle ha druckit för länge se’n. Du vet ju att jag inte vill ha det så värst varmt. Men hur ärdet med dig i dag, Betty lilla? Du ser så blek och medtagen ut.»

»Ja, jag mår inte riktigt bra — det är nerverna igen. Jag får lof att tala med doktorn, innan vi fara ut i middag.»

»Det är väl bullret och luften här inne i staden,» sade Stenman, i det han satte sig bredvid henne; »det är då inte vidare hälsosamt någondera. Också kan jag inte begripa hvad ni skulle inne att göra — just nu när det är så vacker eftersommar.»

»Snälla Anton, det har jag ju redan sagt dig,» svarade frun och såg ännu mera lidande ut. »Både Gerda och jag måste ju ha nya höstkappor och hattar — när vi komma in till staden på fullt allvar, så kunna vi ju inte gå och se ut så här.»

»Nej, pappa, det är alldeles omöjligt,» försäkrade dottern, i det hon fyllde kopparna åt dem.

»Prat! Jag tycker att ni se mycket bra ut bägge två,» förklarade Stenman afgörande.

»Det är visst mycket artigt af dig att påstå det,» inföll frun tämligen sarkastiskt, »om bara inte afsikten lyste litet för mycket igenom. Du tycker naturligtvis att vi kosta för mycket på våra toaletter, men det har du så rysligt orätt i. Visa mig några fruntimmer i vår samhällsställning som kläda sig så enkelt som vi — och nu dessutom när du sätter upp hyrorna ...»

»Seså, snälla Betty! Jag säger ju ingenting om det — jag säger bara att i mitt tycke se ni bra ut, hvad ni än ha på er. Men för att nu tala om ditt illamående, Betty lilla — tror du inte flet vore skäl i att tala med någon annan läkare? Den här dålmån-sen här nere . . . men hvad är det med dig, Gerda? Inte brände du dig väl på det här kaffet?»

»Nej, det högg till i tanden på mig,» svarade flickan, som blifvit blossande röd af harm, när hon hörde faderns nedsättande epitet om en läkare, som hon å sin sida satte mycket högt. »Och för resten så tycker jag att pappa är orättvis emot doktor Klint.»

»Ja, jag kan sannerligen inte förstå hvad du har emot honom?» inföll nu frun. »Jag tycker att han är både utmärkt hygglig och ovanligt skicklig.»»Ja, gubevars; men i mina ögon har han ett stort fel: han betalar inte hyran ordentligt.»

»Liksom det skulle göra någonting, när man har så många hus som du,» framkastade frun hastigt.

»Jo vet du, Betty lilla,» svarade Stenman och högg toppen af ett ägg, »får man inga hyror, så är det just ingen vidare glädje att rå om hus. Nå, det där förstå inte ni, fruntimmer.»

»Men husläkarearfvodet kan ju alltid ingå i hyran,» bifogade Gerda och såg ovanligt praktisk ut, »och hur litet vi än förstå — ty inte sant, mamma, vi förstå ju i allmänhet ovanligt litet? — så . . .»

»Snälla Gerda,» inföll frun, »kan du då inte låta bli att kalla mig mamma? Jag är verkligen inte så gammal som du vill göra mig till.»

»Nej, snälla Betty — men jag tänkte att hemma. . .»

»Håller du på med det hemma, så kommer det nog fram borta också. Och du får inte glömma, att när jag gifte mig med din far, så gjorde jag till absolut villkor att vi skulle vara goda vänner och kamrater och inte mor och dotter.»

»Ja, men när vi är o för oss själf va, så tycker jag det är så trefligt att säga mamma,» fortfor den unga flickan envist. »Tycker inte du det också, pappa lilla?»

»Jo gubevars — men för resten få ni kalla hvarandra hvad ni helst vill, bara ni vill låta bli att bråka om den där doktorn. Den karlen har jag inte ett dugg förtroende för, det skall jag säga er helt uppriktigt.»

»Det kommer sig däraf att du aldrig är sjuk, kära pappa,» invände Gerda, i det hon steg upp och slog sin arm om halsen på honom. »Vore du bara det ...»

»Jaså, vill du nu ha mig sjuk också, bara för den där satans doktorns skull.»

»Nej, pappa lilla, det var inte så jag menade. Jag menade bara det, att ...»

»Du är ju heller inte sjuk,» afbröt henne fadern, »och därför kan jag inte begripa hvarför du håller på honom så fasligt. Vore karlen skicklig, så hade han naturligtvis patienter — det ha alla skickliga läkare.»

»När de bli kända, ja,» inföll nu frun, »och det kommer nog också doktor Klint att bli en dag.»

»Gärna för mig, bara jag blir af med honom, förklarade mannen och gjorde sig redo att stiga upp från bordet; »men nu får ni ursäkta mig, att jag ger mig af igen in till mig — jag väntar besök — det är en spekulant på mitt hus borta på Kungsholmen. Får jag den saken klappad och klar, så följer jag med er ut till landet i eftermiddag — adjö med er nu så länge ...»

»Hör du, Anton lilla,» inföll nu frun med sin lenaste stämma, »du får allt lämna mig litet pengar innan du går — du hörde ju att Gerda och jag skulle ut i bodarna.»

»Ja, för tusan, det var så rätt det!» svarade Stenman med en lätt grimas, som han dock skickligt förändrade till ett leende. »Hur mycket tror du att ni behöfver? Jag undrar om det här räcker?»

Därmed tog han fram ur plånboken en spritt ny femtia och lade den på bordet framför sin hustru, som helt likgiltigt kastade en blick på den och sedan hon tyst räknat efter några ögonblick tämligen vårdslöst yttrade:

»Åja, jag tror att det räcker åtminstone åt en af oss, och bara Gerda får, så kan ju jag gärna vänta till dess du får sälja huset.»

»Nej, mamma lilla,» inföll nu den unga flickan, »jag kan ju gärna vänta litet ännu, medan vi äro kvar på landet. Om pappa kanske har ondt om ...»

Det var att taga Stenman riktigt på det ömma, och plånboken kom genast fram igen, hvarpå en ny femtia lades till den första, under det han med själf-belåten ton utlät sig:

»Så dåligt är det väl inte med affärerna — jag må nu få sälja huset eller inte. Behöfver ni mera, så säg bara ifrån.»

Och som nu i detsamma en ljudlig ringning hördes på tamburklockan, passade grosshandlar Stenman på och gjorde en ståtlig af gång från salen och till sitt skrif-rum, där hans förtroendeman och portvakt Lund efter ett par ögonblick gjorde sitt inträde med ett exemplar af hyreslistan i handen.

»Pappa tyckte nog att vår höstuppsättning kostade för mycket,» sade Gerda sedan han gått, »och nog tror jag också att vi kunnat nöja oss med litet mindre.»

»Säg inte det, kära Gerda,» svarade frun, nu mycketlifiigare än förut. »Skulle det bli något öfver, så blir det ju sedan så mycket billigare för honom till vintern. Men låt oss nu skynda att kläda på oss, så hinna vi uträtta alltsammans och kunna få pappa ut med oss i middag. Vi måste genast gifva oss af.»

»Men snälla Betty, skulle du inte först be doktor Klint komma upp?» frågade dottern. »Tänk om dina nerver ...»

»Ånej, jag känner mig nu mycket bättre. Men

kanske du har något att rådfråga honom om?»

»Jag? Hvad skulle det vara?» frågade den unga

flickan och rodnade ända ut till örsnibbarna.

»Du har inte något förtroende för mig, Gerda,» sade fru Betty och reste sig upp från bordet, »och det är mycket illa af dig, ty . . .»

»Hur skall jag kunna ha något förtroende för di£, när du inte vill vara min mor?» svarade Gerda och skyndade sig ut genom dörren till sitt rum, innan styf-modern hann svara något.

4.

När grosshandlar Stenman kom in igen i sitt skrif-rum, stod portvakten Lund bugande vid dörren till tamburen, klädd i röd rökmössa och kort, grön jacka samt med högblått förkläde framför sig.

»Är det något särskildt som Lund har att säga?» frågade Stenman, i det han satte sig vid skrifbordet och tände en cigarr.

»Ja, jag skulle först och främst lämna Hyreslistan för i dag,» svarade denne, i det han närmade sig; »di står där alla våningarna.»

»Det ska de väl efter som jag satt in dem,» tilläde Stenman och tog listan af den bugande portvakten.

»Tre våningar, sex rum och kök — femton hundra,» fortfor denne.

Stenman vek upp tidningen, öfverfor hastigt sexrumsaf del ningen och läste sedan med hög röst, syn barligen i af sikt att imponera på sin portvakt:

»Centralt — nära utställningsplatsen — särdeles lämpliga för uthyrning åt främlingar — fri telefon . ...»

»I porten,» interfolierade portvakten.

»Ja, hvar tusan skall den annars vara? En i hvar våning kunna de väl inte begära?» snäste husägaren och fortsatte sedan att läsa: »Elektrisk belys-

ning ...»

»Ja, men det ha vi inte än,» anmärkte portvakten.

»Ska införas i höst,» proklamerade Stenman och fortsatte: »Badrum ...»

»Finns ju inte heller, grosshandlarn 1»

»Ska inredas i höst,» förklarade denne afgörande

»Hvar då nå’nstans?» frågade portvakten med en lätt anstrykning af ironi.

»I ena skafferiet!» svarade Stenman lika afgörande och tilläde efter ett ögonblick, för att af klippa alla vidare anmärkningar: »Lund kan väl förstå att jag är

färdig att göra allt — allt för utställningen.»

»Men skafferierna behöfver di ju så väl för maten,» fortsatte portvakten envist.

»Dumt prat, kära Lund. Nästa sommar komma alla människor att äte ute — i synnerhet främlingarna.»

»Ja, men hyresgästerna själf va då?»

»De få reda sig så godt de kunna.»

»Men är det inte då litet häftigt att sätta opp fem hundra i ett nafs?»

»Det är för utställningen, begriper Lund.»

»Ska allting bli saltadt för den då?» frågade Lund.

»Naturligtvis skall det så. Nu gäller det att passa på, ser Lund.

»Och när ska visningen börja?»

»Den börjar i dag — här står det ju: mellan elfva och tre »

»Ja, men doktorn har ju mottagning mellan två och tre — och inte kan man då . . .»

»Den har ju inga patienter, vet jag. På det sättet kan han få höra någon ringa åtminstone.»

»Och hos fru Gullstrand stiger di ju inte opp förrän elfva om dagarna.»

»Då få de börja i dag. Det är hälsosamt.»»Ja, det förstås, det: men jag får ett litet helvete på kuppen, sir grosshandlarn.»

»Nå än se’n? Hvad är Lund portvakt för? Ska han kanske ha fritt husrum för inte — och lön till?»

»Nej, det förstås — men i alla fulla fall ...»

»Ja, se så, underrätta dem därför i tid — nu genast, så ha de ingenting att säga.»

»För resten, hvad det anbelangar att doktorn inte har några patienter, så ska jag säga grosshandlarn att nu på morron har det redan varit två stycken oppe hos honom — och den sista han är kvar än.»

»Det var väl björnar, tänker jag.»

»Nej då, tockna känner man nog igen. Det var gentila karlar, ska grosshandlarn tro — en är då grosshandlare, för den känner jag igen — och heter Livander, och han frågte mig om doktorn va' den doktor Klint, som gjort den stora upptäckten sa' han.

»Han har kanske upptäckt en guldgrufva! Det vore bra för mig, det!» inföll Stenman sarkastiskt.

»Nej, nå'n gullgrufva va' det inte . . .» jag minns rakt inte hvaJ han kalla't för — si, han stod och pratade lite' vid luckan — men nog tyckte jag att han sa' någonting om sill.»

»De hade kanske varit ute och rucklat i går kväll och skulle ha sill till frukost,» inföll Stenman, som ville vara kvick.

»Nej då,» sade portvakten och funderade en stund, hvarpå han frågade helt plötsligt: »Finns det nå'nting

som heter 'plasill', grosshandlarn?»

»Bacill var det kanske?» frågade Stenman.

»Ja, någe' i den vägen var det. Ä' det nå'n sjukdom eller kanske något medikament?»

»Det lär vara några smådjur, som åstadkomma sjukdomar, påstås det. Och en sådan skulle doktorn ha upptäckt? Det tror jag då inte mera än jag vill.»

»Ja, men sir grosshandlarn, den sista som kom och som ä' kvar där oppe, han frågte si så här: 'Doktorn

har väl inte rest te' Paris än*, frågte han, 'för den där stora upptäckten som han gjort?' Nej', sa' jag, 'inte det jag vet.' Och så skrek han till: 'Å hvad det var

väll Den kommer att väcka uppseende i hela Europia; men kom ihåg att ni tiger som muren, för ännu ska'det vara en hemlighet', hviskade han sedan och stack en krona i handen på mig, och så gaf han sig af uppför trapporna.»

»Skulle karlen verkligen?» mumlade Stenman för sig själf. »Då var det kanske dumt att jag sa* upp honom. Nå, Lund har väl inte sagt något åt någon annan än mig?»

»Tycker grosshandlarn det? Nej, utom fru Gull-strands Lina — men hon tiger som en fisk — och Pettersson, 'portvakten i huset breve' — men han ä' då som en frimurare — och så hustru min, förstås.»

»Nå ja, då är nog hemligheten i goda händer,»

menade Stenman och såg så pass allvarlig ut, att Lund

inte gärna kunde misstänka någon ironi.

»Ja då, det kan grosshandlarn vara lugn för. Ja,

då ska jag väl ge mig af till hyresgästerna, då, och

säga ifrån att di visar rummena . . . men om di nu vill bo kvar, då?»

»Det står dem naturligtvis fritt — utom doktorn, för den vill jag inte ha kvar längre.»

»Grosshandlarn ä' kanske rädd för di där djurena?» frågade portvakten och såg själf inte särdeles lugn ut.

»Ånej, dem bryr jag mig inte mycket om. Det är andra skäl som . . . jaja, man får väl alltid se hur det blir. Det kan ju hända att jag säljer huset, ifall jag får någon god spekulant, som vill betala ordentligt. Skulle så bli, så flyttar jag själf upp till huset i Vasastaden, och Lund kan alltid få följa med och hålla gård' och gata åt mig, för

där behöfs dét ingen portvakt.»

»Nej, vet grosshandlarn, det tror jag vi dröjer med!» svarade portvakten och sträckte på sig. »Jag har fått tillbud på en port vaktsplats på Sturegatan, och när en ä' van ve* Östermalm, så sätter en sig inte ner i den där bakhålan. Hustru min vill inte dit på villkor och inte Adolf heller, pojken min, och själf tycker jag de' vore liksom en töcken där degraderning, ska jag säga grosshandlarn.»

Därmed bockade Lund sig tämligen vårdslöst och gick ut genom dörren åt tamburen, i hög grad belåten med sig själf och den läxa han gifvit sin herre och husbonde.

Stenman tittade efter den bortgående med ett visstmotvilligt gillande, ty han tyckte inte själf särdeles om den förflyttning, som han ställde i utsikt för sig och familjen, och han visste att hans hustru och dotter nog skulle vara af samma tanke som portvaktarfrun och pojken. Men å andra sidan vinkade möjligheten af en storartad vinst, nu när de goda konjunkturerna stucko fram sina förledande ansikten öfverallt och spekulationerna i tomter och hus, hvilka så länge legat nere, började blifva allt lifaktigare, ju längre det led emot den stora utställningen, som alla människor byggde så skyhöga förhoppningar på.

Medan han gjorde sina kalkyler och sannolikhetsberäkningar på det smala papperet med siffrorna, kommo hans fru och dotter in, klädda i sina eleganta promenaddräkter, och när de gingo ut på sina viktiga bodpromenader, var det öfverenskommet att Stenman skulle följa med ut till landet på eftermiddagen — såvida affärerna tilläto; men det var nog inte så säkert, tilläde han själf försiktigtvis. Om den där spekulanten infunne sig, så kunde det ju mycket väl hända att det blef ve nödvändigt att bjuda honom på middag; men i så fall lofvade han bestämdt att fruntimren skulle få vara med och att middagen skulle ätas på Hasselbacken, så vore man ju ändå litet på landet.

5.

Hos änkefru Gnllstrand, som bodde två trappor upp i Stenmanska huset, var ännu ingen annan i verksamhet än Lina, som tjänade ensam hos änkefrun och hennes tvenne döttrar och som var en tjänsteande af det allra modernaste slaget, lät kalla sig »fröken» och hade en »gosse» som var vicekorpral vid Lifgardet till häst. För öfrigt var hon en ganska duglig tjänarinna, när hon själf ville vara det, och en rätt vacker flicka med munnen på skaft, som det heter, samt fullkomligt ogenerad både i fråga om gängse moral och äganderätts-principer, i synnerhet när det gällde mat och dryck och småslantar, som frun eller fröknarna råkade glömma framme på bord eller i halföppna byrålådor. Hon gick just nu och städade inne i salen, med en liten kokett mössa öfver luggen i pannan och med ett tvärrandigt dalförkläde öfver den något uppskörtade klädningen.

»I dag ska jag säga att di sofver rejelt,» småpratade hon för sig själf, sedan hon lyssnat vid dörrarna till fruns och fröknarnas rum. »Hade jag trott det, så kunde jag gärna bjudit Rasken på en kopp kaffe, innan han gick. Men man vet aldrig hvar man har käringen och inte di unga heller ...»

Här afbröts hon af en ringning från tamburen. Hon lämnade salsdörren på vid gafvel, medan hon öppnade tamburdörren, tittade som hastigast ut i farstun och ropade, när hon fick se portvakten:

»Nej si, va' det bara Lund! Hvad vill han ha för en dans?»

»Jag skulle be att få tala med frun — det är från värden.»

»Då lär han allt få lugna sig. Frun ä' inte oppe än.»

»Half elfva på da'n? Den som hade tockna goddagar!» inföll portvakten med en suck, i det han drog igen farstudörren efter sig ocb kom efter Lina in i salen.

»Ja si, di va' ute på någon kolifej i går och kom sent hem, begriper Lund.»

»Det va' tur för henne, det, Lina lilla,» fortfor portvakten och gaf henne en förtrolig knuff med armbågen i sidan.

»Hvad menar han?» frågade Lina och såg så ovetande ut som möjligt.

»Kors,» svarade Lund med en ny knuff, »så att di inte brydde sig om att snoka i jungfrukammaren för-ståss.»

»Där fanns ingenting att snoka efter,» förklarade Lina och började mycket ifrigt att damma af matbordet.

»Ne-nej, han stod väl i garderoben,» sade portvakten och tittade i taket.

»Ocken då?» frågade Lina och dammade nubuffeten.

»Kors, korpralen, vet jag.»»Jaså, kusin min,» svarade fröken Lina helt ogeneradt. »Så dum Lund är! Han gick strax efter nio, vet jag.»

»Nej, hör nu, då titta allt Lina opp och ner på klockan i brådskan — för hon va’ då bara sex.»

»Hvad understår Lund sig?»

»Sex på morgonkvisten, ja!» fortfor portvakten med orubbligt lugn.

»Att han inte skäms!» utbrast Lina förargad.

»Nej, hör nu — det är väl inte precis jag, som ...»

»För resten angår det ingen, ska jag säga Lund — för vi tänker gifta oss te* våren.»

»Å, språka! Sällan gifter hon sig med en korpral.»

»Det korpralar sig inte länge, ska jag säga Lund. För han kommer att bli vaktmästare ve’ arméutställningen nästa sommar — det har hans ryttmästare lofvat honom.»

»Ja, si de där militärerna, di har’et på gaffeln,» utbrast portvakten med ett häftigt anfall af afundsjuka, och fortfor efter en paus mycket melankoliskt: »En

civil, den får allt sluka väder, den.»

»Det ä’ väl ingenting som hindrar Lund att ta’ värfning, vet jag,» svarade Lina näsvist, »han som ä’ van att stå under kommando. Men hvad ä’ det han vill frun?»

»Jo, våningen står i hyreslistan och ska visas i dag från elfva till tre.»

»Kors i Kristinehamn! Och jag som skura’ i går!» ropade Lina och slog ihop händerna, så att dammet rök om henne. »Di'måtte väl kunna dröja te’ tolf åtminstone.»

»Lyckas inte! Elfva till tre står det, och tryckt ä’ det. Nu har jag sagt ifrån — go’ morron!»

»Kors, och jag tyckte di sa* i går, att di skulle bo kvar.»

»Det får di tala med värden om — ajös!»

Just som portvakten vände sig om för att gå, öppnades en af sidodörrarna till salen och ett några och femtio års fruntimmer stack ett tämligen rufsigt hufvud och ett par bastanta axlar, inhöljda i en skrynklig kamkofta, ut genom öppningen och yttrade tämligen skarpt:

14. — Från stad och land.»Hvad är här för prat och hvad är meningen med från elfva till tre?»

Det var änkefru Gullstrand i egen hög och tämligen amper person, som riktade denna fråga till Lina eller portvakten, hvilken som ville taga den åt sig — af gammal vana såg hon likväl på Lina — men det var portvakten som svarade:

»Go’ morron, frun. Jo, då ska rummena visas.»

* Rum mena? H vilka rum?» frågade fru Gullstrand, i det hon kom ut i salen helt och hållet.

»De här, förstås!» svarade portvakten lakoniskt.

»Mina rum?» utropade frun skarpt. »Det kan inte komma i fråga!»

»Här står det då tryckt,» fortfor portvakten och tog upp en ny hyreslista, som han bredde ut för den förvånade fruns ögon, »två, tre och fyra trappor upp, sex rum och kök — fjortonhundra.»

»Sex rum?» utbrast Lina och slängde med dammhandduken. »Det är då bara fyra och två hål.»

»Tyst du!» befallde frun och vände sig därpå till portvakten med ett afgörande: »Här visas inga rum —

jag talte ju särskildt med värden i går.»

»Det var en annan femma,» sade Lund betydligt höfligare. »Det vill säga, då betalar frun fjortonhundra, då?»

»Så tokig måtte väl frun inte vara ändå!» inföll Lina.

»Lägg dig inte i det här, du! Och Lund kan gärna hälsa och säga herr Stenman ifrån mig, att jag tycker det är mycket märkvärdigt af honom att skicka mig sådana här bud och att trakassera så gamla och ordentliga hyresgäster.»

»Ja si, det är alltihopa för den här välsignade explosisjon nästa sommar,» sade portvakten med undervisande värdighet, »och det blir nog bäst att frun talar med honom själf om det — för si passa porten och hålla gård och gata, det har jag åtagit mig, men di andra affärerna dom lägger jag mig inte i.»

Och därmed bockade sig Lund tämligen vårdslöst och gick med värdiga steg ut genom tamburen och vidare därifrån ut i farstun.»Stäng dörren med dubbla slag, Linal» befallde fru Gullstrand och slog sig förargad ner i gungstolen på andra sidan om bordet.

Lina gick ut och stängde dörren, tog sig god tid med detta och kom sedan tillbaka in i salen.

»Har du kaffet i ordning?» frågade frun snäsigt.

»Usch ja, såvida det inte kokt in alltihop,» svarade Lina, »för det va* vådligt hvad herrskapet har kojat länge i dag.»

»Spar dina anmärkningar och duka kaffebordet!» befallde frun och fortfor efter etfr ögonblick: »Du har

väl väckt flickorna?»

»Nej frun, jag tänkte di behöfde sofva, di med.»

»Unga människorna?» utbrast frun med skärpa. »Det vet jag visst i Annan sak med mig, som ... som inte är sä ung. Och Karin skulle ju vara på posten half tio.»

»Jag tyckte hon sa’ att hon hade lejt för sig i dag, frun.»

»Ack ja, det var så rätt, det. Men Lotten, som skulle vara tio på telegrafen.»

»Nej då, kära frun! I dag ska hon ju inte vara där förrän fyra,» upplyste Lina.

»Jaså — jaha. Nå då så — Gud vet hvar jag har tankarna i dag.»

Därmed steg fru Gullstrand upp och gick fram till den af dörrarna, som låg midt emot hennes egen. Hon bultade på den ett par tämligen hårda slag och ropade:

»Är ni inte klädda än, flickor?»

»Jag kommer strax, mamma,» svarade en något lågmäld röst med trött uttryck, »men Karin hon ligger ännu.»

»Säg åt henne att hon genast skyndar sig upp. Här kommer ju folk och ska se på rummen klockan elfva.»

»Ja si, hur jag ska kunna få städadt till dess, det...» utbrast Lina och kastade i hastig fart fram kaffekopparna på bordet, »det vill jag si.»

»Å, om du bara rör på dig, så går det nog,» svarade frun och satte sig på nytt i gungstolen.

»Jaha, men tre sängar att bädda upp — och så kaffet och så åf dukningen...» Och därmed ämnade hon sig ut i köket.»Det var sant,» ropade frun efter henne, »de där kotletterna, som vi skulle haft i går afton ...»

»Kotl. . . kotletterna!» ropade Lina med ett hopp och tvärstannade i dörren.

»Ja, hör du illa?» snäste frun. »Fräs upp dem och låt oss få in dem till kaffet.»

»Snälla frun,» utbrast flickan mycket förlägen, »inte hinner jag det, nu ...»

»Fräs upp dem på gasköket, så går det fort,» befallde frun.

»Jaa, frun,» svarade Lina och rusade ut i köket, i det hon mumlade för sig själf: »Jo, nu måtte det bli månljust!»

När fru Gullstrand blef ensam i rummet, satt hon och stirrade helt drömmande framför sig och genomgick i tankarna den förflutna kvällens händelser. Hennes svåger, gamle registrator Gullstrand, hade firat sin födelsedag kvällen förut, och som det var den sextionde, hade han velat visa sig riktigt på styfva linan och hade därför bjudit sin svägerska och hennes döttrar först på kaffe i Strömparterren och sedan på en fin supé på Lidingöbro, dit de förts på ångbåt för att sedan fram på morgonsidan åka hem i hyrvagn. Där ute hade registratorn råkat på en gammal bekant ifrån Skåne, en kassör Tullstrup, som han inte träffat på länge och som inbjöds att deltaga i supén — och det var om honom som fru Gullstrand nu satt och drömde — visst inte för egen räkning, därtill var hon alldeles för god mor — utan för sina döttrars. Det är visserligen sant att den ena var i posten och den andra i telegrafen; men det var nu bara för att ha någonting att kläda sig på, och för framtiden kunde ju ett godt parti inte vara ur vägen.

»Det är märkvärdigt med den där skånskan,» tänkte fru Gullstrand där hon satt, »den låter riktigt förnäm.» Och hon var så inne i sin tankegång att när Lotten, den äldsta af döttrarna, i detsamma kom ut frän flickornas rum och hälsade henne med ett:

»Nej se, att du redan är uppe, mamma 1» så svarade hon med ett:

»Jau, min lif och själ,» men blef i detsamma mycket brydd öfver detta ofrivilliga sydsvenska utbrottoch fortsatte på vanlig stockholmska: »God morgon,

kära barn! Men så blek du är — mår du inte bra?»

»Jo tack, kära mamma. Men jag har sofvit sä illa i natt.»

»Det har jag också. Jag ska säga, de där sena supéerna ... de . . .»

»Ja, och så champagnen.»

»Ja, det var vådligt hvad svåger slog på stort i går.»

»Det var kassören som tog in champagnen, mamma.»

»Herr Tullstrup, ja. Det var en ofantligt treflig

karl. Jag kan undra, om han tänker flytta till Stock-

holm? Det lät nästan så.»

»Ja, det var visst fråga om att han skulle sätta upp någon bankaffär här.»

»Jojo, kära barn. Skåningarna är ett praktiskt folk

och ett rikt folk och — jag vet inte hur det är, men

de ha någonting kontinentalt hos sig som ...»

Här af bröts frun af ett stortjut ute från köket och skyndade upp ur gungstolen och fram till tamburdörren, ropande: »Hvad nu då? Lina, hvad tjuter du för?

Nå, får jag något svar?»

Lina kom långsamt in med det tvärrandiga förklädet för ansiktet och snyftade:

»A*a*ack, goa frun. De för ... förbaskade råttorna!»

»Råttor? Sådana finnas ju inte här i huset.»

»Joho-ho-då,» tjöt Lina ännu högre, »i skafferiet ä* det all-alldeles tjockt. Stora som kattungar.»

»Det har jag aldrig hört talas om förr,» sade frun, i det hon försökte draga bort förklädet från Linas ansikte.

»Joho då,» snyftade denna och höll igen, »det ä' se'n di ref Kejserska huse'.»

»Och råttorna därifrån skulle ha gått ända hit till Östermalm?» frågade Lotten misstroget.

»Di som har fyra ben, ja,» snyftade Lina, det ä' väl ingen konst för dom. Och när jag kom och skulle ta' kotletterna, så-å-å ...»

»Nå?» frågade frun med mer än vanlig skärpa i tonen.

»Så va' di oppätna,» skrek Lina och brast ut i ett riktigt indiantjut, »både dom och po po-potatisen.»

Och i höjden af sin ganska trovärdigt spelade för-tviflan slog hon sig ner på en stol vid salsdörren ochstorgrät, så att hon kunnat röra stenar — hvilket likväl icke hindrade att hon genom förklädet kastade en alldeles torr snedblick på matmodern, som stod framför henne.

Men fru Gullstrand tog nu med ett raskt grepp och drog undan förklädet, spände ögonen i den gråtande

Lina och sade med skarp ton:

»Det var högst märkvärdigt. Jag undrar just om inte de här råttorna ha mustascher?»

»Joo då, frun,» svarade Lina helt oskyldigt och mätte med fingrarna, »morrhår så långa som så här.»

»Och gå på två ben?» fortfor frun inkvisitoriskt.

»Nej, frun,* svarade tjänsteflickan och såg så trovärdig ut som möjligt, »några tjufvar har det inte varit. Då skulle di väl ha tagit någe' mera.»

»Ja — har du inte mistat något?» fortsatte mat-

modern förhöret.

»Nej då, frun, inte det jag vet.»

»Hvad menar mamma?» frågade Lotten nyfiket.

»Ja, det är detsamma,» utlät sig frun hastigt, »vi få talas vid sedan. Tag in kaffet nu, såvida inte råttorna druckit ur det också.»

»Ne-ej frun, det hann di väl inte!» ropade Lina och skyndade ut, helt förnöjd öfver att förhöret var slut för den gången.

»Den gemena varelsen,» utbrast frun mycket förgrymmad, »och det just i dag till, när man särskildt kunde behöfva något stärkande.»

»Ja men kära mamma,» inföll dottern, »inte rår väl hon för att råttorna...»

»Prata inga dumheter!» snäste frun. »Har du inte sett att det springer en korpral här?»

»Nej, gör det?» ropade Lotten nyfiket. »Har du sett honom, mamma? Ser han bra ut?»

»Åja, inte illa. Men att han skall få smörja sig med våra kotletter, det går då för långt. Utom det att det är sedeslöst,» tilläde hon efter ett ögonblicks dröjsmål med dygdig harm.

»Kära mamma, vi kan ju få ett par ägg i stället,» föreslog fröken Lotten, som för tillfället var mera intresserad för frukosten än för moralen.

»Det har du rätt i, kära barn,» suckade modern och tilläde efter ett ögonblick i lidande ton: »Uschja, tjänstfolket nu för tiden — det är någonting oerhördt.»

I detsamma kom Lina in med kaffet, hvilket med ovanlig fart sattes på bordet.

»Tag genast och löskoka tre ägg!» befallde fru Gullstrand och fortsatte sedan med starkt eftertryck: »Kotletterifa dras af på din lön.»

»Jaså! Glöm då för all del inte att dra’ åf för benen och potatisen också, kära frun!» svarade Lina näs vis t, snodde af ut i köket och slog igen dörren efter sig, så att hela rummet skakade.

»Den näsvisa varelsen!» ropade frun utom sig,och ville skynda efter henne med ett: Jag ska minsann

lära henne ...»

»Ah seså, kära mamma, bry dig inte om henne,» sade dottern med utledsen ton; »hvad är det värdt att väsnas? Hon flyttar ju i oktober.»

»Ja — och då får man en, som kanske är ändå värre,» suckade frun och sjönk alldeles utmattad ner i gungstolen igen. Där satt hon, surmulen och torr, till dess dörren till flickornas rum öppnades och Karin, den yngsta af döttrarna, kom ut, klädd i en fläckig peignoir, med tofflor på de bara fotterna och det rika, rödblonda håret utslaget som ett helt gullregn öfver de runda axlarna.

Vid åsynen af henne lyste modern upp som ett solsken och sträckte ut armarna emot henne med en

kelande åtbörd, i det hon utbrast:

»Nej, se där är du, lilla Kajsa! Har du sofvit godt, min ängel?»

»Asch nej, jag har sofvit så nedrigt illa, så!» svarade den unga flickan och kastade sig ner på en stol vid bordet, såg missnöjdt på tillredelserna där och

utbrast sedan: »Nog tycker jag ni kunde haft kaffet i

ordning åtminstone, när man kommer upp så här dags!»6.

Under tiden satt Knut Villner inne i doktor Klints mottagningsrum två trappor upp i samma hus och räknade upp ur sin plånbok fem sedlar på hundra kronor samt lade dem mycket ordentligt på bordet, den ena bredvid den andra, medan Gustaf Klint med ett slags vemodigt välbehag såg på de mäktiga representativen för människovärdet och den allmänna aktningen här i världen.

»Så där ja, laga nu att du får växeln intagen före tre,» sade han och lutade sig tillbaka i stolen.

»Går du inte själf upp i banken och tar in den, eftersom du är acceptant?» frågade Klint och tittade öfver sedlarna ut genom fönstret bredvid skrifbordet

»Nej, det har jag inte tid till,» svarade Villner, »och för resten ser det mycket förmögnare ut om du gör det, du som är utställare.»

»Jag undrar detl Är det inte alltid acceptanten, som . . .»

»När det gäller affärsväxlar, ja,» svarade Villner och fortfor med en axelryckning: »men nog tusan veta de uppe i banken att det här är en vanlig blankoryttare, och därför stärker det din kredit, om du tar in den själf.»

»Nåja, då så! Och dessutom har jag just ingenting som hindrar mig,» sade Klint med en viss galg-humor och tog sedlarna, vägde dem ett par ögonblick i handen, lade sedan ner dem på bordet igen och fortfor, i det han slog på dem med knuten hand: »Att det

ska vara så ondt om de här usla papperslapparna för somliga!»

»Ja, kära du, sådant är nu en gång lifvet. Och inte lära vi kunna ändra det?»

»Nej, gunås! Och det är just det som förargar mig. Hvarför har inte jag också ...»

»Hör du, Gösta,» afbröt Villner och tände en cigarr, »om vi nu skulle sysselsätta oss med realiteter och getusan att filosofera. Det blir man just inte vidare rik utaf. Säg mig en sak, du: hur mycket är du skyldig din kära husvärd?»

»Femhundra,» svarade Klint vemodigt som förut, »men jag tänker, jag skall väl kunna betala dem i nästa månad, om ...»

»Om, jai Det är bestämdt mycket bättre att du betalar dem i dag.»

»Ja, det tror jagi Men hur ska det gå till?»

»Så här hade jag tänkt,» svarade Villner helt lakoniskt och räknade upp ytterligare fem sedlar på hundra kronor hvardera, hvilka han lade på bordet framför den förvånade vännen, som inte visste om han skulle våga tro sina ögon.

»Kan . .. kan du verkligen vara af med . . . med så mycket, Knut?» frågade han slutligen tvekande.

»Ja naturligtvis, annars erbjöd jag dig dem inte!» svarade Villner. »Du ska veta, jag sålde ju ett hus i går — talte jag inte om det för dig?»

»Jo — jag tror väl. Men förtjänar man så mycket på det då?» frågade Klint och såg ännu lika tvekande på sedlarna.

»Åja, ibland,» svarade Villner litet vårdslöst, i vanlig agentstil; »ser du, när det vill sig, sål Den här gången var det två som ville åt samma hus, och därför bjödo de öfver hvarann, förstår du. Följden var den att jag håfvade in tre tusen femhundra i ett varp, och därför kan jag mycket väl göra dig den här lilla tjänsten.»

»Men jag vet ju inte när jag kan betala dig!»

»Det gör ingenting. Jag tror på dig, ser du, och det kommer alltid den dagen, då du kan det.»

»Ja, jag undrar det, jagl» utbrast Klint och for med handen genom håret. »Ack, hvarför blef jag inte affärsman i stället för läkare — husagent till exempel! Det hade bestämdt varit mycket klokare.»

»Det får du ursäkta att jag inte tror,» inföll Villner betänksamt. »Hus sälja sig minsann inte själfva, skall du tro. Du har inte en aning om, hur man får springa, prata, skrodera och vända ut och in på sig innan man får en landtbrukare, som lurat sig på tullarna, att köpa ett hus i sta'n. Och innan man får en husägare attsälja se'n! Nej, vet du, det är nog mycket bättre som det är, bara du väl kommer ifrån portgångsföret.»

»Jag tycker nästan att jag borde vara ur det nu snart.»

»Ja, om bu bara ville låta mig köra förut och bana väg åt dig.»

»Det skulle du så ofantligt gärna få, om du bara inte spände humbugshästen för. Ty ser du, Knut, jag är hjärtligt tacksam för din vänlighet emot mig — men någon humbug vill jag inte vara med om.»

»Det sade du mig redan i går, och det har du så kolossalt orätt i,» svarade Villner och blef nu ifrig på fullt allvar. »Jag skulle inte säga ett ord, om du inte dugde till något; men det gör du, det vet jag, det erkänna till och med dina kamrater och yrkesbröder. Du saknar bara förmågan att göra dig gällande — det är hela saken.»

»Ja, hur vet du egentligen det?»

»Nå men, min snälla bror, det kan ju en blind höna se. Här sitter du inom dina fyra väggar och väntar på patienter. Aldrig annonserar du — aldrig är du ute — själf va skylten som du har sitter ju och ser ut som om den skämdes där nere i porten. Inte går det anl En läkare får lof att synas, vara med, rifva i fisken, som det heter, fästa uppmärksamheten vid sig med ett ord.»

»Men det kan han ju endast genom utöfvandet af sin praktik — och när man nu inte har någon sådan ...»

»Så får man naturligtvis lof att skaffa sig, det är ju klart som dagen.»

»Skaffa sig, ja! Jag kan väl inte heller springa ur hus i hus och bjuda ut mig.»

»Nej, det vet jag också. Men du kan hitta på något, som fäster uppmärksamheten vid dig. Och kan du inte göra det själf — nå, så låt då andra göra det — som jag föreslog i går.»

»Du är tokig, Knut!» utbrast den unge läkaren skrattande. »Världen är minsann inte så lätt att lura som du tror.»

»Det beror alldeles på hur man tar den. Inte ärdet värdt att komma med småsaker — storartadt ska det vara, och då går det i den hvad som helst.»

»Nå ja, i det fallet bör ju humbugen redan vara på god väg. Din vän Livander var här före dig och pratade om sitt nya försäkringsvanvett. Han ville prompt ha mig till läkare i bolaget.»

»Nå, och du sade väl nej, förstås?»

»Nej, inte direkt. Jag sa' att om det verkligen blir något af, så ska jag fundera på saken.»

»Nå, det var då väl, det. Du kan väl förstå att det var jag som skickade hit honom, fast Gud ska veta att han inte är särdeles att bygga på. Men han har en stor förtjänst, och det är att han kläcker ut ett nytt projekt hvar åttonde dag, och så släpper han det sista för att hugga tag i ett nytt.»

»Kallar du det en förtjänst? Det tycker jag är ett riktigt kardinalfel 1 Ty, hvad har man då för nytta af honom?»

»Ja, se där, det väntade jag mig just,» utbrast Villner med en komisk blick mot taket, »och det bevisar bättre än något annat hur genom o praktisk du ärl Kan du inte begripa det, att medan han nu springer sta'n omkring och dyflar om det där försäkringsbolaget — som för resten är en galenskap, det är ju alldeles sol-klart — så pratar han om dig också och om den där stora upptäckten som jag slog i honom i morse, innan han kvistade af hit.»

»Men är du då alldeles galen!» ropade doktorn. »Jag har ju inte upptäckt någonting alls!»

»Än den nya bacillen då,» frågade Villner skrattande, »den som Livander nu springer omkring staden med. Utställningsfeberbacillen 1 Talte han inte om den, när han var här uppe hos dig?»

»Han fånade visserligen om någon upptäckt, som jag skulle ha gjort — men för resten talade han bara om det där nya bolaget. Men hör du, Knut, inte har väl du? — utställningsfeberbacillen? Hvad är det för skoj! Har du sagt att jag . . .»

»Ja visst tusan! Den har jag sagt att du upptäckt, och det ska göra dig namnkunnig.»

»Men det är ju alldeles förskräckligt, det här!»

»Hvarför det? Tror du inte att det finns någonsådan då? Tror du att alla människorna bli så galna som de nu är utan att de blifvit bitna af någon feberbacill? Kan du taga reda på den, renodla den och hitta på något serum som botar febern, så är din lycka gjord. Då behöfver du minsann inte leta efter patienter.»

»Men du tycks glömma att det är ett stort, fosterländskt företag och att man inte har rättighet att drifva gyckel med ett sådant.»

»Hvem tror du drifver med det? Inte jag åtminstone — men alla galenskaper som det ger anledning till, dem måtte man väl få drifva med. Alla tokiga spekulationer och jobberier, som växa upp som svampar ur våt mark! Och för resten, är det bara den stora konst- och industriutställningen som gör människorna galna, tror du? Alla andra utställningar då, små och stora — räknar du dem för ingenting?»

»Nu begriper jag inte hvad du menar?»

»Gör du inte? Nå, då får jag väl lof försöka att förklara mig tydligare. Hvad går hela lifvet, både det offentliga och enskilda, ut på nu forntiden? Utställning, ingenting annat än utställning! Finns det någonting som man numera vill behålla för sig själf? Nej, allting skall exponeras, tro, vetande, dygder, laster, rikedom, fattigdom, dumhet, kvickhet, sorg och glädje, lycka och olycka. Ja, vår tid är utställningarnas gyllene ålder, och är det inte en genomgiftig bacill, som förorsakar den febern, då har jag orätt. Ta' rätt på den du och laga att du kan bota febern, så blir du en mänsklighetens välgörare. För skall det fortsätta på det här viset, så bär det åt fanders med hela tillställningen.»

»Inte visste jag att du var en sådan moralfilosof,» utbrast Klint förvånad.

»Det är jag inte heller,» svarade Villner med komiskt allvar, »jag är nog lika tokig, jag som alla andra, fast inte precis i det här fallet. Och tag du rätt på den här bacillen, ty att den finns, det är säkert.»

»Du talar ju om den mänskliga fåfängan, och den har funnits i alla tider.»

»Medgifves — men inte kan du väl kalla den för 'fåfängans bacill', det förstår du väl. Det vore att stöta hela världen för hufvudet. Det får lof att vara något nytt, något för dagen.»»Tror du att de bli gladare, om jag kommer och vill påstå att de äro bekajade med 'utställningsbacillen' då?» frågade Klint. »Det vore väl att riktigt må som orm i myrstack !»

»Jaja, förstå mig rätti Pettersson blir inte glad, om du säger att han har den själf, men au spelar du på att Andersson har den, så blir han förtjust. Och säger du sedan i förtroende åt Andersson, att Pettersson är alldeles fullsatt utaf den, så komma både Andersson och Pettersson att utbasuna dig som en riktig underdoktor.»

»Och alla förståndiga människor ska peka finger åt mig och säga att jag är en humbugsmakare. Nej, vet du, bror Villner — jag är mycket tacksam för att du vill hjälpa mig, men hellre än att jag lånar mig till sådant där, får du ta' igen dina pengar.»

Och därmed sköt han fram sedlarna mot sin vän,

fast det icke skedde utan en vemodig blick på dem.

»Ta' igen mina pengar gör jag inte. Du är en hederspascha, kära Gösta, fast du är ensidig, som alla sådana. Gå nu först ner och betala din värd och tag sedan in växeln — och så träffas vi i kväll och få då tala vidare om saken.»

Därpå skildes de med ett handslag; Klint stoppade sedlarna i plånboken och gick ner för att betala sin

hyra på samma gång som han hyste en glad förhopp-

ning om att få utbyta en blick eller kanske till och med ett par ord med sitt hjärtas utvalda.

Stackars doktor 1 Han anade inte att hon var ute och gick i bodarna — en sysselsättning som i allmänhet utestänger alla ömmare känslor hos det kön, som vi karlar ännu så gärna vilja kalla »det svaga», men hvilket, åtminstone i den vägen, är mycket starkare än någon atlet.7.

Emellertid hade doktorn otur den gången. Herr Stenman var upptagen, sades det honom, när han ringde på, och han beslöt då att först gå ner till banken och taga in växeln och sedan på middagen göra den oväntade visiten hos sin värd.

När han väl fått det förfallna papperet i sin plånbok — detta märkvärdiga papper, som har en så förunderlig förmåga att sätta vingar under gamla Tidens tröga fötter och det så att nittio dagar försvinna som om de vore endast trettio — gick han gatan nedåt för att få sig litet motion, innan han vände om hem till husvärden.

Just som han gick förbi en af de förnämsta butikerna

där, öppnades dörren och fru och fröken Stenman kommo ut därifrån, eskorterade af en mycket vacker och väl

pomaderad expedit, som öppnade dörren för dem och mycket artigt bugade sig upprepade gånger ända sedan de kommit ut på gatan.

»Nej, se doktorn!» sade fru Stenman vänligt, i det hon hälsade. »Nå det var då märkvärdigt, jag tänkte just på doktorn för en liten stund se'n.,»

»Gjorde fru Stenman?» sade Klint med en bugning för frun och en blick på dottern. »Det var ofantligt vänligt.»

»A för allt i världen — det var inte alls någon

vänlighet — det var bara egennytta. Bäst som jag stod där inne — doktorn kan inte tänka sig, hvad det är för ett elände att gå i bodarna — så fick jag så fasligt ondt i hufvudet.»

»Ja, mamma blef riktigt blek,» inföll Gerda, som i doktorns närvaro ville vara mera dotter än någonsin, »och jag blef så orolig.»

»Å, kära du, nu är det nästan öfver igen, och om vi bara få fara ut till landet igen i middag...»

»Ja, landtluften är nog hälsosammare än luften här inne,» inföll Klint, »men det vore nog kanske skäl attskrifva något ändå för den där hufvud värken, och om damerna gå hem nu, så kunde ju jag...»

»Ja, visst gå vi hem, Betty lillaI» inföll nu Gerda, som den här gången ville ställa sig in och därför öfver-gick från dotterligheten. »Jag känner mig verkligen riktigt trött.»

»Ja, men hattarna då, kära Gerda!»

»Dem kunna vi ju spara till i morgon. Jag känner mig verkligen både trött och hungrig.»

»Jag har dessutom ett särskildt ärende till grosshandlaren,» fortfor Klint, »och ville träffa honom för en timme se’n, men då var han upptagen.»

»Säkert utaf den där skåningen, som ville köpa huset,» sade frun. »Ack, vet doktorn, det är ett elände med de här husaffärerna. Man blir riktigt nervös utaf dem.»

»Och ändå skulle jag inte ogärna se att jag hade ett par stycken!» utbrast Klint med en mycket talande blick på den unga flickan. »Bara det att slippa gå och betala sin hyra, som jag nu tänker göra... bara det vore en salighet. Men jag tänkte just fråga.. . eftersom fröken Gerda nyss sade att hon var hungrig — skulle jag inte få bjuda damerna på ett glas vin och några bakelser? Efter som vi just nu äro utanför 'fruntimmersfördärfvet', som det ju kallas.»

»Ja, jag vet inte . .. hvad säger du, Gerda?» frågade frun och såg inte alls omedgörlig ut.

»Nog vore det mycket uppfriskande,» svarade Gerda, men tilläde med en skälmaktig blick på doktorn, »fast inte kan väl en herre gå med in dit.»

»Det går ju alltid an att försöka,» skrattade Klint och öppnade redan dörren, »jag kan väl inte bli mera än utkörd — jaja, jag menar naturligtvis uttittad.»

Men han blef ingendera delen. Det var ovanligt folktomt där inne, ty den rätta bakelsetiden var ännu inte inne. Och doktorn var i hög grad artig och uppmärksam emot frun, som slutligen, just när de skulle till att gå, frågade honom, om det inte skulle roa honom att komma ut och hälsa på dem på Lidingön någon dag — han hade ju ännu inte sett deras vackra landtställe där ute vid Kyrkviken.»Doktorn har väl alltid tid någon eftermiddag, eller kanske någon söndag,» slöt fru Betty sin inbjudning, »och det skulle vara mycket roligt för oss, om ni ville hälsa på oss.»

»Vi ha en sådan utmärkt krocketplan,» tilläde Gerda, »och så är det så vackra promenader i skogen.»

»Det vore nog mycket roligt,» svarade Klint litet tvekande, »men jag vet inte ...»

»Om er tid tillåter?» inföll frun. »Nenej, jag kan nog tro det. Ni herrar läkare äro ju alltid så upptagna »

»Ja, det var just inte det jag menade,» svarade Klint, »utan om jag också är välkommen hos grosshandlarn.»

»Jaså, ni menar för uppsägningens skull? Men det är ju en helt annan sak — min man säger att hyrorna stiga öfverallt nu till utställningen, och därför får ju han också lof att följa med sin tid.»

»Men jag tycker inte att pappa skulle öka upp för sina gamla hyresgäster,» inföll nu Gerda, »det tycker jag är orätt.»

»Det gör han ju inte heller, kära barn!» svarade fru Betty med tonvikt på det sista ordet. »Det är därför han vill skaffa sig nya.»

»Och jag skulle inte alls ha någonting emot att flytta,» sade nu doktorn, som inte ville markera allt för mycken svaghet, när han visste att han hade hyresbeloppet på fickan, »om det inte vore ett sådant obehag att gå och se på rum. När praktiken ökar sig, kan jag verkligen behöfva en större våning, och framför allt en centralare ...»

Här af bröt han sig själf, ty han märkte, fastän något för sent, att han var på god väg att göra reklam för sig. Det

var som om hans vän agentens förespeglingar nyss förut lämnat spår efter sig i hans sinne, och han skämdes smått öfver att han. . . Men så är det med humbugen här i världen, den smittar till och med de rena sinnena, om den också icke hos dem utvecklar sig till fullständig epidemi.

»Ja, det förstår jag så väl,» sade fru Betty, sedan de kommit ut på gatan igen, »och då behöfva ju inte herrarna vara ovänner för det — tvärt om, tycker jag.»När de veko af nedåt Strandvägen, träffade fru Betty en bekant äldre dam. Det blef några ögonblicks samtal, och under tiden gingo de båda unga ett par steg förut.

»Å, kom ut med oss i eftermiddag,» hviskade Gerda hastigt. »När nu hyran blir betald, så...»

»Lofvar Gerda att promenera med mig då — i skogen?» frågade han lika sakta.

»Ja, men först spela vi krocket — och så i kväll — hur är det, är det månsken?»

»Jag tror det.»

»Ack så roligt! Tyst — mamma!»

Och så helt högt och med den likgiltigaste min i världen:

»Sista båten går in klockan nio, men om doktorn vill, så går det mycket väl an att stanna tills i morgon bitti'.»

»Ja för allt i världen,» inföll nu frun, som kom fram till dem; »men hvarför stannade inte Gerda? Såg du inte att det var rådmanskan Berger?»

»Nej, snälla Betty! Var det hon? Å Gud, hvad hon har blifvit gammal!»

»Ja, det har hon då verkligen,» sade fru Betty helt belåten, ty det var inte så särdeles stor skillnad i ålder emellan dem, »och det är då en lycka att hon är närsynt, så hon såg kanske inte att det var du. Men hur var det, har du öfvertalat doktorn att följa med oss?»

»Ja, men vi veta ju inte än om det blir någon färd af, mamma,» svarade Gerda. »Pappa sade ju, att...»

»Om han fick sälja huset, jal Men det vet man ju inte än. Således, om vi komma att fara, följer doktorn då med och håller till godo med så som vi ha det där ute?»

Snart voro de hemma, och när de ringde på tamburdörren, kom herr Stenman själf och öppnade. Han såg inte strax doktorn, som stod litet bakom de andra, och ropade helt fryntligt, när han fick se sina fruntimmer:

»Nej, ä' ni redan hemma? Här ska ni tro har varit ett förbaskadt spring i dag. Det är väl minst en femton, tjugu personer som varit och sett på våningarna. Skåningen kom inte, så jag har varit med själf också ... Nej, men hvad ser jag? Doktorn!»

15. — Från stad och land.Minen förändrades tämligen hastigt till någonting midt emellan ättika och pepparrot, och han fortfor, i det han lät fruntimren gå förbi sig och tycktes nästan hafva lust att mota doktorn i dörren;

»Är det någon af er som är sjuk, eller... eller hvad är det som förskaffar mig den äran?»

»Nej gudskelof, ingen af oss mår illa,» sade fru Betty och ställde sig så, att hon osedd af Klint kunde blinka åt sin man, »men doktorn kommer att tala med dig i affärer.»

»Jaså — jahal Det var fägnesamt att höra, det. Är det någonting om rummena?»

»Ja, det är inte så utan,» svarade Klint. »Jag kommer nämligen för att betala hyran.»

Det var en häpnadsväckande förändring som vid dessa öfverraskande ord försiggick med grosshandlaren Stenman. Han ljusnade öfver hela ansiktet — ja, det såg nästan ut som om till och med håret blifvit ljusare — ättikan och pepparroten lämnade genast rum för både socker och vanilj, och det var med en i hög grad inbjudande rörelse med handen som han ropade åt doktorn:

»Å, var så god och stig m till mig, herr doktor!» Och så, när de väl kommit in i skrifrummet: »Var så

god och tag plats. Får det vara en cigarr... så, doktorn träffade mina fruntimmer ute? Nå, det var ju riktigt trefligt

— för dem!»

»Jaha du, pappa, och doktorn har bjudit oss på bakelser och vin!» ropade Gerda från tamburen, där hon och fru Betty togo af sig öfverplaggen.

»Karlen har bestämdt upptäckt en guldgrufva ändå,» tänkte Stenman. »Fan hvad jag var dum som sa' upp honom.»

Och helt högt sade han, i det han ännu en gång inbjöd Klint att sitta:

»Var så god, doktor. Den här cigarren kan jag rekommendera — var så god.»

»Herr Stenman är väl god och ursäktar att det dröjt så länge med de här två kvartalen...»

»För allt i världen, bästa doktor Klint! När jag vet med hvem jag har att göra! Inte ett ögonblick har jag varit orolig för mina pengar! Jag sa' just åthustru min i går — sa' jag inte, Betty? ... Jaså, de ha gått in! ... Ja, 1 alla fall sa' jag senast i går — doktor Klint, sa' jag, det är en framtidsman — det är en utaf de där kärnkarlarne ... ja, hur var det nu, är det bara det ena eller är det bägge två?»

Här hämtade han andan, så att Klint fick tillfälle att svara;

»Nej, naturligtvis är det båda. Det har minsann ändå dröjt länge nog...»

»Å, för all del! Om det på något sätt generar herr Klint, så nöjer vi oss med ett så länge.»

Orden kommo mycket mjuka och välvilliga, men blicken var orolig, fastän han sökte dölja det. Den klarnade dock genast, när doktorn räknade upp de fem hundrakronorna samt lade dem jämte kontraktet på bordet, i det han helt artigt yttrade:

»Jag är mycket tacksam för herr grosshandlarns vänlighet, men nu kan jag mycket väl vara af med hela summan.»

»Så mycket bättre, så mycket bättre! Vet doktorn, det grämer mig riktigt att jag ska behöfva sätta upp hyrorna — men ni förstår, vi husägare få lof att hålla ihop — de andra skulle rifva ögonen ur mig, om jag . .. men hör nu, har doktorn redan sett sig om efter en annan våning?»

»Ja, jag har visserligen ett par på förslag,» svarade Klint helt vårdslöst, »men ännu har jag inte bestämt mig.»

»HumbugI Humbug!» tänkte han å nyo för sig själf, och för att tysta sitt samvete rökte han ifrigt på den nyss tända cigarren, som verkligen var utmärkt i sitt slag.

Sedan Stenman skrifvit på kontraktet och räknat penningarna, som han lade i sin låda, lutade han sig tillbaka i stolen och sade, i det han såg på doktorn med en slug blick:

»Jag kan väl tänka att det är för den där upptäcktens skull, som doktorn vill ha sig en större våning?»

»Hvilken upptäckt?» frågade Klint, hvars tankar nu fått en annan riktning, sedan han genom den halföppna dörren till salen sett en skymt af den unga flickan, hvil-ken såg ut som om hon väntade att han skulle komma in,»Jaså — jaha — jag förstår,» sade Stenman och försökte se ändå slugare ut, »det ska vara en hemlighet tills vidare . .. men doktorn kan vara lugn — jag ska ingenting säga.»

Klint stod just i begrepp att svara, då fru Betty kom i dörren och sade, i det hon gick fram till mannen och lade sin hand på hans axel:

»Ha herrarne slutat sina affärer nu, så kunde ju doktorn stiga in till oss fruntimmer litet. Hur blir det, följer du med oss ut till landet?» frågade hon sedan, i det hon vände sig mera direkt till sin man.

»Ja, nu är det ingenting som hindrar. Jag fick

bud från kassör Tullstrup — han har inte tid att komma förrän i morgon.»

»Vi ha frågat doktor Klint, om han inte skulle vilja följa med och se hur vi ha det där ute,» fortfor frun och vände

sig till honom, »och om det roar doktorn ...»

»Ja, för tusan doktor,» utbrast Stenman, kom ut och ät middag hos oss. Jag hoppas, Betty lilla, att du har någonting att bjuda på. Du ska veta, herrar läkare ä' finsmakare.»

»I det fallet är jag fullkomligt trygg,» förklarade Klint med en artig bugning för fru Betty; »men då får jag genast ge mig af för att ordna litet och se om ett par af mina patienter — och det är mycket antagligt att jag måste fara in i kväll igen.»

»Anej, nog stannar doktorn till i morgon bittida,

så få vi sällskap in med niobåten,» inföll Stenman. »Se

det är just kvällarna, som...»

»Jag vill hoppas att jag skall kunna det,» svarade Klint med en ny hastig blick in i salen, där värdens unga dotter stod midt för dörren och med en alldeles bestämd, men på samma gång mycket öm blick underrättade honom om att det måste ske.

Därpå tog han afsked och följdes ända ut i tamburdörren af sin värd, och det var länge sedan han med så lätt hjärta sprang uppför trappan till sin bostad, där hans gamla hushållerska höll på och visade rummen för en gammal fru med två döttrar, som ville skaffa sig en större våning för utställningens skull.8.

»Det var bra att doktorn kom,» sade gumman hastigt redan i tamburen, »det har varit bud ifrån fru Gullstrand tre trappor upp. Hon har blifvit sjuk och ber att doktorn ska komma opp och 'ornera' någonting åt henne.»

»Hörde Kristina hvad det är åt henne? frågade Klint.

»Hon liar blifvi' alternerad öfver att det har sprungit så mycket folk och sett på rummena, sa' pigan deras.»

»Nå, då är det väl inte så farligt. Har det varit många här också?

»Usch ja, en faslig smälta. Men di tycker alla att rummena & för små och hyran för hög, så jag tänker han får nog behålla dem, värden.»

»Vill Kristina lägga in en nattskjorta, ett par kragar och manschetter i min handväska till dess jag kommer ner, så är hon snäll.»

»Ska doktorn fara bort?»

»Bara ut till Lidingön — jag är hemma igen i morgon bittida till mottagningsdags.»

»Nå jag säger väl det, att doktorn får patienter ända ut ifrån landet. Jojo, det är nog som portvakten sa1, att doktorn börjar komma i ropet. Jag kan bara inte begripa hvad det var för ena djur han talte om ...»

Men Klint var redan ute; han ville tydligen inte höra på det örat.

Med några raska språng var han uppför trappan och ringde på tamburdörren hos fru Gullstrand. Han hade varit där uppe ett par gånger förut, en gång för fröken Lottens skull, då hon trodde att hon fått influensa, och andra gången då frun själf hade förätit sig på en större supé, där det först serverades hummer och sedan stekt gås vid tolftiden på natten. Fröken Karin hade han inte fått tillfälle att bota för någonting, och nu var det hon som kom och öppnade. Den tämligen vårdslösa morgondräkten var nu utbytt mot en ljusförmiddagskostym, och det var med det mest intagande leende, som hon tog emot den unge läkaren.

»Å hvad det var snällt att doktorn kom! Vi ha varit så oroliga. Mamma blef så rysligt tvärt illamående; hon har hållit på att svimma flera gånger.»

»Kanske någon liten förkylning,» förmodade doktorn, i det han tog af sig öfverrocken, »det är så lätt gjord t nu i värmen.»

»Nej, vet doktorn, det tror jag inte. Jag tror förr att det är nerverna — här har ju varit ett sådant fasligt spring hela förmiddagen. Den stygga värden har ju gått och annonserat våningen ...»

»Ja, det har han gjort med min också.»

»Ja, är det inte vådligt, så han vill sätta opp hyran — men vill inte doktorn vara så god och stiga in. Mamma är inne i sitt rum, jag ska bara gå och säga henne till.»

Klint väntade några ögonblick i salen, medan Karin skyndade in till modern, där hon dröjde en half minut eller så omkring När hon kom tillbaka, ryckte hon upp dörren tämligen häftigt, som om hon blifvit förargad öfver någonting där inne; men om så var, visade hon ett utmärkt prof på självbehärskning, när hon själf kom i dörren och med samma behagliga småleende som nyss förut yttrade:

»Om nu doktorn vill vara så god och stiga in.»

Klint tog på sig sin allvarliga läkarmin och steg in i rummet.

Fru Gullstrand låg tillbakalutad på sin soffa och såg mycket röd och upphettad ut. När hon fick se doktorn, sträckte hon ut handen emot honom och sade med lidande stämma:

»Gud, hvad jag . har väntat på doktorn. Jag har haft två bud där nere.»

»Hur står det till, bästa fru Gullstrand?» frågade Klint och fattade handen som var lika upphettad som ansiktet.

»Å, vet doktorn, mycket illa. Jag har bestämdt feber — men det är verkligen inte underligt, sådant väsen som här varit i dag. Kan doktorn tänka sig att värden ...»»Ja, han låter visa våningarna. Det är ju ett nödvändigt ond t, när man ämnar flytta. Men tänk nu inte mera på det, det bara upprör er. Låt se hur det är med pulsen.»

»Inte tänka på det!» utbrast den lidande frun häftigt. »Nej, vet doktorn, det kan jag verkligen inte låta bli. En sådan gemen taktlöshet! Att inte först komma upp och fråga, om jag ville vara så god och bo kvar, utan bara helt tvärt kasta in rummena i hyreslistan. Man kan sannerligen bli sjuk för mindre än så. Och när det då till på köpet kommer folk som ...»

»Det är verkligen litet feber,» utlät sig nu Klint, som inte fann pulsen särdeles brådskande, »och jag ska skrifva litet emulsion — eller kanske fru Gullstrand hellre vill ha några piller?»

»Nej, gud bevara mig!» utbrast frun och slog framför sig med den lediga handen. »Jag har så rysligt svårt att svälja piller — nej, gif mig då förr litet emulsion — men det får inte vara något elakt, hör doktorn det?»

»Bara litet syrligt — det är feberstillande,» svarade Klint helt fogligt, fastän inom sig förargad öfver att blifva tillkallad för sådant lappri; »men för att bättre kunna bedöma tillståndet bör jag kanske få veta, om det är något särskildt, som ...»

»Om det är något särskildt?» upprepade frun skarpare än man egentligen bort kunna vänta af en sjukling. »Jo, det vill jag lofva! Om doktorn vill sitta

ner bara ett par ögonblick, så ska jag tala om för doktorn hvad som egentligen för.. . fölorsakat mitt

illamående.»

Hon höll verkligen på att helt uppriktigt säga

»förargade mig», men hejdade sig lyckligtvis och fick den mera lämpliga svarfningen på frasen.

»Det har kanske uppstått något drag?» frågade

Klint helt oskyldigt.

»Drag? Ja, det skall gud veta att här varit ett drag af alla möjliga människor!» utbrast frun. »Det är ju som om hela gatan skulle komma in — och när man då är en finkänslig natur och är van att umgås méd bildade personer — å, vet doktorn, det är horribelt.I synnerhet var det en människa, ett långt, tämligen korpulent fruntimmer, som kom rusande när klockan nyss slagit elfva — hon presenterade sig som en fröken Silfverberg — kan doktorn säga mig hur en människa kan heta Silfverberg?»

»Ja, vet fru Gullstrand, det namnet kan ju vara lika bra som något annat,» svarade Klint och hade god lust att brista ut i ett gapskratt.

»Tycker doktorn verkligen det?» Och jag som tycker att det låter så rysligt simpelt. Nå ja, själf va fröken var då därefter också — fast vådligt elegant, förstås Och så hon snodde och for omkring i rummena och kritiserade möbleringen och sa', att om hon skulle hyra den här våningen, så skulle den se ut på ett helt annat sätt — och skröt af att hon hade ett pensionat, som var det förnämsta i hela Stockholm, och att om hon skulle hyra här, så skulle hon hyra alla fyra våningarna och att det skulle inrättas badrum och föras in elektriskt ljus och att hon hade påtingad t utaf inte mindre än fem engelska lorder och tre amerikanska svinslaktarmillionärer, som skulle bo hos henne nästa sommar under utställningen — utom en spansk prinsessa och en rysk furste. Ja, vet doktorn, jag blef alldeles utom mig utaf... afsky för den människan.»

Doktorn trodde för sig själf att hon varit sannare om hon sagt »afundsjuka»; men det låtsade han inte om, och medan hon nu hämtade andan, passade han på att sätta damm för en vidare utgjutelse i samma väg.

»Jag tror inte att fru Gullstrand bör tala så mycket,» sade han helt allvarligt, »det ökar febern.»

»Gör det verkligen? Ja ja, kanske det. Men det var verkligen ett behof för mig att få tala om för doktorn sådana människor man kan råka ut för. Och vill nu doktorn vara snäll och skrifva något, så att jag kan bli af med den vådliga hufvudvärken.»

»Det skall jag visst, och i morgon skall jag titta upp för att höra ...»

»Kommer doktorn inte upp i kväll — för säkerhetens skull? frågade frun och såg mycket lidande ut.

»Ty värr kan jag inte det,» svarade Klint, »jag måste fara ut till landet på eftermiddagen.»»Ja, efter det är sjukbud som hindrar, så får jag väl vänta då till i morgon. Men doktorn är väl så snäll att ordinera någonting som inte är elakt.. . och jag får väl äta litet till middagen?»

»Ja för all del — men något lätt och inte irriterande — litet höns eller en kotlett...»

»Kotlett?» utbrast frun och påminde sig genast gårdagskotletternas öde. »Nej, tala inte med mig om kotletter. Skulle inte litet fisk ...?»

»Jo, det går an. Helst sötvattensfisk, den är lätt-smältare. Och litet vin och vatten.»

»Får jag inte dricka litet öl?» frågade frun och såg mycket olycklig ut.

»Möjligtvis litet pilsner,» medgaf Klint, i det han satte sig ned och skref receptet vid sybordet, som stod vid fönstret. Sedan det var gjordt, tog han af sked af sin patient och tänkte för sig själf, medan han gick ut i salen: '

»Det var visst värdt att studera i så många år och göra så stora skulder för sådant där pjunk. Nej, om jag finge hand om en ordentlig sjukdom en gång, det kunde vara något att pröfva sina krafter på.»

Önskningen var väl icke särdeles människovänlig, men naturlig nog från en ung läkares sida, helst när han har ondt om praktik. Utkommen i salen, såg han sig om efter den unga flickan för att gifva henne några lugnande underrättelser om moderns tillstånd, men det fanns ingen där inne. Som han likväl hörde hennes röst från den öppna förmaksdörren, gick han dit i akt och mening att utöfva sitt lugnarekall, men tvärstannade helt förvånad utanför dörren, då han fick se att det var en herre där inne. Han tvekade ett ögonblick, men så tyckte han sig inte heller kunna aflägsna sig utan att säga till, hvarför han hostade ett tag och låtsade sig just i samma ögonblick komma fram till dörren. De båda samtalande vände sig ögonblickligt om och Klint såg till sin stora förvåning, att det var Knut* Villner, som var där inne.

Han höll just på att utropa: »Hvad fan gör du här?» när den unga flickan vände sig bort från hans vän med ett: »Ursäkta herr konsul 1» och gick fram till

honom utan någon särdeles oro i tonen:»Hur är det med mamma, herr doktor?»

»Ingenting farligt,» svarade Klint. »Jag har skrifvit ett recept, om fröken vill skicka ner det på apoteket, och i

morgon förmiddag skall jag titta upp igen.»

»Nej, se doktorn!» utropade nu Villner och kom fram till dem. »Det var eget att vi skulle träffas här!»

»Ja, detsamma säger jag!» svarade Klint, som inte riktigt visste hur han skulle taga saken eller om han skulle tillkännage någon närmare bekantskap.

»Jaså, herrarne känna hvarandra?» sade nu Karin och såg intresserad ut. »Konsuln är uppe och ser på rummen,» fortfor hon sedan och vände sig till doktorn.

»Konsuln?» utbrast Klint i frågande ton.

»Ja, men hade jag vetat att frökens mor varit illamående, så skulle jag visst inte ...» svarade Villner hastigt. »Men som jag nyss sade fröken här, min värdinna, fröken Silfverberg, som varit här på förmiddagen, gjorde mig till den grad nyfiken på våningen — och hon öfverdref verkligen inte, när hon sade att här var vackert — särdeles vackert till och med.»

Och härvid såg Villner mycket mera på den unga flickan än på rummet.

»Å, nu öfverdrifver konsuln!» inföll Karin, och den lifligare färgen på hennes kinder utvisade att hon förstod den dolda undermeningen i hans ord. »Jag tycker att rummen äro mycket vanliga.»

»Ja, rummen,» svarade Villner lifligt och återtog sedan i förklarande ton: »men det är det smakfulla innehållet och det utmärkta läget, som . . . men nu skall jag inte uppehålla längre... jag kan kanske få komma upp en annan dag och se på de öfriga rummen.»

Det fick han mycket gärna, förklarade fröken Karin, och när hon sedan följde dem ut i tamburen och stängde dörren efter dem, tyckte hon inom sig att visningen af rum inte alls var ett så ledsamt göra, i synnerhet när det kom så artiga herrar som den där konsuln och när de till på köpet sågo så bra ut som han.9.

Klint gick förut utför trappan och Villner små-gnolande efter. När de kommo ner till doktorns dörr, satte denne nyckeln i patentlåset och öppnade, hvarpå han vände sig till sin vän och helt lakoniskt frågade:

»Kommer 'konsuln’ in med?»

»Ja, hvarför inte!» svarade Villner med ett ogenerad t skratt. »En liten stund kan iag väl offra på

J » 7

professorn.»

De gingo direkte in i mottagningsrummet, där Villner slog sig ner i soffan med hatten på sig och i helt annan ton utropade:

»Hör du, Gösta! Det var en förbannadt vacker flicka! Hvarför har du aldrig talt om för mig att du hade sådana grannar?»

»Troligtvis af samma skäl som du, när du förtegat för mig att du blifvit konsul,» svarade Klint och gaf sin vän ett skarpt ögonkast.

»Seså, kom nu inte och agera moralpredikant! Jag tänker bli konsul, och om jag händelsevis anticiperar litet på min blifvande värdighet, så är väl inte det så farligt. Agentskapet har blifvit så förbaskadt neddraget på senare tiden, och . . . hör du, har gumman däruppe några pengar?»

»Det tror jag inte,» svarade Klint, efter som döttrarna ha sina befattningar. Den ena är i posten och den andra vid telegrafen.»

»Därför behöfva de minsann inte vara utfattiga. Hvar är den här, som vi talade vid?»

»Vid telegrafen.»

»Det kunde jag tro. Hon såg alldeles för liffull ut att kunna vara i posten.»

»Tycker du det?»

»Ja, det var en mycket behaglig och treflig flicka, och som jag just i alla afseenden är till äktenskap ledig, så ska jag bestämdt odla den där bekantskapen.»Du anser det således rätt att på det sättet . . .»

»Sättet? Hvad är det för ondt i det? På något sätt skall man väl göra bekantskap — och om det sker på en bal eller vid en basar eller om vintern nere på Nybroviken — det kan just komma på ett ut. Hela saken är, om man har hederliga afsikter — och det har jag.»

»Du talar,ju, som om du vore blixt kär redan.»

»Nej, det är jag inte, men jag känner att jag kommer att bli det. Och det mycket snart ändå. Den flickan har just den typen, som tilltalar mig — röd, blond, liflig, gratiös och smidig — såg du på hennes rörelser? Litet kattunge — små hvita sammetstassar. Ja, men klorna under, vill du säga med din ironiska min? Nå ja, än sedan? Dem passar man på och klipper smått medan man kysser de vackra, mjuka tassarna — och för öfrigt ge de omväxling — gud bevars ifrån lamm, de bara tråka ut dem som ska leda dem. Nej, då äro kattungarna bra mycket behagligare. Men nu har jag inte tid att sitta här och prata längre. Vi träffas ju i kväll, och då få vi tala vidare om saken ...»

»Nej, vet du, i kväll lär det inte gå för sig.»

»Är du upptagen?» frågade Villner muntert.

»Ja, jag skall fara ut till landet.»

»Hvart då, glada själ?»

»Jo, kan du tänka dig: jag är bjuden ut till värdens.»

»Ja, det kan jag väl tänka mig! Det vill säga: du har betalt hyran?»

»Naturligtvis! Och du kan väl förstå att jag väntar mig en härlig kväll där ute.»

»Tillsammans med ditt hjärtas utvalda, ja. Och så sitter du här och vill skrupensa upp mig, för att jag också svärmar för ’det evigt kvinnliga’?»

»Men det är ju en helt annan sak. Gerda och jag gjorde inte bekantskap på ett så där lättvindigt sätt som du och fröken Gullstrand där uppe. Det var som läkare jag kom i huset, och ...»

»Nå ja, men det kunna ju inte alla göra — för resten gör det precis detsamma hur man kommer i huset, frågan är bara den, hur man bibehåller sig där. An-vänd nu tiden väl där ute, så skall jag på mitt håll arbeta för dig här inne i stan.»

»Om du ville vara så utmärkt hygglig och låta bli det, Knut.»

»Det är tacken för det att man intresserar sig för folk!» utropade agenten, satte hatten på sig med fart och skyndade mot dörren. Klint visste inte hvad han skulle tro. Hade vännen blifvit ond på fullt allvar eller . . . Det ville han ändå inte, hur mycken motvilja han än inom sig kände emot att blifva framskuffad utan egen förtjänst. Han var just färdig att skynda efter honom, då Villner vände sig om i dörren och med sin vanliga glada ton utropade:

»Jag lof var dig att jag ingenting skall göra vid saken förrän i morgon — men på ett villkor!»

»Och det är?» frågade Klint och stannade kvar vid bordet.

»Att du kommer tillbaka till sta’n som förlofvad karl!»

»Ah, du är galen! Så fort går det minsann inte.»

»Jaja, förstå mig rätt: du behöfver inte ha ring på fingret. Så noga är jag inte; men du måste kunna svära på att du kysst flickan minst tre gånger — hör du det?»

»Det kan jag kanske åstadkomma — om lyckan är god,» svarade Klint skrattande.

»Ja, kan du inte det, så är du en stackare!» ropade Villner och skyndade ut, lämnande doktorn att i det rosenrödaste lynne göra sig i ordning till Lidingö -färden.

10.

Det var morgonen därpå på ångbåten, som från Kyrkviken gick in till staden. Som vanligt var den mest befolkad af herrar, hvilka skulle in till sina olika affärer — damerna voro icke så tidigt ute, om ocksåen och annan af dem syntes på de olika bryggorna, viftande åt sina herrar och män med en ifver och ett allvar, som om dessa skulle resa minst bort till Rom i stället för till kontoret vid Skeppsbron eller ämbetsrummet på Riddarholmen.

Uppe på akterdäcket var det som vanligt allmän konversation om dagens händelser eller kvällens tilldragelser ute på ön. Ett par af ämbetsmännen diskuterade om en väntad utnämning inom den högre byråkratien; ett par andra hade en lång och Jiflig dispyt om norska frågan, och ett par grosshandlare voro af diametralt olika åsikter i fråga om nyttan eller skadan af mellanrikslagens uppsägning.

Riksdagsmannavalen voro naturligtvis också på tapeten, och i allmänhet rådde öfver hela akterdäcket en oförsonlig vrede emot de radikala, hvilka man gaf sig tusan på att man skulle besegra den här gången. De enda som i denna sak förhöllo sig skäligen neutrala voro ett par minuthandlare, hvilka i stället talade om ett kolossalt fiske som de, hvar och en på sitt håll och i sin sump, utfört föregående kväll och vid hvilket den enes tjugu marks-aborrar icke på några villkor läto förbluffa sig af den andres åtta halfpundsgäddor, dem han tagit på slantning inne i vassarna längst framme i viken.

Några af de yngre herrarne slogo omkring sig med storartade bragder i segelsport och talade om babords halsar och bramsegelsbris och hur de seglat in vatten ute på Kanholmsfjärden, och hur vinden slog tvärt om på morgonsidan, så att de med strykande fart voro hemma igen vid femtiden och hade just lagom tid att taga sig ett bad och äta en styf sillfrukost ombord, innan de skulle ge sig af till ångbåten.

Stenman talade med Klint om sina många hus och hur han till nästa sommar ämnade bygga om sin villa där ute, och i synnerhet dröjde han med synbar förkärlek vid ett utsiktstorn, som han ämnade sätta upp i skogen ofvanför villan och att det tornet skulle bli så högt att man kunde se Katarina kyrktorn och Bredablick uppe på Skansen. Klint hörde artigt på och lät honom breda ut sig öfver sina byggherreplaner, medan han å sin sida i minnet genomgick den förflutna kvällenslilla idyll just i samma skogsbacke, där det lyckats honom att några ögonblick få vara ensam med Gerda, medan de voro ute och promenerade i månskenet. Lång stund var det nog icke, men emellertid hade de också hunnit lägga grunden till ett annat utsiktstorn, från hvilket de hade en härlig utsikt öfver de mest hänförande nejder, som någonsin kunnat framtrollas af en ungdomlig fantasi.

Allt detta satt nu den unge doktorn och tänkte på, och Stenman var förtjust öfver det välvilliga leende, med hvilket han lyssnade till hans försköningsplaner.

»Då ska doktorn komma ut till oss och se hur trefligt vi ska få det,» sade han slutligen, »ty det ska jag säga doktorn, att nu sedan vi lärt känna hvarann litet närmare, så tycker jag riktigt om doktorn, Och det gör mina fruntimmer med — ja, det vill då egentligen säga hustru min — för Gerda, hon är ännu en sådan barnunge — hon förstår sig inte på karlar ännu, ha ha hal Och rätt så godt är det, för alltid kommer man dit — och det är ett elände, när man ska gifta bort unga flickor.»

»Tycker herr Stenman det?» frågade Klint, egentligen bara för att säga något.

»Ja visst tusan! Antingen tycker flickan om någon som föräldrarna inte vill ha, eller också fäster föräldrarna sig vid någon som hon inte kan tåla. Och när man

då har litet till — herre gud, det behöfver ju inte vara

mycket — så kan man ju aldrig veta, om det inte är pengarna som de fria till.»

»Å, när en ung flicka ser ut som fröken Gerda och har så godt att brås på,» framkastade Klint, »så behöfva inte

föräldrarna frukta . • .»

»Säg inte det, säg inte det! Nog för att flick-

ungen är rätt söt, och snäll är hon med . . . Nej se på _ tusan, ä' vi inte redan vid Blockhusudden! Tja, jag undrar, om jag ska få sälja mitt hus i dag!»

Och herr Stenman såg med en pröfvande blick framåt staden, som låg och förtonade sig så mjukt

i morgondiset; det var som om han velat genomtränga framtidens lätta slöja där borta vid horisonten, och det föreföll honom nästan som om Katarinadomen där framme antog gestalten af en tät, högbröstad skåning,som stod på en höjd och spekulerade på att köpa några af de stora husen under honom.

Men snart återvände hans tankar till hyresgästen bredvid honom, och i det han bjöd Klint en ny cigarr, utbrast han godmodigt:

»Ja, som jag nyss nämnde, vi tycka riktigt om doktorn, både hustru min och jag, och om nu också doktorn flyttar, så inte ska vi bli ovänner för det.»

»Nej, för all del!»

»Herre gud, affärer ä' affärer! Och när nu doktorn får det klart med den där upptäckten . . . hör nu, inte för att jag vill vara på något sätt närgången, men — nog kunde doktorn säga mig hvad det är för en sorts bacill som doktorn håller på och experimenterar med? Det ska bli alldeles oss emellan, det lof var jag doktorn.»

Klint kände sig i en mycket obehaglig belägenhet. Hans första tanke var att säga rent ut att alltsammans var bara skoj utaf en god vän, men så tänkte han på grundläggningen där uppe i skogen aftonen förut, och så beslöt han sig för att uttala sig så sväfvande som möjligt.

»Ja, vet herr Stenman,» började han därför efter några ögonblick, det är verkligen inte så lätt att så här och i det — hm! — i det outvecklade skick hvari hela saken för närvarande befinner sig kunna ...»

»Ja, det förstår jag så ofantligt väl,» svarade Stenman och försökte se så djupsinnig ut som möjligt, »men ser doktorn, jag har alltid intresserat mig alldeles ofantligt för de där hy . . . hy drogenfrågorna — och det skulle därför roa mig — och så en sak till: ifall det skulle vara förenadt med någon särskild kostnad att... att . . .»

»Att renodla den?» frågade nu Klint, som började finna saken komisk. »Är det så herr Stenman menar?»

»Ja visst, ja!» svarade Stenman, högst förtjust öfver att vara så sakförståndig. »Se, allting kostar pengar här i världen, och om jag på något sätt kunde — men, hvad är det egentligen för sorts sjukdom, som den där gossen ställer till?»

»Det är en intermittent feber,» svarade Klint och såg lika djupsinnig ut som hans värd nyss; »som inte alls är ovanlig nu för tiden.»Ett par äldre herrar, synbarligen ämbetsmän, som suttit i närheten, spetsade öronen allt mera, och som ett par fruntimmer nyss rest sig upp för att vifta åt några bekanta vid Valdemarsudden, flyttade de sig närmare.

»Ursäkta,» sade den ene och såg mycket intresserad ut, »herrarne tala visst om influensan? »Ja, det är en gemen sjukdom ...»

»Som har alla möjliga sviter,» inföll den andre. »Jag fick den till exempel i fjor vid jultiden, och nu i sommar har jag fått magkatarr som svit — är det inte märkvärdigt!»

»Nej, det är nog inte influensa som doktorn talar om,» upplyste Stenman, »det är en alldeles ny sjukdom som — men jag får kanske göra herrarne bekanta med hvarandra? Kanslirådet Torrén och expeditionschefen Grålander — doktor Klint.»

Klint bugade sig och de båda herrarne också, och som nu ångbåten saktade farten utanför dockan och samtalet fördes tämligen högt, samlades allt flera intresserade för att höra talas om den nya sjukdomen, och hur försiktigt än Klint yttrade sig, spridde det sig snart som en löpeld öfver hela ämbetsmanna- och gross-handlarvärlden

ombord att mänskligheten hade en ny sjukdom i faggorna och att det var en ung, hittills obekant läkare som skulle rädda världen från dess fasor genom upptäckten af ett nytt serum, som skulle döda den nya bacillen.

Och på det sättet var det inte underligt alls, att när Klint steg i land vid Söndra Blasieholmshamnen, var han mera än någonsin på god väg att bli en namnkunnig man.

11.

När Knut Villner ett par dagar därefter kom upp till Klint på den vanliga mottagningstiden, då han i

16. — Från stad och land.allmänhet var van vid att genast blifva insläppt, blef han inte litet förvånad öfver att se väntrummet upptaget af bortåt ett dussin personer, hvilka med synbar otålighet hade blickarna fästa på doktorns inre rum. De flesta af de väntande voro damer, äldre och yngre, af hvilkas eleganta klädsel man tydligen kunde se att de tillhörde den samhällsklass, som har god råd att vara sjuk eller att åtminstone inbilla sig vara det — hvilket ofta nog kan komma på ett ut.

Villner trodde inte sina ögon. Han kastade en pröfvande blick på de samlade, insåg att det skulle dröja länge nog innan han kunde få företräde och nöjde sig därför med att gå ut till gamla Kristin, som satt i tamburen och vaktade kläderna. Han gick direkt fram till henne, där hon satt vid fönstret och virkade, och för att det inte skulle höras dit in, sade han lika tyst som hastigt:

»Hör nu, Kristin! Hvad tusan vill det här säga?» Han gjorde ett kast med hufvudet inåt väntrummet. »Det måste ha blifvit sjukt i sta’n, se’n jag var här sist.»

»Ja då, så här var det i går med,» svarade Kristin och såg stolt ut. »Det ser ut som om vi skull ha kommit i ropet. Men det förvånar mig då inte, för har jag inte alltid sagt, att bara han blir känd, doktorn ...»

»Jo visst, kära Kristin,» medgaf Villner, »men hvem har han att tacka för det, tror Kristin?»

»Ja herre gud,» återtog gamla Kristin blygsamt, »nog har jag gjort hvad jag kan, det försäkrar jag.»

Villner såg på henne komiskt förbluffad. Han hade väntat sig något helt annat.

»Och det har då portvakten också,» försäkrade Kristin med orubblig öfvertygelse, »för han har då inte gjort annat än talt om di där djurena som doktorn tagi’ reda på. Och i går hade vi en hofvagn utanför här, och di gapade midt emot i alla fönster, så jag trodde de skulle kasta sig ut på traktoarn.»

»En hofvagn, säger Kristin?»

»Ja dål Det var förstås bara en kammarfru — men det smakte ändå fågel, förstås. Och di blef så nyfikna i huset, så fru Gullstrand kom direkt ner te*mig och gjorde sig ärende med att hon var sjuk —

fast hon visste mycket väl att doktorn va’ borta —

och det bara för att pumpa mig, kan tänka. Nå, inte förstör jag en god sak — jag sa’ att det var en gref-vinna, jäg.»

»Det var rätt, Kristin. Det kunde det ju också mycket väl vara.»

»Ja, det förstås, men det var det inte. Hon är

inte mer grefvinna än jag, för hennes mor var ...»

I detsamma öppnades dörren från doktorns mottagningsrum och en äldre mycket distinguerad herre kom ut, följd af Klint ända ut i tamburen.

»Ja, då kommer doktorn i morgon förmiddag och anställer undersökningar?» frågade den äldre herrn och såg mycket angelägen ut.

»Så fort som möjligt skall jag ha den äran att infinna mig hos excellensen,» svarade Klint.

Kristin rusade upp som om hon fått ett ormbett och höll på att springa omkull Villner, när hon skulle taga ner

excellensens öfverrock och hatt, och det var alldeles ofrivilligt som Villner, hur mycket agent han än var och följaktligen stålsatt mot vanliga mänskliga svagheter, makade sig åt sidan för att låta den store mannen passera.

Klint följde honom till dörren och ämnade just skynda in till sig, när Villner rusade fram och hviskade:

»Två ord får jag lof att säga dig, det kan inte hjälpas.»

»Är du i tur och ordning?» frågade Klint och såg ironiskt medlidsam ut. »Annars ...»

»Å gå för tusan i våld!» ropade Villner förargad.

»Klockan tu träffas jag för enskilda samtal. Nu får jag lof att ägna mig åt min praktik,» svarade Klint och stängde igen dörren om sig, medan Villner stod kvar, så där tämligen lik en våt katt, som inte vet hvar han skall få en källarglugg att gömma sig i.

»Ja, om herr Villner kommer igen klockan tu, så är det mycket lugnare,» inföll Kristin, »för då äter han frukost, och i dag har jag något särskildt godt te' bjuda på.»

»Jaså, hvad då?» frågade Villner, söm fann något tröstande i den öppnade utsikten.»Ja se det talar jag inte om — men godt är det, det kan gross . . . jesses då, det var sant, det! Doktorn talte ju om att herr Villner hade blifvi' konsul! Då får jag riktigt gratulera.»

»Tack, kära Kristin!» svarade Villner nedlåtande och utan att visa sig det minsta generad. »Jag går väl ner till grosshandlar Stenman så länge, det är fråga om att han vill sälja ett hus.»

»Å, det lär väl inte bli något af med det just nu,» svarade Kristin och såg mystisk ut.

»Hur så?» frågade Villner.

»Grosshandlarn ä' sjuk, så konsuln får nog inte tala med honom.»

»Är han sjuk? På hvad sätt då?»

»Ja, det vet jag inte — men det kom bud i går afton till doktorn — han hade varit ute på Hasselbacken och ätit middag med några herrar ...»

»Klint?»

»Nej kors, grosshandlarn. Och där hade han blifvit sjuk, så att di kom hemåkande med honom — och frun och fröken kom burdus in från landet i morse — doktorn telefonera efter dom, och det var ett fasligt spektakel — och is lär di ha fått lägga på hufvut på honom, och doktorn satt nere hos honom halfva natten.»

»Ja, han har då en riktig bondtur!» utropade Villner ofrivilligt.

»Hvem, doktorn?» frågade Kristin förvånad.

»Nej, jag menar Stenman,» rättade sig Villner genast. »Tänk bara det, att ha en läkare i huset! Har Kristin hört hur det är med honom nu?»

»Ja, doktorn var oppe i morse, och han lär vara bättré, hörde jag. Fröken var själf nere med doktorn och fick nya recept.»

»Jaså, var hon?»

»Ja då, och hon var så ledsen och öfver sig gifven, så doktorn fick lof att hålla i henne, stackarn. Jag var just ute och städa' i väntrummet, och dörrn stod på glänt, så jag såg att hon luta, sig emot honom — hon höll väl på och dåna, stackars flicka!»

»Jaja, det kan nog hända det,» svarade Villner och såg mycket djupsinnig ut, satte hatten på sig och gick, sedan han ännu en gång försäkrat Kristin om atthan säkert skalle komma och smaka på det där »goda», som hon hade anrättat.

Han gick utför trapporna mera tankfull än han varit på mången god dag.

Hade han verkligen åstadkommit någon förändring i sin vän doktorns utsikter? frågade han sig själf, i det han långsamt tog steg efter steg i trappan — eller var det helt enkelt slumpen som gjorde att motvinden började mojna och ämnade vända sig för att blåsa med?

Han hann inte komma på det klara med den saken, förrän han hörde det slå i porten och förnam ljudet af brådskande steg, som skyndade uppför den första trappan. Nere i Stenmans förstuga mötte han den ankommande. Det var litet skumt där nere, och han såg inte strax om det var någon bekant eller icke, då den nykomne stannade tvärt framför honom och ropade:

»Nej, se Villner! Det var förbaskadt bra att jag träffade dig! Jag gick just och tänkte på dig, heders-bror. Vänd om igen, så kila vi tillsammans upp till din vän doktorn.»

Nu såg Villner — eller rättare sagdt han hörde att det var Livander.

»Det tjänar ingenting till,» sade han helt lakoniskt, »där är fullt hus förut. Jag tror inte han har tid att bli läkare i ditt nya försäkringsbolag.»

»Säger du det? Nå, det var förbannadt bra! Jag kom just för att säga honom återbud. Det blir ingenting af med hela affären.»

»Blir det inte? Det vill säga, du fick inte ihop pengarna?»

»Pengarna? Fem gånger så mycket som jag ville ha, kära dul Nej, det var inte det, men det var det rent matematiska, som inte gick ihop — vid närmare påseende.»

»Det undrar jag inte på!» förklarade Villner, medan de följdes åt ut på gatan.

»Utan nu håller jag på att grunda en handtverks-bank i stället. Briljant affär, ska du tro — vill du ha några aktier — 50 kronor stycket — jag ska just nu ner till Drottninggatan och titta på en lokal — har du lust att följa med — det är meningen att jag ska bli verkställande direktör — kamrersbefattningen skulle jagmöjligen kunna rekommendera dig till — ifall du vill sätta in några tusen . . . Det ska bli både diskontbank och pantbank — ja, vill du hälsa doktor Klint och säga att det var förbannadt tråkigt att det inte blef något af — men att jag ska komma ihåg honom framdeles, ifall ...»

»Ifall banken blir sjuk, menar du?» frågade Villner ironiskt.

»Ja, ja visst ja!» svarade Livander i brådskan, men ändrade sig genast: »Nej, hvad fan narrar du

mig att prata? Jaså, du går inte med neråt! Ja, adjö då! Sjuk, sa’ du — banken? Lyckas föga, min gosse! Nog blir den morgonfrisk, det kan du lita på.»

Och den lille framtidsmannen satte af i full fart neråt gatan, så fort hans korta ben tilläto, medan Villner helt långsamt tog upp en cigarr, tände den i det lugna höstvädret och blåste ut röken, under det han tänkte för sig själf:

»Härlig fysik den där! Jag kan just undra hvad han skall hitta på att springa med i morgon?»

12.

Den unge doktorn hade önskat sig att få en ordentlig sjukdom att göra med, och han fick den verkligen fortare än han tänkte. Allt bråket med uppsägningar, hus-mångel och utställningsförbättringar hade, tillika med de många middagarna, tagit grosshandlar Stenmans för öfrigt rätt robusta krafter väl mycket i anspråk, och han fick verkligen ute på Hasselbacken i ett lindrigt slaganfall en liten påminnelse om sin dödlighet De första dagarna såg det litet betänkligt ut, men Gustaf Klint, som hade åtskillig sparad kraft att disponera öfver, tog i med allvar, och som patienten också endast mera tillfälligt ödslat med sina krafter, blef snart tillståndet mera tillfredsställande, och den började lamheten i högra sidan gaf efter allt mera.Efter åtta dagar kunde Stenman redan lämna sängen och ligga på en soffa samt till och med tillbringa en och annan stund i gungstolen i sitt rum. Men affärerna fick han inte befatta sig med, det hade läkaren strängeligen förbjudit honom och på samma gång rekommenderat

honom sin vän Villner såsom en mycket passande mellanhand, när det gällde husförsäljningen till den skånske spekulanten. Tack vare några väl applicerade middagar och Villners öfverlägsna säljarförmåga i öfrigt, hade det också lyckats honom att få saken på det

klara, och han var nu uppe för att inför Stenman af-

lägga räkenskap för sina åtgöranden.

När han kom, var Gerda inne hos fadern, och de tycktes hafva haft ett mycket allvarligt samtal, ty den unga flickan såg betydligt upprörd ut och hon hade tårar i ögonen. Sedan hon hälsat på Villner, vände

hon sig på nytt till fadern liksom för att säga något, men denne hejdade henne litet otåligt och sade:

»Ja, vi få tala vidare om det där sedan — nu får jag först höra hvad herr Villner ...»

»Men pappa lilla! Doktorn har ju sagt att du inte får syssla med affärer ...»

»I så fall tycker jag att du borde tänkt på den saken nyss också,» svarade Stenman; »men då var du minsann inte rädd för att ...»

»Ja men, snälla pappa, det kan du väl ändå inte kalla för affärer,» af bröt den unga flickan litet häftigt, medan Villner gjorde sig ärende med att se på en oljefärgstafla på väggen.

»Jaså, inte det! Kan just undra om den som du talade om ser saken lika oegennyttigt?» mumlade fadern och såg ironisk ut. Den unga flickan ämnade sken-barligen svara något i samma väg. men ändrade sig och sade helt hastigt:

»Nu skall jag inte störa affärerna längre!» hvarpå hon med en lätt böjning på hufvudet försvann genom dörren till salen.

»Hur står det till med grosshandlaren i dag?» frågade nu Villner och närmade sig gungstolen.

»Jo tack, det tar sig allt hvad det hinner. Men slå sig ner nu, herr Villner, så får jag höra. Hur går det med skåningen?»»Jo, nu har han bestämt sig.- Han köper huset för tvåhundratrettio tusen, betalar trettio tusen kontant och lämnar säkra inteckningar och andra papper för det öfriga.»

»Jaså, han ville inte gå in på tvåhundratrettiofem?»

»Nej, det gick inte — och efter som grosshandlaren ändå var villig att i nödfall gå ner till tvåhundratjugu, så tyckte jag att det var så godt att slå till.»

»Ja, mycket rätt! Men herr Villner förstår: det är aldrig någon skam att försöka. Tio tusen kronor är pengar — och femton är ännu mer.»

»Det är odisputabelt,» inföll Villner; »men om konjunkturerna bli sämre, så är det inte värdt mer än tvåhundra — och sämre bli de, det kan grosshandlaren lita på. Vänta bara till utställningen är öfver 1»

»Jaja, fan tro’etl Men hör nu, sedan vi nu ha den saken klar . . . och se’n jag hört att herr Villner är gammal bekant till Klint här uppe . . . hvad tror herrn om honom som läkare?»

»Den frågan kunde jag besvara med en annan: hvad säger grosshandlaren själf om honom — nu?*

Han lade en alldeles bestämd tonvikt på sista ordet, och Stenman svarade :

»Ja, nog har han tagit i ordentligt med det här, men det var väl inte något vidare allvarsamt, tänker jag. En liten blodkongestion ...»

»Tror grosshandlarn det? Nå, då kan jag upplysa om, att det var allvarsamt nog. Jag har aldrig sett Klint så orolig som de här första dagarna, och hade han inte huggit tag som han gjorde . . . hade han tagit saken så pass likgiltigt som mången obekant läkare kunnat göra . . . ja, inte för att jag vill skrämma grosshandlarn, men ...»

»Säger herr Villner det?» frågade Stenman och såg mycket orolig ut. »Var det verkligen så pass betänkligt?»

»Ja, nog var det tur att han fanns i huset, och att han dessutom ... ja, nog har väl grosshandlarn sett hur det är fatt med honom och hvijk^ särskilda skäl kan bar för att. . t»»Har han sagt något — något direkt då?» frågade Stenman och såg mycket fundersom ut.

»Grosshandlarn förstår väl att så gamla vänner som vi äro — och för resten syns det ju mer än väl att han går och är olycklig. Och utom det att det är skada på honom själf, så är det synd för den där stora upptäckten som han håller på med.»

»Ja, hör nu, den där upptäckten, hvad är det egentligen med den? Är det humbug, eller ...»

Villner såg på honom ett ögonblick och fick i detsamma en genialisk idé. Han sträckte ut benen, tittade i taket och utbrast med en stor gest och en ton af djupaste världsförakt:

»Naturligtvis är det humbug! Visa mig något

stort, något epokgörande, som inte varit komplett humbug, när det först uppträdde i världen? Låt oss till exempel tänka på . . .»

»Herr Villner anser således att — att det ligger någonting i det där. Nå ja, må så vara, men då tycker jag att innan man sett några resultat utaf ...»

»Resultat? Ingenting stort kan åstadkommas utan att det behöfs tid. Om det funnes någon mecenat, som ville göra något för mänskligheten, så skulle jag säga till honom: Laga att den där unge vetenskaps-

mannen får tid på sig, laga att han kommer i jämvikt — bana vägen för honom, och ni ska få se? Men

gunås, sådana mecenater finns det inte nu för tiden.»

»Är herr Villner så alldeles säker på det?» frågade Stenman och sträckte på sig i stolen.

»Säker kan man ju inte vara på något här i värl-

den,» svarade Villner, »men nog skulle jag ha lust att slå vad.»

»Gör inte det,» varnade Stenman, för då skulle det allt kunna hända att herrn blef kuggad. Men, efter som herr Villner åtagit sig att sköta om mina affärer nu så länge, skulle herrn vilja göra mig den tjänsten

att gå upp till fru Gullstrand och säga henne ... se,

jag har tänkt närmare på saken nu, medan jag legat här — och hon har ju bott här så länge . . . vill herr Villner säga henne att jag nöjer mig med tolf hundra för våningen, om hon har lust att bo kvar?»

»Det ska bli mig ett nöje,» försäkrade Villner heltärligt, »och för min del tror jag att grosshandlarn gör rätt i det — ty när utställningen är öfver, så falla hyrorna säkert igen, och då kan det vara rätt så godt att ha sina gamla hyresgäster kvar.»

»Kanske det. Doktorn ska jag tala med själf, och med honom tänker jag väl att jag kan komma öfver ens.»

»Ja, nu sedan den fina världen fått reda på hvar han finns, vore det kanske nog så godt att han bodde kvar,» sade Villner, som var allt för god spelare för att inte kasta ut sina bästa trumf just som han skulle gå.

Och följden af allt detta blef att fjorton dagar därefter var det förlofningskalas hos grosshandlar Stenman, som nu var alldeles återställd från sin sjukdom och som vid skålen för sin dotter och hennes fästman, doktor Klint, talade om den epokgörande upptäckten och om sin ifver för vetenskapens utveckling.

Litet senare på kvällen kom Villner och ville dricka med Klint. Han tog honom med sig i ett hörn och sade på en gång skämtande och meningsfullt:

»Ja, skål på dig, Gösta! — Ser du att det gick ändå.»

»Tack vare dig,» svarade Klint med värme. »Om jag nu bara visste, hur jag skulle vedergälla.»

»Jo du, det finns ett sätt: Gör allvar af skämtet.

Det finns många oupptäckta baciller ännu, som pläga mänskligheten. Kan du bara oskadliggöra någon af dem, så är det detsamma om den är gammal eller ny!»Brukspatronens mågar.

as» *'

finns — det veta åtminstone alla familjefäder — ingenting svårare här i världen än att skaffa hyggliga män åt sina döttrar. Sönerna reda sig i det fallet tämligen bra själf va, och om de råka illa ut, så är det likväl sällan som de därför anklaga far och mor. Men döttrarna — att få dem hyggligt placerade, det är minsann inte det lättaste. Väljer man män åt dem, så får man naturligtvis bära hund hufvudet för om de blifva missnöjda, och välja de dem själf va, så får man sina fiskar varma för att man inte hindrade dem att få den Adonis. utan hvilken de icke kunde lefva, när flickförtjusningen var som hetast.

Det är så många »om» och »men», som man får taga i betraktande, när det gäller giftermål, sak samma om man gifter sig själf eller om man gifter bort andra. Somliga fundera på dem så länge, att det blir ingenting af med hela historien; andra åter ha sitt hufvud för sig och kasta sig in i äktenskapet lika hufvudstupa som när de taga ett kallt bad, och det ofta nog med det resultat att de finna sig alldeles utmärkt där, när de väl kommit i. Och därför tro de naturligtvis också att alla andra skola göra detsamma och hysa sällan något förbarmande med dem, som vilja upp på det torra igen.Gamle brukspatron Jäger hade just haft ett sådant där envist hufvud, när han för några år sedan slungat alla »om» och »men» åt sidan och gift om sig för andra gången. De mera hyggliga bland hans vänner voro artiga nog att kalla det för en oförsiktighet vid hans ålder; de mera hänsynslösa åter påstodo rent ut att det var en dumhet; men själf var han fast och innerligt öfvertygad om att det var det klokaste han gjort i hela sitt lif.

Han hade nämligen, när han för sex år sedan blifvit änkling efter en hustru som han höll mycket af, funnit det komplett omöjligt att ensam reda sig med tre unga döttrar och en stor egendom, och det så mycket mera som han dessutom var riksdagsman i Första kammaren och därför måste tillbringa tre månader af vintern uppe i hufvudstaden. Han hade därför kastat sina blickar på den vackra och icke alltför unga guvernanten hos en greflig familj i grannskapet, och hon å sin sida hade icke något emot att blifva härskarinna på det stora godset, äfven om hon måste taga med på köpet en nära sextioårig man och tre stora döttrar, som alla voro lika vackra, ja, nästan vackrare än hon själf. Hon hade gått in på affären med en alldeles bestämd föresats, hvilken hon vid tidpunkten för denna familjhistorias början redan lyckats realisera så till vida, att hon nu bara hade en styfdotter kvar i huset.

I den glada förhoppningen att på det sedvanliga, sedan århundraden praktiserade sättet, d. v. s. genom ett giftermål, blifva af äfven med henne, hade bruks-patronessan nu planerat en vistelse i hufvudstaden — naturligtvis med den underförstådda biafsikten att dessutom skaffa sig litet förströelse för egen del. Ty det kunde ju icke vara något nöje för en trettiofemårig fru att sitta insnöad på ett bruk borta i Västmanland, medan mannen fick vara uppe och roa sig vid riksdagen i hela tre månader och kanske inte ens hade tid att komma hem till påsken, i händelse det var fråga om några kompromisser, som voro mera svåruppnådda än vanligt.

Således voro de nu charmant installerade i en af de förnämsta pensionerna på Östermalm, där de vid Strandvägen hade en elegant våning på sex rum ochdär den kompletta frånvaron af alla hushållsbekyminer lämnade brukspatronessan all den tid hon behöfde för att skaffa den sista styf dottern bort ur hemmet

Och om nu händelsen fogat så att Emmy, den yngsta dottern, varit en vanlig, snäll och medgörlig ung flicka, så skulle detta varit lätt nog; men nu var det inte alls fallet, utan tvärt om. Hon var en frisk och kraftig ungmö om tjugutvå år och tycktes ännu helt och hållet oberörd af alla tankar på kärlek och giftermål, men i stället starkt upptagen af alla de mer eller mindre samhällsomstörtande idéer, hvilka i våra dagar pläga tumla om innanför de krusiga pannluggarna på våra sportande och bicykelåkande unga damer. Men rättvisan fordrar det erkännandet, att hon icke alls var på minsta sätt okvinnlig för det. Det låg tvärt om något särdeles mjukt och behagligt öfver hela hennes smidiga och raka personlighet, och det var med ett egendomligt, oefterhärmligt behag som hon bland sina jämnåriga af båda könen plägade debattera sina revolutionära läror eller sökte förklara sina ännu tämligen dunkla teorier.

Ett hade hon likväl alldeles klart för sig: hon skulle absolut inte göra som systrarna, gifta sig med hvem som

helst, bara för att slippa hemifrån. Det vore ju att lämna fältet fritt för styf moderns behagsjuka och härsklystnad. Ånej, hon skulle minsann visa henne att . . . att . . .

Ja, hvad hon skulle visa henne, det talade hon aldrig om, men att döma efter hennes beslutsamma min och det trotsiga sätt, på hvilket hon kastade det täcka, blonda hufvudet tillbaka, kunde man ana att det skulle bli något märkvärdigt. Och likväl härskade det, trots detta, ännu en fullständig yttre fred emellan styfmodern och henne, och brukspatronen kunde lugnt öfverlämna sig åt sina landsfaderliga omsorger, taga sin vira på sällskapet de kvällar då han icke hade plenum och för öfrigt njuta sitt sorgfria väsen i den bästa af världar, utan en aning om att freden i hemmet, liksom den nuvarande europeiska, egentligen var beväpnad ända till tänderna.

Det behöfdes bara en liten, ganska vanlig tillfällighet en af dessa små droppar som alltid pläga komma olägligt,för att få det till brädden fyllda kärlet att rinna öfver och ställa till en öfversvämning, som alltid kunde blifva obehaglig nog, om den också icke direkt skulle kräfva några människolif. Och för att lugna mina läsare vill jag härmed högtidligt förutskicka den hugnesamma upplysningen, att här är fråga om en helt vanlig hvardags-historia och icke om någon tragedi.

Tillfälligheten, eller droppen, hvilket man nu vill kalla den, var egentligen icke heller så värst liten, ty den utgjordes af prostinnan Kumlinder, som tillika med sin dotter Sara kommit upp till Stockholm för att hälsa på sin man prosten, hvilken hösten förut blifvit utsedd till ledamot i prästlöneregleringskommittén och som, tack vare det ganska rundligt tilltagna kommittéarfvodet, icke gärna kunde neka sin bättre hälft den både för henne och dottern alldeles absolut nödvändiga rekreationen af en månads vistelse i hufvudstaden. Provinsialläkaren där uppe i Västmanland hade nämligen förklarat att prostinnan och i synnerhet dottern behöfde ombyte af luft, och som prostinnan inom sig icke var så alldeles lugn för att prosten icke hade mer än nog af den sorten uppe i Stockholm, så glömde hon sin vanliga sparsamhet och begaf sig upp till detta förfärliga Sodom och Gomorrha för att se hur det stod till.

Till följd af detta hjältemodiga beslut befann hon sig nu en vacker februariförmiddag sittande i bruks-patronessans eleganta salong borta vid Strandvägen, där de båda damerna vid en kopp chokolad med färska bakelser till voro inbegripna i ett förtroligt samtal, medan de bägge unga flickorna pratade inne hos Emmy. Och som detta fruarnas samtal torde gifva oss en liten inblick i förhållandena, kunna vi så mycket hellre lyssna därtill, som de vanliga obligata vänskapsbetygelserna redan voro lyckligen öfverstökade.2.

»Nej, men att du verkligen kunde slita dig lös hemifrån och göra allvar af att komma hit upp på en månad,» sade brukspatronessan, där hon satt litet

vårdslöst tillbakalutad i soffan, »vet du, Beate lilla det trodde jag sannerligen inte.»

»Ja, uppriktigt sagdt så trodde jag det knappt själf,» svarade prostinnan, som satt rak och stel i

motsatta soffhörnet. »Men du skall veta, Helene lilla, Tobias som inte är van att vara hemifrån, och så Sara, som behöfde komma ifrån det gamla vanliga. I synnerhet efter hvad som passerade i höstas.»

»I höstas? Hvad menar du? Blef det inte något af med häradshöfding Blommerts frieri?»

»Nej, gunås! Vi väntade det så säkert, både Tobias och jag, och Sara tyckte visst inte illa om honom i början — hon sa' alltid att hon tyckte han var så torrolig.»

»Ja, gud skall veta att nog är han torr åtminstone.»

»Ja, men han kan vara mycket rolig också, när han vill. Och, herre gud, det är visst sant att han är

dubbelt så gammal som Sara; men det är ju ingenting

ovanligt att gamla karlar gifta sig med unga flickor» — här fick brukspatronessan i förbigående en ironisk blick, som hon inte låtsade se, hvarpå prostinnan fortfor med särskildt eftertryck: »Och när han är så väl bibe-

hållen som Blommert, för han har ju nästan allt håret i behåll. Men så kom den där välsignade fältmanövern i höstas — då, när ni var nere i Paris.»

»Ja, det var så rätt,» utbrast brukspatronessan lifligt, »ni hade ju inkvartering i prostgården! Tänk såtrefligt!»

»Jo, gunås för den trefnaden! Vänta bara, så skall du få höra, snälla Helene.»

»Tag först en bakelse till, söta Beate.»

»Tack, snälla du, de ä' verkligen så utsökt rara. Se, jag tänkte strax, när jag fick höra talas om dendär inkvarteringen, att här fick man lof att vara försiktig, och jag sa' ändå åt Tobias: 'Se dig väl för,

Tobias lilla,' sa' jag 'och laga för all del att vi få hit ett par gamla, arga majorer eller någon rödbrusig kapten eller gift ö f ver stel öjtnant; men tag för all del inte några unga glopar i huset. Kom ihåg att flickan är fyllda tjugu år, och hvad vill du göra, om Tion går och förgapar sig i någon ung fattiglapp, som inte har mera än uniformen på kroppen och ett par vaxade mustascher på öfverläppen.' Men ibland är det som att tala vid väggen, när Tobias är vid det humöret, och tokig i militärer har han nu alltid varit, ända sedan han var bataljonspredikant på Nerkingarna i världen.»

Här drog prostinnan en djup suck och tog sig en bakelse till.

»Nå, kära du, hur gick det sedan då?» frågade

brukspatronessan medlidsamt, i det hon lutade sig fram och klappade henne på armen.

»Jo, kan du tänka dig, snälla Helene, att så kommer han hemdragande med ett par unga löjtnanter, den ene sprättigare än den andre. Usch, vet du, jag blef så

ond och ledsen så.. . ja, jag kunde riktigt haft god lust

att ge honom en på örat, det försäkrar jag.»

»Ja, men det gjorde du väl ändå inte?» inföll

brukspatronessan leende.

»Nej, tycker du det! Men nog fick han sig en

ordentlig läxa, när vi blefvo ensamma på kvällen. Och

kan du gissa hvad han svarade? Joho; 'lugna dig du, Beata/ svarade han, 'det vore väl ingen så faslig olycka, om en af de där pojkarna kuskade af med flickungen. Och nog såge jag hellre att hon tog en af dem än min stelbente vän och bror, häradshöfdingen. Han kan vara passabel nog som fjärde man i en vira, men jag är

mycket rädd för att han får sätta bet, om han ska* bli första man i mariage\ Nu frågar jag dig bara, snälla Helene: var det prästerligt sagdt, det där?»

»Nej, det vill jag inte påstå,» svarade bruks-

patronessan skrattande, men tilläde efter en liten paus allvarligare: »fast nog tror jag att man kunde kalla det faderligt — på sitt vis.»

»Ja, ja, men så påss moderlig var då jag, att nog hade jag ögonen öppna, ska du tro. Fast det får jagdå verkligen säga, att för att vara löjtnanter voro de märkvärdigt städade och hyggliga. I synnerhet den ena, som hette Örnhjälm och var baron. Den andra var mera vanlig och borgerlig, för han hette bara Malm, han.»

»Malm?» upprepade brukspatronessan och blef alldeles röd. »Det kunde väl inte vara Edvard Malm heller, min mans systerson?»

»Herre Gud, ja,» utbrast prostinnan och slog ihop händerna, »det är ju så sant, det! Din man har ju en systerson, som är löjtnant. Men inte kunde det vara han, ty honom såg jag ju hos er för en tre, fyra år sedan.»

»Ja, men då var han ju bara volontär, och du vet

hur unga karlar förändra sig, när de få skägg.»

»Jaja, det är nog sant. Men om det varit han, så skulle han väl nämnt något om att han var släkt med er, för naturligtvis talade jag om att vi kände er och att du och jag voro gamla, intima vänner och att Emmy och Sara voro så godt som uppväxta barn tillsammans. Men inte en halfdragen anda yttrade han om att...»

»Ne-nej, det hade nog sina goda skäl,» af bröt henne brukspatronessan och såg mycket mystisk ut. »Erik är så ond på honom, skall du veta. Han har rent af förbjudit honom att visa sig inom våra dörrar.»

»Nå, du min skapare!» utbrast prostinnan häftigt.

»Hvad har han då gjort för farliga saker?»

»Förstört en hel hop med pengar på spel och annat, kära du. Borgensförbindelser för goda vänner, och sådant där.»

»Sådant där? Hvad menar du med det, snälla Helene? Var det kanske några fruntimmershistorier också?»

»Ja, naturligtvis var det det. Sådant kan man alltid förmoda, när det gäller en ung militär.»

»Ack ja, det finns så många dåliga kvinnor,» suckade prostinnan med ett starkt uttryck af dygd ig harm. »Och, herre gud, det vet man ju: en ung karl är så lätt att förleda.»

»Ja, och de gamla karlarna glömma så lätt bort att de själfva varit unga,» sade brukspatronessan med en viss ton af bitterhet, nästan som om saken till någon

17. — Från stad och land.del gällt henne själf, »och jag för min del tycker då att min man var alldeles för sträng.»

»Nå, snälla du, det beror väl alldeles på hvad det var för sorts fruntimmer, som . .. eller kanske att det rakt af var flera än ett? Kära Helene, det där får du verkligen lof att tala om för mig riktigt, för jag sk‘all säga dig i förtroende att han visade sig mycket artig emot Sara, och fast jag tyckte bra mycket mera om Örnhjälm, som var baron, så kan jag inte neka till att.. . herre Gud, man kan ju aldrig veta så noga ...»

»Om inte en ofrälse måg kan vara rätt så bra, menar du?» inföll brukspatronessan och kastade en spetsig blick på sin väninna, som gengällde den med en ännu spetsigare, i det hon återtog:

»Måg? Ack kära du, det är lätt sagdt för den som har det så ställdt som ni Men för den som ingenting har? Ånej, gunås, jag tänker nog att vår stackars Sara får sitta där eller också vara glad till om Blommert vill komma igen en gång till — fast han då visst inte direkt friade förra gången utan bara slog omkring sig så där i förtäckta ord. Men det var sant, dét har jag ju alldeles glömt att fråga: när väntar ni hem Tyra och doktorn, såvida de inte redan kommit tillbaka från sin bröllopstripp.»

»Nej, vi vänta dem om en fjorton dar. De äro ännu nere i Neapel — men innan månadens slut måste Egon vara hemma och återta’ sin praktik.»

»Ja, det kan jag väl tro. Nå, och konsulns, de a väl lika lyckliga som förut och har det väl storståtligt, kan jag tänka?»

»Ja, de bo ute på Saltsjöbaden i sin eleganta villa, både vinter och sommar. Och vet du, Beate lilla, om det finns någon riktigt lycklig hustru här i världen, så är det verkligen Lisen. Hennes man konsuln är en vådligt präktig och älskvärd människa. Aldrig rumlar han, alltid är han ute och sköter om sina många affärer — och deras lilla gosse — å, det är en riktig kerub. Ja, det säger jag, blir bara Tyra hälften så lycklig...»

»Hvarför skulle hon inte bii det?» inföll prostinnan. »Är då inte doktorn en hygglig karl? Jag har ju hört sägas att han lär ska ha en sådan vådligt stor praktik.»»Ja bevars, det har han nog. Han är ju specialist i nervsjukdomar, och sådana lida ju alla människor af nu för tiden.»

»Ack ja, nerverna!» suckade prostinnan och tittade i taket.

»Men aldrig hade jag valt honom till man åt Tyra, så mycket är säkert. Det var ju Erik som var så förtjust i honom, och Tyra själf hade väl rifvit ner huset, om hon inte fått honom. Men det slår inte fel att han är en

lättsinnig krabat, då konsuln däremot.. . Men tyst — flickorna!»

Och i detsamma som dörren till Emmys rum öppnades och de båda unga flickorna kommo ut i salongen, sade brukspatronessan helt obesväradt till prostinnan, som om hon fortsatt ett länge diskuteradt favoritämne:

»Ja, det är ju alldeles klart, Beate lilla, att både du och Sara få lof att ha litet nytt på er nu, medan ni är nppe i Stockholm.»

3.

De båda unga flickorna voro fullkomliga motsatser båda till växt, utseende och uppträdande. Emmy var lång, smidig och blond, Sara liten och mörk och med något kufvadt i hela sitt väsen, medan Emmy åter hade något friskt och hurtigt öfver hela sin personlighet. Vackra voro de båda, fastän på ett alldeles olika sätt. Emmy såg bra ut både när hon skrattade och var allvarlig, och var hon ibland upptagen af någon idé, som icke lät af visa sig utan gjorde henne riktigt tankfull, så blef hon vackrare än någonsin. Sara åter blef aldrig riktigt vacker och älsklig förrän hon log; hon fick då glans i de mörka ögonen och ett par gropar i de vanligen något bleka kinderna, och i de groparna tyckte man att en hel mängd skälmaktiga små upptåg gömde sig, för att genast krypa undan igen, så fort hon blef allvarsam. Emmy såg ut som en blomma, som alltidhaft godt om sol och ljus; Sara åter som en, hvilken växt upp under skugga och skymning och därför saknade den friska färg, som den verkliga ungdomsglädjen förlänar.

När de nu kommo ut båda två med armarna om hvarandras lif, tycktes likväl den glada stämningen vara den öfvervägande, ty Emmy utropade genast:

»Nå ser du det, Sara! Jag sa dig ju att det skulle bli alldeles nödvändigt.»

»Ja, jag tänkte också be dig, snälla Helene, att du ville följa med oss ut i bodarna någon af dagarna,» inföll nu prostinnan, hvilken, så prästfru hon än var, nog hade sin lilla släng af denna världens fåfänga, »du som så rysligt väl förstår dig på hur det skall vara. Å, gör det, söta du! Se, hvarken jag eller Sara förstå oss på att få det både billigt och vackert, men om du går med oss ...»

»Mycket gärna,» svarade brukspatronessan, »och eftersom det är vackert väder i dag, så hvad säger du om att vi ta* flickorna med oss och ge oss af ut med detsamma?»

»Jo, det vill jag så rysligt gärna, om det bara inte kommer olägligt för dig, snälla Helene.»

»Nej, inte det ringaste. Erik har utskottsmiddag i dag, så det är inte alls något som hindrar hvarken mig eller Emmy.»

»Än sömmerskan då, som skulle komma upp och prof va min nya klädning?» invände Emmy.

»Ack ja, det var sant. Men det hjälps ju med att du, Emmy, blir hemma ...»

»Och då får ju jag stanna hos Emmy?» bad Sara med en skymt af sin vanliga skygghet. »Jag vet ingenting värre än att gå i butiker.»

»Där hör du, snälla Helene, hur enkel och oför-därfvad hon är,» hviskade prostinnan till brukspatronessan, och sade sedan mycket medgörligt till dottern: »Ja, du kan gärna stanna, kära barn. Det är mycket säkrare att Helene väljer åt oss båda två.»

»Kom då, så gå vi in till mig och göra oss i ordning,» sade brukspatronessan, i det hon steg upp och tog prostinnan under armen. »Och se’n äter ni middag hos oss, eller hur, Beate lilla? Vi kunna ju telefoneratill din man och be honom komma också. Adjö med er, flickor — det finns några bakelser kvar, om det smakar er.»

Och därmed seglade brukspatronessan förut in till sig och prostinnan i hennes kölvatten, medan de båda unga flickorna slogo sig ned på deras platser vid bordet, där de först under tystnad gjorde slut på bakelserna, och sedan, när de hörde tamburdörren Btängas efter de utgående, genast kastade sig in i ett lifligt samtal, som öppnades af Emmy.

»Hör du, Sara du,» började hon helt plötsligt, »din mamma är allt litet . . . litet gammalmodig, du.»

»Åja,» svarade Sara med en suck, men tilläde genast med öfvertygelse: »men hon är rysligt snäll annars »

»Det vet jag nog,» återtog Emmy, »och om hon också inte vore det, så har du i alla fall en mor, du.»

»Ja, men det har ju du också,» sade Sara och såg på henne, »fast hon inte är din riktiga.»

»Ja, ser du, det är just dety som . . . Helene är mycket vänlig och mycket . . . men anse henne för en mor, det kan jag inte. Bara det att jag kallar henne Helene, gör det alldeles omöjligt för mig.»

»Men hvarför kallar du henne inte mamma då?»

»Tror du hon tillåter det? Det skulle göra henne alldeles för gammal, begriper du. Och hon vill partout vara ung — så ung som möjligt.»

»Nå ja, men hon är ju inte så gammal heller.»

»Nej, gunås 1 Jag ville önska att hon vore femtio år minst. Usch du, Sara, att änklingar ska gå och gifta om sig!»

»Det skulle aldrig pappa göra, om mamma skulle dö,» utbrast Sara med djupaste öfvertygetee.

»Är du säker på det?» frågade Emmy med en viss skärpa i rösten.

»Ja då, det skulle han aldrig göra,» svarade Sara med samma öfvertygelse som förut.

»Vi tänkte så, vi också,» svarade Emmy med stegrad skärpa, »och pappa lofvade oss det; men ändå så . . . Åja, jag vet nog att det var Helenes fel, hon lade an på honom alldeles vådligt — och därför kanjag heller inte med henne, fast jag för husfridens skull... du förstår.»

»Ja, men när hon gör din far lycklig och nöjd. — för det gör hon ju?»

»Det fattades bara att hon skulle göra honom olycklig till på köpet. Då skulle hon minsann få se på anuat! För resten kunde pappa varit lika lycklig ändå, utan henne. Han hade ju både Lisen och Tyra och mig.»

»Ja, men nu när Lisen och Tyra ä' gifta?»

»Så hade han ju mig kvar, och jag skulle nog ha pysslat om honom, jag. Hvarför tror du för resten att Tyra och Lisen hade så brådtom att bli gifta? Jo, för att de inte ville vara hemma, se'n de fingo styfmor i huset.»

»Bara för det?» frågade Sara litet enfaldigt. »De tyckte väl om sina män också?»

»Ja, det förstås — eller åtminstone tyckte de inte om några andra. Och gå ut och bli lärarinnor eller sätta sig på ett kontor eller i en bank — det tillät inte pappa. Brukspatron Jägers döttrar — tycker någon det! Och därför får jag väl också lof att gifta mig, om jag skall kunna komma härifrån.»

»Nåja, om du tycker om någon, så . . .»

»Ja, men det gör jag inte. Ännu har jag inte träffat på någon karl, som . . . Nej, du, inte en enda.»

»Ja, men det har jag, du!» hviskar Sara svärmiskt och rodnade ända ut i örsnibbarna.

»Nej, hvad säger du? Har du?» ropade Emmy och rusade upp från stolen. »Du, som är en sådan rädd liten råtta! Och det har du inte sagt ett ord om på hela tiden där inne hos mig?»

»Jag ville så rysligt gärna, men jag tordes inte,» hviskade Sara på nytt. »Jag var rädd för att du skulle göra narr af mig.»

»Hvarför det? Tror du inte att jag också skulle vilja tycka om någon — om jag bara kunde? Jo då — men nu får du lof att tala om för mig. Hvad är han för något, du?»

»Han är löjtnant, du!» sade Sara stolt och lycklig och glömde alldeles bort sin förra förlägenhet.

»Nå vidare?» frågade Emmy, i det hon drog sinstol närmare hennes. »Är han ung eller gammal,

vacker eller ful, kvick — eller som folket är mest.»

»Ack, du,» ropade Sara lifligt, »han är ung, vacker, kvick, modig som ett lejon och ...» — här sänkte hon rösten med en suck — »och ...»

»Och fattig som en kyrkråtta, kan jag tro,» härmade henne Emmy.

»Nej, så fattig är han nog inte — men inte har

han just någonting vidare att tala om.»

»Och hvar har du lärt känna honom då?»

»Där hemma i höstas, under fältmanövern. Han var inkvarterad hemma hos oss i fyra dar, du. Å, du, Emmy, sådana gudomliga dar det vari Ja, det vill säga, om dagarna var han ute på manövern; men om kvällarna — tänk dig, Emmy, det var månsken, du — det allra härligaste månsken — och så hade vi dörrarna öppna

till salen, och han sjöng och jag ackompanjerade . . .

A, dUy^en sådan röst han hade — en sådan röst!»

»Tenor kan jag tro,» inföll Emmy ironiskt.

»Nej du, usch!» sade Sara stött. »Baryton! Jag

kan inte med tenorer, de ä' så pjaskiga!»

»Nå, och så promenerade ni väl i månskenet?»

»Ja, men det var inte så roligt just, för mamma var alltid med.»

»Var hon? Så förargligt du, Sara!»

»Ja visst var det,» medgaf Sara helt naivt, men tilläde sedan med en liten slug sidoblick på sin väninna: »Men så hade han en kamrat — för de var två stycken inkvarterade — och hans kamrat var mycket uppmärksam emot mamma och pratade med henne och ville att hon skulle visa honom alla utsiktsplatser — och det gjorde hon — och sista kvällen hade vi gått upp till Blockberget, du vet ...»

»Där skogsdungen ligger så tät nedanför, ja.»

»Ja, och där blef han och jag litet efter — och då så . . .» Här reste hon sig upp, skyndade fram till Emmy och föll henne om halsen, i det hon hviskade: »O, Emmy, då så . . .»

»Ropade kanske din mamma på dig?» frågade Emmy skälmskt och nöp henne sakta i örat.

»Ja, det gjorde hon också,» hviskade Sara tillbaka, »meu först snafvade jag på en trädrot och höll på attfalla omkull, och då tog han mig om lifvet och tryckte mig intill sig och hviskade: 'Älskade Sara', och så

kysste han mig.»

»Och det lät du honom göra?»

»Det var inte godt att hindra — när han höll i mig.»

»Å, hade du bara velat komma lös, så! Jag ville se den, som skulle hålla fast mig!»

»Honom kommer du nog att få se en dag,» sade Sara allvarligt, i det hon satte sig igen.

»Du pratar! Hur många kyssar tog han?»

»Bara två, kära du.»

»Det var två för mycket!»

»Han tänkte nog ta' den tredje också — men just

då ropade mamma.»

»Nå, och sedan?»

»Sedan?» upprepade Sara med en suck. »Ack, kära du, morgonen därpå reste han.»

»Nå, träffades ni då också?»

»Nej, inte ensamma. Men när han kastade sig upp på hästen, så lade han handen på hjärtat — så här — och se’n så nickade han — så här — och såg

på mig med en lång blick — så här — och jag nickade

igen . . .»

»Och lade väl handen på ditt lilla hjärta, du också?»

»Nej, det tordes jag inte, för mamma stod bredvid.»

»Nå, och se’n har du väl inte hört af honom vidare, kan jag tro?»

»Joho, dul» ropade Sara med triumferande segervisshet. »Jag har fått ett bref, du, och i det stod det ...»

Här afbrötos de af en stark ringning på tamburklockan.

»Hvad? Ä’ de redan tillbaka?» undrade Sara och lyssnade utåt.

»Det är kanske Helene, som glömde att mjöla sig,* utbrast Emmy skrattande. »Jag tyckte också att hon klädde sig ovanligt fort.»

I detsamma öppnades dörren och en af pensionats-uppasserskorna inträdde och sade, att det var en herre där ute, som önskade tala med brukspatronen men som, när han hörde att denne inte var hemma, frågade om han kunde få träffa frun eller fröken,»Bed honom stiga in!» sade Emmy hastigt och utan tvekan.

»Hvem kan det vara, du?* frågade Sara, när uppas-serskan gått

»Om du väntar litet, så få vi väl se,» svarade Emmy och steg upp för att gå emot den kommande.

4.

Den inträdande var en reslig, axelbred och mörkskäggig, omkring trettio års man med ett kraftfullt utseende och ett lugnt och vinnande sätt, fastän han för ögonblicket tycktes något besvärad af att befinna sig inne i en storstadssalong och att mönstras af två par förvånade flickögon, som i första ögonblicket fästes på honom utan något tecken till igenkännande.

»Jag ber så mycket om ursäkt att jag kommer så . här,» började han med en bugning, »men jag hade något angeläget att tala med brukspatron om, och därför så . . .»

»Min far är inte hemma för tillfället,» svarade Emmy kort och gick tillbaka till sin stol.

»Jag hörde det där ute,» återtog den nykomne, »men jag tänkte få höra utaf fröken, när jag säkrast kunde träffa honom.»

»Jag tror inte att det går för sig i dag, för min far är borta till middagen. Men i morgon bittida före elfva ...»

»Det var ledsamt, det,» fortfor den unge mannen, »för jag tänkte få resa redan i afton. Tror inte fröken att jag skulle kunna söka honom i riksdagshuset?»

»Min far tycker inte mycket om att bli störd där,» sade Emmy, »men om det är så brådtom, kan ni ju alltid försöka.»

»Nej, då får jag väl stanna och komma igen i morgon, så tråkigt det än är» — och med de orden drog han sig tillbaka mot dörren»»Hvem får jag hälsa honom ifrån?» frågade Emmy med en skalkaktig blick på Sara, som också tycktes ha roligt åt tråkigheten.

»Fröken kan ju vara så god och hälsa honom från nya disponenten,» svarade den unge mannen med en ny

bugning och lade handen på dörrvredet.

»Ny .. . nya disponenten?» upprepade Emmy hastigt och tog några steg emot honom. »Nej, men jag förstår inte ... är det verkligen herr Falk?»

»Jo, nog är det så,» sade den unge mannen med ett halft leende; »men jag undrar då inte alls på att inte fröken känner igen mig — fröken såg mig ju bara ett par gånger, tror jag, innan herrskapet reste utrikes.»

»Ja, det är nog sant.. . men ändå...»

»Och så är det väl för den här anläggningens skull,» fortfor han, i det han med ett visst välbehag strök sig om skägget. »Den har kommit till sedan, den »

»Då är det nog för det som jag inte heller kände igen herr Falkl» utbrast Sara, som nu också steg upp och gick emot honom med utsträckt hand.

»Jojo, det är nog detl» svarade Falk skrattande och tryckte den framräckta handen så pass kraftigt, att Sara genast drog sin tillbaka igen.

Under tiden hämtade sig Emmy hastigt från den lätta förlägenhet, som hon kände öfver sitt stela sätt nyss, och sade helt vänligt och inbjudande:

»Men vill inte herr Falk nu sitta ned och prata litet med oss, så skall jag telefonera till pappa och fråga, om herr Falk kan träffa honom där uppe?»

»Jo, jag tackar I Det vore mycket vänligt, om fröken ville vara så god.»

Och därmed steg han helt lugnt fram och satte sig bredvid Sara, medan Emmy gick ut i yttre rummet, där telefonen satt.

»Och herrskapet, som också är uppe och roar sig!» sade Falk under tiden till Sara. »Det är minsann inte underligt att det är så tomt och dödt där hemma. När man inte får dansa hvarken hos brukspatrons eller i prostgården, så . . .»

»Å, det finns väl andra ställen, där det festas!» menade Sara.»Det ska inte vara många, detl» fortfor Falk muntert. »Grefvens de ä’ så rasande förnäma, och kronofogdens ha ju fått sorg efter äldsta dottern!»

»Hvad säger herr Falk? Har Majken ...»

»Nej, nu ska inte fröken ta’ så illa vid sig — hon är inte död — hon har bara gift sig sen herrskapet for hemifrån.»

»Usch då, så herr Falk skrämde mig! Det måtte väl inte vara något att sörja öfver!»

»Nej, nog är det en töcken där ’sorg i rosenrödt’, som någon af våra poeter talar om; men sorg var det i alla fall, för hon och hennes man reste till Ryssland med detsamma. Han hade fått en bra plats som skogs-ingeniör uppe vid Ladoga någonstans.»

»Hu då, dit skulle jag inte vilja fara!» utropade Sara med en lätt rysning. »Tänk hvad där skall vara kallt !»o

»Å, jag tänker det reder sig, när man är två,» sade Falk muntert som förut och ämnade just fortsätta, då Emmy i detsamma ringde af telefonen där ute och kom tillbaka in i rummet.

»Pappa säger att det är alldeles omöjligt i dag, för det är plenum i utskottet,» sade hon hastigt, i det hon kom fram till Falk; »men han ber herr Falk ändtligen komma i morgon klockan elfva och så att herr Falk stannar kvar hos oss till middagen. Och han tilläde, att herr Falk får inte säga nej — inte på några villkor!»

»Ja, då har jag väl ingenting annat att göra än att underkasta mig, kan jag tro,» svarade depne.

»Åja, jag försäkrar att herr Falk kunde råka ut för värre,» inföll Sara helt näbbigt.

»Det är jag alldeles öfvertygad om,» svarade denne med en hastig blick på Emmy. »Men nu skall jag inte längre

falla besvärlig — jag har dessutom åtskilligt att uträtta, och ...»

»Välkommen då i morgon!» sade Emmy, utan att göra någon min af att bedja honom stanna.

»Tackar så mycket!» svarade Falk, steg upp och bugade sig, räckte först Emmy och sedan Sara handen, tryckte deras händer kraftigt och aflägsnade sig lika lugnt, men betydligt mera obesväradt än han kommit.När dörren väl fallit igen om honom sade Sara, som det tycktes, litet förtrytsamt:

»Att du inte bad honom stanna litet längre!»

»Hvarför skulle jag göra det?» frågade Emmy lugnt.

»Det hade varit artigt, och han hade nog inte begärt bättre,» fortfor Sara.

»För din skull då möjligtvis, ty hvad mig beträffar...»

»Det vet du så litet. Men hör du, Emmy, tyckte du inte att han såg stilig ut?»

»Åjo, för att vara bruksdisponent föreföll han ju rätt hygglig. Men hvad var det ni talte om när jag kom in?»

»Vi talte om Majken Berling, som har gift sig och farit till Ryssland med sin man. Och jag tyckte att det skulle varit så vådligt kallt.»

»Aha!» utbrast Emmy med ett skratt som lät smått föraktligt, »då förstår jag, hvarför han sade att det reder sig, när man är två. Det är så likt de egenkära karlarna! Gubevars, bara man har en af de där herrarna med sig, så kan man naturligtvis inte känna någon kyla. Men jag tänker att termometern lär väl inte stiga vidare för det. Nej, vet du, Sara, om det också vore bara för att slippa höra de där dumheterna, så gifter jag mig aldrig.»

»Och det vet jag,» inföll Sara svärmiskt, »att om jag bara finge följa med honom, så for jag gärna ända till Sibirien. Och när du träffar den rätte, så gör du nog så med.»

»Den rätte?» upprepade Emmy med en ton af total omedvetenhet om all kärlekens trollmakt. »Jag kan just undra, hur den skulle se ut!»

»Tänk om han skulle se ut som ... som den där som gick!» sade Sara eftertänksamt och lade sin hand på Emmys arm.

»Som min fars disponent?» svarade Emmy med ett skratt. »Nej, snälla Sara, så angelägen är jag inte att komma hemifrån — och det skulle jag ju dessutom inte göra då. Nej, något bättre upp får du allt bjuda mig på, innan jag uppoffrar min frihet.»

Och som nu uppasserskan i detsamma kom in och anmälde att sömmerskan kommit med den proffärdigaklädningen, fingo de båda unga flickorna annat att tänka på än både löjtnanter och disponenter, både Ladoga och Sibirien.

5.

När den ange disponenten kom ut från Jägerska bostaden, där man just inte kunde säga att han blifvit så särdeles väl emottagen, tog han med raska steg vägen ner mot norr, i det han förargad mumlade för sig själf:

»Hvad tusan skall man nu ta’ sig till hela den här dagen? Jag trodde så säkert att jag skulle få sätta mig på tåget i kväll och kila hem igen. Om jag ändå skulle försöka få tag i gubben där borta på Riddar-holmen? Fast nej, det är väl inte lönt, efter som han så bestämdt sade ifrån. Det var tusan hvad hon såg bra ut, flickan — men styf i nacken, gubevars. Det var knappt hon räckte mig fingerspetsarna — mycket mindre hela handen. Nånå — rika brukspatrons dotter och disponenten — det kunde väl inte passa att vara vänligare!»

•Han hade ökat farten under inflytande af de harmfulla tankarna, och just som han kom ner till Sturegatans hörn, stötte han tillsammans med en ung militär, som kom från Humlegårdsgatan och ämnade sig midt öfver upp till Biblioteket. Båda tvärstannade och ämnade säga några mindre vänliga anmärkningar öfver farten, då den unge militären hastigt utropade:

»Nej, ser man på! Är det du, Falk, som har så där rasande brådtom? Jag trodde att det var någon annan bondkanin, som höll på att stupa på mig.»

»Och jag tänkte just ropa: *Ur vägen, underhuggare!'» svarade Falk skrattande »när jag fick se att det var min nye bror från fältmanövern, Edvard Malm.»

»Är du i Stockholm, du?»

»Ja, som du ser! Och du tycks också vara där!»»Jo jo men, du! Jag råkar händelsevis vara aspirant vid generalstaben.»

»Anfäkta det! Då får väl inte en sådan här bondkanin gå i sällskap med generalsämnet, kan jag tro!»

»Åjo, för en gång får det väl gå!»

Och så slogo de hvarandra i handen som riktigt goda vänner och följdes sedan åt trottoaren framåt, tills de kommo midt för Biblioteket Edvard Malm talade om att han ämnade sig in dit för att göra anteckningar till ett krigshistoriskt arbete; men det kunde han gömma till en annan gång, om Falk i stället hade lust att gå ut och se på staden och kanske sedan äta frukost nere på Operakällaren.

»Ja, vet du, det har jag ingenting emot,» förklarade disponenten, »men bara på ett villkor, och det är att jag får bjuda på frukosten.»

»Det ska du visst få,» svarade den andre skrattande; »för hvad jag är, men inte är jag rik och inte är jag högfärdig heller.»

»Och om du inte har något trefligare för dig, så kunde vi gärna vara tillsammans sedan också, ty dagen är tillspillogifven, eftersom jag inte kan träffa min brukspatron förrän i morgon.»

»Var det från morbror min du kom nu, när vi karambolerade?» frågade löjtnanten.

»Ja, men han var inte hemma.»

»Träffade du frun då?» frågade han på nytt och såg litet underlig ut.

»Nej, hon var heller inte hemma Bara fröken Emmy — och hon var just inte vidare kouversabel af sig. Dessutom hade hon främmande.»

»Jaså, hvem då?»

»Lilla Sara Kumlinder — ja, henne minnes du väl från inkvarteringen i höstas? Men hvad sjutton nu? Bruka stockholmslöjtnanter rodna? Det hade jag aldrig kunnat tänka mig?»

»Du måtte se i syne! Flickan var rätt söt, men inte har jag sedan tänkt på henne något vidare.»

»Men så har hon kanske tänkt på dig i stället,» inföll Falk med litet allvarligare ton än förut. »Sådant händer med småflickorna på landet, när de råka ut för krigsmakten till lands och vatten »»Ge vi oss af nu till Opris?»*frågade löjtnanten helt tvärt, som om han ville komma ifrån saken så fort som möjligt. Sedan de hunnit ett stycke framåt Biblioteksgatan, frågade den unge militären helt plötsligt:

»Hvad tyckte du om kusin Emmy? Det är en stilig flicka, du — eller hur?»

»Det hann jag verkligen knappt se,» svarade Falk kort. »Det var så liten stund jag talade med henne.»

»Hon är egentligen den sötaste utaf mina tre kusiner,» fortfor löjtnanten. »Ja, det vill säga: Tyra,

hon som är gift med doktorn, är kanske vackrare, om man så vill; men Emmy är så förbaskadt pikant, därför att hon vill reformera allting och därför inte bryr sig ett dyft om någon småkurtis eller allt det där som flickorna annars pyssla med på lediga stunder.»

»Säger du det?» afbröt Falk och såg intresserad ut. »Du har väl försökt att få henne på andra tankar, kan jag tro.»

»Nej, det har jag inte brytt mig om — på goda skäl, som jag gärna kan säga dig. Först och främst är jag inte

vidare svag för släkten, och för det andra är jag ovän med gubben. Jag har inte varit hemma på Stålhamra på öfver två år — ja, vänta nu: det var när Lisen gifte sig med konsuln — så det är nära tre år se'n.»

»Hvad var det som kom i vägen mellan er då?»

»Å, det var åtskilligt, kära du. Först och främst hade jag gjort af med litet för mycket slantar, tyckte han, och så . .. ja, det är förbannadt löjligt, men sant är det i alla fall — han blef svartsjuk på mig, gubbtoken!»

»Han hade kanske sina skäl?»

»Du är tokig! Nog för att hon lade an litet på mig, det kan väl vara — men jag? — nej, det kan aldrig hända mig! Hon kunde ju nästan vara mor åt mig, ifall hon hade blifvit mycket tidigt gift — och dessutom är hon ju min morbrors hustru. Å nej, du: man har sina grundsatser, sin moral, om man också annars kan råka till att vara litet lätt på foten. Det, som för resten tog gubben mest, var att han fick betala några borgensförbindelser för mig sedan Uppsalatiden, några lumpna tusenlappar, som han ska få igen, när jag väl hinner rangera mig en vacker dag, och det kan du också vara lugn för att jag tänker göra!»Den unge löjtnanten fick vid dessa ord ett uttryck i sitt ansikte, som om han känt sig stark nog att eröfra hela världen, och det var icke utan att Falk såg på honom med en viss afund. Denna känsla minskades just icke, då i detsamma en äldre, högst elegant dam i sällskap med en ung, smärt och vacker flicka passerade förbi. Båda besvarade löjtnantens artiga hälsning med den vanliga böjningen på hufvudet, hos den äldre damen åtföljd af ett vänligt småleende och hos den unga af en hastig liten rodnad och en blick, som just icke uttryckte någon obehaglig öfverraskning.

»Är det hon där, som skall hjälpa dig med det?» frågade Falk med en hastig blick efter de förbigående.

»Hvarken hon eller någon annan,» svarade löjtnanten stolt; »det tänker jag göra själf, du.»

»Då ämnar du väl ge dig af till Klondyke och vaska guld, kan jag tro?»

»Nej, fy tusan, där är för kallt! Ånej, jag har nog andra utsikter. Du ska veta, jag har en gammal faster nere i Småland, en hedersgumma med mycket pengar, och henne får jag ärfva.»

»Är du så säker på det?»

»Ja du, jag har till och med läst testamentet! För resten skulle jag inte ha något emot att gifta mig med den där vackra fröken Hertzner, som gick förbi. Hon är förbaskadt stilig; det är bara synd att hon har alldeles för dyrbara vanor för den lilla hemgift, som hennes pappa kan ge henne.»

De voro nu framme vid det nya Operahusets fördelaktigaste sida och sutto snart vid ett af fönstren i Operakällarens vackra matsal, där de efter en stunda väntan höggo in på frukosten med frisk aptit. Där var som vanligt fullt med gäster, och vid ett bord midt för dem intogo fyra herrar en mycket rikare frukost än de själfva. De sköljde nämligen ner hvar sitt dussin stora och feta ostron med skummande champagne och lyssnade därvid under den ena skrattsalfvan efter den andra till en storväxt, med begynnande månsken och yfviga engelska polisonger utrustad herre, som synbarligen var den som bjöd på kalaset. Under en paus i munterheten vände den storväxte herrn sig om åt deras håll och utbytte en hastig, något vårdslös nickning med Edvard Malm.»Jaså, du känner den där stortalige herrn?» frågade Falk i förbigående, tämligen likgiltigt.

»Ja, för tusan! Det är ju kusin Lisens herre och man,» svarade löjtnanten tämligen ironiskt. »Han är som vanligt ute och sköter om affärerna, ser jag.»

»Nej, hvad säger du?» fortfor Falk med stigande intresse »Är det där ...»

»Konsul Berger, ja! Jo, det kan du lita på. Det är en flott herre, ska du tro. En som kan lefva och låta lefva, och det ordentligt ändå! Rätt treflig karl för resten, bara man inte har vidare med honom att göra. Och efter som de bo ute vid Saltsjöbaden, så äter han alltid sin lunch inne i staden. Till middagen tar han nästan alltid främmande med sig ut, såvida han inte i stället telefonerar till frun och talar om att han kommer hem med sista tåget, ifall en affärsmiddag får lof att afätas.»

»Nå, och unga frun?»

»Lisen? Hon bryr sig om ingenting, bara hon har en konfektpåse och en roman bredvid sig på salongsbordet. Och det lagar han alltid så att hon har. Den rättvisan får man i alla fali göra honom, att ibland — det vill säga när han inte har något roligare — så telefonerar han ut efter henne också, och så äta de middag tillsammans i stan, gå på teatern, supera efteråt på Grand eller Rydberg och bo på hotell till dagen därpå. Och det roar henne så vådligt mycket, att sedan får han lefva röfvare bäst han vill en åtta dar i stöten.»

»Och det är sådant som kallas för äktenskap,» utbrast Falk och trummade häftigt på bordet, »och det kanske ett lyckligt äktenskap till på köpet!»

»Det hörs, att du är från landsorten!» skrattade löjtnanten muntert. »Vet du, du kunde verkligen behöfva vara här uppe i Stockholm en tid, så att du blef litet civiliserad.»

»Är den andra systern lika lyckligt gift hon också?» frågade Falk plötsligt.

»Tyra? Ja, vet du, det kan jag verkligen inte svara på — det få vi se, när de komma hem från sin bröllopstripp. Men, ser du, hennes man, doktor Amnell, han är ju vetenskapsman, han. Han har väl inte tid att lefva så ogeneradt som en konsul. Dessutom påstås

18. — Från stad och land.det att haii gjort undan åtskilligt i den vägen uppe i Uppsala och att han började sin praktik med en femtiotusen kronors skuld.»

»Femtiotusen kronors skuld!» utropade Falk med naiv förskräckelse. »Och med en sådan går han och gifter sig!»

»Nej, med en flicka som får minst dubbelt, när gubben knogar afsides en dag. Hvad är det för öfrigt för skuld att tala om, när det gäller en läkare? Du ska veta, han är specialist i nervsjukdomar, så den skräpsumman amorterar han snart. Jaha du, så står det till med de mågarna! Få nu se hvad morbror min får för en juvel, när Emmy ska gå all världens väg en vacker dagl»

»Det förvånar mig att du inte håller dig framme därvidlag,» sade Falk med en pröfvande blick. »Flickan är ju vacker, och ...»

»Jag har ju sagt dig att gubben och jag ...» af bröt löjtnanten hastigt, och tilläde sedan mycket bestämdt: »Och dessutom gjorde jag det inte ändå. Emmy blir minsann inte god att knäcka nötter med, skall du tro. Hon har blifvit en sådan där kvinnosaksflicka, som jobbar om könens likställighet och mannens moraliska förtid och sådant där. Men kom nu, så gå vi ut på kaféet och sätta ner frukosten med en kopp kaffe och en god cigarr. Det äcklar mig, bara jag tänker på de där fånerierna.»

»Jojo, det har väl sina goda skäl,» sade Falk, i det de stego upp, »ty hvad löjtnantsmoralen beträffar, så . ..»

»Har du mer af den sorten än jag, så försök din lycka själf, du!» sade Edvard skrattande, i det han tog Falk under armen och förde ut honom på kaféet. »Kom ihåg att du får Stålhamra på köpet — och den affären ...»

»Den är kanske mindre lysande än du tror,» svarade Falk, men tilläde hastigt, då han såg den andres förvåning: »Ja, jag menar naturligtvis den att gifta sig

utaf beräkning!»

»Jaså, ingenting annat!» utbrast Edvard skrattande. »Jag trodde du menade gubbens affär, jag! Men beräkning är det ju alltid — antingen vill man bli rik eller lycklig. Antingen pengar eller en förtjusande hustru, ibland båda fördelarna på en gång — och hvad är det förondt i det? Det ena kan man inte vara förutan, oeh det andra har sina stora behag, och när man i alla fall ska uppoffra sin frihet...»

»Hör du, Edvard, har du aldrig tänkt på att man kunde gifta sig med en flicka, som inte är vacker och inte har några pengar och ändå bli lycklig?» frågade Falk allvarligt, medan de tände sina cigarrer.

»Nej, det har jag sannerligen inte,» svarade Edvard Malm, som om det varit den naturligaste sak i världen; »men det vore kanske ett sätt! Ovanligt vore det åtminstone, och efter som man ju påstår att äktenskapet är ett lotteri, så kunde det väl hända att man vunne på affären.»

6.

När Falk dagen därpå kom upp till brukspatronens, kände han sig nästan yr i hufvudet af alla de för honom nya erfarenheter, han gjort kvällen förut. Då han skildes från Edvard Malm efter frukosten, ville denne ovillkorligen att de skulle äta middag tillsammans och sedan hitta på något roligt att förströ sig med på kvällen. Falk, som icke hade några bekanta i staden och som nog också kände en viss lust att betrakta det glada stockholmslifvet på litet närmare håll, hade ingenting att invända mot förslaget, och sedan de intagit sin middag på Rydberg, frågade han Edvard, om de inte skulle gå på Operan, där ett Wagnerstycke gafs; men detta afstyrktes helt och hållet af löjtnanten.

»Nej, fy tusan!» ropade han. »Det står ingen normal människa ut med! Och du, som är så sällan här uppe, du ska se och höra på någonting lifvadt, någonting som kan friska upp lifsandarna på dig.»

»Och hvad skulle det vara då?» frågade Falk tämligen misstroget, ty han litade icke särdeles mycket på den militära smaken i detta fall.

»Vi ska gå på varietén, naturligtvis!» förklaradeEdvard lifligt. »Det är det enda som det är piff uti. Skojfrisk musik och stiliga flickor — akrobater utan ben i kroppen och lefvande bilder utan alltför mycket kläder på den! Och det bästa utaf hela saken är, att man smälter maten så bra. Man behöfver inte tänka ett dugg, inte något själsarbete kommer i fråga, det är bara att höra och se, och då kan man sitta med cigarren i mun och dåsa hur mycket man vill. Ibland förstås kommer det något som piggar upp en, men det är på ett helt annat vis — och ändå är det ju i själf va verket så förbaskadt oskyldigt alltsammans!»

Falk trodde nu inte särdeles på det oskyldiga i nöjet, men emellertid lät han öfvertala sig att gå dit och blef förvånad öfver hur trångt det var i den öfver-fyllda lokalen. Men om han tänkt sig att han blifvit bjuden på ett vanligt ungkarlsnöje, sä bedrog han sig; där var fullt med fruntimmer också, både unga och gamla, och här och där vid borden sutto till och med familjer med sina halfvuxna barn, hvilka med glänsande ögon följde med de olika prestationerna och applåderade lika tappert som de gamla.

»Herre gud, föra de barnen med sig hit också?» hade han då frågat med äkta landtlig förvåning, och den hade icke minskats, när Edvard tämligen lättvindigt upplyst honom om att just det var det bästa beviset på hur oskyldig saken verkligen ansågs vara. En stund senare hade han i någon sorts avantscen fått syn på konsuln i sällskap med ett ungt fruntimmer och helt enfaldigt sagt till sin bordskamrat, att han fann hans kusin mycket vacker, fastän skäligen extravagant klädd, och till sin stora häpnad fått till svar en axelryckning och en hastig försäkran om att det visst inte var kusin Lisen utan antagligen någon liten ställföreträderska på lediga stunder.

När sedan framåt elfvatiden några af Edvards militära vänner kommo till, synbarligen upplifvade efter någon gladare fest, och det blef starkt fråga om att bjuda några af varietédamerna på supé, hade Falk skyndat sig att taga farväl af sällskapet och med brådskande steg begifvit sig af från lokalen, full af harm och afsmak för allt hvad han sett. Han hade tagit sig en duktig promenad, innan han gick hem och lade sig, men sedanändå sofvit oroligt och i förvirrade drömmar hört spridda återljud af allt det tingel tangel, som under kvällens lopp bestormat hans öron och velat sudla hans fantasi. Han hade nog försökt skaka det af sig, när han kom ut i vinterluften, och det hade också lyckats till en viss grad, men obehaglig eftersmak, som af något förskämdt, fanns ändå kvar, när han vaknade.

Och så kom tanken på hvad han hade att öfver* lägga med brukspatronen om. Det rörde ingenting mindre än fallande järnpriser och ett på afstånd mullrande oväder, laddadt med fordran på stegrade arbetslöner och hotet om utbrytande strejk, ifall den vägrades. Men den unge förvaltaren trodde sig också hafva funnit en åskledare uti förenklade arbetsmetoder, i användandet af billigare drifkrafter, dem naturen satt inne med och som man endast behöfde tillgodogöra sig genom sinnrika anordningar, på hvilka han länge grubblat och hvilka han nu trodde sig hafva funnit klafven till. Frågan gällde nu endast, om den gamle skulle kunna förstå honom, om han inte envist hängde fast vid inrotade vanor och helt enkelt skulle skratta ut honom och hålla honom för en galning.

När han kora dit upp strax efter klockan elfva, var Jäger ännu inte uppstigen, och frun var inte färdigklädd, så att

hon kunde taga emot en ungherre, om han nu också endast var mannens förvaltare.

Det var Emmy som kom emot honom, när han inträdde i salongen.

»Min far kommer strax,» sade hon, sedan hon bed t honom taga plats. »Han kom litet sent hem i går, annars brukar han nog vara i ordning tidigare.»

»Jojo, det är nog inte så lätt att vara tidig af sig här i Stockholm,» sade Falk, som inte kunde låta bli att med en känsla af obehag tänka på sin egen gårdagskväll.

»Har herr Falk redan hunnit göra den erfarenheten?» frågade Emmy leende.

»Åja, den gör man snart nog,» svarade han.

»Ni var kanske på teatern i går?» frågade hon.

»Nej, det var jag inte!» svarade Falk sanningsenligt och tilläde efter ett ögonblick: »Jag önskar, att jaghade varit det. Men i stället träffade jag en bekant, som jag var tillsammans med — ja, fröken känner honom nog också.»

»Gör jag?» frågade Emmy förvånad.

»Ja, det var löjtnant Malm.»

»Jaså, kusin Edvard,» återtog hon med något kallt i rösten. »Kors, att herr Falk känner honom!»

»Ja, jag gjorde hans bekantskap i höstas, sedan herrskapet hade rest.»

»Och herr Falk tycker att det skulle varit bättre, om ni gått på teatern?»

»Ja, ty hvad jag nu fick se var just inte vidare uppbyggligt,» sade Falk helt allvarligt, men tilläde efter en stund leende: »Eller också var det väl jag som var dum, kan jag tro. Man förstår sig inte mycket på storstadsfinesserna, när man är van att lefva på landet.»

»Men hvad var det då för märkvärdiga saker herr Falk såg?» frågade Emmy, som inom sig tycktes ha roligt åt hans öppenhjärtighet

Den unge mannen ämnade just svara att han varit på en varieté, då dörren till brukspatronessans rum öppnades och styfmodern inträdde i salongen »fullt färdig, målad och fernissad», som Emmy brukade kalla det, när systrarna ännu voro hemma och de utbytte sina åsikter om henne.

Falk steg upp och bugade sig för den ankommande, som genast tog på sig sin älskvärdaste min, så fort hon såg att det var en ung herre inne i rummet, hvarpå hon med en frågande blick vände sig till Emmy, som med en lätt åtbörd visade på den unge mannen och sade:

»Jag tror att Helene inte känner igen herr Falk, disponenten hemma på Stålhamra?»

»Jo, jag tyckte väl också att ansiktet föreföll mig bekant! Välkommen till Stockholm, herr Falk! Men jag förstår inte — det är någonting som . . . som jag inte känner igen hos er!»

»Det är väl det här!» inföll Falk och tog sig om skägget. »Det hade jag inte, när ...»

»Ja, mycket rätt, nu ser jag. Det är märkvärdigt, hvad det förändrar,» fortfor brukspatronessan och sågmed tydligt välbehag på det friska ansiktet, som rodnade litet, när dess ägare uppsnappade en spefull blick från den unga flickan. »Men vill ni inte sitta ner? Min man kommer nog snart! Han har så mycket att göra på riksdagen just nu . . . Nå det är väl inga

ledsamma underrättelser hemifrån, hoppas jag?»

»Nej för all del, där går allt sin gilla gång!» svarade Falk. »Det är bara några framtidsaffärer jag ville tala med brukspatron om.»

»Det är väl bra tyst och dödt där nere nu, kan jag tänka?»

»Nej då! Vi ha fullt upp att göra med malm-

brytning och kolkörslor, för i vinter ha vi åtminstone snö så det räcker till,» fortfor den unge mannen lifligt. »Ja, damerna kunna inte tro hvad det är för en härlig vinter där uppe; tolf, femton grader kallt och ett gnistrande före, och sjöarna ligga blanka som stora speglar, för där har stormen sopat bort snön, så att den ligger i famnshöga vallar vid stränderna. Och så hvit och

ren hela trakten ligger — det är annat, det, än det

grådaskiga täcke som den breder öfver sig här nere på gatorna.»

»Ja, nu menade jag egentligen sällskapslifvet,» inföll brukspatronessan, »för herre gud, vintern kan man ju få nog af hvar man än är.»

»Ja, det förstås att det är tyst nu, när herrskapet är borta. Nu är det egentligen bara småfolket som roar sig, men det hörs sällan utanför stugknutarna.»

»Det'vill säga, herr Falk menar att våra nöjen äro mera bullersamma, är det inte så?» frågade Emmy, i tydlig af sikt att göra honom förlägen.

»Nej, det menade jag inte!» svarade han och såg på henne med en blick, som om han funnit sig road af försöket. »Men det är ju klart, att när herrskaperna roa sig, så märks det mera, om inte annat så på bjällerklangen vid slädpartierna.»

»Ack ja, slädpartier?» suckade brukspatronessan och tittade i taket. »Det är verkligen ett nöje, som kan försona en med landet om vintern.»

»Jaså, nådig frun tycker inte om landet om vintern?» frågade Falk. »Och kanske inte fröken heller, när allt kommer omkring? Nå ja, det beror ju såmycket på vana. För mig är landet det bästa jag vet, och jag tror aldrig jag skulle kunna trifvas någon längre tid i en stad.»

»Nå, då är det ju bra att pappa kommer där,» inföll Emmy, som såg dörren öppnas till brukspatronens rum, »så att ni inte behöfver stanna här för länge.»

Falk hann inte svara, ty i detsamma inträdde brukspatron Jäger genom den öppnade dörren. Han var ännu en rätt ståtlig sextioåring, fastän han i dag såg litet dufven ut efter gårdagens festmiddag, och sedan han hälsat på sin fru med en kyss på kinden och på sin dotter med en nick, gick han rätt fram till Falk, hvilken stigit upp och som nu bugade sig helt frimodigt och utan alla försök att framhålla det underordnade i sin ställning gen t emot husbonden.

»Det var förargligt att jag inte kunde träffa herr Falk i går,» sade denne, i det han räckte honom sin hand, visserligen en smula förnämt men ändå i det hela välvilligt; »men vi ha väl inte försummat några fatalier för det, eller hur?»

»Hoppas väl det, herr brukspatron!» svarade Falk lugnt. »Men det är allt några angelägna saker jag har att tala med brukspatron om.»

»Nå, kom då in till mig, så ha vi ett par timmar på oss — och så äter herrn middag hos oss klockan fem, så hinner herrn i alla fall med tåget, om det nu prompt skall bli hemresa af i kväll.»

»Ja, det ar alldeles nödvändigt, herr brukspatron.»

»Nå, nå, ja, ja, förstår väl det! Hör du, snälla Helene» — här vände han sig till frun — »laga att vi få oss in litet portvin, ost och kakes — ja, kom nu, herr Falk, så få vi höra hur det står till där hemma på Stålhamra!»

Och efter en vänlig nick åt frun och dottern gick han förut in i sitt rum, och Falk följde honom, sedan han artigt bugat sig för damerna.

»Han ser rätt bra ut, den där unge karlen,» sade Helene till Emmy, sedan dörren stängts efter de bortgående, »eller hvad säger du?»

»Jag har verkligen inte sett så noga på honom,» svarade Emmy kort och så likgiltigt som möjligt.

»Kors,» genmälde styfmodern med en viss skärpa,»jag tyckte du såg på honom rätt stadigt nyss, när du sade honom den där oartigheten att han inte behöfde stanna så länge.»

»Jag visste ju, att han ville hem,» svarade Emmy helt lugnt, »så det var inte alls någon oartighet. Inte vet jag hvad kusin Edvard hade bjudit honom på i går; men något vidare tycktes det inte ha smakat honom.»

»Ed . . . Edvard! Känner han Edvard?» frågade brukspatronessan med ett uppflammande intresse, som likväl genast öfvergick till en spelad likgiltighet. »Öch hur vet du det?»

»Han talade om det, innan du kom in,» svarade Emmy helt kort och tilläde efter en liten uttrycksfull paus: »Men skulle vi inte nu säga till om vinet åt

pappa?»

»Jo, det var sant! Vill du kanske vara snäll och göra det?»

Emmy steg upp utan att svara och gick ut för att säga till åt husjungfrun, medan styfmodern satt kvar på sin plats, ifrigt funderande på hvad det var för ett nöje som hennes mans systerson kunnat bjuda hans disponent på. Hon föresatte sig att hon skulle försöka få reda på det under middagen och att, om den erbjudna förströelsen tydde på något vildare lif hos den unge löjtnanten, så skulle hon inte försumma att vid lägligt tillfälle ge sin vän prostinnan några notiser därom. Det skulle bli en äkta kvinnohämnd för de ledsamheter som hon från mannens sida fått uppbära för den unge herrns skull, hvilken till på köpet haft den djärfheten att inte bry sig om henne. Och det var naturligtvis hvad hon minst af allt kunde förlåta honom.

•7.

Brukspatron Jäger och hans disponent hade ett par timmars långt samtal inne i den förres rum, och att det samtalet var både allvarligt och viktigt kunde mansluta däraf, att Jäger emellanåt blef ganska högröstad och häftig, medan de båda fruntimren ute i salonger kunde höra huru den unge disponenten talade be tydligt lugnare, hvilket gjorde att husbonden också så småningom stämde ned tonen. Framåt klockan ett kommo de ut därifrån, och brukspatronen sade vid utträdandet till Falk:

»Ja, om nu herr Falk går upp på kontoret till exportfirman och talar med dem, så träffas vi sedan klockan två på Järnkontoret. Vi få lof att höra hvad gubbarna däruppe säga om saken.»

»De ha väl ingenting att invända, tänker jag,» svarade Falk.

»Gör sig inte så säker på det, herr Falk,» fortfor Jäger vänligt och tilläde, i det han klappade den unge mannen på axeln: »Och blir det nödvändigt att stanna

en dag till, så får ni heller inte komma med några invändningar.»

»Är det absolut nödvändigt, så är det ju klart att jag får underkasta mig,» svarade Falk, i det han bugade sig för damerna och bruksherren och afiägsnade sig det fortaste han kunde.

»En duktig karl, det där,» sade Jäger, sedan dörren blifvit stängd efter den bortgående, »och en sådan kan sannerligen behöfvas i dessa tider.»

»Du har väl inte fått några obehagliga underrättelser hemifrån bruket?» frågade brukspatronessan.

»Ånej, inte direkt obehagliga! Det är fråga om ändringar och arbetarkrångel och nya metoder och sådant där — och det kostar pengar naturligtvis. Jag ville nästan önska att jag inte behöfde stanna vid riksdagen — få se om jag inte rent af får ta mig permission på en tid.

»Och fara hem till Stålhamra?» utropade brukspatronessan med ett uttryck af häpnad och förskräckelse. »Jo, det vore just nöjsamt nu midt under säsongen och när man ändtligen kommit upp på några månader 1»

»Det skulle ju bara bli på en fjorton dar, snälla Helene,» sade Jäger lugnande, i det han satte sig bredvid henne

och såg på henne med den intensiva värmen hos en gammal man, som vill inbilla både sig själf och andra att han är kär öfver öronen. »Och det är juinte absolut nödvändigt att du och Emmy följa med. *ag kan ju fara ner ensam, ifall det inte kan undvikas »

»Du fara ensam, snälla Erik? Och det tror du att jag skulle kunna låta dig göra?» frågade brukspatronessan med utmärkt väl spelad oro. »Nej, då försakar jag väl hellre Stockholm, hur väl jag än trifs där!»

»Det behöfver Helene visst inte,» inföll nu Emmy med retsamt lugn och afgörande bestämdhet. »Naturligtvis följer jag med pappa, om det blir hemresa af. För mig är det inte den ringaste förlust, ty jag kan inte säga att jag trifs vidare bra här uppe.»

»Det är kanske med dig som med Falk,» sade Jäger. »Han tycks heller inte särdeles angelägen om att stanna kvar här längre »

»Och det fast han var tillsammans med kusin , Edvard i går!» framkastade Emmy, som det tycktes, alldeles afsiktslöst.

»Hvad säger du?» ropade Jäger med rynkade ögonbryn, i det han rusade upp från stolen. »Den lymmeln !»

»Snälla Erik,» inföll nu brukspatronessan mildt, »du kan ju alldeles skrämma slag på en människa! Och det förvånar mig verkligen på det högsta att Emmy kan tala om honom så där oförsigtigt. när hon vet att du inte kan tåla honom, stackars gosse.»

»Stackars gosse! Stackars gosse!» upprepade Jäger ännu mera uppretad och stannade midt för henne, ifrigt gestikulerande. Jo, det är en skön pojke! Och du tycker naturligtvis synd om honom, du — du anser mig oresonlig och hård, därför att jag inte vill ta emot honom i mitt hus — men det har jag en gång sagt dig, och jag upprepar det nu, att det kommer aldrig att ske, så mycket du .vet det!»

»Gärna för mig, snälla Erik,» svarade brukspatronessan lika lent som förut, »mig gör det alldeles detsamma — jag är ju inte släkt med honom, och kan du försvara det för dig själf att din systerson ...»

»Skall jag kanske blunda för hvilka slyngelfasoner som helst, därför att han är son till min syster? Först och främst för att han lefver som en galning, för det andra för att han förstör pengar som om han vore millionär och för det tredje för att han — att han . . .ja, du vet hvad jag menar, och det kommer jag aldrig i lifvet att tåla, hör du det?»

Och högröd af förargelse skyndade brukspatronen in i sitt rum, dit han efter några ögonblick följdes af sin fru, som likväl innan hon gick kastade en hotfull blick på styfdottern och hviskade:

»Det där skall jag tacka dig for vid tillfälle!»

»Du kan ju tala om för pappa att Edvard är kär i Sara Kumlinder, så lugnar han sig väl,» svarade Emmy långsamt och utan att se på henne.

»Han kär i den gåsen? Försök inte att inbilla mig något sådant!» inföll brukspatronessan häftigt, i det hon med högburet hufvud gick in till sin åldrige man, hvars vaknade misstankar hon visste att hon kunde söfva med några ömma ord och några med väl spelad värme uttalade försäkringar om att han var den bäste man och hon den lyckligaste hustru i världen.

Och Emmy satt kvar ensam där ute i salongen, rufvande på sin ständigt återkommande tanke hur hon skulle komma bort ifrån hemmet, som blef henne allt mera tryckande för hvarje dag som gick. Mer än en gång hade hon föresatt sig att hon skulle göra som systrarna, gifta sig och få eget hem; men hon älskade ingen, och hon hade ingen aktning för männen. Hade inte hennes egen far så lätt kunnat glömma sina barns mor, hade han inte låtit fånga sig af en kokett och behagsjuk guvernant, som ville köpa sig en framstående ställning som fru och därför icke aktade för rof att hyckla kärlek för en gubbe, som kunnat vara hennes far? Och hennes svågrar, voro de kanske en bit bättre? Om konsuln visste hon ju icke något direkt ondt, men hennes kvinnliga instinkt sade henne att han helt säkert icke toge det så noga med den äktenskapliga troheten — bara hans sätt att se på andra kvinnor

— ja till och med på henne själf — visade det inte tillräckligt hvars andas barn han var? Och doktorn, hade han inte först fjäskat lika mycket omkring henne som omkring Tyra, och såg det inte ut som om det gjorde honom detsamma hvem af dem han fick, bara han först och främst finge penningar att betala sina skulder med? Att han sedan verkligen fäst sig vid systern — ja, det var väl inte underligt, ty hon visade ju så tydligt hurförälskad hon var och hade ju nästan själf kastat sig i armarna på honom, på samma gång som styfmodern gjort allt hvad hon kunde för att få dem tillsammans.

Nej, fy, gifta sig skulle hon inte; men det här måste hon försöka att komma ur, såvida hon inte skulle sluta med att bli elak och bitter. Om hennes far ändå ville besluta sig för att fara ner till Stålhamra på ett par veckor, så skulle hon ovillkorligen laga så, att hon finge följa med honom, och väl ensam med honom där skulle hon nog försöka att få hans samtycke till att få råda sig själf, hvad hon nu än skulle försöka pröfva på, antingen blifva lärarinna eller kasta sig in i det praktiska lifvet och försöka få plats i en bank eller på något större kontor. Hon skulle ju rent af kunna försöka på brukskontoret, om hon hade några anlag för affärer, och på det sättet slippa fara tillbaka till* Stockholm igen. Den unge disponentens lugna och manliga väsen hade förefallit henne så olikt allt hvad hon förut sett af unga karlar, som fladdrat omkring henne. Med honom skulle man kunna arbeta tillsammans utan att behöfva frukta för några artigheter. Han såg inte alls ut att vara af den sortens folk, som inte kunna se en ung flicka utan att göra sig till för henne.

»Och om han nu också skulle!» tänkte hon för sig själf, i det ett äkta flicklöje upplyste hennes nyss så tankfulla drag. »Nåja, så vore det väl ingen konst för principalens dotter att lära herr disponenten att hålla sig på sin plats!»

Här väcktes Emmy ur sina tankar genom en häftig ringning på tamburdörren; hon hörde den öppnas, och ögonblicket därefter slogs dörren till salongen upp och .hennes syster konsulinnan kom inrusande som en stormvind i rummet, kastade sig ned på första stol hon fick fatt uti och ropade andfådd och upprörd:

»Är du ensam, Emmyj?»

»Ja, för tillfället,» svarade Emmy förvånad, »men pappa är inne hos sig, och Helene är där inne hos honom.»

»Henne vill jag inte träffa — och inte honom heller nu — jag ville först tala med dig — å om du visste,Emmy ... det är afskyvärdt — det är . .. O, min Gud, hvad jag är olycklig 1»

»Hvad är det?» hviskade Emmy förskräckt. »Har det händt något med din lilla gosse... är han sjuk?»

»Å, om det inte vore någonting annat 1» ropade den unga frun häftigt. »Hvad frågar jag efter honom! ... Nej, det är... tyst, jag hör pappas röst — jag skyndar in till dig — säg inte att jag är här — hör du — inte på några villkor!»

Och i brådskande fart hastade hon fram till Em mys rum, slog upp dörren och kastade sig dit in, just i samma ögonblick som Jäger kom ut från sitt i sällskap med frun, som i sin magnifika pälskappa och sin eleganta hatt redan stod färdig att följa med honom ut.

»Helene behöfver litet frisk luft och följer med mig neråt staden,» sade brukspatronen, som nu var idel solsken. »Kanske du, Emmy, också har lust att £å med?»

»Nej, tack pappa,» svarade Emmy, glad öfver att få vara ensam med systern, »det har jag verkligen inte. Dessutom har jag ju litet att ordna med till middagen.»

»Ja, jag skall inte heller dröja länge ute!» försäkrade styfmodern, och tilläde med en spejande blick på Emmy: »Men jag tyckte det ringde nyss? Var det inte någon som kom?»

»Då var det väl till värdinnan,» svarade Emmy utan att blinka, för jag har inte sett någon!»

»Ja, hos henne springer det ju folk både bitti' och sent!» inföll Jäger. »Kom då, söta Helene! Emmy lilla, vill du hjälpa mig på med pälsen? Flickan där ute tar alltid i som om hon ville hänga den öfver hufvudet på mig. Ja, får jag nu bara goda underrättelser i Järnkontoret, så ska vi ha oss en riktigt glad middag. Adjö med dig, min flicka »

När Emmy väl sett dem utom tamburdörren, som hon själf stängde efter dem, kom hon långsamt tillbaka in i

salongen och tänkte för sig själf, i det hon gick fram till sin dörr:

»Hvad skall jag väl nu få höra? Så upprörd har jag aldrig sett Lisen förr, hon som annars inte brukar bry sig om någonting annat än sina nöjen.»8.

När Emmy öppnade dörren, var hon nära att uppge ett utrop af förvåning, då hon fick se sin nyss så förtviflade syster helt lugnt stå framför spegeln och ordna sitt vackra, cendréfärgade hår. Hatt och kappa hade hon kastat på den lilla soffan strax innanför dörren, och hon stod där nu i sin eleganta promenaddräkt och vred och vände på sig framför spegeln, som om hon velat riktigt med kännarblick mönstra sin smidiga och på samma gång yppiga figur.

»Hvad i alla tider gör du, Lisen?» frågade Emmy och tvärstannade i dörren.

»Ha pappa och hon gått?» frågade Lisen tillbaka utan att ändra ställning.

»Ja, nu ä' vi ensamma,» återtog Emmy och tog ett par steg fram emot henne; »men du svarade inte på min fråga.»

»Jag ser efter om min man verkligen har något skäl att öfverge mig för en annan,» svarade hon, i det hon vände sig om mot systern. »Säg mig uppriktigt, Emmy, tycker du verkligen att jag blifvit ful?»

»Seså, Lisen, prata nu inte några tokerier, utan kom med mig ut i salongen och låt mig höra hvad allt det här vill säga.»

»Hvad det vill säga? Kors, kära du, det vill helt enkelt säga att Göran bedrar migl Se här hvad jag hittade i hans papperskorg i morse, sedan han inte varit hemma se'n i går förmiddags!»

Och med en häftig rörelse ryckte hon upp ur klädningsfickan ett tillskrynklad t kuvert och tog ut ur detta ett i fyra delår sönderrifvet, skärt bref papper, som hon bredde ut framför Emmy på det lilla bordet framför schäslongen, där de satt sig ner.

Emmy såg först helt hastigt på det illa sönder-rifna brefvet och vände sig sedan bort med en åtbörd af harm och förakt.»Jag viil inte läsa det,» sade hon häftigt, »och det förvånar mig att du . . »

»Jaså, skulle jag kanske inte läsa det, när det händelsevis föll i mina händer? Se här skall du få höra: 'Lilla Jösse! Hvar har du hållit hus på så

länge? Hvarför har du inte varit hos mig och tittat på nya kåsösen, som du gaf mig? Å, du, hvad man sitter stiligt i den och så'na präktiga resårer den har! Kom i kväll, de ha nå'nting stiligt på yarietén, och den som se'n bespetsar sig på supén, det är nog lilla Tussan.'»

Och med en våldsam åtbörd rafsade hon tillsammans de sönderrifna bladen, knölade ihop dem och kuvertet till en boll och slängde alltsammans i vrån bredvid den ståtliga maj olika-kakelugnen, sträckte sig sedan tillbaka i chäslongen och frågade med ett nervöst skratt:

»Nå, hvad säger du om det där vackra stilprofvet?»

»Det är väl egentligen inte annat än hvad du kunnat vänta!» svarade Emmy lugnt.

»Kunnat vänta! Kunnat vänta!» upprepade den unga kvinnan och brast ut i hejdlös gråt. »Är det tacken, det, för all den kärlek jag ägnat honom, för alla de penningar han fick med mig och som han så väl behöfde just då! För det har han erkänt, att hade han inte fått mitt möderne att röra sig med, så hade han varit konkursmässig för länge se'n. Och så att bli till den grad bedragen, att bli öfvergifven, och det för en sådan där varelses skull — en. . . en Tussas! Å, om jag hade henne här, så skulle jag rifva ögonen ur henne! Jag skulle ...»

»Seså, snälla Lisen, försök att lugna dig, försök att...»

»Lugna mig? Nej, det kan jag inte, det vill jag inte, det gör jag inte! Men vänta mig, han — jag vet hvad jag skall göra. Inte en dag längre stannar jag hos honom — jag vill inte sitta där i den där otäcka villan på Saltsjöbaden, medan han är inne i staden för att sköta sina affärer. Jo, det är just sköna affärer! . . . Jag kan just undra hur

många 'Tussor’ som hjälpa honom med dem? Nej, jag har fattat mitt beslut: jag tar lilla Sven med mig och far till Stålhamra, och där stannar jag så länge hon är här uppe, och undertiden får Göran lägga in om skilsmässa, för jag blir aldrig hans hustrn mera — aldrig, hör du — aldrig!»

Och med den blixtsnabba förändring, som man så ofta ser hos nervösa och upprörda kvinnor, torkade hon plötsligt sina tårar, satte sig upprätt i soffan, där hon förut nästan sjunkit tillbaka i halfliggande ställning, och fortfor med stigande vrede, i det hon knöt sina smala, hvita händer och slog dem häftigt emot hvarandra :

»A, jag skall minsann visa honom, jag, att jag inte alls är det fromma får, som han trott mig vara!»

»Ja, men snälla Lisen, det skulle ju bli skandal, och det vill du väl ändå inte!» framkastade Emmy, som inte alls visste hur hon skulle behandla den ömtåliga saken. »Och nog borde du väl tänka litet närmare på följderna, innan du ...»

»Följderna? Följderna? Dem frågar jag inte efter! Och skandal, säger du? Jaha, låt det bli skandal! Så mycket bättre! Det är inte jag som träffas utaf den, utan herr konsuln! Det kan han gärna ha — det är rätt åt honom!» r' »Och om det nu skulle gå därhän att det blef " skilsmässa — är du alldeles säker på att du inte skulle * ångra dig?»

»Angra mig — ångra mig — hvarför skulle jag det? Det är han som skall ångra sig och inte jag — och det vore just lagom åt honom, den otacksamme 1 Har jag inte varit den med görligaste hustru man kan tänka sig, har jag inte trott honom blind t, när han påstod att hans affärer tvingade honom att vara så

mycket i staden — och när han ville ha mig med in

dit, hur deltog jag inte i alla hans galenskaper, fast jag mycket hellre velat vara där ute hos lilla Sven, om jag också ibland tröttnade på pysen, när han blef för bråksam ? Ja, det var ingenting som inte Göran kunde få mig till, bara han visade sig vänlig och smeksam, och det kunde han så väl, när han ville — ja, vet du, det var rent omöjligt att säga nej åt honom då!»

»Just däri låg felet, LisenU inföll Emmy allvarligt. »Sä medgörlig får inte en hustru vara.»

»Ja, men när man håller af sin man, och när man

själf tycker att det är roligt!»

»Då har man ju egentligen ingenting att beklaga

sig Öfver, om han skulle tro att man är medgörlig i allt annat också.»

»Det där förstår du inte, kära Emmy! Du har ju ingen erfarenhet ännu, och tacka du Gnd för det.»

»Det gör jag också, men det hindrar ju inte att jag ändå kan förstå litet. Och eu sak vill jag råda dig till, Lisen: undersök saken litet nogare, innan du fattar ett öfveriladt beslut. Det kan ju hända att det inte är så farligt som du tror. Jag har visserligen inga höga tankar om de äkta männen eller om karlarna i allmänhet, men det skulle ju kunna hända att din man är oskyldig.»

»Med ett sådant bref i papperskorgen? Det vill du väl ändå inte att jag skall tro?»

»Har du talat med honom om det?»

»Jag var och sökte honom på kontoret, men han var naturligtvis inte där. 'Ute i affärer’, hette det — och nu bryr jag mig inte om det, nu vill jag aldrig se honom mera. I morgon dag tar jag min lilla gosse med mig och far ner till Stålhamra — jag ämnade just tala med pappa om det, men inte i hetmes närvaro — det var därför jag ville höra med dig först, och nu stannar jag kvar här till middagen, så kan jag väl alltid få något tillfälle att säga honom det på kvällen.»

»Då skall jag ge dig ett råd, Lisen, det beror ju sedan alltid på dig själf, om du vill följa det.»

»Nå, och det vore?»

»Säg ingenting åt pappa om det här bref vet och att du vill resa ifrån din man — det skulle bli ett förskräckligt spektakel, och det kunde göra saken ohjälplig. Du kunde ju i stället säga, att du och Sven behöfva byta om luft — att det går difteri där ute i trakten af Saltsjöbaden och att du är ängslig för gossen

— med ett ord: hitta på hvad som helst, men tala bara inte om att du vill skiljas.»

»Tror du det? Jaja, kanske — men att sitta där nere ensam, det blir också rysligt tråkigt! Kunde inte du, Emmy, komma med?»

»Det kan nog hända. Det är fråga om att pappa skulle resa ner på ett par veckor — den nya disponenten är just uppe här och kommer hit till middagen i dag

— och om det blir nödvändigt att pappa reser, såföljer jag med. Och se'n kunde vi ju stanna där nere, om du håller fast vid ditt beslut.»

»Det är oryggligt, det kan du vara säker på! Jaså, nya disponenten är här — hvad är det för en sorts karl, är han gammal?»

»Nej, han är visst inte mer än trettio år och ser mycket hygglig ut. Litet bondsk, om man så vill — men rättfram och redbar, och pappa säger, att han är en mycket duktig karl, som både vet hvad han vill och hvad han kan »

»Då kanske man kunde få ett trefligt sällskap af honom där nere, du!» sade Lisen med en ton, som tydde på att hon glömt en god del af sina bekymmer.

»Det tviflar jag på!» svarade Emmy kort. »Han tycks just inte vara vidare talför, och så är han ju ändå alltid en underordnad.»

»Kors, kära du, på landet får man inte vara så nogräknad, och om han är en treflig sällskapskarl...»

»Det tviflar jag på. Men hör du, Lisen, skulle du inte göra ännu ett försök att träffa din man, innan du talar med pappa? Kan han inte ge dig en nöjaktig förklaring öfver det här brefvet, så har du ju alltid god tid att komma tillbaka och tala om färden ner till Stålhamra.»

»Tycker du verkligen att jag bör göra det? Nåja, hvarför inte! Hvar gjorde jag af brefvet? Jo, där ligger detl Snälla Emmy, släta ut det litet, medan jag tar på mig hatt och kappa .. . och så kunde du gärna följa med — å, gör det, så är du snäll!»

»Nej, vet du, det gör jag inte. Det är nog bäst

att du träffar honom ensam.»

»Jaja, kanske detl Adjö med dig då, Emmy lilla! Säg ingenting åt pappa — och framför allt inte åt henne, hör du det? Hur dags äter ni? Klockan fem? Ja, om jag inte blir alltför mycket ledsen, så kommer jag igen, du kan ju alltid laga att det finns ett kuvert åt mig, fast jag då kommer apropos, naturligtvis!

Adjö med dig, söta du, gift dig aldrig, hör du det, ty man har ändå aldrig annat än ledsamheter med männen, om de också inte äro sådana odjur som den otäcka

Göran. Men tänk du, Emmy, om han skulle kunna

förklara sig — å, du, hvad det skulle vara roligt!»Och ut på dörren hastade den nyss så förtviflade unga frun, buren af ett nyvaknadt hopp, som bevingade hennes steg. Emmy gick fram till fönstret och såg efter henne, när hon skyndade öfver gatan, och medan hon lutade pannan emot rutan, tänkte hon för sig själf: »Den kärleken, den kärleken! Skall den verkligen en dag kunna göra mig lika dåraktig som henne?»

9.

Middagen gick af stapeln på bestämd tid och bivistades, till Eoimys stora förvåning, af både konsuln och konsulinnan, hvilka strax före half fem kommo spatserande arm i arm, till utseendet de bästa och lyckligaste äkta makar i världen.

Både Jäger och fru Helene blef vo gladt öfverraskade, ty den lefnadsglade Berger var bådas stora favorit, och medan de voro inbegripna i ett muntert samtal ute i salongen, passade Emmy på och frågade, om inte systern ville gå in i hennes rum och ordna sig litet i håret, innan den unge förvaltaren anlände.

När de båda systrarna väl komtnit för sig själfva, frågade Emmy:

»Nå, kära Lisen, allt ser ju godt och väl ut igen emellan Göran och dig?»

»Ja, kära du,» hviskade den unga frun med ett leende, »det var ett misstag utaf mig alltsammans. Brefvet var inte till honom.»

»Var det inte?»

»Nej då, det var till en af de unga herrarna på

kontoret, och det hade af misstag kommit med några

andra papper hem till Göran och därifrån i pappers-

korgen. Du kan tro, jag blef något häpen, när jag tog fram och satte det midt för ögonen på Göran och han genast ropade: 'Hur tusan har du fått tag i det där

brefvet, som jag letat efter här ett par timmar! Jag skulle ju hålla förhör med unge Göransson i dag, ochså hade jag inte bref vet med migl Kan du tänka dig en sådan slyngel, och den som jag trodde var så hygglig!’ — 'Göransson?’ frågade jag och blef så glad, så jag fick tårarna i ögonen. ’Brefvet var således till honom?’ — 'Ja, till hvem skulle det annars vara?' frågade han, och sedan fortsatte han med ett gapskratt: ’Du trodde väl

aldrig att det var till mig heller, Lisen lilla? Var det därför du såg så där åskmörk ut, när du kom in? Men jag ska köra bort göken, det kan han vara lugn för! Om du vill, så ska jag genast kalla in honom och i din närvaro ska han få sitt afsked!’»

»Nå, gjorde han det?» frågade Emmy.

»Nej, tycker du att jag skulle vilja det? Jag blef så rysligt glad, så jag flög honom i famn och kysste honom, och så ville han prompt att vi skulle gå och äta på Rydberg, men så fick jag honom i stället att följa med hit, och nu är jag så lycklig, så riktigt genom-lycklig! Men du får inte låtsa om att jag sagt något åt dig, för det försäkrade jag honom att jag inte hade gjort.»

»Och du tror att det är riktigt sant, det där?» fortfor Emmy och såg henne allvarligt och forskande i de nu så sorglösa ögonen. »Du misstänker inte att.., att...»

»Nej, hvarför skulle jag det?» svarade Lisen och ordnade luggen framför spegeln. »Göran har en stor förtjänst, och det är att han aldrig ljuger. Men låt oss nu gå ut, och låtsa inte om något, hör du det!»

»Nej, när du är nöjd, hvarför skulle jag bråka?» sade Emmy helt lugnt och öppnade dörren ut till salongen, där konsuln stod midt på golfvet, helt bredbent och säker, pratande med brukspatronen och hans fru, men med en hastig och forskande blick på dörren just då den öppnades, som om han inte varit så alldeles säker på sin hustrus förtegenhet. När han likväl såg det glada uttrycket hos henne och det lugna hos Emmy, flög ett belåtet leende öfver hans något rödletta ansikte, och han gick emot Emmy med utsträckt hand.

»Jag hann ju knappt hälsa på min vackra svägerska nyss!» ropade han högljudt och bullrande och skulle just fortsätta vidare i samma ton, då det ringde på dörren i tambuien.»Där ha vi väl min unge förvaltare!» sade Jäger

och såg på klockan. »Fattas fem minuter! Det kallar

jag att vara punktlig!»

»Jaså, har svärfar sin förvaltare uppe?» frågade Berger och såg litet missbelåtet åt dörren.

»Ja, talte jag inte om det för dig nyss?»

»Jo, kanske det, när svärfar nämnde om järnaffärerna !»

»Ja, det är just för deras skull han är här. Välkommen, herr Falki Stig fram, stig fram! Här får jag

presentera min måg, konsul Berger, och min dotter konsnlinnan — ja, min hustru behöfver jag ju inte presentera, henne såg ju herr Falk ett par gånger, innan vi reste.»

»Ja, men d«t var då så hastigt, så det är inte sagdt att brukspatronessan känner igen mig,» sade Falk med en bugning och räckte fram sin hand.

»A, så glömsk är jag väl inte!» svarade Helene med sitt älskvärdaste småleende. »Och nu önskar jag herr Falk välkommen till oss här i Stockholm!»

Falk tackade med en ny bugning, hälsade vidare på Lisen och Emmy och närmade sig sedan Berger, som under tiden tagit på sig sin allra stramaste grossörsmin — han hade nämligen känt igen Edvards följeslagare sedan i går afton. »Det var också som förgjordt,» tänkte han för sig själf, »först brefvet och så den där bondtuppen — nu fattas det bara att hau rabblar om att han såg mig i går kväll 1 Jag undrar om det inte är så godt att jag förekommer honom »

Och med största fräckhet i världen vände han sig till den unge mannen, räckte honom handen och sade helt frankt:

»Tjänare, herr Falkl Fägnar mig att göra er bekantskap! När jag mötte er i går kväll i sällskap med en af mina bekanta, så inte kunde jag tro att vi skulle träffas här hos familjen!»

»Jaså, ni ha träffats förut?» frågade Jäger nyfiket. »Hvar då?»

»Jo, det var...» började Falk helt oskyldigt, men af bröts genast af konsuln, som utan ringaste tvekan fortsatte meningen.»Det var på Gustaf Adolfs torg så där vid åttatiden — var det inte så, herr Falk?» inföll konsuln.

Och därmed blinkade han helt oförmärkt åt denne och gjorde en liten rörelse med hufvudet åt sin unga fru, som talade med styf modern, och när de öfriga allesammans vände sig åt Falks håll och sågo på honom, svarade han helt mekaniskt:

»Jo, det var det visst, tror jagl»

»Det låter som herr Falk inte vore riktigt säker på saken?» inföll Emmy tämligen retsamt.

»Kära du, det var ett sådant ögonblick, så det kan väl ha fallit honom ur minnetU fortfor konsuln med samma säkerhet som förut.

»Ånej, jag minns det mycket väl!» fortfor Falk, som kände ett inre obehag öfver att ljuga, men på samma gång insåg nödvändigheten af sin nödlögn just nu. »Det var bara platsen jag inte riktigt kom ihåg.

Mig föreföll det nästan som om det varit inne någonstans.»

»Det var väl därför att jag kom ut från tidningskontoret!» fortfor Berger lika obesväradt som förut.

»Ja, om nu herr Falk vill bjuda min hustru armen, så gå vi in till smörgåsbordet,» sade Jäger, då dörrarna till matsalen slogos upp af uppasserskan. »Jag tar Lisen, och du, Göran, får bjuda armen åt Emmy.»

Falk skulle nog hellre velat hafva den unga flickan till bordsgranne, men emellertid gjorde han en oklanderlig bugning för värdinnan och förde henne in till bordet, under det att hon var den* som förde konversationen,

medan de gingo in. Han hörde likväl endast med ett

halft öra på hennes prat, ty när konsuln bjöd Emmy armen, hörde han den unga flickan säga mycket ironiskt: »Kanske att det ändå var inne någonstans ni träffades, svåger! Det kan ju hända att det är du som inte kommer ihåg dig.»

Och därpå dränktes det enskilda småpratet i det allmänna samtal, som alltid plägar uppstå vid ett smörgåsbord, där herrarna utlåta sig om flaskorna och de aptit-retande föremålen på assietterna, medan damerna vidröra de cirkulerande ryktena för dagen. Sedan afmattades samtalet så småningom, och man satte sig till bords under den

allmänna stora. tystnad, som plägar föregå soppans serverande; men så fort skedarna börja slamramot tallrikarna, är det som om tungbandet löstes, och nu börjar den 'allmänna konversationen, först mellan en och en och sedan härs och tvärs i alla möjliga riktningar.

Så var det också här. Falk, som fått sin plats mellan värdinnan och äldsta dottern, med Emmy midt emot sig vid andra bordsidan och brukspatronen och konsuln på båda diagonalerna, försökte så godt han kunde underhålla sina grannar, men som han egentligen inte kunde tala obesvärad t om annat än det han noga kände till, kom han snart in på tal om bruket och förhållandena där nere. Både brukspatronessan och konsulinnan voro inte särdeles intresserade af det ämnet, utan lyssnade båda två med mycket större intresse på konsuln, som talade med Emmy om någon sporttillställning, som skulle anordnas ute vid Saltsjöbaden. Emmy hörde däremot inte alls på konsulns långa relationer om skidtäflingar och kälkbackar, utan lyssnade mera till förvaltarens beskrifningar om arbetsförhållandena vid Stålhamra, och brukspatronen försökte dela sig med ett öra åt hvardera hållet, upptagen som han var af ägandeintresset på ena sidan och världsmannaintresset på den andra.

»Jaja, det blir allt krångliga tider, fruktar jag,» utbrast han slutligen, i det han drack med Falk, »både i fråga om konjunkturerna och arbetaresaken.»

»Vi ska hoppas att det reder sig, herr brukspatron,» inföll Falk och bugade sig till tack, »om vi bara taga våra mått och steg i tid.»

»Ja, krusa inte med sällskapet bara!» ropade nu konsuln, som under tiden flitigt hälsat på en butelj gammal Chambertin framför sig. »Det är det sämsta man kan göra! Se de att man är rädd för dem, så gaska de opp sig på ett förbaskadt vis.»

»Rädd för dem behöfver man ju inte vara,» svarade Falk lugnt, »men jag tror inte det kan skada att man visar sig rädd om dem. Arbetare äro ju också människor, och ...»

»Jaså, herr Falk är en sådan där arbetarevän, hör jag!» utbrast konsuln hånfullt. »Ja, då kan ni nog få det trefiigt tillställdt, om herrn får hålla på en tid! Min erfarenhet är då den, att släpper man bara efter ett enda litet finger, så hugga de genast fast i helahanden, och då kommer allt svärfars kassa att få sitta emellan.»

»Nånå, så farligt blir det väl inte, t utlät sig nu Jäger, som tyckte att mågen gick litet för burdus till väga, »och du, kära Göran, du har väl inte någon vidare erfarenhet utaf arbetarefrågorna ...»

»Har inte jag?» ropade konsuln emfatiskt och slog ut med armarna. »Det ska svärfar säga! Än alla stufvare och packare och schåare, som vi affärskarlar få lof att använda? Och alla deras fördömda fackföreningar och tillställningar och socialister och fan och hans mor!»

»Ja, dem har vi inte något ondt af där nere på landsbygden — ännu,» sade Falk skrattande, »och så äro våra arbetare besutet folk och inga — inga ...»

»Kolingar!» inföll Lisen, humoristiskt blinkande.

»Ja, det är ju så de kallas i Stockholm nu för tiden,» fortfor Falk. »Jag tänkte annars kalla dem för hamnbusar; så hette de, när jag gick på Teknis. Och om nu brukspatron bara ville slunga den här välsignade riksdan ...»

»Hvad säger herrn?» ropade Jäger med förbluffad uppsyn. »Ska jag slunga riksdagen? Det är ju att predika revolution och omstörtning, det är ...»

»Nå, så farligt menade jag det inte!» afbröt Falk, som nu kände sig mera obesvärad än förut. »Jag menade bara riksdagsmanskapet. Se, om vi bara hade brukspatron där nere hela året...»

»Ack, kära herr Falk,» svarade Jäger med en viss melankoli, »om två år är mitt mandat slut, och omvald lär jag nog inte bli, tänker jag. Och blir det bara inte för dyrt, ska herrn gärna få fria händer att ordna sakerna som herrn vill — för det ska jag säga herr Falk, det var ett godt vitsord herrn fick både uppe i kontoret och hos exportföreningen, och det dricker jag med herrn för — och det kan ni andra göra med — skål,

herr Falk!»

Sedan skålen druckits och förvaltaren tackat med nyväckt förlägenhet, steg man upp från bordet och intog kaffet i brukspatronens rum, där herrarna tände sina cigarrer, medan fruntimren gingo ut i salongen.

Brukspatronessan hade redan kommit öfverens medsig själf om att den nye disponenten var en mycket tråkig herre. Först och främst hade han inte under hela middagen sagt henne en enda artighet, och så ville han till på köpet att mannen skulle ligga hela året nere på landet i stället för att åtminstone de tre månaderna på vintern vara uppe i Stockholm; men det skulle hon väl veta att hindra. Det, som dessutom tröstade henne något, var att han då inte varit artigare mot styfdöttrarna heller, och när de blifvit ensamma i salongen, nöjde hon sig därför med att säga:

»Det är förfärligt med sådana där unga människor, som inte kunna tala om annat än affärer! Eller hur, Lisen, tyckte du inte att han var vådligt stel och tråkig?»

»Anej, jag kan inte säga!» svarade den unga frun. »Han var naturligtvis litet generad, men han ser mycket bra ut — eller hur, Emmy?»

»Jag har jn redan sagt dig att jag tycker han ser ut som folket är mest!» svarade Emmy. »Men att han talade om affärer tyckte jag inte var så underligt, eftersom det var pappa som började.»

»Usch ja, det där välsignade bruket!» suckade brukspatronessan. »Aldrig är det då annat än krångel med arbetare och järnpriser!»

»Å, jag tänker att bruket är nog bra att ha,» svarade Emmy icke utan en viss skärpa, »åtminstone för somliga.»

»Hvad menar du?» frågade styfmodern lika skarpt tillbaka och fick helt hastigt en färg, som var något för stark för att verka fördelaktigt på hennes hy.

»Jag menar naturligtvis både för oss och arbetarna,» svarade Emmy lugnt. »Hvad trodde Helene att jag menade?»

Brukspatronessan hann inte afgifva något vidare svar, ty nu kommo herrarna ut, och Falk tog af sked. Han skulle ovillkorligen fara på kvällen, och det var just lagom att gå nu för att hinna ner till snälltåget. Han bugade sig för brukspatronessan och konsulinnan och tackade för angenäm sammanvaro, därpå för Emmy, som helt vänligt räckte honom handen, hvarpå hon följde honom ut i tamburen för att stänga dörren efter honom.

»Blef det någon fråga om att pappa skulle resa ner?» frågade hon, just när han tog i låset för att öppna.»Ja, få se om han inte kommer i nästa vecka,» svarade Falk, »och jag ville önska att han gjorde det.»

»Då skall han nog komma också, det lof var jag er!» sade den unga flickan hastigt.

»Tack för det, fröken!» svarade Falk med en glad blick, bugande sig ännu en gång för henne och skyndade ut.

10.

Brukspatronessan hade den gången verkligen tur, ty hon kunde på samma gång framstå som den ömmaste och plikttrognaste hustru och styfmor och få stanna kvar i Stockholm, trots det att mannen måste taga sig en veckas permission från riksdagen för att se till affärerna på Stålhamra. Det ville sig nämligen så lyckligt att Tyra och doktorn återkommo från sin bröllopsresa några dagar efter sedan den lilla improviserade middagen gått af stapeln i det Jägerska hemmet, och som den nya våningen måste ordnas litet, innan den unga frun kunde flytta in där, så beslöts det att Emmy skulle följa med sin far till bruket och den unga doktorinnan intaga hennes plats i pensionen på Östermalm till dess de kommo tillbaka.

»Ja, på det sättet blir jag ju alldeles tvungen att stanna här!» sade fru Helene med en väl afpassad suck till sin väninna prostinnan, som var uppe med Sara på afskedsvisit

»Ack, du är lycklig, du, snälla Helene!» utbrast prostinnan. »Vi få lof att fara hem förrän vi tänkt, vi! Kommittéarbetena äro uppskjutna till hösten, och Tobias ville ovillkorligen att vi skulle fara hem med detsamma;

men si, det satte jag mig då alldeles emot, för först ska vi vara med på balen, som Västmanlands gille ger i nästa vecka — vi ha ju enkom låtit sy oss nya klädningar, jag och Sara, och cn gång ska vi då åtminstone få visa oss i dem. Nå, och doktorns somäro hemkomna! Hur är det med Tyra? De är väl vådligt lyckliga nu, kan jag tänka!»

»Ja, Gud ske lof!» svarade Helene med en from suck. »Det tycks verkligen vara mycket bättre än jag trodde. Tyra är glad som en lärka, och Egon har fått någonting så stadigt och allvarligt öfver sig — han är inte alls så där flaxig som förut.»

»Ja ja, herre Gud, lifvets allvar ...»

»Ja, jag hoppas att det inte bara är trötthet efter resan,» fortfor brukspatronessan efter en liten paus. »Och nu i dag äro de ute hos Görans vid Saltsjöbaden — lilla Sven lär inte vara riktigt frisk — ja, det är inte något farligt, men Lisen ville ovillkorligen att Egon skulle komma ut och se på honom. Det lär gå skarlakans-feber och difteri i trakten där ute, så de äro rädda naturligtvis. Och skulle det vara något allvarligt med gossen, så kommer kanske Lisen och han att fara med till Stål hamra på någon tid, de också.»

»Å, hvad det vore roligt för Sara, stackars liten, hon som annars blir så ensam.»

»Nå, Emmy följer ju också med Erik dit bort, och

en åtta dar eller så stanna de väl alltid, tänker jag.

Men dessutom finns det ju andra unga flickor där borta, och ...»

»Ack, snälla du, det är då ingen som hon trifs så bra med och sympatiserar så rysligt mycket med som med dina fiickor. Ja, jag säger flickor, fast två af dem är fruar, men de äro ju så unga alla tre. Nå men det var sant, jag kan tala om att vi ha träffat löjtnant Malm!»

»Nej, hvad säger du?» utbrast brukspatronessan lifligt. »Hvar då?»

»Han var uppe hos oss i förgår, du! Tobias hade träffat på honom ute, och som han nu är tokig i militärer, så gaf han sig inte förrän han fick honom med sig upp, och när han väl var uppe, så bad jag honom stanna kvar till middagen, och vi hade riktigt trefligt i all enkelhet, det försäkrar jag. Det är allt en bra söt och treflig karl, det får jag säga — och så roligt Sara tyckte det var se’n — ja, det kan du aldrig tänka dig!»

Men det kunde brukspatronessan mycket väl tänka sig, och det var icke utan en ganska bitter afund, somhon föreställde sig den lilla prästdottern i så förledande sällskap. Det låg därför en god portion skärpa och icke så litet hån i den ton, hvarmed hon besvarade prostinnans varma utgjutelse, när hon helt oväntadt utbrast:

»Nå, får man gratulera till förlofningen kanske?»

»Ack, kära du, hvad tänker du på?» frågade prostinnan sötsurt. »Vi ha ju ingenting att tala om och han inte heller. Men, herre Gud, det hindrar väl inte att man kan tycka han är treflig — och så har han ju en gammal faster eller moster nere i Skåne, som han får ärfva en dag, och man kan ju inte veta . . . och inte för att Sara på något vis — för hon är minsann inte en flicka som kastar sig i armarna på hvem som helst — men, herre Gud, att hon tycker han är trefligare än gamla häradshöfdingen där hemma, det undrar jag då visst inte på. Och sä fattiga är vi då inte att hon direkt behöfver ta’ en gubbe för att försörja sig — som så många andra fått göra här i världen.»

Och sedan prostinnan lyckats servera sin goda vän detta piller, kom hon helt hastigt ihåg att hon hade stämt möte med prosten och att hon genast måste ge sig af, så att han inte skulle behöfva vänta på henne. Hon ropade på Sara, som under tiden suttit inne hos Emmy och talat om att han varit uppe hos dem och att han trodde att han skulle komma neråt deras trakter nästa sommar igen, och hvarför skulle han väl göra det, menade lilla Sara, om det inte var för att träffa någon, som han ovillkorligen ville träffa — ty någon fältmanöver skulle det ju inte bli då, det hade han själf sagt.

Och när hon omtalade allt detta, sken hennes lilla vackra ansikte i en sådan solglans, att den lugna och sansade Emmy tyckte riktigt synd om henne. Hon skulle så gärna velat varna henne för att tro på någon varmare känsla hos den unge löjtnanten, men hon nändes det inte. »Tids nog får hon veta,» tänkte hon för sig själf, »och skulle

det mot all förmodan vara allvar från hans sida, så hvarför skulle jag göra henne misstrogen och olycklig?»

Hon nöjde sig i stället med att säga Sara, att de kanske skulle träffas på Stålhamra, såvida prosten hunnener till dess, ty nu var det afgjordt att hon skulle följa med sin far.

»Å, så roligt!» ropade Sara. »Men då får du också lof att dröja, tills vi komma hem; jag skall skynda på mamma så mycket jag kan. Det är bara den där välsignade balen — annars kunde vi fara när som helst. Det vill säga, jag vill nog gärna vara med på den, jag också — för det kan hända att han kommer dit, du!»

När de besökande gått, stängde brukspatronessan sig inne på sitt rum, sedan hon först förklarat för Emmy att den där prostinnan kunde då riktigt tråka ut en människa med alla sina dumheter. Gick hon inte nu och inbillade sig att Edvard Malm skulle fria till Sara, bara för att prosten händelsevis träffat honom ute och bedt honom komma upp till dem, och hade inte den påflugna Beata genast passat på och bjudit

honom kvar till middagen bara för den skull 1

»Det är förfärligt hvad människor kunna vara taktlösa, när de ha döttrar att gifta bort!» slutade hon sitt klandervotum, i det hon steg upp från soffan och närmade sig dörren till sitt rum.

»Ja, det skall Gud veta!» utbrast Emmy, som

mycket väl mindes hennes egna ansträngningar i den vägen. »Och det till och med om det bara gäller styf-döttrar.»

»Hvad understår du dig att säga?» frågade frun och stannade i den halföppna dörren, purpurröd af harm.

»Jag understår mig att säga hvad jag tänker!»

svarade Emmy oförskräckt och såg henne i ögonen med en klar och öppen blick. »Men för mig skall Helene inte behöfva begå några taktlösheter, det lof var jag.»

»Så mycket bättre, för det lär väl i alla fall ingen vilja ha dig!» fräste fru Helene och slog igen dörren om sig.

Och Emmy satte sig vid fönstret och såg ut åt den breda, solkiga gatan, missnöjd med sig själf och med hela världen. Hon kände att hon blef allt mera stygg och bitter i denna omgifning, och hon längtade bort ifrån allt buller och larm, från kifvet och oenigheten i hemmet, från de höga, skymmande husen i staden, från gatans ruskiga figurer och smutsiga snö till Guds fria natur, där den ännu låg hvit och ofläckad öfver fältoch skog, öfver hagar och ängar. Å, att få vara ensam där ute och inandas den rena, stärkande luften, medan man stålskodd flög fram öfver skogssjöns blanka is-spegel, eller på skidor rusade ned utför backsluttningarna, som omgärdade hennes barndomshem, det kära, kära hemmet, där hon en gång hade haft en mor att älska, en far att se upp till, en ljus och leende framtid att drömma om! Och hvad hade det nu blifvit af allt detta? Hennes mor var död, hennes far hade öfver hustruns nyss slutna graf räckt sin hand åt en kall, hjärtlös kokett, som hon hatade — och den ljusa framtiden? Såg den inte lika mörk och nedsölad ut som gatan därutanför, full som den var af äflande skaror, som knuffade hvarandra för att komma först till ett förvärf, som lockade, ett nöje som var falt eller en plats, som man kunde slå sig fram till genom att sparka undan någon annan?

Och ju längre hon satt där stirrande utåt, desto klarare trädde de framför hennes inre syn, de resliga furorna med sina snöfransar, de vågiga höjderna med sina branta stup ner mot sjön, och där borta på andra sidan dalen den hvita kyrkan med sin höga spira, som förtonade sig mot den klara vinterluften, medan smides-hamrarnas klang gaf genljud vida omkring i den vinter-klädda nejden och det eldröda skenet från smälthyttan kastade ett bjärt rosenskimmer öfver den skarfrusna snön.

Ja, där var hennes hem, det kände hon nu starkare än någonsin; här var hon endast en främling, och hon skulle aldrig kunna blifva något annat.

»Såvida inte,» tänkte hon helt ofrivilligt, »det skulle komma någon, som . . . Ånej, någon sådan kommer det nog inte — och detsamma kan det vara!»

Och med ett trotsigt kast på sitt vackra hufvud vände hon sig ifrån fönstret, där just ett par unga herrar gingo förbi och kastade mördande blickar uppåt, blickar som likväl endast träffade hennes krusiga nacke.11.

Några dagar senare höll Janson, brukspatronens gamla kusk, med den rymliga parsläden utanför järnvägsstationen, en half mil från bruket. Ute på perrongen gick Falk fram och tillbaka i samtal med stationsinspektoren, och under pauserna i samtalet blickade han spejande åt det håll, hvarifrån tåget skulle komma, inom sig undrande hvem brukspatronen kunde hafva med sig, ty att han icke var ensam, kunde han förstå af telegrammet, som helt lakoniskt lydde: »Kommer

klockan fem. Skicka parsläden efter oss...»

»Det är kanske någon utaf mågarna,» sade stations* inspektören, som fått del af hans funderingar.

»Det tror jag inte,» svarade Falk. »Snarare är det väl då frun, för utan henne lär han väl inte vilja fara, tänker jag »

»Å, känner jag henne rätt, så är hon väl inte så värst angelägen att komma ner på landet så här års!» återtog inspektören. »När allt kommer omkring, så är det kanske yngsta dottern rent af!»

»Det tror jag inte,» sade Falk betänksamt. »Hon som är ung, lär väl ändå mindre vilja fara ifrån Stockholm.»

Nu hördes signalen på af stånd.

»Om ett par minuter få vi väl se hvem som har rätt, disponenten eller jag,» svarade stationsinspektoren, gick in efter signalflaggan och ställde sig på sin post, medan några flera väntande kommo ut från väntsalen och togo plats på perrongen.

Inom några ögonblick stannade det pustande tåget, och Falk gick fram till den enda första klassens vagn, som medföljde det, tog plats framför kupédörren och kastade pröfvande blickar in genom fönstret. Det släpptes ner, och Jäger blef synlig samt nickade vänligt åt Falk, i det han ropade:

»Nej, se, är herr Falk här! Nå, det var hyggligt! Då kan jag genast få höra, hur det står till!»»Allting godt och väl, herr brukspatron!» svarade Falk. »Jag tänkte just att brukspatron skulle vilja höra har det var — och därför så följde jag med hit.»

»Nå, och Jansson är väl här med parsläden? För herr Falk skall veta, jag har fruntimmer med mig!»

»Jaså, brukspatronessan har verkligen . . .

»Nej, hustru min kunde inte komma ifrån, utan Emmy följde med i stället,» svarade Jäger och vände sig inåt vagnen, frågande: »Har du dina saker nu,

min flicka?»

»Om jag får lof, så kan ju jag hjälpa fröken!» sade Falk så lugnt han förmådde och var glad öfver att den hastiga färgökningen i hans ansikte kunde tillskri f vas den friska vinterluften ifrån slätten omkring stationen, lika väl som den ofrivilliga glädje han kände öfver att stationsinspektoren fick rätt och inte han själf.

»Tack så mycket, herr Falk, men jag kan nog bära dem själf!» sade nu Emmy, som steg ur efter fadern och hälsade helt vänligt och osökt på den unge mannen.

»Ja. för att vara fruntimmer har hon ovanligt litet packning med sig!» skrattade Jäger, som tycktes vara vid ovanligt godt lynne. »Men hvar är den sölkorfven Jansson? Han ska ta min kappsäck.»

»Han kan inte gå ifrån hästarna, de ä’ litet oroliga af sig, och om lokomotivet pustar till, så . . . Kappsäcken tar jag, herr brukspatron!» sade Falk, hoppade upp i vagnen och kom ut om ett ögonblick med kappsäcken i handen.

»Han är då inte rädd för besväret, den där,» sade Jäger halfhögt åt Emmy, »och det var förbaskadt hyggligt af honom att komma ner till station.»

»Får jag inte ta’ frökens hattask också?» frågade Falk och sträckte fram den lediga handen. »Jag tycker verkligen

att fröken kan ha nog af handväskan och pläden!»

»Nåja, om herr Falk ovillkorligen vill ha mera att bara, så!» svarade Emmy gladt och räckte fram hattasken.

Jäger hade emellertid gått några steg bortåt för att tala med stationsinspektoren, och de båda unga blefvo ensamma ett ögonblick där framme.

»Att fröken verkligen hade hjärta att öfverge

20. — Från stad och land.Stockholm,» sade Falk, »och just nu, när nöjena florera som bäst.»

»Tror herr Falk verkligen att det var så fasligt svårt då?» frågade Emmy, i det de följdes åt framåt dörren till väntsalen. »I synnerhet när det gällde att inte lämna pappa ensam?»

»Nej, det tror jag inte! Men jag tänkte att brukspatronessan ...»

»Hon är mycket mera besvärad af vinterfärder än jag!» svarade Emmy och ropade sedan åt fadern: »Kommer du nu, pappa?»

»Jaha, genast! Jaså, ni har så ondt om godsvagnar?» fortsatte Jäger sedan till stationsinspektorn. »Jaja, får lof att väcka motion om det där vid riksdan! Är ju ett spektakel att stationerna ska ligga fulla med gods, som inte kan expedieras! Adjö, herr Skoglund! Vi ska väl se till hvad som kan göras!»

Och med senatorsvärdigheten hofsamt men säkert utbredd öfver sin ännu tämligen ståtliga figur kom brukspatronen fram till de båda unga, som stodo väntande vid dörren.

»Hvad säger du, Emmy, tror du inte det skulle smaka bra att få en kopp kaffe?»

»Nej, snälla pappa, låt oss vänta med det till dess vi komma hem!» bad Emmy, som redan genom dörren på motsatta sidan af väntsalen nickat och viftat med handen åt den väntande Jansson, som satt röd och rak och skyldrade med piskan. »Jansson har så svårt att hålla hästarna stilla.»

»Ja, och det sista gamla Johanna ropade åt mig, när jag for, var att hon hade kaffepannan på,» tilläde Falk leende, »och hon skulle bli förtviflad, om herrskapet föredroge stations kaffet framför hennes.»

»Nåja, så åka vi väl då!» sade Jäger godmodigt. »Gamla Johanna få vi inte förarga. Då vete sjutton hvad hon ger oss för mat, medan vi äro nere. Kom då! — God dag, kära Jansson! Hur är det med

hästarna!»

»Tackar som frågar, patron!» svarade Jansson och skyldrade på nytt. »Di mår som göken.»

»Och Jansson själf då?»»Joo, utom ryggmatisten, så! Och ena unghästen, han har allt lite kvarka, han.»

»Seså för fan! Då har ni väl förkylt honom.»

»Nej då, si vittrinärn säger att det ä* påbrå — står du still, Dockan! — men jag tror då för min del...»

»Ja, det där få vi tala om se'n! Nå, ska inte herr Falk sitta opp med! Nog få vi plats — eller hur, Emmy? Om du makar benen litet, så kan herr Falk sitta midt emot ...»

»Nej tack, herr brukspatron!» svarade Falk, som tyckte sig märka att Emmy såg motvillig ut. »Jag går hellre. Jag skall i alla fall in till nämndemans på vägen — och så behöfver jag röra på mig litet.»

»Nå, som herrn vill då! Men kom upp sedan och drick en toddy med mig, och så stannar herrn till kvällen hos oss — ja, det är öfverenskommet. Kör nu, Jansson, och låt det gå undan se'nl Det börjar verkligen på att kännas litet svalt — drag upp björnfällen omkring dig, min flicka! Adjö så länge!»

Och brukspatronen vinkade med handen, Emmy böjde helt litet på hufvudet, och så bar det af i rask fart utåt vägen, en fart som ökades ännu mera, då lokomotivet lät höra en skarp hvissling och tåget pustande satte sig i gång för att fortsätta sin färd.

Falk stod kvar och såg efter parsläden, inom sig smått förargad Öfver att han inte fått följa med, men på samma

gång belåten med att han haft styrka att säga nej.

»Hvad tusan nu då! Fick inte disponenten åka med?» hördes stationsinspektorens röst bakom honom. »Det var då underligt!»

»Nog fick jag,» svarade Falk lugnt, »men jag ville inte. Det skall bli skönt att få sig en promenad, tyckte jag.»

»Jaja, smaken är så olika'» fortfor stationsinspek-toren. »Men nog hade jag föredragit att sitta midt emot en så vacker flicka, det är hvad jag vet! Ja, det vill säga, om jag vore ogift som disponenten! Men se, ni ungkarlar vet inte hur lyckliga ni äro!»

»Å, det kan vara måttligt med den lyckan ibland!» inföll Falk, skakade hand med honom och tog sedan utstegen i rask fart åt samma håll som parsläden nyss förut.

De åkande hade emellertid lämnat slätten bakom sig och kommit in i skogen, där hästarna, sedan den första ifvern blifvit litet stillad, fallit in i ett lugnare traf och där de höga furorna och granarna läade för den skarpa vinden.

»Å, pappa, hvad här är vackert!» utbrast Emmy och inandades med välbehag den friska luften. »Det är annat än stadsgatorna, det här!»

»Ja, det käns verkligen skönt att komma hit ut ett tag!» medgaf brukspatronen, och fortfor sedan, i det han sänkte röste, så att Jansson inte skulle höra honom: »Men hör du, Emmy, nog tusan kunde du väl makat åt dig litet, så att Falk fått plats att åka med hem!»

»Kära pappa, du hörde ju att han inte ville!» svarade Emmy och tittade åt andra sidan, där en hel liten ungskog af snöiga granar tycktes taga hela hennes uppmärksamhet i anspråk.

»Ville, ja! Han trodde naturligtvis att han skulle vara dig till besvär, när du inte sa’ ett ord!»

»Ja vet du, pappa, det hade nog blifvit bra trångt att ha honom midt för sig!»

»Nå, så kunde han väl ha suttit hos Jansson, då!»

»Hvarför erbjöd du honom inte det då, pappa? Fast nog tror jag för min del att han föredrog att gå hellre än att sitta på kuskbocken som en betjänt.»

»Jaja, men ser du, vi få inte vara för strama mot en sådan karl som Falk.»

»Det är skillnad på att vara stram eller alltför vänlig, kära pappa!»

»Jaha, det vet jag med; men man kan inte vara nog vänlig mot en människa, som kan rycka upp bruket och göra oss sådana tjänster som han. Och fast han gubevars inte är så snobbig och kan prata så mycket nonsens som stockholmssprättarna, så tycker jag ändå att du för min och för sakens skull kunde visa dig litet mera tillmötesgående mot honom än du gjorde vid middagen hemma och nu också.»

Emmy gjorde med bortvändt ansikte en liten halft förtrytsam,' halft spefull min och svarade ingenting påden saken. Jäger lutade sig tillbaka i släden, drog upp björnskinnsfällen ända under hakan och slöt ögonen i en stilla slummer, medan de i rask fart närmade sig bruket, från hvilket bullret af hamrarna och flåsandet af ässjorna ekade emot den glesnande skogen. Det började redan skymma på, och vid en krökning af vägen låg hufvndbyggnaden framför dem på sin dominerande höjd, medan smedjorna och arbetarbostäderna tittade fram här och där mellan de bladlösa träden och den nu tillfrusna åns ringlande krokar utpekades af al- och videbuskarna vid dess stränder.

»Å, pappa, se, se! Så vackert vårt Stålhamra ligger där i sin vinterdräkt,» ropade Emmy, »och hvad det käns härligt att vara hemma!»

»Ja, det ska bli riktigt skönt att komma in och få sig en kopp kaffe och en konjak!» svarade brukspatronen helt prosaiskt med en duktig gäspning. »Jag har min sjul suttit och blifvit sömnig, tror jag!»

»Ja, jag tror då för min del att du har sofvit en god stund!» sade Emmy skrattande.

»Det har jag visst inte. Jag bara blundade litet för blåsten. Nå, ändtligen ä’ vi då framme! God afton, kära Johanna! Är kaffet riktigt varmt nu? Skönt! Laga då att Jansson får sig en kopp med, när han selat af hästarna.»

»Och fröken som kom med!» sade gamla Johanna och slog ihop händerna. »Ja, jag säger väl det!»

»Ja, hustru min tordes inte ge sig af med i kylan,» förklarade Jäger, medan de gingo in i den varma och upplysta salen, »så nu får Johanna nöja sig med min dotter så länge.»

Men gamla Johanna såg alls inte ledsen ut för det. Hon hjälpte Emmy att pälsa af sig, passade på under tiden att helt vänligt klappa om sin favorit, gick sedan ut efter kaffepannan och sade, när hon väl satt den ifrån sig på det dukade bordet:

»Men hvar ä’ dispenenten nårst? Följde han inte me’ herrskape’, han då?»

»Nej, han föredrog att gå!» svarade Jäger och slog sig ned vid bordet tillika med Emmy.

»Ja, det är en fasligt rapper karl!» fortfor gamlaJohanna med beuudrande ton, »och ordning har han me’ sig i allting, det ä’ sanning, det!*

12.

Under de två, tre närmaste dagarna såg Emmy icke mycket till den unge disponenten, upptagen som han var af att sätta brukspatronen in i de ganska allvarliga förhållandena både i fråga om grufdriften och arbetarställningen. Själf var hon också lifligt sysselsatt med att göra påhälsningar i stugorna och taga reda på hur de gamla gummorna och de små barnen hade det. Dessa voro nämligen sedan gammalt hennes väl om* vårdade skyddslingar, och gamla Johanna fick under dessa dagar fylla mer än en korg, som den unga fröken tog med sig på sina utflykter och hvars innehåll hon med frikostig hand delade ut i stugorna rundt omkring. Så måste hon besöka skolan och höra hvad den vänliga lärarinnan sade om barnens kunskaper och uppförande, om hon var nöjd med sin egen ställning och om hennes förhållande till barnens föräldrar var bättre än i början, då hennes lugna men bestämda mått och steg för skolordningens upprätthållande väckt ett icke ringa missnöje, i synnerhet hos mödrarna, som tyckte att de större barnen kunde göra någon nytta hemma i stället för att gå i skolan hvarenda dag och om kvällarna sitta och hänga näsan öfver boken.

Så skulle hon ju också emellanåt titta in på bruks-kontoret och höra hur den gamle tvärviggen kamrer Grönlund mådde och om han fortfarande var lika missnöjd med de båda bruksbokhållarna, som han alltid varit om förmiddagarna, hvilket icke hindrade honom att emellanåt bjuda in dem till sig på en toddy och ett parti kort om kvällarna — »bara för att de inte ska flaxa ut och förstöra pengar på annat håll,» som han brukade säga.

Första gången Emmy kom in till honom — detvar dagen efter sedan de anländt till bruket — höll han just på och grälade på den ene bokhållaren för ett par siffror i hufvudboken, som inte stämde med siffrorna i kladden; men han tystnade tvärt, när han fick se henne, och hela det gamla skrynkliga ansiktet sken upp, när han ämnade krångla sig ner ur pulpetstolen och ropade:

»Nej men se fröken! Nå det var då . . .»

»Nej, för all del, herr Grönlund, sitt stilla!» sade Emmy och skyndade fram till honom. »Låt inte mig

störa! Jag ville bara komma och hälsa och höra hur

herr Grönlund mår, och se’n går jag genast igen!»

»Jo, tack, nu mår jag som göken!» svarade den gamle och tryckte hennes bägge mjuka händer i sina hårda och skrynkliga. »Men annars är gikten litet efterhängsen så här på vintersidan. Och fröken Emmy som kommer så här och tittar på oss och ger sig af ifrån all grannlåten där uppe!»

»Ja, pappa måste ju fara ner, och då ville jag så gärna följa med . . . det var så länge se’n jag var hemma riktigt på Stålhamra.»

»Jaa, gunås! Vi ha nog saknat fröken Emmy litet hvar. Jag trodde ett tag att vi aldrig skulle få

se henne mer — att det skulle komma någon där uppe

i Stockholm och knipa bort henne ined för oss, som de gjort med de andra fröknarna.»

»A, mig springer man inte bort med så lätt!» inföll Emmy. »Men nu skall herr Grönlund komma in och dricka kaffe hos oss i eftermiddag — lofva mig det!»

»Kommer det inte något främmande då?» frågade gubben.

»Nej, det blir bara herr Grönlund och så herr Falk, ifall han får tid; men jag hörde att han skulle fara bort till något sammanträde i Lindesberg.»

»Ja, den gör då aldrig annat än flackar och far!» muttrade gubben. »Och så mycket nymodigheter han har för sig se’n! Det är så man kan bli yr i hufvudet af’etl Bra karl för resten — skam för den som säger annat! — men för mig är han rakt obegriplig emellanåt, och det blir nog bäst att jag knogar mig af från pulpeten här, innan alla nymodigheterna ska införas.»

»Det får inte herr Grönlund tala om,» sade Emmyvänligt och lade sin hand på gubbens arm, »och det går för resten hvarken pappa eller disponenten in på.»

»Brukspatron, det kan så vara, han känner mig se’n gammalt, men disponenten 1 Han bryr sig visst om gamla tvärviggen Grönlund, han — för det är ju så de kallar mig på bruket! Och ska här nu bli arbetarföreningar och folkhus och elektricitet att borra med och luftledningar för malmen — nej, tack, då vill jag inte vara med längre!»

»A, herr Grönlund vänjer sig nog snart vid både det och annat!» försäkrade Emmy leende, i det hon tog af sked af honom med ett upprepadt: »Glöm nu

inte att komma och dricka kaffe klockan fem!»

»Nej, det glömmer jag inte,» svarade gubben, som trots alla Emmys protester klättrade ned från sin stol och följde henne till dörren, »och tack ska fröken ha för att hon tittade in till gubben! Tack, tack!»

När hon väl var ute och dörren var stängd, försvann solskenet genast från gubbens skrynkliga ansikte, och han vände sig tvärt till den felaktige bokhållaren, som hela tiden med öppen mun stirrat på Emmy, och frågade barskt:

»Nå, har herrn fått tag i felet nu?»

»Ne-nej,» stammade denne helt handfallen, »jag kom alldeles af mig; när fröken kokom in!»

»Hvarför det då? Har herrn aldrig sett en ung flicka förr?» snäste gubben.

»Joo,» svarade bokhållaren lifligare och mera säkert, »nog har jag det. Men aldrig någon så stilig och vacker!»

»Och aldrig någon så bra heller, det kan herrn gärna lägga till! Men titta nu efter hvar sjutton herrn har fått den där åttan ifrån och slarfva inte en annan gång, det säger jag herrn!» —

På fjärde dagen efter ankomsten skulle Emmy med en liten väl försedd korg på armen bege sig af till en gammal backstugugumma, som bodde uppe i en skogsbacke på andra sidan sjön. Det hade varit några dagars töväder, innan hon och fadern kommit ner till Stålhamra, och efter de sista dagarnas frost låg nu den långsträckta insjön betäckt med spegelklar is, som lockande inbjöd lill en skridskofärd öfver till andra sidan.Brukspatronen ville ovillkorligen att Jansson skulle spänna för släden och kuska henne bort till gumman, men Emmy var envis och ville på inga villkor afstå ifrån sin föresats.

»Tänk bara, pappa lilla, så länge det är se’n jag hade skridsko på foten!»

»Ja, just därför! Och så kan det finnas råkar.»

»Så fort tänker jag inte åka att jag inte ser dem! För resten, råkar den här tiden 1 Inte finns det sådana nu, pappa!»

»Ja, det kan man aldrig veta! Om du åtminstone hade någon med dig!»

»Nej men, snälla pappa, jag är väl inte någon barnunge heller!»

»Nej, det är du inte, men emellertid sitter jag här hemma och är orolig för dig!»

»Det skall du inte vara, pappa. Passa du på under tiden och tala med herr Falk om de nya ledningarna till storgrufvan. Han skulle ju visa (lig ritningarna till dem i dag.»

»Han skulle, ja! Men så måste han ju ge sig af bort till Lerhyttan i morse — det var något krångel med pumpverket, så han kommer nog inte igen förrän mot kvällen. Och så tycker jag inte om luften — det står några moln öfver skogen där borta; få se om det inte blir snö.»

»Snö nu, i det här klara solskenet? Nej, pappa lilla, blir det, så inte blir det förrän i morgon!»

»Skulle det bli, så får du inte ge dig af hemåt öfver sjön igen, utan då skickar jag Jansson med släden efter dig. Hör du det, Emmy!»

»Ja, pappa lilla! Men det behöfver du inte — om ett par timmar är jag hemma igen.»

Och i sin korta pälskofta, med det burriga håret inneslutet i en skinnmössa, med skinnbrämad grå kläd-ning, som räckte henne till fotknölarna, mörka damasker öfver kängorna och yllefodrade handskar på händerna, begaf sig Emmy af neråt sjön i det vackra, soliga vintervädret. Den väl ombonade korgen hade hon på armen, skridskorna hade hon bundit fast vid skärpet under koftan, och så skyndade hon muntert framåt öfver den knarrande snön, medan den friska vinter-luften purprade hennes kinder och satte hennes unga blod i en friskt pulserande rörelse, som nästan bevingade hennes steg.

Nere vid sjöstranden spände hon på sig skridskorna, och så bar det af i frisk fart utåt den skinande spegelytan. Längst ner på ena sidan af sjön såg hon några kollass, som i långsam fart stretade fram emot bruket från skogarna där ofvanför, och ännu längre bort i en vik, som skar in nära kyrkan och åns utlopp, höllo några karlar på och sågade upp is i stora, fyrkantiga stycken, dem de under entonig sång staplade upp i högar bredvid h varand ra. Solen gnistrade i de blågröna iskvadraternas jämna sågytor och kastade skiftande reflexer utåt den obrutna spegeln bredvid dem. Längre utåt sjön, och icke långt ifrån den väg som Emmy tog, hade de också tagit upp is, och de stora, fyrkantiga öppningarna efter blocken, på hvilka en tunn ishinna lagt sig, voro utpekade med granruskor, till varning för åkande och gående.

»De där skall jag akta mig för, när jag far hem, ifall det skulle börja snöa,» tänkte Emmy.

I detsamma fästes hennes uppmärksamhet vid några skarpa och färska skåror i isen, tydliga spår efter skridskor, som farit fram där före henne och som gingo rakt på ett af de fyrkantiga hålen, där de hejdats med en plötslig ansträngning, efter hvilken djupa gropar syntes i isen, hvarefter spåren gjorde en tvär svängning utåt sjön och sedan fortsatte i samma riktning som dit hon själf ämnade sig.

»Den där var nog iute långt ifrån att åka ner sig!» tänkte Emmy med en lätt rysning, i det hon skyndsamt aflägsnade sig från platsen. »Jag kan undra hvem det var?»

Då påminde hon sig hastigt hvad fadern sagt om den unge disponenten och att han tidigt på morgonen gifvit sig af till Lerhyttan. Kanske var det ännu inte dager, när han for, och det var han som varit nära att åka miste och komma ner i ett af de förrädiska hålen där midt ute på sjön, där säkert ingen kunnat komma till hans bistånd. Vid denna tanke kände hon en häftig hjärtklappning, och blodet brusade upp till hennes kinder, så att de brände som eld. Och nästan med våldöfvertygandé sig själf om att det endast var för faderns och för brukets skull, som hon fattades af denna underliga sinnesrörelse vid tanken på den fara, som den unge mannen undgått, ilade hon framåt med ökad fart och nådde snart den motsatta stranden, där skogen låg i solglans framför henne och den gamla backstugan skymtade bland de snöiga granarna högt uppe på klinten.

13.

Emmy hade alltid varit välkommen till den gamla undantagsgumman, men i dag var hon det mera än någonsin. Först och främst var det ju öfver ett halft år sedan hon såg henne sist, och om också gamla

Johanna tittat om gumman så ofta hon kunde, så var

det ändå inte på långt när detsamma som när »frökna kom själf ver», om också korgens innehåll inte var något att klaga på. Och så hade gumman varit sängliggande de sista fjorton dagarna, oeh under tiden hade en gammal smedsänka varit hos henne, för att se till att hon hade värme i stugan och en kaffetår att friska upp sig med, för det var det enda hon kunde få i sig, därför »att det slank så bra ner», som gumman själf uttryckte sig på sitt obesvärade sätt. På Emmys fråga om smedsänkan var snäll emot henne, svarade mor Stina, att »i den delen hade hon ingenting te' anka på'na just; men si det värsta var det, att hon var kaf hes i halsen, och som jag hör lite' illa, hvad frökna vet, så ä' det inte så lätt te' utreda hva' vi ska säga

hvarann. Och när jag inte hör hva' ho' säger, så blir

ho' sint, och när jag inte kan begripa hva' ho' hväser och snörflar, så blir jag arg me', så det är ett elände det me', förståssl»

Nu i dag kände gumman sig bättre och hade kraflat sig upp, för det satt inte så hårdt åt bröstet nu, som det hade gjort dagarna förut. Hon satt framför spiselu, när Emmy kom, och kaffepannan hade honpå den stora glödhögen efter en duktig brasa, som brunnit ner. När den unga flickan kom in i stugan och skyndade fram till henne med ett gladt: »God

dag, mor Stina!» ropade gumman: »Nå, så ta' mig

dalern är det inte frökna, den rara gussängeln!» och så började hon storgråta och torkade bort tårarna med sin skrumpna, afviga hand. »Jag kunne fäll tro, jag, att ho' skulle komma och titta om gumman!» sade hon sedan, när hon lugnat sig litet. *För si jag hörde att patron och hon hade gifvi' sej åf från Stockholm, och det midt i smällkalla vinterkyla'!»

»Hvem hörde mor Stina det utaf?» frågade Emmy och började plocka upp korgens innehåll på det rankiga bordet nära fönstret, där isen började smälta utaf värmen från spiseln.

»Hå kors, det va' utåf nya spektornl Han var

inne hos gumma' i morse, när han gick förbi — gu* signa'n! Kan frökna tänka sig det, att han bar in ve' och ella opp i spisen åt mig — si, det va' allt lite'

kallt när han kom, för Smedsmaja blef sint i går afse

och tog inte in nåra vedpinnar, som ho' brukar te' göra. Och här om da'n va' han inne och hade me' sej ett

så'nt farligt rart meklament, som jag skulle smörja mig me'.»

»Men hur kunde han veta att mor Stina var sjuk?» frågade Emmy på nytt och sysslade fortfarande med att länsa korgen.

»Hå kors, det ä' fäll allt Johanna som sagt en det, kan jag tänka! För resten ska jag säja frökna att det ä' inte mycke' som inte den har reda på. Smedsmaja talte om, så godt hon kunde, härom sistens, att han hade varit inne hos Person och gifvi' honom en rejel oppsträckning för att han ä' stygg ve' hustrun, när han fått någe' i mössan, och de ä* inte säkra för'n nånstans inne i stugorna. Och fattas det någe', så får de, och ä' det mVn som ä' bråkig, så ruskar han om'eu — och här om da'n drog han opp Andersonskans pojke ur vaken nere i körkviken och både bar hem'en och rappa opp'en så han blef varm — ja, det är en rejel karl, det är säkert, det.»

»Hvad säger mor Stina? Slog han gossen, som hade fallit i?»»Ja, det gjorde hani Och det bå' för han inte skulle förkyla sej och för han inte skulle gå dit igen, satbytingen! För resten dalja* han bara omen med näfven, så det va* nog inte så farligt. Och Andersonskan hon skulle då rakt kunna gå i ell'n fÖr'n, om det så vore; och det ville nog de andra göra med, utom några utbölingar förståss, som tycker att han håller för mycket ordning med dem. Men nu har allt kaffeskvätten klarnat, och om jag flnge b ju' frökna på en kopp varmt, så blefve jag riktigt storgla'.»

»Det får ni visst, mor Stina 1 Det skall smaka godt, innan jag ger mig af igen.»

»Jesses, frökna tänker väl allri skrinna hemåt igen heller?» ropade gumman förskräckt. »Det börjar te' skymma på, och ho' kan ju rakt åka vilse, vet jag!»

»Det har ingen fara! Ännu är det ju alldeles ljust, och det går som en dans att komma hem.»

»Ja, men om det blir yrväder då? Det har huggi' i bena på mig hela natta, och kråkera skrek så illa i måros. Om spektorn ändå komme igen, så frökna kunne ha nå'n me sej — han sa' att han skulle titta in på hemvägen, och om frökna bara ville vänta lite' te' . . .»

»Ja, men då blir det ju ändå senare, och för resten reder jag mig nog själf,» afbröt Emmy, som nu fick en ovanlig brådska, den hon inte själf kunde göra sig reda för. Hon drack hastigt det varma kaffet, lofvade att komma igen så fort som möjligt, tog den tomma korgen på armen och skyndade ut utan att akta på gummans föreställningar. Med raska steg ilade hon utför backen och ned till landsvägen samt därifrån öfver den sanka strandremsan ner åt sjön, där hon satte sig på en uppdragen ökstock för att spänna på sig skridskorna.

Hon hade inte väl hunnit spänna på sig den ena, när ett hvasst och hvinande vindkast kom svepande öfver sjön och förde med sig en tät yrsnö, som slog henne i ansiktet. Öfverraskad tittade hon upp, men såg nu att både vindilen och snön kommo från en enstaka molntapp och att den spegelblanka isytan låg framför henne klar och tydlig. Motsatta stranden såg hon likväl icke, men det brydde hon sig icke om, spände hastigt på sig den andra skridskon också, fattadetag i en stör, som låg bredvid ökstocken, och begaf sig i rask fart af utåt sjön.

Hon hade likväl icke hunnit åka långt, förrän snöfallet började på nytt och nu rätt emot henne. Först tänkte hon ett ögonblick på att vända om och enligt faderns råd invänta Jansson med släden; men så vaknade trotset i hennes ungdomliga sinne, och hon föresatte sig att fortsätta. Hon såg ju tydligt för sina fötter spåren efter sin ditfärd och tänkte i hastigheten icke på att den fallande snön snart skulle utplåna dem. Emellertid hade hon vid den första tvekan vändt sig om och såg nu att den stranden, som hon nyss lämnat, var lika

osynlig som den hon hade framför sig — snötjockan

hade omhvärft hela synkretsen omkring henne. Ännu var den likväl icke så tät att hon icke mycket tydligt kunde se vägen flera famnar framför sig, och hon fortsatte därför färden, utan att egentligen göra sig vidare reda för att hon kunde utsätta sig för någon fara. Det värsta var att blåsten tilltog allt mera och att snön piskade henne i ansiktet, så att hon hade svårt att se, och hon kände hur det brände och sved om kinder och tinningar. Gång efter annan måste hon vända sig om för att kunna andas ut, torka bort den hvassa yrsnön från ansiktet och gnida kinder och öron för att de inte skulle förfrysa.

»Nej,» tänkte hon slutligen, när hon för tredje gången vände sig om £ör att andas ut, »det här går bestämdt inte! Det är nog bäst att jag åker tillbaka igen samma väg och väntar till dess Jansson kommer.»

I detsamma tyckte hon sig höra ett rop på afstånd — det var ett doft, uthållande: »Hallå, är någon där?»

och hon tyckte nästan att hon kände igen rösten. Utan att själf veta hvarför, vände hon sig på nytt emot vinden, tog fart med stören emot isen och fortsatte i

samma riktning som förut Gång på gång hörde hon

ropen efter sig, de ljödo allt starkare och närmare, och med en bestämd förnimmelse af att det var henne det gällde och att hon icke ville låta upphinna sig, gjorde hon en hastig sväng, så att hon fick vinden på sidan, åkte på det sättet fram några minuter och återtog sedan med nedböjdt hufvud riktningen emot vinden, öfvertygad om att snöyran nu skulle dölja henne förden som kom efter. Men plötsligt skymtade det fram något svart ur skymningen och snöyran — hon försökte att sakta farten genom att hårdt skära skridskornas bakkant i isen — hon hade känt igen en af granruskorna vid isupptagningen, och i sista ögonblicket lyckades det henne att göra en vändning, som dock blef så häftig att hon halkade och föll omkull invid själf va randen af den fyrkantiga vaken. I detsamma hördes nu på närmare håll och på sidan om henne samma rop som förut, och Emmy, som nu fann att hon icke

kunde hjälpa sig själf längre, svarade med ett hastigtr »Ja, ja, bitåt!» som inom några ögonblick förde Falk till hennes sida.

»Nå, Gud ske lof att jag fick rätt på fröken!» var det första han sade, när han fick se henne sittande på isen. »Har fröken inte hört mig ropa?»

»Inte förrän nu,» svarade Emmy och försökte resa sig upp.

»Har fröken gjort illa sig?» ropade den unge mannen, i det han räckte henne handen för att hjälpa henne på fotter igen.

»Jag stötte mitt knä, men jag tror inte att det är något farligt. Och när jag bara får hvila mig litet...»

»Hvad i herrans namn skulle fröken ut på sjön att göra i ett sådant väder?» frågade han på en gång harmset och bekymradt. »Man skall vara så van vid vägen som jag, för att kunna taga sig fram här.»

»Åja, jag är heller inte så ovan vid den,» svarade Emmy, »och om det bara inte blifvit yrväder ...»

»Och så höll ju fröken på att åka ner sig här i en af isvakarna; jag var också nära däran i morse. Men hur är det, gör knät mycket ondt? Ni har väl inte vrickat det heller?»

»Ånej, det är bättie nu. Jag kan stöda på benet.»

»Om fröken vill, så skall jag massera det litet!» sade Falk och föll på ena knät framför henne, och innan Emmy hunnit säga hvarken ja eller nej, fattade han om hennes knä och gnuggade det först sakta och sedan allt hårdare, i det han fortsatte: »Lägg händerna på mina axlar, så att fröken inte blir trött. Så där ja, käns det bättre nu?»»Ja tack, nu tror jag det är alldeles bra!» svarade Emmy och gjorde ett svagt försök att lösgöra sitt knä.

»Det är bäst att hålla på litet till,» invände Falk, »och om fröken sedan tror sig om att kunna fortsätta åkningen, så är det bäst att vi ge oss af ju förr dess hellre. Så där ja, böj nu litet på knät fram och tillbaka, så få vi se — åjo, det går ju, vet jag. Nå, Gud ske lof att fröken inte vrickade sig till på köpet!»

Allt detta sades och gjordes så enkelt och osökt och på samma gång så bestämdt och så vänligt, att Emmy kände all sin förlägenhet försvinna, och hon hade nu bara en tanke, den hur de skulle komma hem.

»Hittar herr Falk verkligen också?» frågade hon. »Annars vore det kanske bäst att vi vände om.»

»Nej, det ska vi akta oss för! Jag har kompass på min klocka och vet precis väderstrecket. Ja, om nu fröken vill, så försöka vi Här har jag en silkeshalsduk, den behöfver jag inte — biud den för ansiktet och drag ner mössan, och så tar fröken min ena hand och den andra lägger jag om lifvet på fröken, och så ge' vi oss af i god fart, och om en halftimme ska vi vara hemma, såvida fröken bara orkar och knät inte gör

för ondt!»

Emmy hade ingenting annat att göra än att foga sig i sitt öde, och så som det nu en gång var, gjorde hon det inte så ogärna. Hon tyckte allt att disponenten var bra ogenerad — men hon insåg nog också att det var faran, som gjorde honom sådan, och hon var för mycket kvinna för att harmas öfver att han

gjorde af ståndet emellan dem så litet som möjligt under

sådana omständigheter,

Men undan gick det, och när de slutligen kommo

fram till stranden vid bruket, voro Emmys krafter [-uttömda-] {+ut- tömda+} både af färden och af smärtan i knäet, som

började låta känna af sig starkare än förut. Hon kände att hon var nära att falla och gjorde därför icke något motstånd, när han utan vidare krus böjde sig ned, tog

henne på armarna och helt muntert utbrast:

»Ja, nu får fröken inte tycka illa vara därför att jag gör så här, men annars komma vi aldrig hem. Och jag lof var att jag ska släppa ner fröken på trappan!»14.

Under vägen upp från sjön hade likväl Emmy återfått så pass mycket krafter att hon bad Falk släppa ner henne, när de kommo* fram till den lilla grind stugan vid ingången till parken. Nu på vintern stodo grindarna öppna, och den gamla gumman, som öppnade dem,

bodde i stället nere i statbyggningen. Det var således ingen som såg de båda unga, när Falk satte ned Emmy på flustret till grindstugan, där de spände af sig skridskorna.

»Orkar fröken verkligen gå upp nu också?» frågade Falk, som räknat på att inte behöfva lämna sin lätta börda förrän vid trappan. »Och hur är det egentligen med knäet nu?»

»Det gör nog litet ondt ännu; men jag får lof att gå dit upp för att inte göra pappa orolig,» svarade

Emmy och tog ett par steg, men stannade igen och

fortfor utan all tvekan: »Får jag ta' herr Falks arm,

så går det kanske lättare I»

»Om fröken får? — Ja då, men med villkor att fröken stöder sig ordentligt också!»

»Jag tycker verkligen att herr Falk kan vara tillräckligt trött förut,» återtog Emmy, under det de satte sig i gång, samt fortsatte sedan efter en kort tystnad: »Och så säga vi ingenting om att jag gaf mig af ensam, det skulle bara oroa pappa. Lof var herr Falk mig det?»

»Ja, gärna! Jag kan ju ha träffat fröken på vägen ner ifrån gumman Stina!» föreslog Falk, som inte hade något emot att det fanns en liten hemlighet dem emellan. »Det är kanske bäst att säga så — för brukspatrons skull.»

Emmy nickade till tecken af samtycke; men det retade henne att hon måste stöda sig tyngre än hon velat.

När de kommo upp till byggningen, stod släden utanför trappan, och Jansson höll just på att hjälpa brukspatron upp i den, medan gamla Johanna med en

21. — Från stad och land.lampa i handen stod inne i förstugan och beskärmade sig öfver att hon skulle ge sig af ut i ett sådant väder.

»Bråka inte, säger jag henne!» brummade Jäger förargad och ängslig på samma gång. »Ska jag kanske inte se efter hvart flickan tagit vägen i snöyran?»

»Behöfs inte, pappa lilla!» ropade Emmy så gladt hon förmådde, släppte genast Falks arm och skyndade fram till åkdonet, fast det gjorde duktigt ondt i hennes knä. »Här har du henne!»

»Nå, hva' sa' jag?» ropade gamla Johanna. »Sa' jag inte patron att nog reder hon sig!»

»Hur i herrans namn har du kommit hem, barn, i ett sådant hundväder?» ropade fadern, i det han vältade sig ur släden och slog armarna om henne. »Att du inte åkte vilse!»

»Jag hade en säker vägvisare med mig, pappa, en vägvisare, som jag träffade hos gumman Stina. Annars hade jag nog stannat kvar och väntat på Jansson.»

»Vägvisare, hvem då?» frågade Jäger och tittade utåt vägen, där han nu såg en nersnöad, reslig skepnad närma sig med hastiga steg. »Fördöme mig, tror jag inte det är herr Falk! Lys upp med lampan, Johanna, så får jag se!»

»Det har nog sin riktighet, det, herr brukspatron!» sade nu Falk muntert och trädde fram i lampskenet.

»Nå, då så! Skulle väl tusan tagit på sig pälsen, om jag kunnat ana det! Spänn då ifrån, Jansson, och kom *in med er i värmen, ni snögubbar 1 Johanna, laga att vi få in varmt vatten till te — och ta' in konjaken också! Sådana förbaskade tillställningar — att ge sig ut och åka skridsko i sådant här väder! Du är väl alldeles utfrusen, Emmy? In med dig i salen därför — där är brasa tänd!»

»Kommer genast, pappa! Jag skall bara byta om litet först!» sade Emmy, och medan fadern gick in i salen, företrädd af gamla Johanna med lampan, vände hon sig hastigt till Falk, som stod kvar där ute, räckte honom handen och sade helt sakta:

»Tack för i eftermiddag!»

»Tack själf, fröken!» svarade Falk lika sakta. »Måtte nu bara inte knäet...»»Å nej, det är nog bra i morgon!» svarade hon och gick upp för trappan till sitt rum.

Tack vare mörkret ute i förstugan såg inte Falk hur hon haltade, utan gick in i salen, där Jäger tog emot honom med ett kraftigt handslag och bad honom stiga fram och sitta ner.

»Det var då för väl att herr Falk var ute just åt det hållet också,» utbrast han sedan, »och nu ska vi ha oss en riktigt treflig kväll tillsammans!»

»Jag tackar! Men först får jag allt ta' på mig en annan rock och skaffa mig litet torrt om fotterna. Snön väter duktiga tag — men det skall vara gjord t på några minuter.»

»Ja, för tusan, gör det! Hör nu, det var väl knogigt att komma fram där nere på sjön mot blåsten, kan jag tro?»

»xxja, så lätt var det inte, men när man är så säker på foten som fröken, så...»

»Jaså, herr Falk tycker att hon åker bra? Ja, det är en rask flicka, min Emmy — men skynda sig nu, herr Falk, så får jag höra se'n hur det var där nere vid Lerhyttan.»

Falk skyndade sig ner till disponentbyggnaden för att få af sig de våta kläderna, och när han hörde Emmy ropa på Johanna där uppe från första våningen, undrade han hur det egentligen var fatt med henne och om hon skulle kunna stöda på benet, så att fadern icke märkte något. När han kom tillbaka efter en kvart, stod gamla Johanna i förstugan och tog emot honom.

»Frökna kan inte komma ner,» hviskade hon hastigt, »men ho' ba' dispenenten att inte säga någe' — ho' har bara bedt att få teet opp till sig, för att hon va' så trött.»

»Har knäet svullnat värre då?» frågade Falk oroligt.

»Nej, men si, det ä' trappstegena förståss! Men jag ska nog pyssla pm'ena, jag, så ho* ä* bra i morron bitti*. Prata nu bara rejelt med patron, så han inte kommer opp!»

Och därmed försvann gumman sakta som en råtta, och Falk gick in i salen, där toddyattiraljen redan var framsatt och Jäger tog emot honom med ett:

»Nå, det var ferm expedition! Slå sig nu ner här,herr Falk, och laga sig en toddy. Vi få vara utan fruntimmer, för flickungen är trött, och det är inte att undra på, det Hon hälsade med Johanna och bad herr Falk ursäkta.»

»A, för all del...»

»Men nu ska vi tala förstånd i stället om saker och ting här på bruket. Efter allt hvad jag kan se, och nu se'n jag språkat med min gamle kamrer där inne på kontoret, så har herr Falk just den rätta synen på förhållandena och det rätta sättet med folket, och jag öfverlämnar alltsammans åt herrn att styra och ställa på bästa sätt som herrn själf vill och tycker.»

»Nej, men bästa herr brukspatron! Det går omöjligt an, och jag kan inte åtaga mig ett sådant ansvar. Jag är alldeles för ung, och ...»

»Ja, men jag är alldeles för gammal, jag — och

det är värre, det. Jag har växt upp och skött min

affär efter helt andra principer än de som duga nu för tiden, och så pass förnuftig är jag, att jag inser det också. Jag kan inte med de här nymodiga inrättningarna med arbetarföreningar och af kortad arbetstid — och allt annat krångel. Börjar jag röra i det där, så blir jag bara arg, och då kan det hända att det går på tok med hela historien.

Och det tycker jag att affären är för god till, hur det nu än må vara med konkurrens och kapplöpning till höger och vänster.»

»Ja visst är den för god till det!» instämde Falk

med full öfvertygelse. »Men nu tror jag då för min

del att brukspatron underskattar sin förmåga att följa med tiden. Och hur det är, så behöfs det en husbonde i spetsen för en så invecklad affär, som sätter så många armar i rörelse.»

»Nå ja, det är just det som herrn passar till bättre än jag, och det är det jag vill att herr Falk skall bli.»

»Men det kan jag inte som brukspatrons disponent-Man vet att jag är mellanhand, och gäller det något viktigt, så vänder man sig naturligtvis till hufvudet.»

»Nå, men om herrn blir min bolagsman då?» frågade Jäger och spände ögonen i honom, som om han velat genomskåda honom från topp till tå. »Tror herrn då att det går för sig?»»Bo-bolagsman?» upprepade Falk öfverraskad och reste sig till hälften från stolen. »Nu skämtar brukspatron bara. Jag har ingenting att sätta in i en så stor affär som den här.»

»Är herrn alldeles utan tillgångar då?» frågade brukspatronen vidare med samma granskande blick som förut. »Har herrn ingenting alls att vinka på?»

»Ingenting, utom mina två armar och de kunskaper jag kunnat förskaffa mig!»

»Nå, och om jag anser det för kapital nog då, hvad säger herr Falk om det?»

Den unge mannen kunde ingenting svara. Det kom öfver honom alldeles för plötsligt och oväntadt, och han bara stirrade på Jäger, som efter några ögonblick fortfor med butter rättframhet:

»Seså, blif nu inte så förbluffad för det! Jag menar hvad jag säger! Herr Falk ska inte tro att jag är någon sådan där idealist, som inte sätter värde på penningen och vet hvad den duger till. Tvärt om! Men jag vet också hvad ett par duktiga armar och gedigna kunskaper i facket ha för ett värde, och hör nu på hvad jag har funderat ut. Herr Falk blir meddelägare i bruket och sköter affärerna här efter bästa samvete och förmåga, och jag bosätter mig i Stockholm i höst med min hustru och Emmy — min hustru trifs inte bra på landet, och så är jag närmare mina båda gifta döttrar och mina båda mågar — och det kan kanske behöfvas! Se herr Falk, jag ska säga att konsuln ...»

»Ja, herr brukspatron,» inföll nu Falk, som under tiden hunnit bekämpa den första öfverraskningen, »skulle inte konsul Berger vara en lämplig bolagsman, han med sin vana vid stora affärer ...»

»Och sin kompletta ovana vid att sköta en stor arbetarbefolkning? Nej tack, honom vill jag inte ha hit, då blef nog den sista villan värre än den första. Och min andre måg, doktorn ...»

»Ja, han vore kanske inte så lämplig,» medgaf Falk med ett leende, »om han också kunde sköta dem som de voro sjuka till!»

»Nå, ser herr Falk det! Således återkommer jagtill min första idé, och nu frågar jag herrn på fullt allvar: vill herrn bli min bolagsman eller inte?»

»Visst i herrans namn vill jag, men ... har brukspatron också noga tänkt på — hvad skulle människorna säga om att jag . . . som är så ung på platsen och som ingenting har...»

»Hvad de skulle säga, angår mig inte! Tror herr Falk att folket på bruket skulle bli missnöjda med saken — det är det viktiga! Nå, säg nu rent ut från lefvern och sitt inte där och se bekyttad ut!»

»Nå ja, efter brukspatron frågar, så... nej, hvad folket beträffar, så tror jag att jag kan vara lugn.»

»Det tror jag med. Slå till därför och låt oss vara ense om saken!» utbrast Jäger och sträckte fram sin hand öfver bordet. »För inte lära de väl bli stort mera missnöjda inne på kontoret heller!»

»Ja, men brukspatronessan och brukspatrons döttrar? Och herrskapets umgänge bland ståndspersonerna i trakten,» stammade Falk utan att fatta den framsträckta handen.

»Ståndspersonerna ger jag fan!» utbrast Jäger skrattande. »Och hvad hustru min och döttrarna beträffa, så blir Helene förtjust öfver att slippa bo på landet, och Lisen och Tyra de ha ju sina män och hem; det enda skulle nu vara med Emmy, som alltid tyckt om landet, men det hindrar ju inte att vi kunde bo här under somrarna, och Emmy kan väl också snart få annat att tänka på — hon skall väl gifta sig hon också en vacker dag.»

»Fröken Emmy har kanske redan någon påförslag?» frågade Falk och såg så likgiltig ut som möjligt, fast det var med en viss oro han väntade på svaret.

»Det tror jag inte, åtminstone har inte jag märkt något och inte min hustru heller; men det där vet man ju aldrig, det tiga nog flickorna med så länge som möjligt. Men hur blir det nu? Ska jag sitta här med min. tomma hand ännu längre — eller är det kanske något annat som lockar? Har herr Falk anbud på annat håll?»

»Nej, herr brukspatron!» utbrast den unge mannen varmt och fattade den utsträckta handen. »Och naturligtvis antar jag med den varmaste tacksamhet ett såfrikostigt erbjudande. Om jag nu också bara kan sköta affären så att brukspatron ...»

»Det tviflar jag inte ett ögonblick på. Men hör nu, en sak: nu blir herr Falk lika god brukspatron som jag, och därför föreslår jag att vi lägga bort titlarna. Du kallar mig för farbror och jag säger naturligtvis — ja, hör nu, hvad heter du i förnamn, det har jag, förbanna mig, aldrig hört, tror jag!»

»Gunnar! Men får jag verkligen ...»

»Ja, visst tusan får du säga farbrorI Skål på dig, min kära Gunnar 1 Så där ja, skönt att den saken är på det klara! Det skriftliga få vi göra upp sedan, och i morgon dag sammankallar du arbetarna och jag får säga dem hur det hädanefter kommer att bli. De ska allt bli litet storögda, tänker jag — och hör du, så en sak till: när nu Emmy och jag gifvit oss af igen, så flyttar du opp hit och tar nedre våningen — vi ha nog ntaf den Öfre, om vi komma att vara här under sommaren — möblerna kan du få Öfvertaga för godt pris, om du vill, tills du hinner skaffa dig nya — och så — hur är det? Har du någon liten tös som väntar på dig någonstans, så smäll till och gift dig så fort du kan, för att det finns fru på gården, det är alltid bra — det är som det ska vara!»

»Nej, gunås, farbror! Jag har ingen som väntar på mig!» svarade Falk med en suck.

»Nå, så skaffa dig då! Det blir kanske lättare för brukspatron än för disponenten — eller hvad tror du självf? Men det där reder sig nog. Nu är det bra förargligt att flickungen ska vara så trött, annars skulle vi ha oss en riktigt treflig kväll. . . men hvad säger du, om vi skulle ta oss ett parti bräde i stället?»

Falk var just inte särdeles förtjust i brädspel, men för att inte Jäger skulle gå upp till Emmy och få reda på knäskadan, satte han sig villigt ner vid tärningar och brickor och lät sin nye farbror göra sig till Jan den ena gången efter den andra. Följden var att Jäger blef förtjust öfver sin tur, och sedan de ätit sin kvällsvard, skildes de åt som de bästa vänner i världen. Jäger gick tidigt öch lade sig, och Falk tog sig en lång promenad, innan han gick in till sig. Snöyran hade upphört, och vinterhimlen låg stjärnklar och strålandeöfver den hvitklädda marken, lika klar, tyckte han, som den framtid han nu kunde skåda fram emot, om bara ...

Ja, det var detta »om» som gjorde att han låg vaken ända till fram pä morgonen.

15.

Emmy hade sofvit godt om natten, och när gamla Johanna kom upp vid niotiden på morgonen och bytte om det kalla omslaget på knäet så hade svullnaden lagt sig betydligt.

»Om nu bara frökna ligger still i dag med, så ä* det nog bra i morron,» sade gumman, »och då kan hon till och med dansa långpolska, om hon vill, och det så .. .»

»Nej, jag måste ovillkorligen upp i dag, Johanna,» af bröt henne Emmy otåligt, »annars skulle ju pappa få reda på alltsammans.»

»Nåja, kan tänka! Om han nu också fick nys om att det va’ dispenenten som hindra’na att sätta lifve’ te’, så vore det väl inte hela världen.»

»Sätta lifvet till! Nu öfverdrifver då Johanna! Så farligt var det visst inte; nog hade jag kommit hem ändå, om jag bara inte gjort illa mitt knä.»

»Ja, men nu hade ju frökna gjort det i alla fall! Men se, hur i alla tider karlen bar sig åt att få hem’ena, det kan jag då rakt inte begripa.»

»Kors, först tog han mig om lifvet och jag tog hans ena hand, och så åkte han med mig hit ner till strand. Se’n bar han mig upp till grindstugan, och så höll jag honom under armen hit upp till byggningen.»

»Jesses då, bar han henne, stora människan? Ja si, jag säger då som jag allti’ har sagt, att det ä’ en fasligt rar karl, det ä’ säkert, det! Men hur i alla tider kunne frökna hålla sig fast då, när han bar’na i halkan?»»Kors, kära Johanna, jag måste slå armarna om halsen på honom, naturligtvis.»

»Ja, det förståssl Men va’ det passligt, det, må tro?»

»Hvad skulle jag göra, om det nu passade eller inte!»

»Nej, må tro detl Och han behöfde inte sätta nerna på vägen opp?»

»Nej då, han hade nog inte satt ner mig förrän på trappan här uppe, om jag inte bed t honom om det, för att pappa inte skulle bli orolig.»

»Det var mig en baddare te’ vara stark 1» utbrast Johanna med uppriktig beundran. »Men nu ska då frökna teminstingen ligga kvar te’ jag får komma opp med kaffe åt’na.»

»Ja, det gor jag naturligtvis. Nå, var han kvar hos pappa se’n i går afton hela tiden?»

»Ja, då! Hörde inte frökna hur di dunka i bräde’? Och di måtte ha blifvi’ riktiga komsamser ändå, för när jag dfika’ kvällsborde’, så hörde jag att patron kalla’n för Gunnar.»

»Gunnar?»

»Ja, tycker inte frökna att det ä’ ett bra namn? Och om jag inte hörde tokigt, så kallte han patron för farbror!»

»Det är inte möjligt! De talade väl om någon som han kallade för farbror.»

»Ja, vet jag! Men fasligt go’a vänner va’ di, det kunne då en blind se. Och när di skildes åt, så sa’ patron: ’Go’ natt me’ dej, i morron ska vi tala me’

Emmy om det där andra', och så skaka’ di hvarann i näfven, och patron riktigt smågnola’, när han gick in och la’ sej. Jaha, nu går jag ner efter kaffet, jag kan väl förstå att hon ä’ hungrig, hjärtebarne’1 Hon fick ju inte i sej ett gusslån i går afse, mer än teskvätten!»

När Emmy blef ensam, satte hon sig med en otålig rörelse upp i sängen. Nu förstod hon alltsammans. Den unge disponenten var lik alla andra, han hade inte kunnat tiga med hvad som händt, han hade skrutit med sin räddarbragd, och så hade fadern i glädjen öfver hans rådighet tillåtit honom att kalla sig farbror, och nu skulle han naturligtvis anse sig ha rättighet att få kalla henne Emmy också — men hon skulle visa honom, hon! Det var visst sant att han räddade henne i går,men trodde han därför.. . å, hvad hon nu ångrade att hon låtit honom bära sig och att hon slagit armarna

om hans hals! Det hade varit mycket bättre att hon

legat kvar på isen och kanske frusit ihjäl, så hade det varit slut på alltsammans — och därpå kastade hon sig tillbaka ner på hufvudkudden och grät af harm öfver både skridskofärden och gamla Stina och hela världen för öfrigt.

Men när Johanna kom upp med kaffebrickan, var det lilla ovädret redan öfver, och det lyste solsken ur ögonen igen, ty eftersom fadern ännu inte varit uppe för att höra hur det var med henne, så hade den unge mannen

kanske ändå ingenting sagt. Och när Emmy sedan fann att hon mycket väl kunde stöda på benet och äfven gå och röra sig tämligen obehindradt, så blef det riktigt stadigt vackert väder utaf.

»Har Johanna träffat pappa något ännu?» frågade

hon, just när den gamla trotjänarinnan skulle till att gå.

»Ja då, och patron ä' så glad som en lärka där

nere, och när jag kom med brickan och skulle opp hit, så kom dispenenten just och skulle in te'n, och han va' så ifrig te* få veta hur det var med frökna, och när jag sa' att det va' bättre, så h viska' han: 'Nå Gud ske lof för det!' och så klappa' han mig på axeln, så jag höll på te' tappa hela kalaset. Och vet frökna hvad patron sa', när jag kom in med stöflarna te'n? Jo: 'Nu ska

här bli annat lif på bruke' du, Johanna', sa' han, 'för

nu har jag skaffat mej en komplajon, du!'»

»Hvad säger Johanna?»

»Ja, och jag kan just undra hvad det är för en, jag! Om det vore så väl så det vore Falken ändå — ja det kunne någe' vara!»

»Å, kära Johanna, det är han väl ändå alldeles för ung till!»

»Vet jag visst! Ska di duga te' någe', så får di väl inte vara lastgamla, tänker jag! Men han har väl ingenting te' komma me*, så det ä* väl inte han, gunås!» —

En god halftimme därefter var Emmy nere i salen, som lyckligtvis var tom för tillfället, annars hade väl hela gårdagsäfventyret blifvit upptäckt med detsamma. Det hade nämligen gjort mycket ondt, när hon gickutför trappan, och väl inkommen hade hon genast måst sätta sig ner pä första stol för att hämta sig. Hon hörde röster inne från faderns skrifrum, och sedan hon hvilat sig litet, tänkte hon gå igen för att komma tillbaka vid ett lämpligare tillfälle, då dörren till skrifrummet i detsamma öppnades helt hastigt och Falk kom ut därifrån med några papper i handen.

Vid Emmys åsyn gjorde han en rörelse af glad öfverraskning och skyndade fram till henne, färdig att uttala sin glädje öfver att se henne kunna röra sig obehindradt, då hon hastigt hejdade honom med ett tämligen kort uttaladt:

»Är min far ensam nu där inne?»

»Ja, det är han!» svarade Falk, förvånad öfver mottagandet, hvilket han nog väntat sig litet annorlunda. »Men hur är det med frökens knä?»

»Det är alldeles bra nu!» svarade Emmy och steg upp för att gå in till fadern, medan hon gjorde våld på sig för att inte halta. Men just som hon tog det första* steget öfver golfvet vek knäet sig, och hon hade säkert farit framstupa, om inte Falk tagit emot henne i sina armar och fört henne tillbaka till stolen igen.

»Det ser sannerligen inte så ut,» sade han förskräckt och förebrående på samma gång, »och om nu brukspatron fått se fröken, så hade hela äfventyret i går varit upptäckt.»

»Jaså, han vet verkligen inte af det ännu?» frågade Emmy och gjorde sig lös ifrån honom utan att egentligen tänka så noga på hvad hon sade, ty det retade henne att hon nu igen skulle behöfva hans bistånd.

»Hvem skulle väl ha sagt honom det?» utbrast Falk förvånad och återtog efter några ögonblick med rynkade ögonbryn: »Fröken tror kanske att det är jag,

som . . .»

»Det har jag inte sagt!» svarade Emmy och försökte att tappert uthärda den forskande och stränga blick, som han fäste på henne.

»Det vore ärligare att säga det rent ut, när fröken i alla fall tänker det. Men om jag också inte hade lofvat att tiga, så brukar jag ändå inte springa med skvaller.»

Och därmed bugade han sig helt kort och lämnaderummet i flygande fart. Emmy ångrade sig genast och ämnade just säga ett försonande ord, medan dörren ännu var öppen, men hön hann det inte, ty nu hörde hon faderns steg, som närmade sig från skrifrummet, och hon hann nätt och jämt stiga upp från stolen, då Jäger öppnade dörren och kom ut i salen.

»Nej se, är du där, min flicka!» ropade han gladt och kom emot henne. »Nå, har du hvilat ut nu riktigt ? Men hvad vill det säga, du haltar ju! Har du gjort illa dig?»

»Nej, kära pappa, det är ingenting alls,» svarade Emmy hastigt och gick så stadigt hon kunde öfver golfvet, »jag är bara litet öm i fotterna — det är nog af ovana vid skridskorna, kan jag tro.»

»Ja, se där, hvad sa’ jag? Du skulle ha stannat kvar uppe hos gumman och väntat på mig och Jansson, så hade du fått åka hem litet bekvämare. Emellertid var det tur att Gunnar var ute åt samma håll!»

»Gunnar?» frågade Emmy och såg retsamt förvånad ut.

»Ja — jaha — det var så rätt, det! Du vet ju inte af ännu, att...» svarade brukspatronen med en viss förlägenhet, som han likväl sökte dölja under ett tvunget skratt, »att jag proponerade brorskål med min disponent i går afton — jaja, det vill säga, han kallar mig för farbror och jag honom för Gunnar — men kom in nu till mig och sätt dig i min gungstol, så du får hvila fotterna litet — jag tyckte att jag inte kunde göra mindre än så, eftersom han skall bli min kompanjon och sköta hela bruksaffären efter sitt hufvud. Men hur är det, du ser inte mycket belåten ut med de där nyheterna? Har du kanske någonting att anmärka mot saken eller mot honom?»

»Nej, kära pappa, inte direkt. Du gör naturligtvis som du vill; men tycker du inte själf att den kommer tämligen tidigt, den där förtroligheten?»

»Tidigt? Det kan jag inte finna! Jag skulle kanske vänta med att försäkra mig om honom till dess det kommit någon annan och knipit bort honom för mig? Nej, tack så mycket, sådana karlar som Falk växa sannerligen inte på trän som skägglafvar — tro du mig!»»Är han då verkligen så märkvärdigt skicklig och — och ...»

»Ja, det är just hvad han är! Han är skicklig och rask och driftig — och jag är trött på alltsammans! Det kan inte fan följa med alla nymod iga påhitt, och hellre 'än jag stretar emot och ändå får lof att följa med, så drar jag mig ifrån alltsammans.»

»Men har du tänkt på en sak, pappa: hvad tror du att Helene skall säga om allt det där?»

»Min hustru! Hon kommer naturligtvis att bli förtjust, när hon får höra att vi bosätta oss i Stockholm hela året om.»

»Är det verkligen ditt allvar att. .. att vi skulle flytta ifrån Stålhamra?»

»Ja, visst tusan! Och det har väl du heller ingenting emot, tänker jag?»

»Är du så säker på det, pappa?»

»Ja, annars vore du väl bra enfaldig! Hvad har du för umgänge och för nöjen här emot där uppe? Och så har du ju dina systrar gifta där också, och själf ska dn väl också en dag gå all världens flickors väg och gifta dig ...»

»Jag tänker aldrig gifta mig!» afbröt Emmy i mycket afgörande ton.

»Du pratar! Aldrig gifta dig? Hvad är det för galenskaper? Med ditt utseende och dina utsikter för öfrigt! Jag kan inte begripa hvarför inte du skulle göra som dina systrar!»

»Tror pappa verkligen att de äro så ofantligt lyckliga då, så att deras exempel kan locka mig?»

»Ja, det tror jag visst, det! Eller har du kanske reda på annat?»

»Nej, inte just det,» svarade Emmy undvikande, »men . . .»

»Inte just? Hvad vill det säga?» frågade Jäger misstänksamt och såg skarpt på henne. »Är det något, så skulle det väl gälla Göran, kan jag tänka; ty Egon och Tyra äro ju nyss hemkomna från sin bröllopstripp, så det skall väl vara som allra varmast och lyckligast nu, tänker jag. Men inte har åtminstone jag kunnat se på Lisen annat än att hon är lycklig, och att han lefver litet högt, det bevisar väl ingenting.»»Nej, bara han inte i stället lefver lågt, så . . .»

»Lågt? Lågt?» upprepade Jäger förargad. »Hvad är det du sitter och alluderar på? Vet du någonting, så säg ut, och jag ska minsann läsa lagen för gunstig herrn, när jag kommer upp igen, det kan han glädja sig åt!»

»Snälla pappa, jag vet ingenting bestämdt, men jag har mina misstankar,» svarade Emmy. »Tyckte du inte själf att Lisen var litet underlig, när de voro uppe hos oss sist i stan?»

»Då på middan? Det kunde jag inte finna; jag tyckte hon var sig alldeles lik — utom det att hon var litet orolig för pysen . . . hvad är det, Johanna? Kommer hon med bref så här dags på dagen!»

»Nej, goa patron,» svarade trotjänarinnan, som först bultat på dörren och nu kom in, »det är ett tile-gram nerifrån station.»

»Seså för fan, det måtte väl inte ha händt något i staden!» utbrast brukspatron orolig, i det han tog det och lämnade det till Emmy: »Läs du, min flicka!»

»Det är från Lisen!» ropade Emmy, i det hon först tittade på underskriften.

»Pojken har väl inte blifvit sjuk heller?» utropade Jäger häftigt, medan gamla Johanna gick ut igen.

»Nej, var lugn, pappa!» svarade Emmy, som under tiden Ögnat igenom telegrammet. »Så här skrifver hon: 'Kommer med lilla Sven i eftermiddag. Helene hälsar.' Nå, det var roligt!»

»Så lagom roligt, tycker jag. Hvad tusan ska hon egentligen här att göra? Fara ifrån mannen och ta' pysen med sig i kylan.»

»Ja, men du minns ju, pappa, att det gick skarlakans-feber och difteri där ute, och svåger Egon ville ju att de skulle byta om luft.»

»Ja, visserligen! Men inte kan hon vara här ensam, när vi ge oss af till staden igen.»

»Nej, pappa lilla, nu blir det allt du som får fara ensam tillbaks till Stockholm. Jag stannar naturligtvis kvar hos Lisen så länge hon blir här.»

»Ja, det förstås, det vore visserligen ett sätt; men det är i alla fall synd om dig att du ska behöfva sitta här nere, nu när det är så mycket tillställningar i stan.»»Det är ju inte sagdt att det behöfver bli så länge,» svarade Emmy, som inom sig hoppades att det tvärt om skulle bli så länge som möjligt.

»Ånej, det har du rätt i,» inföll Jäger. »Får hon vara här en fjorton dar eller så, så tänker jag hon ger sig nog af hem igen. Ty naturligtvis är det för pysens skull och inte för . . . ja, hör nu för tusan! Det måtte väl vara för gossens skull och inte för Görans, som hon ger sig af hit, du?»

»Vi ska hoppas det, pappa!» sade Emmy och steg upp för att gå ut till gamla Johanna och rådgöra med henne om rummen, som skulle ordnas åt systern. Hon ansträngde sig så mycket hon förmådde för att inte halta, men när hon kom ut i salen, måste hon sätta sig ned och hvila en god stund, innan hon kunde fortsätta upp till sig, där hon visste att Johanna höll på med städningen.

»Hon vet bestämdt någonting,» tänkte Jäger sedan han blifvit ensam, »men hon vill naturligtvis ingenting säga. Nå, känner jag Lisen rätt, så blir väl hon talför af sig i stället, och skulle det vara något allvarligt, så ska jag nog ta' min kära Göran i upptuktelse, när jag kommer dit upp igen. Hm, hon tyckte inte om det där med Gunnar — jaja, det var kanske litet bråd-störtadt, förstås — men jag tycker om pojken, och det ska bli riktigt skönt att få lassa på honom hela sub-berten här, när jag inte själf har någon som kan taga uti.»

16.

Falk kände sig mycket förbittrad öfver det sätt, på hvilket Emmy tog emot honom, när de träffades inne i salen, och det var ju icke underligt, när han tänkte på hvad som passerat dagen förut. Men han hade sedan på förmiddagen mycket att göra med mätningar och uträkningar för ett nytt schakt, som skulle upptagas istorgrufvan, och under arbetets gång mildrades förargelsen så småningom, och han började uppfinna förklaringar och ursäkter för hennes uppförande — ursäkter, af hvilka de viktigaste voro smärtan i det skadade knäet och tröttheten efter den ansträngande skridskofärden. Han var både för ung och för ofördärfvad för att länge kunna harmas på en ung, vacker flicka, som han kvällen förut burit i sin famn och hvars mjuka armar han ännu tyckte sig känna omkring sin hals, och han började i stället tänka sig hur det skulle kännas, om de där armarna knötos omkring den ännu en gång i lifvet, men då icke under inflytande af en fara, utan . . . Men så fick han lof att skaka bort de där tankarna för att inte mätningen skulle bli vilseledande och ingeniörs-beräkningarna falska.

När han sedan kom upp på sitt ritkontor i förval tarbyggningen för att på papperet teckna upp de konstruktioner som måste göras, ertappade han sig gång på gång med att i stället grubbla öfver följderna af det förslag, som brukspatronen så oväntadt gjort honom kvällen förut. Detta förslag hade ju kommit som ett plötsligt vindkast och med ett slag skingrat det täta töcknet omkring det kommande, och han tyckte sig nu se ett solljust och leende fjärran öppna sig för hans blick — han skymtade en framtid.

Han hade visserligen aldrig klenmodigt misströstat om den förut heller, men att det skulle blifva en framtid af arbete för andra, det hade han haft klart för sig från de första osäkra stegen på sin bana. Och nu kanske i stället en egen sådan, en fast grund att bygga på —

ett mål som det vore värdt att sätta in alla sina krafter

på att hinna!

Och kanske skulle just på den vägen de där mjuka armarna . . . Nej, det var då som förgjordtl Skulle de nu komma och lägga sig i ritningarna också! Det var nog så godt att köra bort de där tankarna så afgörande att de aldrig kommo igen mera. Om några

dagar skulle de ju resa igen, brukspatronen och hans dotter, och där uppe i Stockholm fanns det nog många, som bara väntade på att Emmy skulle komma dit igen, för att under pauserna mellan ett par valser eller under mellanakten till en opera hviska förledande ord i hennesöron, eldiga och väl svarfvade fraser, sådana som han aldrig skalle kunna hitta på.

Nej, han fick väl se sig om efter någon tarflig och snäll flicka där uppe, någonting i samma väg som prosten Kumlinders Sara — hon var ju också rätt söt och hade väl inte sådana anspråk som en af fröknarna Jäger. Eller också kunde han ju förbli ogift — ja, det var nog det bästa, ty gifta sig bara för att få någon som såg om hans hus och stoppade hans strumpor — usch nej, han ville inte tänka på hela saken. Och så tände han en riktigt stark cigarr och började rita för brinnande lifvet.

Just när han var i värsta farten, bultade det sakta på dörren, och på hans ljudliga »kom in!» öppnades den litet tveksamt och gamla Johanna klef in i rummet med försiktiga steg.

»Jag skulle hälsa så mycket från patron och be’ dispenenten komma in te’n,» började hon och neg, »för si, det ä’ så, att . . .»

»Är det alldeles nödvändigt att det skall vara just nu?» frågade Falk, som var otålig att få af sluta sin ritning.

»Ja, det ä’ nog det,» fortfor Johanna, »för si det

ä’ så, att han ska ge’ sig åf bort.»

»Hvart då? Det talade han inte om i morse.»

»Nej si’ det va’ så att tilegrammet kom inte förrän dispenenten gått sin väg. Men si nu får han lof och ge sej åf te station och hämta konsulinnan och hennes lilla kyttare.»

»Hvad säger Johanna?» ropade Falk förvånad. »Kommer konsnlinnan hit?»

»Ja då! Di kommer me’ tåge’ i eftermiddag och di ska stanna här en tid, hörde jag.»

»Och brukspatron med då, förmodar jag?» frågade Falk med en hastig hjärtklappning.

»Ne-ej, patron han ger sig allt åf opp igen te’ stan, han, men frökna ho’ stannar hos systern, förståss. Va’ det likt, det, att hon skulle fara ifrån henne?»

Falk behöfde all sin själsstyrka för att inte börja

en jublande glädjedans omkring bordet; men han nöjde sig med att böja sig djupt ned öfver ritbrädet, för att gamla Johanna inte skulle se hur blodet rann upp i

22. — Från stad och land.hans ansikte, och frågade med så lugn stämma som möjligt:

»Har Johanna hört hvarför fru Berger kommer ner så här dags på året då?»

»Jo si, di lär ha nå’n barnsjuka där oppe där di bor, och hon ä ängslig för gossen, förståss,» svarade gamla Johanna. »För resten lär hon allt vara skral själf me’, sa’ frökna.»

»Jaså, ja då kommer jag genast. Men hör nu, hur är det med frökens knä egentligen? Det har väl inte blifvit värre?»

»Ånej, värre ä’ det inte, men jesses då, det är en bulle så här stor, och nu har jag då lagt bränn vinskompress på’t, så det ska väl ge’ sig igen. Men si, inte kan hon fara me’ patron och hämta dom, inte — utan nu när han har har fari\ så tänkte jag höra med dispenenten, om inte han skulle villa komma opp och gnugga’na lite’, för det lär han ha gjort i går, sa’ frökna, och det hade vari’ så bra, så »

»Jo, nog vore det nyttigt,» sade Falk och tittade ut åt gården, där Jansson just nu körde upp med täcksläden, »men det lär hon väl inte vilja vara med om, tänker jag.»

»Hå kors, hvarför det då?» frågade Johanna förvånad. »När det kan hjälpa’na, så.»

»Det gör ondt, och så är hon generad för mig, kan Johanna förstå,» svarade Falk och såg själf inte särdeles ogenerad ut, »och det vore nog bättre om Johanna själf kunde ...»

»Ja jesses, om jag bara visste hur jag skulle bära mig te’, så . . .»

»Jag skall visa Johanna, jag. Men nu får jag väl lof att ge mig af upp till brukspatron då.»

»Ja, kära hjärtandes, gör det för all del.»

När Falk kom upp till Jäger, höll denne redan på att pälsa på sig och ropade genast, när han fick sikte på honom i dörren:

»Hör du, kära Gunnar! Vi får uppskjuta den där sammankomsten med arbetarna tills i morgon; jag får lof att ner och hämta min dotter, konsulinnan, hon kommer hit med sin lilla gosse.»

»Ja, jag hörde Johanna sa’ det!»BRUKSPATRONENS MÅGAR. 3 39

%

»Ja, och eftersom nu Emmy naturligtvis stannar kvar hos henne, så far jag tillbaka till Stockholm i öfvermorgon, och se*n får du sköta om affärerna här bäst da vill. Gubben Grönlund har jag redan talt med nu på förmiddan, och fast han var envis och ville sätta sig i lugnet, så har jag fått löfte af honom att han stannar kvar till hösten, så att det inte blir något krångel med nytt folk på kontoret.»

»Nå, det var då väl, det!» framkastade Falk och tilläde sedan, mera för att lugna sitt samvete än därför att han egentligen menade allvar: »Men ska farbror

verkligen fara redan i Öfvermorgon?»

»Ja, jag måste det. Du ska veta, riksdagen — jag fick inte permission på mera än en vecka, och där är viktiga

saker före nu Fjärde och femte hufvud-titlarna, och man får se till att de inte vilja försvara oss så tappert, så att vi bli brödlösa på kuppen. Laga därför att folket kommer upp hit under middagsrasten, så jag får tala med dem. Hör du, det var tusan hvad ni måtte ha åkt fort i går; Emmy är så trött ännu, så hon kan inte följa med ner till station.»

»Jaja, ovanan, ser farbror ...»

»Visst, visst! Men det är rätt åt henne. En annan gång kan hon åka efter skjuts, när hon ska ut på sina välgörenhetsexpeditioner. Ja, adjö med dig nu, du kommer väl upp i kväll och hälsar på dotter min — du ska få se en sådan liten duktig pojke hon har — riktigt en liten bra byting.»

Falk stod kvar i förstugan och såg efter täcksläden, som i full fart och under högljudd bjällerklang försvann vid kröken utanför grindstugan, och han ämnade just gifva sig af ner till sig igen, då gamla Johanna kom ner ifrån trappan till öfre våningen och hviskade till honom:

»Nu vore allt dispenenten bra snäll, om han ville titta opp te' frökna ett slag.»

»Ja, tror Johanna verkligen att det går an, och har hon sagt något själf om att hon ... att hon vill tala med mig?»

»Nej, det har hon inte precist, men si att knät värker på'na, det syns nog, fast hon inte säjer någe'.»»Har hon inte sagt något om att skicka efter bruks-doktorn då?»

»Det gamla nöte' — jag skull' int så illa säja — inte begriper den någe'! Han ornerar bara basilikesalva och Hoffmans droppar, och det lär väl inte hjälpa stort. Nej, kom nu, vet jag, så mycket måtte ni väl vara känningar se'n i går, så inte det gör nånting.»

Nå, det tyckte då Falk också, och efter ännu ett par sekunders tvekan tog han Gud i hågen och följde med gamla Johanna uppför trappan. Han undrade mycket på hur han skulle blifva emottagen, och när Johanna öppnade dörren till förmaket där uppe och bad honom stiga in, så behöfde han hela sin själf behärskning för att inte antingen vända om igen eller också skynda sig in mycket fortare än det anstode en väl-uppfostrad ung man, som är stadd på sjukbesök hos sin arbetsgifvares dotter.

17.

Emmy satt uppkrupen i soffhörnet inne i förmaket med en kudde under det sjuka knäet och en plaid kastad öfver det och fotterna. Framför henne på ett litet rundt bord låg en Öppen bok, som hon nyss läst uti, och nu höll hon i stället på med en virkning, en lång, uddig spets, som ringlade sig ner Öfver den utbredda plaiden, hvars mörka botten och högröda ränder den framhöll ännu mycket starkare än de voro i verkligheten. Den unga flickan var tämligen blek, där hon lutade hufvudet mot den mörkröda schaggen på soffan, och när hon hörde dörren öppnas, frågade hon helt likgiltigt och utan att ens rikta blicken ditåt:

»Var det pappa som for nu, Johanna?»

»Ja, det var det, snälla frökna lilla 1» svarade gumman. »Men si, nu ä' det någon här som vill höra hur det ä' me'na, och det ä' självfaste dispenenten ändå.»»Herr Falk!» ropade Emmy och ville göra en hastig rörelse för att flytta ner fotterna och sätta sig såsom man plägar sitta, när man tar emot en visit; men hon hann inte mera än antyda afsikten, förrän Falk tog några steg ifrån dörren och med all förlägenhet liksom bortblåst helt hastigt utbrast:

»Nej, för all del, om fröken gör sig det ringaste besvär med att ändra ställning, så går jag genast igen. Jag ville bara höra hur fröken mår — knäet har väl inte blifvit värre?»

»Nej tack, det är bara litet stelt, annars är det mycket bättre nu, och i morgon är det nog alldeles bral» svarade Emmy och försökte se så duktig ut som möjligt.

»Kan just undra det, jag,» mumlade gamla Johanna, som stod nere vid hennes fötter och bredde plaiden till rätta. »Hon blef ju kaf röd i synen bara åf det där lilla försöke' te* röra sej. Ska jag kanske byta omslaget åt'ena?»

»Nej tack, Johanna, det behöfs inte,» sade Emmy och blef ändå rödare. »Sätt fram en stol åt herr Falk i stället —

såvida herr Falk har tid att sitta ner ett ögonblick.»

Hon hyste verkligen ett svagt hopp om att han skulle ha alldeles för brådtom till att stanna, men det hoppet försvann helt och hållet, när han i detsamma helt lugnt flyttade fram en stol och satte sig midt emot henne, i det han med omisskännlig belåtenhet försäkrade henne om att han just nu hade en timme, som han kunde disponera efter behag. Det var därför först efter en liten resignerad suck som Emmy vände sig till sin följeslagare från gårdagen och, för att säga något, frågade:

»Pappa talade väl om för herr Falk att syster Lisen kommer hit i eftermiddag med sio lilla gosse?»

»Ja, jag hörde det,» svarade Falk, »och det ska nog göra honom godt att få vara här, tänker jag.»

»Och henne själf också, det är jag öfvertygad om,» fortfor Emmy.

»Det är väl egentligen fröken själf som kommer att förlora på saken.»

»Hur så?»»Jo, fröken kommer ju att stanna hos dem här nere, och det tycker väl fröken är så lagom roligt.»

»Tror herr Falk det?»

»Ja, herre gudl När man kunde få vara i Stockholm och njuta af alla förströelserna däri Hvilken ung flicka skulle inte tycka det?»

Emmy ämnade just svara att det gjorde henne alldeles detsamma, när gamla Johanna, som stod kvar nere vid hennes fötter, med en menande blick på Falk inföll:

»Jaha, om nu dispenenten ville säja mig hur jag skulle bära mej åt, så . . .»

»Med hvad då?» frågade Emmy och såg först på gamla Johanna och sedan på Falk, som gjorde miner åt gumman att hon skulle tiga.

»Hå kors, med knäet, vet jag!» svarade Johanna utan att bry sig om minspelet. »För si svullnan ...»

»Hvad är det Johanna pratar?» inföll Emmy hastigt och drog ovillkorligt åt sig det utsträckta knäet. »Den har ju nästan alldeles lagt sig nu.»

»Jo jag tackar, jag! Teminstingen räckte han då te’, när jag la’ på omslage’!» utbrast gumman bekymrad. »Och sir frökna, för den delen tänkte jag som så, att om dispenenten ville visa mig hur han gör, så kunne jag väl gnugga’t se’n, vet jag.»

»Det kan jag nog visa Johanna ändå,» svarade Falk, »om Johanna vill komma ner till mig sedan.»

»Jesses då! Tänker han kanske ta’ och gnugga mitt gamla knäskrälle då?» ropade gumman och såg så komisk ut i sin förskräckelse, att Falk utbrast i ett muntert skratt och svarade:

»Var inte rädd, jag ska visa på mitt eget knä, hur det går till, kära Johanna!»

Det låg något så smittande glad t i hans skratt, att Emmy mot sin vilja måste instämma uti det, och att hennes förlägenhet öfver den gamlas välmenande förslag nästan helt och hållet försvann. Den gaf helt och hållet vika, när Falk efter ett par ögonblick tilläde:

»För öfrigt finns det en annan sak, som jag tror skulle gagna mera än massage nu. Och det vore om fröken ville försöka gå litet sakta fram och tillbaka irummet här. Det är nog inte bra att hålla sig för mycket stilla heller.»

»Ja, nog vore det skönt, om jag bara kunde!» sade Emmy, som verkligen ledsnat på att ligga.

»Det tror jag nog reder sig! Om fröken ville ta’ mig under armen, så kunde vi ju försöka på hur det går.»

»Ånej, för all del — inte skall herr Falk ha besvär. Jag kan nog själf — och dessutom har jag ju Johanna »

»Joho, det var just den rätta att stö’ sej på, det,» utbrast gumman, »stel i bena som jag ä’ själf? Nej, kära frökna, när hon kan få någe’ stadigare, så . . .»

»Men jag undrar, om jag kan gå med omslaget på. Det känns så stelt och tungt,» fortfor Emmy tveksamt.

»Då är det bäst att Johanna tar af det först,» föreslog Falk helt afgörande, i det han steg upp och vände ryggen åt soffan, under det han tittade ut genom fönstret.

»Så där ja, nu ä' de' gjordt!» hördes efter en liten stund gamla Johannas röst borta ifrån soffan. »Och minsann tror jag inte att svullna'n lagt sej lite'.»

»Ja, ser Johanna det då!» sade Emmy belåtet.

* »Visst ser jag det, kära frökna! Och i rappe' ä'

knäet lika hvitt och rart och fint som . . . aj, jesses då,

ska frökna nypa mej? Gjorde jag illa'na?»

Falk kunde inte låta bli att småle för sig själf, medan han stod och såg ut på den snöhölj da gården, där eftermiddagssolen kastade ett blekrödt sken öfver den hvita snön, hvilken låg där så mjuk och ren och genom belysningen fick liksom ett skimmer af sakta pulserande lif, icke olikt det som han föreställde sig leka under ett jungfruligt knäs fina hull; men löjet var borta i samma stund som han hörde den gamlas röst ifrån soffan:

»Så där ja, nu ä' frökna i ordning, om dispenenten vill hjälpa'na. Och nu får jag allt ge? mej åf ner i

köke', om jag ska få i ordning kaffe och kväll åt vårt

rara främmande.»

Och medan Falk närmade sig Emmy, som nu satt upprätt i soffan, tassade gumman af ut med så skyndsamma steg som hon förmådde Hon vände sig dock om vid dörren och sade varnande åt den unge mannen;»Men gå nu inte för mycke' mena och ta* inte så fasligt långa steg som dispenenten plär, när han sätter åf öfver gåln här nere »

»Anej, var lugn, kära Johanna, nu har jag ju ingen brådska!» svarade Falk skrattande, i det han räckte Emmy handen och hjälpte henne upp från soffan.

När gamla Johanna väl kommit ut och stängt dörren, bugade han sig lätt för Emmy och sade:

»Ja, får jag nu lof att bjuda fröken armen, så försöka vi väl. Men mycket sakta i början — hur är det, gör det mycket ondt?»

»Anej, det är bara den där stelheten, som ...»

»Den ger sig nog, ska fröken få se, bara vi gått ett par slag mellan soffan och fönstret.»

När de kommo fram dit, stannade Emmy, lade den lediga handen på fönsterposten och såg utåt. Solen höll just på att gå ned och rosenskimret på snön hade blifvit starkare. Det föll ett återsken däraf på den unga flickans ansikte, när hon nu vände det emot Falk och med en halft skygg, half leende blick frågade:

»Blef herr Falk mycket ond på mig i morse?»

»Nej — kors — jag . . . hvarför skulle jag bli det?» svarade Falk och fick mycket starkare färg än snön där ute.

»Därför att det var mycket illa, mycket. . . mycket otacksamt af mig, att . . . att . . . men det retade mig så att jag inte kunde sköta mig själf . . . och att...»

»Att knäet gjorde ondt? Ja, det förstår jag naturligtvis . . . men nu tror jag inte att vi böra stå stilla längre, om fröken skall ha någon nytta af gången.»

»Ja, men nog blef herr Falk ond — det såg jag,» fortfor Emmy, medan de satte sig i gäng mellan fönstret och dörren.

»Nåja, det nekar jag inte till,» svarade Falk helt öppet, »ty att jag skulle skryta med den tillfälliga hjälp jag kunde lämna i går, det var — det var nätt upp det värsta fröken kunde misstänka mig för.»

»Nå, men om jag nu säger: förlåt mig . . . vill herr Falk göra det?»

»Det är längese'n både förlåtet och glömdt Tror fröken att jag annars hade kommit upp hit, för att •,.men nu går fröken bestämdt ledigare redan, nu tror jag att vi kunna öka farten litet.»

»Nej, låt oss stå här litet vid fönstret. Å, så vackert det är ute!»

»Ja, inte sant, det är härligt? Men om vi ska stå här, så får fröken allt stödja sig litet tyngre på min arm, annars kan knäet bli sämre igen »

»Hvad det nu skulle vara vackert ute på sjön!» sade Emmy efter en Jiten stunds tystnad.

»Inte så vackert som i går . . . morse!» inföll Falk och såg på henne med en varm blick.

»Ja, det kan så vara,» svarade Emmy leende, »ty i går eftermiddag var det så lagom vackert.»

»Jag tyckte att det var nästan vackrare då!» utbrast Falk hastigt.

Nu var det Emmy som ville fortsätta promenaden, och när de gått ett par slag genom rummet, sade hon, i det hon ville draga tillbaka handen, som låg på hans arm:

»Nu kan jag bestämdt gå utan att stödja mig.»

»Nej, gör inte det — ännu. Om fröken är riktigt försiktig nu, så kan fröken bestämdt gå ner och möta sin syster sedan. Behåll därför min arm.»

»Ja, men herr Falk blir trött.»

»Trött? Jag blef ju inte trött i går — hvarför skulle jag då bli det i dag? Jag blir egentligen aldrig trött af att gå.»

»Inte af att bära heller?» frågade Emmy litet oförsiktigt-

»Åtminstone inte af så lätta bördor som den jag hade i går!» svarade Falk Jifligt, och han ämnade just fortsätta det farliga ämnet, då i detsamma bjällerklang hördes på afstånd och Emmy helt hastigt släppte hans arm och skyndade fram till fönstret.

»Nu komma de!» ropade hon och såg utåt. Därpå vände hon på hufvudet och sade helt trotsigt till Falk, som stannat strax bakom henne: »Nå, ser herr Falk

nu att jag kan sköta mig själf?»

»Ja, jag ser nog det. Men utför trappan får fröken inte gå ensam.»

»Får jag inte? Det vore väl märkvärdigt!» sadehon med samma trotsiga ton och var redan halfvägs

framme vid dörren. »Hvem skulle väl hindra mig?»

»Frökens eget sunda förstånd borde väl göra det,»

sade Falk allvarligt, »ty att jag skulle drista mig . . .

det kan ju inte komma i fråga.»

Och därmed tog han ett par steg för att komma förbi henne ut, men i detsamma lade hon sin hand på hans arm och sade med ett leende:

»Herr Falk är bestämdt en mycket snarstucken och mycket tyrannisk herre! Jag får väl lof att lyda då, kan jag tro.»

18.

Några dagar hade gått sedan konsulinnans och lilla Svens ankomst till Stålhamra. Brukspatron Jäger hade återvändt upp till Stockholm och riksdagen, sedan han först lockat ur sin gifta dotter att det nog var till en viss grad för difterins och gossens skull som den unga frun gifvit sig af från det eleganta hemmet vid Saltsjöbaden, men att hon också hade grundade skäl till misstankar om att hennes man inte höll det så särdeles noga med den äktenskapliga troheten. Innan brukspatron reste, hade han likväl för de samlade bruksarbetarna föreställt Falk

som sin kompanjon och från och med nu deras egentlige förman och arbetsgifvare, med hvilken de hade att öfverenskomma i fråga om önskade förändringar i aflöning och arbetstider. Detta meddelande hade emottagits med ljudligt bifall af flertalet, om också en och annan mera orolig natur försökt framkasta antydningar om att de nu kunde vänta sig ett stramare regemente på bruket och att det hade varit bättre, om det gamla förhållandet fått fortfara. Men dessa vunno icke någon genklang utan fingo nöja sig med att, som en af de äldre smederna uttryckte sig, »knyta näfven i byxsäcken.»

Innan Jäger for, hade han haft en lång öfverläggningmed sina döttrar om det sätt, hvarpå de under hans frånvaro skulle umgås med hans nye kompanjon, och han hade föreslagit att de kvällen före hans afresa skulle bedja Falk tillbringa kvällen uppe hos dem och att de då med detsamma skulle lägga bort titlarna sinsemellan

— ett förslag som på det bestämdaste bestreds af Emmy och som Lisen heller icke tycktes vara särdeles lifvad för.

»Ja, men för fan,» utbrast Jäger häftigt, »när jag kallar honom Gunnar och han mig för farbror, så tycker jag att ni också ...»

»Det är inte alls samma sak, pappa lilla! Du kan väl inte begära att vi ska säga du eller farbror till alla, som du är bror med!»

»Här är inte fråga om alla, utan om en enda — och det till på köpet en som ni ju ovillkorligen måste komma i beröring med hvarenda dag — för det är så godt jag säger er det med detsamma: jag har tillbjudit honom att intaga sina middagar och kvällar här uppe

— jag tyckte att ni kunde behöfva något sällskap — och han också för resten.»

»Nåja, det kan han väl göra, utan att vi behöfva säga du åt honom,» förklarade Emmy, som inte hade något emot att slippa den vanliga duetten med Lisen, af hvilken hon fruktade ständiga klagovisor öfver den vidlyftige konsuln.

»Jag har inte bedt er dua honom,» sade Jäger

förargad, »jag ville bara att ni skulle kalla honom Gunnar.»

»Kallar man en karl vid förnamn, så kan man knappt undvika att det blir du af också,» inföll nu Lisen, »och se vi att han är treflig och hygglig, så kan ju det där komma sedan, kära pappa.»

Och därvid blef det också, hur mycket Jäger än försökte ändra deras beslut. Han föresatte sig i stället

att taga igen skadan med att så mycket grundligare

läxa upp sin måg konsuln och att förespegla denne

inkarnerade goddagspilt huru trefligt hans fru hade det på Stålhamra i sällskap med hans nye bolagsman, som både såg ståtlig ut och kunde vara lika älskvärd sällskaps-karl som han var utmärkt ingeniör och arbetsledare.

Emellertid blef umgänget mellan Falk och de bägge systrarna de första dagarna efter brukspatronens afresatämligen stelt. Lisen var för mycket upptagen af tanken på sin man, och sedan nu Em mys knä var återställdt, tack vare gamla Johannas »gnuggningar», dem hon nödtorftigt lärt sig af »den rara dispenenten,» som hon fortfarande kallade honom, fastän de andra numera titulerade honom »patron», inskränkte hon sig till att visa honom nätt och jämt så mycken höflighet som hvilken annan som helst. Den som däremot från första stunden omfattade Falk med den mest beundrande och öfversvallande förtjusning, det var lilla Sven. Först ville han ovillkorligen kalla honom pappa, men när hans mor förklarade för honom att hans pappa var kvar i Stockholm och att det här var morfars kompanjon och disponent, som han skulle kalla »herr Falk», så såg pysen först mycket förvånad ut och förklarade sedan helt kategoriskt, att han inte ville kalla honom för herre. För herrar, det var sådana där som brukade komma ut med »pappa i Stockholm» och äta och dricka och prata och skratta, och dem tyckte han inte alls om, för de »va* så röda i synen» och »luktade så starkt», när de brukade lyfta upp honom på armen. Men se, den här »pappan på landet» han var så snäll, och han lät Sven rida på axlarna på sig

och galopperade och gnäggade som en riktig häst, och han klippte pappersgubbar åt honom om kvällarna, och nere hos sig hade han ett stort bord, som han ritade hus på, och under det bordet kunde Sven sitta och leka röfvare, bara han inte knuffade på bordsfötterna; men se, någon »herre» var inte den pappan, och det ville han aldrig kalla honom för.

»Nå, men vill Sven kalla honom farbror då?» frågade nu Emmy, som åhörde hela redogörelsen.

»Är han bror till min pappa då?» frågade Sven tillbaka och lutade hakan mot Emmys knä.

»Nej, men så bruka små gossar kalla stora herrar, som de tycka om,» upplyste Emmy leende.

»Jaha, då vill jag kalla honom för farbror,» förklarade Sven bestämdt, »för jag tycker om honom, jag tycker rysligt mycket om honom. Då säger jag farbror Gunnar.»

»Nej, farbror Falk ska Sven säga,» förklarade Lisen, »för han heter Falk, ser Sven, och ...»

»Nehej, det gör han inte!» menade Sven. »Han heter Gunnar, för det kallade morfar honom, och hankallar morfar för sin farbror, det hörde jag! Då tycker väl han om morfar också — gör han inte det, mamma?»

»Jo, nog gör han det, lilla Sven.»

»Och morfar tycker om honom, säg? Gör han inte det, säg?»

»Jo, det gör han nog. Men när nu herr Falk kommer upp till middagen, så skall Sven först fråga honom, om Sven får säga farbror, kommer Sven ihåg det?»

»Ja, vars, det kommer jag nog ihåg.»

Det var andra dagen efter Jägers af resa som nu anförda samtal ägde rum, och Sven glömde sig inte. När Falk kom upp till middagen, rusade gossen emot honom redan i förstugan och ropade, i det han slog sina korta armar om hans långa ben:

»Hör du, farbror Gunnar! Får jag säga farbror åt dej?»

»Det får du visst, lilla Sven!» svarade Falk muntert, i det han lyfte upp honom på armen. »Men hur vet du att jag heter Gunnar?»

?Jo, det hörde jag morfar säga, och mamma vill att jag skall kalla dig för farbror Falk, men det vill inte jag, utan jag vill säga farbror Gunnar, för jag tycker om dig — och nu vill jag rida».

Och på det sättet kom lilla Sven till den gemensamma middagen inridande i salen på Falks axlar, slående med händerna i luften och skrikande af förtjusning. Han skulle ovillkorligen sitta bredvid »farbror Gunnar» vid bordet, och »farbror Gunnar» skulle skära åt honom och binda om honom servietten och slå några droppar vin i hans vattenglas, och Lisen fick inte göra annat än bedja Falk förlåta gossens enträgenhet, och Emmy kände sig grymt besvärad af Svens förslag att »farbror Gunnar» skulle skära åt henne också, fastän hon tog sitt parti att skratta, hon så väl som de andra.

Men ändå värre blef det, när Sven efter en stunds djupsinnigt funderande utbrast:

»Tycker inte moster Emmy om farbror Gunnar då, eftersom han inte får skära åt henne?»

»Det är bara små gossar man skär åt, inte åt stora fruntimmer som moster Emmy,» sade slutligen Lisen, som inom sig hade roligt åt frågan.

»Hvarför det, då?» fortfor den frågvise Sven.»Därför att de kunna så bra skära själf va,» förklarade modern.

»Ja, men om de tycker det a' roligt att någon skär åt dem och binder om dem servietten?»

»Det är bara små gossar som ha roligt åt sådant,» utbrast nu Falk skrattande, »och när Sven blir stor, så vill han nog skära själf också.»

»Inte om det är någon som jag tycker om,» envisades Sven, »för då vill jag att den ska skära åt mig.»

Efter middagen ville Sven ovillkorligt följa med farbror Gunnar ner och leka röfvare under bordet, och det fick han naturligtvis gärna. Men det värsta var att han ville att hans mamma och moster också skulle följa med och leka röfvare, och det hade de sannerligen icke någon lust till. När han fick höra att farbror Gunnar skulle gå med honom ned till ån och skära en pilpipa åt honom, så glömde han likväl alltsammans, och de båda systrarna blefvo således ensamma, sedan kaffet var drucket.

»Det är fasligt hvad sådana där småpojkar kunna prata dumheter,» sade Emmy, när Sven ridit bort på Falks axlar. »Du har bestämdt uppfostrat honom illa, kära Lisen.»

»Tycker du det? Jag tycker att han är mycket snäll, och det tycker nog herr Falk med.»

»Ja, herre gud, visst är han en rar liten pys —

men han borde inte så där få rabbla fram allt som kommer för munnen på honom.»

»Kära du, så göra ju alla barn. Tids nog få de lära sig tiga. Hvad är det då för fasliga saker som

han sagt?»

»Jaså, det där om jag inte tycker om farbror

Gunnar — var det ingenting, det?»

»Nå, men kära Emmy, när du inte gör det, så .. . eller kanske han stötte på patrull? Hur är det med den saken, Emmy lilla?»

»Ah, du är tokig!»

»Ja, vore det nu så tokigt, om du verkligen skulle tycka om honom? Han ser ju bra ut, han förefaller mycket hygglig, och att min lilla Sven tycker om honom, det är ett godt tecken! I det fallet ha barn en mycketsäker instinkt, tror jag. Och. när nu pappa tagit Ronom till sin kompanjon ...»

»Så skulle jag pliktskyldigast falla på det orådet att bli kär i honom, menar du? Jag tackar så mycket, men det tror jag inte att vi bry oss om.»

»Jag menar inte a^t du ovillkorligen ska bli kär i honom, men om du blef det, så tycker jag inte att det vore någon så faslig olycka. Ty inte kan du väl ständigt och jämt gå här hemma emellan pappa och

Helene? Då vore det väl bättre att få sitt eget, hur

det än blir.»

»Och det säger du — du som ...»

»Ack, kära du! Nu, när jag är borta ifrån Göran, så känner jag bäst hur mycket jag håller af honom, trots allt. Och det kan ju hända att jag gjort honom orätt — att det inte är så farligt som jag trodde — att han bara är tanklös och lättsinnig, men inte trolös ...»

»Nåja, har du den öfvertygelsen, så ger du dig väl af hem igen i morgon dag och ber honom om förlåtelse för att du misskänt honom. Usch, vet du, Lisen, jag förstår inte hur du kan vara så glömsk af din värdighet,

att duo kan vara så svag, så — så .. .»

»Ånej, Emmy lilla. Så svag som du tror, är jag ändå inte. Men att du inte förstår mig, det undrar jag inte alls på. När du själf kommer att älska en dag ...»

»Så ämnar jag inte för det låta behandla mig som ett viljelöst ting, det kan du vara säker på. Men far du, gubevars! Visa din lättfotade herr man att du inte kan lefva honom förutan, så får du väl se, om det botar honom.»

»Nej, nu har jag föresatt mig att stanna här, det må kosta på mig aldrig så mycket. Jag vill att han skall lära sig sakna mig — han kan gärna få tid på sig att jämföra — att smaka på hur det känns att ha hemmet tomt, att bara

ha sina glada vänner och sina lättfotade vänninor att umgås med, och när han tröttnat på det...»

»Så tar du helt beskedligt igen honom och håller

till godo med hvad de lämnat kvar? Usch, usch, usch!

Så fegt, så okvinnligt, så förödmjukande! Det skulle

jag aldrig göra, aldrig i evighet.»

»Inte heller om du älskade honom?»»Jag skulle inte längre kunna älska en sådan man.»

»Inte heller om han vore far till ditt barn?»

»Nej, inte på några villkor. Det ursäktar väl inte ...»

»Ack, kära Emmy lilla 1 Du är alldeles för oerfaren att yttra dig om sådana saker.»

»Ja, det förstås l För det att du är gift, så sitter du naturligtvis inne med all världens vishet. Om ni fruar, som egentligen inte ha något vidare framför oss flickor än det att ni blifvit bedragna — om ni åtminstone ville låta bli att sätta er på ed ra höga hästar, så skulle vi kunna tycka synd om er. Men nu...»

»Ja, nu är det egentligen vi som tycka synd om er,» utbrast nu fru Lisen med ovanlig värme. »Ty om vi också blifvit bedragna, som du så finkänsligt uttryckte dig, så ha vi likväl att minnas en tid af oförvansklig lycka, som ingen kommande ofärd, inga förstörda illusioner nån’sin kunnat utplåna. Och det är ...»

»Ja, det är naturligtsvis smekmånaden!» inkastade Emmy hånfullt, med föraktfullt framskjuten underläpp. »Den skall kantänka ersätta allt kommande elände!»

»Nej, min högkloka syster 1 Det är inte smekmånaden, som den så orätt kallas, ty äfven det olyckligaste äktenskap har nog mer än en fattig månads lycka och frid — utan det är det första moderskapets glädje och stolthet. Det är det som érsätter allt, om man också inte begriper det, förrän det är förbi. Och den glädjen kan aldrig köpas för dyrt, och vi kunna aldrig helt och hållet glömma den som förskaffat oss den.»

Med dessa ovanligt varmt uttalade ord gick fru Lisen in till sig för att skrifva till sin man, och Emmy satt kvar ensam där ute i förmaket och såg genom fönstret hur Falk med lilla Sven vid handen gaf sig af neråt ån. Den lilla pysen hoppade muntert och gladt bredvid honom i den krama snön, och bäst som det var, satte de af att springa båda två nedåt vägen, där de snart försvunno i kröken vid grindstugan. Och det var icke utan att Emmy ertappade sig med en hastigt påkommen längtan att vara med om leken; men som en väl uppfostrad ung fröken satte hon sig i stället med en liten suck ned vid pianot och lät sina fingrar mekaniskt glida öfver tangenterna i ett för henne ovanligt drömmeri.19.

När Jäger kom tillbaka upp till Stockholm, var det just icke någon större harmoni som härskade i det eleganta pensionathemmet på Östermalm. Tyra och styfmodern hade ju lika litet dragit jämt som denna och de andra två döttrarna, och nu var till på köpet den unga doktorinnan vid ovanligt retligt lynne därför att det gick så långsamt med inredningen af deras nya hem och därför att doktorn var så strängt upptagen af sina patienter, att det icke var möjligt för honom att komma och hälsa på sin unga fru annat än vid måltiderna. Dessutom ogillade fru Helene på det allra lifligaste Lisens »opassande» beslut att resa ifrån sin man konsuln, hvilken fortfarande var brukspatronessans förklarade favorit. Herre gud, att han kanske var litet obetänksam och — låt så vara — äfven litet flyktig, det var ju mycket möjligt, men huru många karlar äro inte det, och när de äro det, menade fru Helene, så är det merendels fruarnas fel. De göra sig alldeles för säkra på dem, de bry sig inte om att göra några ansträngningar för att behaga dem — framför allt så glömma de att bibringa dem en hälsosam rädsla för andra män.

»Det var oförlåtligt af dig, snälla Erik, att inte genast ta’ Lisen med dig tillbaka igen,» förklarade fru Helene, »det är ju nästan en skandal inför alla våra bekanta att hon rest ifrån sin man!»

»Hon var minsann inte lätt att ta’,» försvarade sig Jäger, »och dessutom var det ju för gossens skull också, som

hon. .. och det vill jag väl förmoda att ni inte glömt att underrätta våra bekanta om?»

»Nej, visst inte, men olyckan är den, att nu lär det inte finnas någon difteri eller skarlakansfeber ute vid Saltsjöbaden, det har provinsialläkaren förklarat.»

»Nåja, den olyckan tycker jag låter bära sig!» menade Jäger.

»Ja, men då återstår naturligtvis ingen annan

23. — Från stad och land.förklaring på hvarför hon rest än, att hon och hennes man blifvit oense och att...»

»Nå, apropos det, hur är det med Tyra och Egon? De måtte väl inte ha något krångel för sig de också?»

»Nej, dål De lefva som riktiga turturdufvor! Fast han har rysligt mycket att göra, och det tycker Tyra naturligtvis är tråkigt. Och så det att inte våningen blir färdig! Att de ha litet olika åsikter om möbleringen, det betyder ju ingenting, för när de nu ska etablera sig, så vill naturligtvis Tyra ha det så elegant som möjligt och Egon vill ha det så billigt som möjligt — men annars äro de rysligt förtjusta i hvarann. Ja, det är riktigt roligt att se dem tillsammans — det påminner om vår egen lycka!»

Den ömma blick, som åtföljde dessa ord, hade till närmaste följd att den förälskade brukspatronen tog sin charmanta fru i famn och sade, i det han drog ner henne bredvid sig i soffan:

»Till tack för hvad du nu sade, Helene lilla, skall jag tala om en nyhet för dig, en nyhet som jag hoppas ska glädja dig.»

»Nå, och det är?»

»Det är att jag skaffat mig en kompanjon, som får sköta om bruket, och att vi i höst på fullt allvar bosätta oss i Stockholm — såvida nämligen du inte föredrar att ändå bo kvar på Stålhamra!»

»Nej, hvad säger du?» ropade brukspatronessan utom sig af glad förvåning. »Har du verkligen? Å, snälla Erik! Bo kvar ändå på Stålhamra, när det inte är alldeles nödvändigt? »Nej, jag tackar! Men hvem har du tagit till kompanjon — det är väl inte Göran heller? Han lär nog inte vilja flytta ifrån Stockholm, tänker jag.»

»Ja, inte vill jag ha honom heller! Med hans gamla vana att behandla sina schåare skulle vi snart få oss en generalstrejk på halsen. Nej du, Helene lilla, det är disponenten, du. . . unga Falk — det är en präktig pojke!»

»Ja, men så ung som han är — och så har han ju ingenting, efter hvad du själf sade — och inte ett ord nämnde du om det, när du for!»

»Nej, för då tänkte jag verkligen inte på det,inte direkt åtminstone. Men ser du, när jag kom dit ner och såg hur han skötte sig och hvilket förtroende och anseende på samma gång som han hade hos arbetarna, då fick jag klart för mig att det var det klokaste, jag kunde göra.»

»Nå, han var naturligtvis mycket glad och tacksam, ty det väntade han sig väl inte?»

»Nej, det tror jag förbaskadt väl! Nu får han ju en position, en ståtlig årlig inkomst, om konjunkturerna stiga, och det göra de väl så småningom — och så kan han ju gifta sig — ja, det får han till och med lof att göra, så att det kan bli något umgängeslif på Stålhamra, nu när vi flytta därifrån — och jag tänker han har väl någon liten tös i bakhåll, fast han inte ville ut med det, när jag rörde på den strängen.»

»Ja kors, han ser ju ganska bra ut och föreföll som en rätt hygglig sällskapskarl också, fast han naturligtvis var litet gauche här uppe i Stockholm.»

»Ja, men ute på landet är han minsann inte bortkommen, ska du tro! Där reder han sig utmärkt både med brädspel och som vägvisare, när det är yrväder.»

»När det är yrväder?» frågade brukspatronessan förvånad.

»Ja, skref jag inte om det? Emmy skulle ju ut till sina gummor, dagen efter se'n vi kommo ner, och hon höll på att inte hitta hem öfver sjön i snöyran. Men den som förde henne hem välbehållen, fast tämligen trött och

utfrusen, det var han, detl Nå, till tack för det fick han kalla mig farbror också — men Emmy tyckte visst att det inte var så mycket att tacka för, ty hon var fasligt stram emot honom hela tiden.»

»Det där var minsann märkvärdiga nyheter!» utbrast fru Helene medan det lyste till i hennes ögon, som om hon hittat rätt på något länge efterletadt föremål, hvilket hon nu såg alldeles invid sig. »Och dem talar du om först nu!»

»Kära du, jag tyckte alldeles att jag skref om ...»

»Det gjorde du visst inte! Jaså, han kallar dig farbror, och följden däraf är naturligtvis att jag måste låta honom kalla mig tant, som om jag vore en gammal gumma!»»Nej, men snälla Helene, han kan ju göra han som flickorna, kalla dig Helene ...»

»Därför att han är din kompanjon? Det tycker jag verkligen är ett något lättvindigt sätt att ta' saken på! Helt annat vore naturligtvis om. . . jaså, så att Emmy var stram emot honom, säger du?»

»Ja, det föreföll som om hon inte riktigt* kunde med honom. Jag ska’ säga dig, kära Helene, hon anser honom naturligtvis för en uppkomling, och det där att en fattig ingeniör helt tvärt kommer i jämbredd med henne, det...»

»Det retar henne, menar da?»

»Ja, visst tusan retar det henne. Emmy är stolt af sig, och ...»

»Hör du, snälla Erik,» utbrast nu fru Helene mycket vänligt och smekande, i det hon stack sin arm under mannens, »har du aldrig tänkt på att det funnes ett sätt att binda Falk ändå säkrare vid dina intressen än att göra honom till din kompanjon och låta honom kalla dig farbror?»

»Nej», svarade Jäger, »hvad skulle det vara för sätt?»

»Kors, genom att helt enkelt låta honom kalla dig svärfar i stället!»

»Nej, vet du, det har jag förbanna mig aldrig tänkt på!» utbrast Jäger helt förbluffad.

»Ja, men om du skulle tänka på det, Erik lilla?» fortfor brukspatronessan, som redan hade sin lilla hämnd-plan färdig och tyckte det var så godt att smida medan järnet var varmt, »Tror du att det vore så illa?»

»Nej, gubevars, det kunde nog vara bra på eit sätt, men vet du, Helene lilla, att det här obehaget med Göran och så de stora studentskulderna, som jag måste klarera åt Egon, göra mig just inte så värst angelägen om att få en måg till, som inte har någonting. Dessutom vill ju inte Emmy gifta sig, det har hon sagt så mångfaldiga gånger.»

»Ack ja, kära du, sådant där säger en ung flicka utan att hon just menar någonting med det! Hvem vet dessutom, om hon inte är förtjust i honom redan, eftersom hon var så fasligt angelägen om att följa med dig den här årstiden. Att det bara var barnslig kärlek som dikterade det beslutet, det ska då ingen inbilla mig.»Jaså, du tror det?» frågade Jäger, och tilläde efter en stunds tystnad tämligen snäft: »Men när du inte

på några villkor ville lämna Stockholm, så behöfdes det väl inga sådana motiv för att hon inte ville låta mig fara ensam, tänker jag!»

»När jag inte ville?» upprepade fru Helene med den mest dygdiga förtrytelse. »Det var ju tvärt om du, Erik, som inte ville att jag skulle utsätta mig för risken att förkyla mig, så ömtålig som jag är. Om du nu ångrar att du gjorde den uppoffringen, så är det sannerligen inte mitt fel, och jag kan så väl förstå att det är min kära styfdotter som passat på där nere och intalat dig att det var jag, som inte ville fara. Det är så likt henne — det är så likt dem alla tre — de kunna naturligtvis inte tåla att du håller af mig — att du åtminstone har hållit af mig — ty hur det nu är, det...»

Med en hastig öfvergång, som skulle hedrat hvilken stor skådespelerska som helst, utbrast nu fru Helene i tårar och lutade sig tillbaka i soffhörnet, medau den hederlige brukspatronen, förtjust öfver hennes sinnesrörelse, hvilken han naturligtvis ansåg bero på den varma kärlek, som han trots sin ålder kunde inge en så vacker och ännu så ung kvinna, gjorde allt för att lugna henne. Hur besvärligt det än föll sig för honom, var han till och med

färdig att falla på knä vid soffan, då det lyckligtvis i detsamma hördes en stark ringning och tjänstflickan anmälde att det var konsul Berger, som ville tala med brukspatronen.

Med ett: »Jag vill inte se honom!» skyndade fru

Helene upp och in i sitt kabinett, sedan Jäger ömt kysst hennes hand och hviskat:

»Så mycket bättre! Han ska inte förlora på att träffa mig ensam !»

Och därmed tog Jäger på sig sin strängaste svär-farsmin och gjorde sig redo att servera sin trolöse måg en moralisk bast9nad, som han inte så lätt skulle komma att glömma. Men om han gjort sig den föreställningen att det var en botfärdig syndare som skulle inträda genom den öppnade dörren, så måstg han vid första anblicken af mägen erkänna att han grundligt misstagit sig.20.

Frisk, välfödd och elegant som alltid kom konsuln bullersamt in genom dörren, gick direkt fram till svärfadern, sträckte ut sin fylliga grosshandlarnäfve och ropade:

»Nå, se där har jag ju svärfarsgubben! Välkommen hem igen! Hoppas det står briljant till nere på Stålhamra. Fick lof att kila upp för att höra hur det är med pysen, och det fast jag har kolossalt mycket att göra just nu. Håller just på och startar ett nytt rederi-bolag — apropos det, ja, det blir en finfin affär, och om svärfar vill ha tio, tolf procent på sina pengar, så . .. aktiebeloppet är visserligen öfvertecknadt redan, men för svärfars skull så . . . men hvad fan har svärfar egentligen för min på sig? Svärfar har väl inte förkylt sig på resan heller?»

»Nej, det har jag inte,» fick nu Jäger andtligen tillfälle att sticka emellan med, »men jag har ...»

»Det står väl inte galet till med affärerna där nere?» afbröt konsuln hastigt. »Jag vill hoppas det, men om så vore, skulle det inte förvåna, mig. JSådana tider som det nu är.»

»Här är inte fråga om affärer nu,» utbrast brukspatronen förargad, »utan om de vackra historier jag hört om dig och ditt sätt att lefva här uppe!»

»Mitt sätt att lefva? Hvad tusan är det för fara med det?» frågade Berger oförskämdt. »Jag lefver som andra gentila karlar! Min affär går briljant, jag har obegränsadt förtroende i bankerna och på börsen, och om jag lefver undan litet, så är det min sak och angår inte någon annan.»

»Jaså, inte din hustru heller?» frågade Jäger strängt och spände ögonen i honom så stadigt han kunde.

»Min hustru? Hon är sannerligen inte den som vill lefva något klosterlif! Hon tycker om att festa, hon lika bra som jag. Och hade det inte varit förpysens skull, så skulle hon nog inte ha gifvit sig af till Stålhamra för att sitta och kura i ensamheten.»

»Och det har du panna att säga mig midt i ansiktet? Tror du då inte att Lisen sagt mig, hvarför hon egentligen for, och att sjukligheten där ute på landet bara var ett svepskäl? Tror du inte jag vet att du på det hänsynslösaste sätt ...»

»Jaså, har hon slagit i svärfar den historien också? Nåja, det kunde jag då, förstås, vänta mig; men att svärfar, som är en gammal, världserfaren man, kan låta lura sig af sådana där svartsjuksinspirerade röfvar-historier, det får jag säga förvånar mig — ja, ta' mig fan gör det inte, det försäkrar jag!»

Konsuln var nästan sublim i sin nonchalanta oförskämdhet och såg på samma gång så trovärdig ut i sin förvåning, att Jäger inte rätt visste hvad han skulle tänka. Skulle Lisen verkligen ha misstagit sig, och var det, som hon tagit för uppenbar trolöshet, bara ett lättsinnigt gyckel med äktenskapets yttre former, dem en glad lefnadsbroder med skäl kunde finna litet trånga?

»Det vill säga, det är inte sant att dn bedragit henne, att du har ett förhållande med någon annan?» frågade Jäger slutligen och tilläde tämligen sväfvande: »Jag skulle inte önska något högre än att du kunde öfvertyga mig om det.»

»Det är då den lättaste sak i världen!» svarade konsuln, i det han slog sig ned i en bekväm fåtölj och sträckte

benen ifrån sig. »Först och främst frågar jag dig, som är en grundlig människokännare, det vet jag

— ser jag ut som en lättsinnig och trolös äkta man? Herre gud, att jag, som har en sådan massa affärer, får lof att vara ute och lefva och låta lefva, det är ju alldeles klart såsom vanorna gestaltat sig här hos oss

— sitta som ett gräfsvin i sin kula och göra affärer här i Stockholm, det går helt enkelt inte — man får lof att synas, man måste vara ute, låta tala om sig, det är lika nödvändigt som annonser i tidningarna. Och om då frun får sitta litet ensam hemma — tja, det är förbannadt trist för henne, det medger jag; men med kan hon ju inte alltid vara, såvida hon inte vill ta' en plats på kontoret — och det vore ju inte någon stil i, när man heter Jäger och är dotter till en af våra rikastebrukspatroner och förnämsta representanter i Första kammaren. Det där har jag sagt Lisen — men du vet, kära svärfar — kvinnorna! De äro alldeles förbannadt söta och älskliga och charmanta på alla vis — utom det att de äro komplett oresonliga i fråga om det praktiska lifvet. Och det ska Lisen själf inte kunna förneka, att så ofta jag kan för affärernas skull, så ber jag henne följa med till staden, och då gå vi på teatern och supera ute och bruka till och med bo på hotell öfver natten, ifall det blir för sent att komma ut med tåget, och det tycker hon alltid är så roligt. Och till slut ber jag dig bara betänka en sak, du som är hennes far: är Lisen verkligen en hustru, som en hygglig man bedrar i sällskap med hvem som helst? Är hon inte tillräckligt vacker, tillräckligt söt, tillräckligt förtjusande i alla afseenden för att kunna fängsla och hålla kvar äfven den allra lättsinnigaste äkta man? Ja, jag frågar dig bara, och skulle jag verkligen vara den första äkta man som blifvit oskyldigt anklagad bara för att han måste vara med i svängen för affärernas skull?»

Sedan konsuln med flytande svada afbördat sig detta lilla prof på slugt beräknad vältalighet, kastade han det ena benet öfver det andra, lutade > sig tillbaka mot fåtölj ryggen och lade handen öfver ögonen, h varvid han icke försummade att mellan fingrarna kasta en spanande blick på den midt emot sittande svärfadern för att se hvilken effekt han åstadkommit.

Och den var sannerligen inte liten. Den grundliga människokännedomen, påminnelsen om rikedomen och senatorsvärdigheten gjorde, tillika med fadersfåfängan öfver den vackra dottern, på en liten stund sannskyldiga underverk, och om Jäger ännu icke ville gå i borgen för mågens skuldfrihet, var han likväl på god väg att anse honom mycket mindre felaktig än han från början föreställt sig.

»Jaja, du kan visserligen ha rätt i hvad du nyss sagt, och det gör mig ledsen att jag misskänt dig,» sade han slutligen, i det han sträckte ut handen mot sin måg, »men ser du, litet försiktig får man i alla fall vara, när det gäller den husliga friden. Och något skäl måtte ändå Lisen haft för sina misstankar, du må säga hvad du vill. Annars hade hon väl inte så bestämdtsagt ifrån att hon absolut inte vill komma tillbaka förrän du omvändt och bättrat dig.»

»Jaså, har hon verkligen sagt det?» frågade konsuln och såg litet förvånad ut. »Nå, känner jag henne rätt, så trifs hon väl inte länge där nere i ensamheten.»

»Nå, hvad det beträffar, så är hon ju inte ensam I» inföll Jäger. »Hon har ju både gossen och Emmy.»

»Nåja, gossen har hon ju alltid, och systern ledsnar hon väl snart på, tanker jag!» svarade konsuln med stigande säkerhet.

»Jaja, men så har hon ju Gunnar också!» fortfor Jäger. »Och han är ju både hygglig och treflig!»

»Gunnar?» ropade konsuln med uppdragna ögonbryn och reste sig upp ur sin halfliggande ställning. »Hvad fan är det för en?»

»Unga Falk, som du råkade här, innan jag for!» svarade Jäger och kunde inte hjälpa att han såg litet besvärad ut.

»Jaså, den där långa landsortsbrackan!» fortfor konsuln vårdslöst, i det han tände en cigarrett. »Kallar svärfar honom för Gunnar? Det var konstigt! Det ska väl vara demokratiskt, det, att man dricker brorskål med sin disponent? Hvad tror du de ska säga om det, gubbarna i Första kammaren?»

»Jag tror inte de ska säga någonting, när de få höra att han är min kompanjon och kommer att leda hela

bruksdriften på Stålhamra!» svarade Jäger och blåste bort röken från cigarretten, som i tjocka moln svepte rätt om ögonen på honom.

»Jaså, har du gjort honom till diu kompanjon?» återtog konsuln långsamt och såg litet flat ut. »Då får jag väl ta' tillbaks brackan och kalla honom brukspatron i stället! Men det förvånar mig att du, när du behöfver en bolagsman, går öfver ån efter vatten.»

»Skulle du kanske vara ån, du?» frågade Jäger sarkastiskt. »Eller menar du kanske Egon, svåger din?»

»Jag tror inte att han lagt sig ombord med andra affärer än på sin höjd omsättningar,» svarade konsuln; »men behöfde du en affärsman, så vore väl jag närmast till hands, tycker jag!»

»Tack ska du ha! Men ser du, jag behöfde enfackman och inte en som bara representerar på kaféer och restauranter!»

»Jaså, och nu är det således den herrn som spelar husbonde på Stålhamra? Nå, det var ju förbaskadt intressanta nyheter, det här! Och han är hygglig och treflig, säger du? Nå, så mycket bättre! Då ha ju systrarna så angenämt som helst, och jag behöfver inte göra mig samvete af att lämna Lisen där borta, hur länge hon behagar!»

»Nej, det förstås, så mycket mer som lilla Sven är alldeles förtjust i honom! Kan du tänka, att först så ville han prompt kalla honom pappa!»

»Ville han? En sådan liten raljör!» ropade konsuln skrattande och steg upp, fortsättande på samma vis, fastän Jäger tyckte att skrattet just inte lät vidare

naturligt: »Jaja, då fattas det ju bara att Lisen säger

du åt honom, så kunna de riktigt lefva 'en famille'! Men nu får jag lof att gå — hälsa svärmor — vi träffas väl!»

»Ja, och du skrifver väl till Lisen och ber henne komma tillbaka så fort som möjligt?»

»Det tror jag inte jag bryr mig om! Vill hon

dröja, så gärna för mig. Men det var sant, vill du ha

några stamaktier i det där nya bolaget, så kan jag alltid skaffa dig en tjugu eller trettio stycken ... du ska få dem till pari, fast de redan stå betydligt högre. Jaså, han är treflig och glad, den där Falk — det såg han mig just inte ut för!»

»Ja, du vet ju att utseendet bedrar ibland. Och så sjunger han utmärkt bra — en riktigt vacker baryton, du!»

»Nå, då kan ju Lisen och han ta' sig en liten duett emellanåt!»

»Och Emmy ackompanjerar dem, ja! Åja, de ha nog rätt trefligt tillsammans!»

»Visst fan ha de det! Vet du, det var riktigt lugnande att få höra det här, kära svärfar! Det ska jag riktigt tacka dig för!» sade konsuln och tryckte svärfaderns hand så att det knakade i fingrarna, hvarpå han rusade ut på dörren i flygande fart.

Brukspatron skakade först på sin klämda hand, gick sedan fram till fönstret och tittade ut på gatan,där han såg sin måg, med hatten emot vanan neddragen i pannan, kasta sig upp i en väntande droska och kuska af i rask vändning ner åt staden. Medan han stod där, öppnades dörren till det inre rummet, och fru Helene kom ut.

»Nå, fick du veta något?» frågade hon, i det hon lade handen på hans axel. »Erkände han, om det var något snedsprång?»

»Nej, det gjorde han inte!» svarade Jäger och vände sig om, läggande armen om hennes lif. »Men vet du hvad jag gjorde?»

»Nej, hvad gjorde du då?» frågade hon nyfiket.

»Jo, jag tror nästan att jag gjorde honom svartsjuk på Gunnar Falk! Kanske det kan bota honom, du!»

»Tror du verkligen att det hjälper?»

»Ja, det brukar vara ett bra sätt att korrigera lättsinniga äkta män — har jag hört sägas,» tilläde Jäger försiktigtvis.

»Det ska jag komma ihåg,» sade fru Helene koketterande, »ty ingen af er är att lita på, ni må nu vara unga eller gamla. För resten lär han väl inte bry sig om det, när han vet att Emmy är där nere, kära du!»

»Säg inte det, Helene!» inföll nu Jäger allvarligt. »Det finns ungherrar som ha mera smak för att kurtisera unga fruar än unga flickor. Inte för att jag tror Gunuar vara af den sorten — men man kan aldrig veta — och så pass försigkommen fruntimmerskarl är nog Göran, att han känner till det.»

Fru Helene svarade ingenting på detta, kanske just därför att hon hade litet dåligt samvete i den vägen och anade, att hennes gamle man tänkte på sin systerson, löjtnanten.

21.

Något öfver en vecka hade förflutit, sedan brukspatronen lämnat Stålhamra, och samlifvet där gick sinlugna och stilla gång, utan att något egentligt närmande ägt rum mellan de håda systrarna och den unge disponenten. Lisen, som allt mer och mer började längta efter sin man, tyckte att det var tråkigt där och hade flera gånger försökt höra sig för med Emmy, om de inte ändå borde göra som fadern föreslagit dem: låta

Falk kalla dem vid deras förnamn i stället för det stela

»konsulinnan» och »fröken», som omöjliggjorde allt vänskapligare umgänge. Men Emmy, som nu var alldeles bra i sitt knä, svarade' alltid:

»Du kan ju låta honom säga Lisen, om det roar

dig, men jag är alldeles belåten med 'fröken', nu som

förut »

Och när Falk efter slutadt arbete koni upp till dem om kvällarna, var hon om möjligt ännu stelare och slutnare än vanligt, och det gjorde honom icke gladare, om han också sjöng en och annan gång, när Lisen bad honom därom, eller lekte och rasade med lille Sven, hvars beundran för »farbror Gunnar» blef allt lifligare, ju oftare han fick komma ner och leka röfvare under hans bord.

Men om det således var kyligt och grått inne, så började det likväl visa sig tecken till ett glädjande omslag ute i den vackra naturen, och Falk började inom sig hoppas på att detta skulle föra med sig en förändring äfven inomhus. Ty där ute^ hade nu våren kommit, plötsligt och oväntadt, i hela sitt solmajestät och med allt sitt vaknande lif, som han så ofta brukar göra det efter en lång och allvarlig vinter. Han hade kommit med blåögda sippor, med muntert brusande skogsbäckar och jublande lärkor, med tungsint längtan hos somliga och sprittande lefnadslust hos andra, allt efter lynnet och förhållandena.

Gunnar Falk hade för mycket att göra och var i grund och botten en alldeles för frisk natur för att kunna blifva tungsint, men riktigt vårglad kände han sig heller icke. Gamla Johanna påstod bestämdt att han hade »frossen» i kroppen och ville prompt hälla i honom fläderte i stora kvantiteter, och för att inte göra gumman ledsen, lät han henne bära in det om kvällarna, men slog regelbundet ut det genom fönstret, sedan gumman hade gått. Nu hade till på köpet Lisen,Emmy och lille Sven varit på ett par dagars besök i prostgården, och det var tystare än vanligt, utom hvad beträffar stångjärn shammaren och smedjorna, där det bultade och klang dygnet om, sedan det kommit nyväckt fart både i arbetet och omsättningen. Konjunkturerna voro i stigande, och det var nu fråga om att bygga en hästbana ner till stationen, dit vagnarna skulle gå med lutningens egen fart, för att sedan med hästkraft dragas upp till bruket.

Gubben Grönlund på kontoret skakade på hufvudet och ref sig bakom örat vid tanken på de nya »funda-menterna», som han kallade dem, och det blef ännu värre, när Falk talade om att anlägga en kraftstation högre upp vid sjöarna och drifva både vagnarna och grufborrningen med elektricitet.

»Ja, men folket då, hvar tänker herr Falk göra af dem?» frågade gubben.

»Folket behöfs nog ändå,» svarade Falk. »Ja, det behöfs mycket mera folk då än nu, därför att tillverkningen stiger, ser herr Grönlund.»

»Ja, men lönerna stiga de också!»

»Nå, än se'n då? När vi förtjäna mera, så kunna vi betala mera, det är ju klart som dagen I»

»Inte för mig! På tok bär det, det är säkert som amen i kyrkan, det! Nåja, väl att jag slipper se't!» — Fruntimren och gossen skulle komma hem på kvällen, och fram på eftermiddagen gick Falk, som hela förmiddagen stått vid sitt ritbord, ut för att få sig en ordentlig promenad. Bortåt kyrkan till ville han inte gå, för att inte möta de hemfarande; han tog därför vägen ner åt stationen, där han hade åtskilligt att tala med stationsinspektoren om.

När denne fick se honom genom fönstret till expedi-tionsrummet, kom han genast ut och ropade:

»Herr Falk kommer alldeles som efterskickad, här är telegram till bruket — det kom nyss, och jag skulle just skicka en pojke ...»

»Är det till mig?» frågade Falk.

»Nej tusan, det är till konsulinnan. Är från mannen, han kommer hit med kvällståget — värre hemlighet var det inte.»

»Och nu är hon borta i prostgården!»»Får väl fara efter henne dit då! Han kommer väl för att hämta hem henne och pysen, kan jag tro!»

»Förmodligen,» svarade Falk och vände på telegrammet.

»Och då ska väl fröken fara med också, kan jag tro. Så nu blir herr Falk ensam herre på täppan igen!»

»Jojo, det blir väl så,» fortfor Falk och stoppade telegrammet i fickan. »Ja, hör nu,» tilläde han sedan, »om han kommer, så kan ni väl skaffa honom skjuts här, ifall hon inte kommer så tidigt att hon kan läsa telegrammet och få vagn hit där hemifrån.»

»Åja, men om det blir annat än bondkarét, det vete tusan!»

»Det kan inte skada herr konsuln!» utbrast Falk med ett hastigt skratt. »Han kan behöfva skaka af sig litet välmåga efter de styfva middagarna där uppe i Stockholm!»

»Jojo, det kan herr Falk ha rätt i! Men var det inte annars något, som vi skulle språka om?»

»Jo, det var det nog, men jag kommer väl neråt i morgon igen.»

»När de resa, ja! Det har sin riktighet, det!»

Därmed skildes de åt, och Falk vandrade på med raska steg uppåt bruket, och det var inga glada tankar, som han bar med sig på vägen.

»Det är således slut nu med sötebrödsdagarna!» tänkte han bittert, under det han med käppen måttade åt några gula hästhofvar, som tittade upp på dikeskanten utmed vägen, men som ännu vore för lågväxta för att kunna träffas. »Ty naturligtvis reser hon med dem upp nu i morgon! Nåja, det är kanske så godt, det! Hvad skulle jag väl vinna på att hon dröjde kvar? Ingenting — och för resten kan hon det inte — det skulle ju inte passa sig, gubevars!»

När han kom hem, blef han inte litet förvånad Öfver att se lille Sven komma emot sig på trappan, ropande öfverljudt att mamma och moster och han varit hemma en hel timme och att de hade tagit med sig en tant ifrån prostgården, och den tanten hette Sara, och henne tyckte han mycket om, för hon var så liten, så henne kunde han slå armarna om lifvet på, om han bara stod på tå, så liten var hon. Och dentanten skulle stanna i åtta dar hos mamma och moster, det hade hon lofvat lille Sven.

Det klack till i bröstet på Falk, när han hörde gossens muntra prat. Om Sara stannade, ja, då kanske att också

Emmy . . . och till tack för den goda nyheten

lyfte han upp lille Sven på armen och begaf sig skyndsamt in i förmaket med telegrammet.

Det blef en faslig uppståndelse. Lisen både grät

och skrattade af förtjusning oah ropade oupphörligt till lille Sven: »Pappa kommer! Pappa kommer och hämtar

oss!» Och i glädjen tog hon både Emmy och Sara i famn, och Falk måste genast säga till Jansson att spänna för vagnen, hvarpå Lisen skyndade in till sig för att kläda sig och Sven till färden ner till stationen.

»Å du, Emmy, hvad hon älskar honom!» ropade lilla Sara, som med stora ögon såg efter den bortilande unga frun, hvars oro under de sista dagarna nu syntes helt och hållet bortblåst. »Hvad hon älskar honom!»

»Ja, gunås,» svarade Emmy, »mycket mera än han förtjänar.»

»Säger du det?» frågade Sara nyfiket. »Var det således inte för gossens skull, som hon ...»

»Ånej, det var nog för annat också. Och nog kunde hon låta honom fara ensam från stationen åtminstone.»

»Ja, men när de varit skilda åt så länge, snälla Emmyl Och när man älskar ...»

»Usch ja! Ni äro då för tokiga med er välsignade kärlek!» klippte Emmy af den svärmiska harangen och skyndade beslutsamt in till Lisen, som hon betraktade med en ironisk blick, utropande helt kategoriskt:

»Du måtte väl inte vara så tokig att du tänker fara och möta honom?»

»Jo, det tänker jag visst! Hvarför skulle jag inte göra det, när den snälla Göran själf kommer och hämtar oss?»

»Hvarför? Hvarför! Har du då alldeles glömt. . .»

»Tyst, gossen!» hviskade Lisen varnande, och tilläde sedan med glädjestrålande blick: »Tror du för resten

att jag tänker på de där dumheterna nu? Att han kommer själf, det bevisar att han ångrat sig, att han . . .

att han håller af mig, att han ...»

»Ja, men du borde väl ändå hålla dig litet stram,

du borde visa honom ...»»Ack, snälla Emmy, det kan jag intel Eller hvad säger du, lille Sven? Ska vi inte vara riktigt snälla och vänliga mot pappa, som kommer och hämtar oss — ska vi inte det?»

»Jo, det ska vil» förklarade Sven. »Men jag vill inte fara härifrån — jag vill stanna hos farbror Gunnar. Och hos moster Emmy och tant Sara — det vill jag!»

»Sven följer nog gärna med sin mamma och pappa till Stockholm,» afbröt nu Lisen och klädde på honom, »och det gör naturligtvis moster Emmy också.»

»Ja, och farbror Gunnar med!» envisades Sven.

»Det kan han inte, han får lof att stanna här på landet.»

»Ja, då vill jag stanna hos honom, jag också!»

»Nu är vagnen framme!» ropade Emmy, som under tiden haft åtskilligt att syssla med borta vid fönstret och som nu skyndade ut med en stickande känsla af att man bestämde öfver henne som om hon själf inte hade någon vilja eller någon beslutanderätt.

Nedkommen, kunde hon inte förmå sig att gå ut. Hon såg genom fönstret i salen, hur Falk hjälpte systern och lille Sven upp i åkdonet, medan Sara stod bredvid och skrattade åt den lille pysen, som ovillkorligen påstod att »farbror Gunnar» skulle följa med. Slutligen bar det af, och hon såg Sara och Gunnar Falk utbyta några ord, hvarpå den senare långsamt aflägsnade sig neråt disponentbyggningen och Sara gick upp för trappan till förstugan.

»Att du inte kom ut och sade adjö åt dem!» sade Sara litet förebrående, när hon kom in i salen.

»Jag tyckte ni var tillräckligt många ändå, och jag kan inte hjälpa att jag är förargad på Lisen. Att inte ha mera karaktär — mera stolthet än så!»

»Kära du, det är lätt att säga för dig, som inte tycker om någon.»

»Om jag tyckte om någon aldrig så mycket, så skulle jag ändå inte kunna glömma min kvinliga värdighet.»

»Ligger den i att man ska vara oförsonlig då?» frågade Sara helt naivt och såg på henne med en skalkaktig blick. »Ack, vet du, då har jag ingen kvinlig värdighet alls! Din kusin Edvard, som jag var så ond på uppe i staden, för att han aldrig bryddesig om oss, honom skref jag till i går, dn, medan ni var ute och åkte.»

»Skref du till honom? Hvarför det?»

»Därför att han skref till mig och bad mig inte vara ledsen och sade, att han kommer ner i sommar igen och att då skulle han tala vid pappa och mamma och att då skulle vi förlofva oss och att det där pratet om att han skulle gifta sig med en rik fröken var ingen sanning, och ...»

»Och det tror du alltsammans?»

»Ja, hvarför skulle jag inte det? När han skrifver så här: ’Det finns ingen mer än du, älskade lilla Sara,

som kommit mitt hjärta att klappa riktigt så där att det kan förta’ mig andan — allt det andra har bara varit fladder och tokerier, som jag tror följer med uniformen !’ Den som skrifver sådana ord, han kan inte vara falsk, du!»

»Nå, skrifver han inte något mera?» frågade Emmy ironiskt.

»Jo, och så ber han mig hälsa Gunnar Falk, som han längtar rysligt mycket efter att få träffa igen — och det gjorde jag nyss där ute på trappan.»

»Hälsade du honom? Är du alldeles tokig, Sara! Då fick han ju veta att du bref växlar med en löjtnant!»

»Nåja, än se’n då? När de äro goda vänner? Och herr Falk förstod nog hur det var — för vet du hvad han sa7? Jo, du: ’ni äro lyckliga, ni’, sa’ han, och så sackade han och gick sin väg. Vet du, Emmy, jag tycker så synd om Falk, för han är bestämdt kär i någon, som inte bryr sig om honom.»

»Det tror jag visst inte!» svarade Emmy helt vårdslöst. »Han tänkte väl på någon ny axelledning eller någon annan maskin. Men hör du, Sara, om nu Lisen och Göran fara hem i morgon, skulle du inte vilja stanna här på Stålhamra ändå?»

»Tänker du inte följa med då?» frågade Sara förvånad.

»Usch nej, jag vill inte på några villkor upp till Stockholm — just nu, när våren kommer, är det ju så härligt på landet.»

»Ja, men snälla Emmy! Inte kunna vi, två unga flickor, vara ensamma här med en ung herre!»

24. — Från stad och land.»Hvad skulle det göra? Vi ha ju gamla Johanna som förkläde — och så ha vi gubben Grönlund på kontoret och bokhållarna. Och hvad herr Falk beträffar, så kommer han nog inte att genera oss; han är ju borta vid grufvorna dagen i ända.»

»Ja, men om kvällarna?»

»Han kommer ju knappt då heller, om man inte skickar upp till honom och ber honom komma ner,» sade Emmy och steg upp för att gå in i förmaket.

»Hör du, Emmy lilla, vet du hvad jag tror?» frågade Sara listigt och stack sin arm under hennes. »Jag tror du tycker att han håller sig undan alldeles för mycket!»

»Sådana dumheter du pratar!» svarade Emmy häftigt och med högre färg på kinderna. »Jag skulle visst bry mig om det! Emellertid hoppas jag han kommer upp i kväll, så att det finns någon som kan hålla Göran sällskap.»

22.

Konsul Berger hade till det förestående sammanträffandet med hustru och barn klädt sig i det mest strålande solskenslynne, och till hans heder måste sanningsenligt anföras, att det icke var speladt, åtminstone icke helt och hållet. Han var en af dessa icke alltför sällsynta naturer, som icke tåla vid att känna sig återhållna af några band, men lika litet kunna begagna sig af en fullständig frihet utan att sakna inskränkningarna, i synnerhet då dessa icke äro af det hårdast åtdragna slaget. Det var mycket roligt, tyckte han, att vara ute och festa, när han visste att han kunde lämna festen när som helst och när det satt någon och väntade på honom hemma för att taga emot honom med öppna armar; men att komma hem i ett tomt bo, när han tröttnat vid festruset, det smakade honom inte. Och så den visserligen aflägsna, men därför icke helt ochhållet otänkbara omständigheten att Lisen kunde tröttna på att vänta, att hon också kunde känna längtan efter frihetens förbjudna frukt, gjorde att han måste gifva sig af till henne; han måste med egna ögon se, om svärfaderns framkastade antydningar hade någon grund.

När han därför steg ur kupén vid den lilla stationen, kände han sig mera upprörd i sitt inre än han varit på mången god dag. och hans sinnesrörelse blef icke mindre, när han såg att perrongen var tom. Skälet därtill var, att Lisen å sin sida ville se hur hennes lättsinnige herr man såg ut, innan hon visade sig, ty på vägen hade systerns ord kommit för henne igen, och de utöfvade en verkan, som hon icke kunde emotstå.

Men när hon genom fönstret såg hans sökande och oroliga blick, såg att det vanliga, öfverlägsna och trotsiga uttrycket i hans lefnadsglada ansikte gifvit plats för någonting spändt, någonting allvarligt, som hon icke varit van att se där, kunde hon inte längre spela sin antagna, likgiltiga roll, utan skyndade ut emot honom med lille Sven vid handen, och det blef till det på perrongen stående landtfolkets förvåning en stor scen af, med omfamningar och glada utrop, hvilket slutade med att Berger med pysen på vänstra armen och Lisen tätt hängande sig fast vid den högra begaf sig af till vagnen, i hvilken han först satte lille Sven på fram-platsen och sedan lyfte upp Lisen midt för honom, satte sig själf bredvid och muntert ropade till Jansson, som satt och saluterade med piskan:

»Så där ja, gamle hudik! Sätt nu i väg allt hvad tygen hålla!»

Och när det var gjordt, tog han gossen på sitt knä, slog sedan armen om sin hustru, kysste dem gång på gång och ropade ömsom åt dem båda:

»Hör du, Lisen lilla — hör du, Svenpysen, du, ni få inte kila afsides en gång till, det går jag aldrig i lifvet in på!»

»Snälla Göran, har du verkligen saknat oss?» »Visst tusan har jag det! Och så blir det så dyrt och så tråkigt att alltid äta ute. Någon gång förstås kan det ha sitt behag — men du då, Lisen, har du inte saknat mig, du också?»

»Du var ju så mycket borta förut, så det var justinte någon skillnad 1» svarade Lisen, med skäl stött öfver att han i en sådan stund kunde tala om hvad middagarna kostade.

»Nå än du då, Sven? Nog har du saknat pappa?»

»Nej, det har jag inte,» svarade Sven helt ärligt och såg på honom med sina stora ögon, »för jag har fått en så’n snäll farbror på landet, och han heter Gunnar. Och honom får jag rida på, och han luktar aldrig något starkt som farbröderna i stan.»

»Nå, det var ju trefligt, det!» inföll Berger och gjorde en min som om han fått ättika i'halsen ; sedan satte han bort gossen och vände sig till Lisen, försökte återtaga den skämtsamma tonen och frågade: »Nå, den

där farbror Gunnar är väl artig och uppmärksam mot dig också?»

»Ja,» svarade Lisen, »men i synnerhet tycker jag om honom för att han är så snäll mot Sven.»

»Jaha, ja — det är också ett sättl» återtog konsuln vårdslöst. »Jag ska inte glömma att tacka honom för det, när vi komma fram.»

»Hvad menade du med det där: det är också ett sätt?» frågade Lisen och såg på honom så stadigt och genomträngande, att han genast flyttade sina egna blickar på gossen och svarade, i det han klappade honom på

kinden:

»Kors, jag menade bara: ett sätt att göra sig behaglig för fadern 1»

»Ånej, du menade nog för modern!» fortfor Lisen, som föresatte sig att inte släppa af ämnet. »Och om jag händelsevis skulle göra några jämförelser, så borde du kanske kunna räkna ut hvems felet är.»

Konsuln hade ett häftigt svar på tungan, men när han märkte att lille Sven med undrande ögon växelvis tittade på dem bägge, hejdade han sig, lade handen på sin hustrus arm och sade tämligen förläget:

»Tror du inte att vi borde spara det där ämnet tills vi bli ensamma i kväll?»

»Åjo, det kunna vi ju också göra, om du vill!» svarade Lisen, och föresatte sig att han inte skulle förlora något på att vänta.

Det kom öfver henne en obestämd känsla af att nu var det hon, som hade högsta korten på sin handoch att det sätt, på hvilket hon skötte dem, skulle kunna blifva afgörande för deras framtid. Konsuln å sin sida började känna sig allt mera osäker om hur det egentligen stod till med den där farbrodern, som hans pojke var så förtjust i, och resten af vägen till-ryggalades under en tryckande tystnad från de båda makarnas sida. Sven däremot pratade om allt möjligt och lät på det sättet sin pappa veta att moster Emmy hade hos sig en tant, som hette Sara, att hon också tyckte om farbror Gunnar och att Sven mycket hellre ville vara här ute på landet än ute på det andra landet i stan, som inte var något riktigt land, för där fanns det hvarken kor eller kalfvar eller pilpipor.

Slutligen svängde vagnen upp för allén, och framme på trappan stodo Emmy och Sara, flankerade af gubben Grönlund och gamla Johanna; men Gunnar Falk syntes inte, till stor missräkning för lille Sven, som, så fort han kom ner ur vagnen, sprang fram till Emmy och ropade:

»Hvar har moster Emmy gjort af farbror Gunnar någonstans? Hvarför ä’ inte han här också?»

Konsulns missräkning var minst lika stor som gossens, ty han hade föreställt sig att »den där herrn», som han kallade honom för sig själf, skulle komma och taga emot honom, om inte för annat så för att visa att det var han, som nu representerade bruket, och att konsuln då med sin vana affärsblick genast skulle kunna se, om det var ugglor i mossen. Emellertid dolde han så godt han kunde sin förtret, var charmant och artig mot Sara och Emmy, skakade hand med gubben Grönlund, klappade om gamla Johanna, tog sedan sin hustru under armen och förde henne in i salen, lofvade Jansson en femma i drickspengar och ropade, när han väl slagit sig ned vid det inbjudande kaffebordet:

»Å, nu ska det riktigt smaka skönt att slippa de välsignade affärerna och få leka naturmänniska ett par dar!»

»Ja, kan du verkligen det, svåger Göran?» frågade Emmy spetsigt, i det hon fyllde hans kopp.

»Slippa affärerna, ja!» ropade konsuln skrattande. »Ja, här måtte de väl inte komma och söka upp mig, vill jag hoppas!»»Nå, jag menade då egentligen leka naturmänniska,> fortsatte Emmy i samma ton som förut, »ty det är väl hvad du minst af allt förstår dig på.»

»Säg inte det, min vackra svägerska! Jag är mycket mera naturlig än du tror.»

»I det fallet håller jag med Göran!» inföll nu Lisen. »Han är nog en alldeles utmärkt upplaga utaf den manliga naturen med alla dess inkonsekvenser.»

»Nej, hör nu, hvad fan är det med er?» ropade konsuln skrattande, för att dölja sin förvåning öfver Lisens utfall, som var så öfverraskande olikt henne. »Har ni kanske börjat studera moralBlosofi här ute på bondlandet? Åtminstone har jag aldrig hört dig, Lisen, vara så djupsinnig förr!»

»Åja, man lär sig åtskilligt i ensamheten!» svarade hon helt kort.

»Kanske du också gjort några sådana studier, medan Lisen varit borta?» frågade Emmy sarkastiskt, och konsuln ämnade just ge henne ett dräpande svar, då dörren i detsamma öppnades och Falk inträdde.

Han hälsades naturligtvis med ett jubelrop af lille Svéto, som genast ville upp från sin kaffekopp, vid hvilken han

dock kvarhölls af modern, och sedan Falk bugat sig för fruntimren, gick han helt obesväradt fram till konsuln, bad honom vara välkommen till Stålhamra, frågade hur det stod till med brukspatron och hans älskvärda fru och förklarade sin ledsnad öfver att han varit hindrad från att taga emot honom vid ankomsten, men han hade blifvit uppehållen nere vid grufvorna längre än hvad han ämnat. -

»Jaja, jag kan väl tänka att ni forcera brytningen nu, sedan priserna börjat stiga,» sade konsuln med kännarmin, »så herr Falk har väl inte mycket tid att ägna sig åt sällskapslifvet.»

»Nej, det ska Gud veta!» svarade Falk, i det han slog sig ned på Em mys uppmaning. »Och inte duger jag mycket till i den vägen heller, det kunna damerna intyga.»

»Åtminstone är det fasligt sällan vi se till herr Falk här uppe,» inföll nu Lisen, »och om inte lille Sven, vore, så blef det väl ännu mindre ofta.»

»Jaha, men jag springer in till farbror Gunnar ihans ruin, jag!» ropade lille Sven, kilade ner som en pil från sin stol och klängde sig upp i knäet på Falk. »Och där leker jag röfvare under bordet!»

»Ja, det kan då inte gärna damerna göra —förmodar jag!» sade konsuln, med en förarglig tonvikt på näst sista ordet.

»Ånej, det är väl kanske bara damerna i Stockholm som äro så försigkomna,» svarade Falk, retad af hans

ton, »åtminstone att döma efter hvad . jag såg, när jag

var där uppe.»

Konsuln förstod mycket väl piken, och fast den förargade honom, så ingaf den honom på samma gång en sorts motvillig aktning för den unge mannen, som han fann vara mindre »landsortsbracka» än han väntat. Och det var under inflytande af denna känsla, som han ett ögonblick efteråt vände sig till Emmy och frågade:

»Hör nu? min nådiga svägerska! Bjuder du inte på en liten likör till kaffet, när du får så här rart främmande?»

»Jo, det kan jag väl göra!» svarade Emmy och steg

upp för att gå till buffeten. »Jag glömde ju alldeles

bort dina gamla vanor, kära Göran!»

»Mina vanor behöfver du inte fästa dig vidl De behöfva väl inte direkt genera dig, hoppas jag! Men nu har jag en särskild anledning till att tömma ett litet glas — utom det att det skall smaka bra, när man suttit och ruskat på järnväg. Ja, hör du, Emmy, du tar väl fram glas åt er också, så att ni kan göra mig och herr Falk sällskap?»

»Det hade jag inte tänkt — men hvad säger Lisen och Sara?»

»Ja, jag vet verkligen inte!» svarade Lisen, och Sara svarade iugenting, men ingen af dem tycktes hafva något direkt emot saken, hvarför Emmy satte fram Curagaokruset och fem små glas.

»Jag med!» ropade lille Sven. »Jag med ska ha glas!»

»Ja, när du blir torr bakom öronen!» sade konsuln skrattande och slog i glasen. När det var gjordt, harklade han, antog en tillgjordt högtidlig min, reste sig från stolen och började med likörglaset i handen:

»Mina damer och herrar! Från spenabarns läppar är det som visheten skall höras, säger någon af profeterna— vete tusan hvilken — och det besannar sig här i dag. Här har på gamla Stålhamra inträdt en alldeles ny sakernas ställning, och min son, här närvarande, är den enda, som rätt uppfattat situationen. Och som det nu för tiden börjar bli barnen, som uppfostra föräldrarna, så föreslår jag att vi göra som han. Min ärade svärfar omtalade att han tagit herr Falk till sin kompanjon och att han låter sagde herr Falk kalla sig farbror. Samme, här närvarande herr Falk kallas af min son ’farbror Gunnar’, och som jag inte kan tillåta att min son är närmare bekant med min svärfars kompanjon än min hustru och jag, så tar jag mig friheten härmed föreslå, att vi ömsesidigt lägga bort titlarna, ett förslag som jag hoppas att vår ärade vän och snart blifvande broder Gunnar Falk inte har något emot.

Och att min svägerska följer sin systers och svågers exempel och fröken Sara Kumlinder sin goda väns, det tar jag för alldeles gifvet. Skål således på dig, broder Gunnar! Måtte du blomstra och frodas och trifvas, och gamla Stålhamra med dig!»

Falk kände sig på samma gång både glad och förlägen, men han hade naturligtvis ingenting annat att göra än att foga sig efter omständigheterna. Och som det inte hör till våra vanor här i landet att säga nej till en brorskål, såvida inte föremålet för den åtminstone varit hotad utaf straffarbete, och detta ju icke varit fallet med Falk, så dracks den föreslagna skålen, och handslag växlades på det urgamla sättet, hvarpå kvällen till-bragtes så hyggligt som möjligt. Konsuln och Falk sade du åt hvarandra så ledigt som om de varit köttsliga bröder; men mellan damerna och Falk begagnades alla möjliga krokvägar för att undgå användandet af den förtroliga benämningen du, som vi svenskar hafva den fula vanan att profanera litet emellan. Det var först när han tog god natt, som Lisen kallade honom Gunnar; men när han kom fram till Emmy, sade hon bara helt kort ett tämligen snäft »god natt», då däremot lilla Sara helt vänligt tilläde ett »sof godt, Gunnar», hvilket inbragte henne en tacksam handtryckning af den unge mannen och en ordentlig uppsträckning af Emmy, sedan de blifvit ensamma i deras gemensamma sofrum.

Gunnar Falk gick ner till sig med den fasta föresatsen att han nästa morgon skulle säga Emmy, atthan betraktade brorskålen som odrucken, eftersom han tydligt kunde se att den generade henne. Men i det fallet borde han sagt henne det redan samma kväll, ty det finns väl knappt något sannare ordspråk här i världen än just det gamla: »en annan gång är en skälm».

23.

Emmy och Sara hade varit ute och gjort en tidig morgonpromenad ner åt sjön och voro just stadda på återvägen, när de på afstånd sågo konsuln och Falk, som lifligt samtalande gingo nedåt bruksbyggnaderna. Falk tog mycket ceremoniöst af sig hatten för damerna, men konsuln vinkade bara åt dem på afstånd och ropade åt Emmy:

»Skynda dig upp till Lisen, lilla svägerska, så får du höra nyheter! Stora nyheter ändå!»

»Då är det väl fråga om någon utfärd, kan jag tro,» sade Emmy likgiltigt. »Naturligtvis får herr konsuln lof att roas, när han nedlåter sig till att fara ned på landet.»

»Det kan ju vara något annat,» menade Sara. »Men märkte du hvad Gunnar såg högtidlig ut?»

»Det gör han ju alltid,» svarade Emmy och fortfor efter en stunds tystnad: »Tänker du verkligen kalla

honom för Gunnar, du?»

»Ja, hvarför skulle jag inte göra det,» frågade Sara helt oskyldigt, »när vi lade bort titlarna i går afton? Tänker du inte göra det då?»

»Det tänker jag visst inte bry mig om,» förklarade Emmy »och det ska jag säga honom helt uppriktigt, bara jag får något tillfälle!»

»Nej, men gör inte det, Emmy,» utbrast Sara och såg helt förskräckt ut, »för jag har hört pappa säga att det är den största förolämpning, som man kan tänka sig!»

»Karlar emellan, ja! Men när det kommer frånett fruntimmer, så är det en helt annan sak! Men

låt oss nu skynda på, så att vi få höra den stora

nyheten.»

»Ja, hvad kan det vara, du?» undrade Sara och tog ut stegen allt hvad hon förmådde.

»Det är nog som jag sa’ nyss! Några stora planer kan det då inte falla mig in att misstänka min käre svåger för!»

Men den gången misstog fröken Emmy sig och det grundligt ändå, ty redan på trappan kom fru Lisen emot dem, såg strålande glad ut och ropade med svindlande fart:

»Å du, Emmy, om du visste hvad jag är glad och

hvad Göran är snäll, och hur rysligt orätt jag gjort

honom! Han har förklarat alltsammans för mig, du! Han höll bara på att bli narrad af ett intrigant fruntimmer!»

»Blef han? Stackars liten!» inföll Emmy med bitande ironi.

»Seså, var nu inte stygg? Hon var spion åt ett affärskonsortium, som ville narra af Göran en massa aktier, och Göran måste låtsa sig vara kär i henne för att komma underfund med bedrägeriet »

»Nå, kom han underfund med det också?» frågade Emmy i samma ton som förut.

»Ja då, det gjorde han, och kan du tänka dig att han räddade alla aktierna, så när som på två!»

»Sina äktenskapliga aktier har han då fått att stiga, den bedragaren!» hviskade Emmy till Sara, medan

de följde Lisen, som skyndade förut in i förmaket,

där hon slog sig ner i soffan, och fortfor lika brådskande som förut:

»Och i kväll reser han till Göteborg och Köpenhamn och kanske till och med till Hamburg och Berlin, och han vill ovillkorligen att jag ska följa med, och det vill jag naturligtvis så rysligt gärna. Men det beror alldeles på dig, snälla Emmy, om jag ska kunna få göra det!»

»På mig? Det förstår jag inte! Det är väl inte meningen att jag ska följa med också?»

»Nej, tycker du detl Men vi kan ju inte ta' lille

Sven med oss, och vill du inte låta honom stanna kyarhär hos dig och Sara, så får jag naturligtvis afstå från färden, hur tråkigt det än vore.»

»Det ska du visst inte, kära Lisen! Sven får gärna vara här, om han bara nöjer sig med det... meu utan sin mamma...»

»Ack, kära dul Så förtjust som han är i dig och Sara och farbror Gunnar, så ... jag har för resten redan talt med honom, och han blef så glad att det nästan gjorde mig ledsen ... men jag tänkte att du kanske ville fara tillbaka till Stockholm, innan vi komma igen, och . ..»

»Tänker ni bli länge borta då?»

»Minst fjorton da'r, sade Göran, för när han nu en gång kan komma ut, så vill han naturligtvis träffa en mängd folk, som han har affärer med, och så ska vi ju roa oss också litet. Men det var rysligt snällt af dig, Emmy, att du vill behålla Sven kvar, och du ska få se att du får nog trefligt med honom och Gunnar, för då blir väl han uppe hos er om kvällarna, och .. . men nu får jag lof att genast börjao packa, så att vi kunna fara härifrån klockan fyra. Å Gud, hvad jag gläder mig åt att få komma ut — jag som aldrig varit längre än till västkusten!»

»Det är väl bäst att Sara går upp och hjälper dig packa, så att du inte glömmer någonting i glädjen,» inföll Emmy, »så går jag och talar med Johanna om att vi få middagen en timme tidigare.»

Men när Lisen och Sara gått, stannade Emmy ändå kvar, försänkt i djupa funderingar. Hon tänkte på hur det skulle bli att vara ensam med lille Sven och hvilket ansvar hon ådrog sig, om pysen skulle bli sjuk eller om någonting skulle hända honom, och hur hon skulle kunna undvika att säga Gunnar åt Falk, nu när de naturligtvis komme att träffas mycket mera än förr. Det var ju visserligen sant att Sara var kvar som tredje person, men hon kunde ju när som helst bli hemkallad af sin myndiga mamma — och då .. .

»Nå ja,» tänkte Emmy beslutsamt, i det hon gick ner i köket till gamla Johanna, där Sven höll på och rumsterade i russinlådan, »blir det för ohållbart, så tar jag väl pysen med mig och far upp till Stockholm, så är den saken hjälpt.»Under tiden inspekterade konsuln i Falks sällskap smedjor, arbetarbostäder och grufbrvtningsschakt och omtalade för sin nye bror den förestående färden och att han bjudit sin hustru att följa med.

»Du förstår,» utlät han sig med flödande svada, »man får lof att friska upp henne litet, nu när hon har varit

gräsänka så där länge. Jag ska säga dig, Lisen är verkligen en liten förbannad t söt hustru, när hon inte får några dumma griller i hufvudet, och oss emellan kan jag gärna medge att jag rustat om litet där uppe i stan; men — hva' fan! — det ligger inte i min natur att vara stugsittare, fast ser du, hjärtat — hjärtat, det är hennes, kan du väl förstå! Jaja, du får väl själf se, när du blir gift en gång! Ja, apropos det, nu se'n du blef gubbens kompanjon, så dröjer det väl inte länge, förrän du skaffar dig en liten fästmö — har väl redan en på förslag, kan jag tro?»

»Ånej, jag har minsann annat att tänka på, och det är god tid med det!» svarade Falk.

»Nåja, det har du då förbannadt rätt il Det är klokast att lefva glada lifvet så länge som möjligt och inte gifta sig för ung. Jag gifte mig alldeles för ung, jag — men hva' fan! — måste ha schaber att röra mig med, kan du förstå — och när då flickan var söt och stilig till — för söta flickor har gubben, den rättvisan får man göra honom — ja, det vill säga, Emmy skulle det då aldrig fallit mig in att ta' — hon har för mycket peppar i sig — är full med dumma idéer om kvinnans likställighet och så'nt där — sådana ska man akta sig för — fast det börjar bli kitsligt nog nu — tror att fan farit i flickungarna nu för tiden! Jaja, du får väl själf se — såvida da inte tar någon från en aflägsnare landsbygd — på bondlandet äro de kanske ännu litet i den gamla stilen 1 Men, hör du, nu tror jag att jag fått nog af det här, och det börjar kännas som litet frukost inte skulle skada! Nej, se på tusan! En sådan vacker flicka som står i dörren där borta! Hvad kan det vara för en?»

»Någon af smedsdöttrarna, kan jag tro?» svarade Falk likgiltigt.

»Anfäkta det! Finns det godt om sådana här, så undrar jag inte på att du inte har någon brådska med attbinda dig!» skrattade konsuln. »Men hur är det —går du med hemåt nu?»

»Nej, ännu har jag litet att sköta här borta vid hammarsmedjan!» svarade Falk, som icke var vidare angelägen om sällskapet.

»Jaja, kan nog tro det! Fy fan, det måtte vara trist att ha så där mycket mobb att göra medl Men hör du, du kommet väl hem till middan, så att vi få tömma en bägare, innan vi skiljas åt? Det är visserligen sant att du är förbaskadt 'munter och tystlåten', som det heter, men jag tycker om dig i alla fall — mest för att du inte gått här och slagit för hustru min i ensamheten, ha, ha, ba! Jag ska säga dig helt uppriktigt, jag blef litet haj, när jag fick höra att du var bror med pysen min — det finns de som gå upp den vägen också — men se'n jag nu sett att du är en hedersknyffel, så — ja, adjö med dig så länge — hoppas vi träff as i middag!»

Och konsuln styrde af hemåt, medan Falk fortsatte sin rond, inom sig på en gång förargad och skamsen öfver att han inte tagit bladet från munnen och hållit en ordentlig straffpredikan för den lättsinnige skräflaren, som så ogenerad t utöfvade den gamla plägseden att döma andra efter sig själf. Men så tänktp han lugnare på saken och insåg att hans uppträdande som moralpredikant skulle varit skäligen malplaceradt, i synnerhet som han ju var så mycket yngre än syndaren, som han ville straffa. I en sak gaf han honom likväl rätt, och det var i hans omdöme om pepparn hos Emmy, ty att hon var rikligt försedd med den kryddan, det hade han nog fått märka. Men frågan var, om det icke också fanns hos henne kryddor af angenämare slag, som kunde mildra den skarpa smaken — och det var detta som han föresatte sig att taga reda på, sedan konsuls-paret rest.

Konsuln utbredde sig sedan för fruntimren i de mest superlativa loford öfver sin vän Gunnar och den utmärkta ordning, som han höll på bruket, där arbetarna rent af stodo på tå för honom och där de vackra flickorna smögo sig ut i dörrarna och kikade efter den ståtlige disponenten. Sedan konsuln nu sett det, så undrade han verkligen inte på att Falk trifdes så bra på landetsom han gjorde, ty här var han ju som en liten kung, då han däremot uppe i staden skulle försvinna bland mängden. Och det där allvaret, som låg utbredt öfver hela hans person, var det nog inte så farligt med, menade Berger; han hade nog sett, han, hur det lyste till i ögonen på honom, när en af de vackra töserna stått och nigit för honom, då de gingo förbi en af smedsbyggningarna.

När sedan Falk kom upp till middagen, pratade han muntert och gladt med Lisen och Sara, han lekte med lille Sven och drack med konsuln, som höll tal för den blifvande kvartetten på Stålhamra, och när slutligen på eftermiddagen Jansson körde fram med vagnen för att föra de resande till stationen, dit de på Lisens begäran skulle fara ensamma, för att undvika alla afskeds-scener där, vände han sig för första gången till Emmy direkt

och sade med gossen på armen:

»Lille Sven skulle nog tycka bäst. om att moster Emmy ville bära honom till sin mamma, så att han fick kyssa henne en gång till!»

»Ja, ja, det vill jag!» ropade Sven. »Men se’n vill jag komma till farbror Gunnar igen!»

Emmy tog hastigt gossen och gick fram till Lisen,

som redan satt sig upp. Falk hade visserligen sagt »moster Emmy», men hon förstod nog hans afsikt, och om hon också icke kunde opponera sig nu, så var det hennes fasta beslut att göra det, sedan de resande farit, och det genast ändå, så att den unge mannen inte skulle

få tid att sätta sig in i några ovanor.

Men härvidlag hade hon gjort upp räkningen utan lille Sven, ty knappt hade vagnen satt sig i fart nedåt allén, förrän han med barns vanliga oberäknelighet började storgråta och ropa efter mamma, och både Emmy och Sara fingo så full sysselsättning med att trösta honom, att Gunnar Falk fann sig alldeles öfver* flödig och därför gick ner till sig, där han började rita för att skingra de missmodiga tankarna.24.

Det dröjde dock icke mer än en halftimme förrän det bultade på dörren, och på Falks tämligen barska »kom in» öppnades den, och gamla Johanna kom in-klifvande fortare än vanligt.

»Det var då för väl att dispenenten va’ inne!» pustade hon andfådd. »Han får lof te’ komma dit opp me’ samma, för frökna ä’ alldeles öfver sig gifna bägge två.»

»Hvad är det nu då?» frågade Falk tämligen

likgiltigt.

»A jesses, det ä’ gosskräke’ som ä’ alldeles vild

efter'modern och di får inga händer men. Och frökna ba* så mycke* att dispenenten skulle komma och hjälpa dom.»

»Fröken Sara, menar väl Johanna?»

»Nej kors, ho’ har väl ingenting te* säga här! Nej, nog va’ det vå’n fröken alltid.»

»Jaså! Säg att jag kommer strax.»

»Ja, det va’ då för innerligt snällt, det!»

Och gumman skumpade i väg ut och upp öfver gården, så fort hennes ben kunde bära henne.

»Jaså, hon bad så mycket!» tänkte Falk för sig själf. »Det måtte allt ha kostat på henne, det. Men hon kan vara lugn, jag ska inte sysselsätta mig med någon annan än gossen.»

Och med detta hjältemodiga beslut gick Falk upp till byggningen och trädde in i salen samt därifrån, vägledd af Svens högljudda gråt, till förmaket, där Emmy med gossen på armen gick fram och tillbaka och såg mycket blek och medtagen ut, medan Sara följde efter henne hack i häl och försökte tala reson med den lille skrikhalsen.

»Se här kommer nu farbror Gunnar!» ropade hon, när hon fick se honom i dörren. »Nu ska lille Svenvara snäll, så får Sven komma till farbror Gunnar och leka.»

»Nej — jag vi-i-ill inte!» skrek Sven. »Jag vi-i-ill komma till ma-a-amma!»

»Mamma kommer inte, så länge Sven skriker så där!» sade nu Falk helt lugnt, gick fram till Emmy, tog gossen från hennes arm och satte honom på sin egen. »Om Sven är snäll, kommer mamma sedan.»

»Ja, men jag vi-i-ill att mamma ska-a komma nu me’ sa-a-ammai» skrek Sven.

»Då är inte Sven någon snäll gosse,» sade Falk mycket allvarligt, »och då sätter farbror Gunnar genast ner honom och går sin väg igen!»

Det lugna allvaret imponerade på gossen. Han slutade genast gråta, såg på Falk med stora ögon, och efter ett par ögonblick slog han sina armar om hans hals, lutade sin ännu våta kind emot hans och sade med af hastiga snyftningar afbruten röst:

»Sven ska va-a-ra snäll! Fa-arbror Gunnar i-inte gå!»

»Nej, då stannar jag gärna,» svarade Falk och torkade bort tårarna från hans ögon och kinder, »och om Sven är riktigt snäll nu, så gå vi emot Jansson en bit och så får Sven åka hem. Vill Sven det?»

»Jaa, det vill jag!» ropade gossen, nu idel solsken igen, och när han fick se Emmy helt trött och medtagen sitta i soffhörnet, ropade han: »Men först vill jag pussa

moster Emmy för att jag varit stygg! Nej, farbror Gunnar ska bära mig dit!» ropade han genast, då Falk gjorde min af att sätta ner honom på golfvet.

Sara hade under tiden skyndat ut efter pysens hatt och rock, och så begaf det sig att, när Falk kom fram till Emmy med gossen på armen, de voro ensamma i rummet. Falk böjde sig ner mot Emmy för att hon skulle taga emot gossen, men Sven släppte inte sitt tag om hans hals utan höll sig kvar där med ena armen, medan han slog den andra om Emmys hals, hvilket hade till följd att Falks hufvud kom betänkligt nära den unga flickans, när Sven skulle »pussa» henne, hvilket han också gjorde gång på gång utan att hans bägge små armar släppte sitt tag. Det var verkligen en mycket brydsam situation, som lockade den förrädiska rodnaden upp på Emmys kinder och kom Gunnar Falkatt känna hur en varm blodvåg steg upp från hjärtat till hufvudet och nästan kom honom att svindla.

Blixtsnabbt stod den framför honom, snöstormen ute på isen och gången upp ifrån sjön när han kände den varma bördan tryckt intill sig och de mjuka armarna om sin hals; lika lockande hägrade den för honom, den där dagen uppe på hennes rum, då hon stödde sig på hans arm och då hon slutligen skyndade sig ifrån honom med det där utropet, att han var »en snarsticken herre», och ändå sedan måste låta honom leda sig utför trappan, och han kände det som en oemotståndlig maning inom sig att nu vore stunden inne, då hans öde skulle afgöras. Och med en hastig blick på gossen insåg han plötsligt, hvilken bundsförvandt han hade i honom, och hviskade därför hastigt i den lilles öra, men likväl icke alltför sakta:

»Sven lilla! Fråga moster Emmy, hvarför hon är så ond på farbror Gunnar!»

Sven tittade förvånad från den ena till den andra och ämnade just följa uppmaningen, då Emmy helt sakta svarade:

»Jag är visst inte ond! Fråga farbror Gunnar, lille Sven, hur han kan tro något sådant!»

»Därför att hon inte vill kalla mig Gunnar!» svarade Falk, innan gossen han säga något.

»Farbror Gunnar har ju inte kallat mig Emmy!» fortsatte Emmy lika sakta som förut.

Lille Sven blef allt mera storögd och ämnade just opponera sig mot sin stumma roll, då Falk började på nytt:

»Jag tordes det inte, därför att... att Emmy var så kall och frånstötande emot mig!»

»Gunnar var inte så rädd af sig där nere på isen, vill jag minnas!»

»Det var en annan sak då! Då var det fara å färde.»

»Jaså, skall det ovillkorligen vara det, för att Gunnar skall vara modig? Måste man ovillkorligen vara hjälplös, för att... men hvar i all världen tog Sara vägen? Hon får bestämdt inte reda på Svens kläder »

»Jäg vet hvar dom sitter!» ropade nu Sven, som länge sedan ledsnat på att vara språkrör, hvarpå han

25. — Från stad och land.kraflade sig ner på golfvet, utan att låta hindra sig af de båda ungas svaga försök att hålla honom kvar, och skyndade sig ut i förmaket ropande: »Tant Sara! Tant Saral»

När han väl var ute, återtog Emmy helt sakta, i det hon lät Gunnar Falk taga plats bredvid sig i solfan och utan att

göra något allvarligt motstånd, när han lade armen om hennes lif och på samma gång lätt och varmt slöt henne intill sig:

»Jag borde aldrig gifvit mig ut på den där skridskofärden. Det var den som är skulden till alltsammans, och den kommer jag nog att få ångra!»

»Och jag borde aldrig ha burit dig!» hviskade han och tilläde sedan emellan ett par kyssar: »Men att du

kunde förställa dig så!»

»Och att du kunde vara så blind, att du inte märkte ...»

»Jag ville det så gärna, men jag tordes inte. Jag trodde att du var alldeles för stolt och jag alldeles för obetydlig för att.. . att...»

Och nu blef det en längre paus igen, som slutligen afbröts utaf Emmy, hvilken, när hon hörde steg ute i salen, hviskade:

»Släpp mig Gunnar! Vi ska ingenting, säga åt Sara — ingenting nu i kväll!»

»Det kan jag inte lofva, och det vill jag inte heller. Hellre tar jag dig på mina armar en gång till och bär

dig ut till henne med detsamma.»

Och Emmy kunde eller ville inte opponera sig, när

hon kände sig upplyftad på de armar, hvilkas styrka hon pröfvat en gång förut, och stolt af sin eröfrade lycka dansade han omkring med henne i jublande, ungdomlig hänförelse — dansade såsom man dansar endast en gång i sitt lif, utan att något af det kommande kastar sina skuggor öfver det soliga ögonblicket.

När ban efter en liten stund kom ut i salen med sin kära börda, ropade gamla Johanna, som kommit in för att duka kvällsbordet och som nu höll på att släppa både knifvar och gafflar:

»Jesses då! Har frökna gjort illa sig nu igen?»

»Nej, kära Johanna,» ropade Falk, i det han saktasläppte ner Emmy på golfvet, »det har hon inte, men hon har skaffat sig en fästman i stället!»

»Har hon också? Nå, jag säger väl det! Ja, si kunde jag inte tro det! Ja, då får jag gratelera er bägge två, och jag tycker hvad patron ...»

Men gamla Johanna gratulerade för tomma väggarna, ty de båda unga hade skyndat ut arm i arm för att framföra nyheten för Sara, som ute på gården lät lille Sven försöka taga fatt sig. Gamla Johanna gick fram till fönstret, tittade ut och sade helt högt, i det hon slog ihop händerna:

»Jaa, få si om inte han blir den likaste utåf alla tre mågarna hos brukspatron! Men så vore det £å inte för mycke' heller, för han får allt den raraste lilla frua, han!»> Kråk-Matts.»

En skärgårdsskiss.

1.

Lan hette egentligen Mattias Västerholm och var just ingenting — det vill säga, han kunde taga sig till litet af hvarje, som skärgårdsfolket i allmänhet. Han fiskade, lagade båtar, klippte får, band skötar, rödmålade grindar, slaktade kalfvar, gjorde bikupor af halm, och när bönderna på storön hade bråd tom med skörden, så kunde han både slå och skära, och det fast han var nära sjuttiotalet. När skörden var gjord och de små tröskverken kommo i gång, var ingen bättre betrodd om att sköta häst vandringen än gamla »Kråk-Matts», som han gemenligen kallades af både gamla och unga. Han gick då med pipsnuggan i munnen troget och lugnt i sin ständiga ring, manade på hästarna ibland med ett godt ord, ibland med en pisksläng, som egentligen mera var ämnad att jaga bort bromsarna än att göra bruntarna något för när, hvilket de också mycket riktigt uppfattade genom att då och då vända på hufvudena och bestå honom en liten vänlig gnäggning eller ett godmodigt frustande.

Ön, som Kråk-Matts bodde på, låg strax utanför storön och var icke särdeles vidlyftig. Där hade hanen liten sned stuga vid sydvästra sidan, där stranden var litet ländigare, och i den hade han nu bott ensam i öfver tjugo år ända sedan Kajsa Stina dog. Hon hade inte varit hans hustru, men de hade bott tillsammans i många år, ända sedan hon råkade i olycka för en skeppare, som en vacker dag seglade ifrån både henne och gossen, som han skaffat henne.

Det var just ingen som ville veta af Kajsa-Stina, sedan det hände henne; inte så mycket för att hon skaffat sig en pojke — det är man inte så värst nogräknad med ute i skärgården — utan därför att hon inte ville skiljas vid honom.

»Människan kan väl vara golik i och för sig själf,» menade bönderna; »men inte kan en väl ta’na med tocke där påhäng! Ville hon bara lämna bort pojken, så !»

Men se, det ville inte Kajsa-Stina »på villkor», som det heter därute.

Och det var inte långt ifrån att både gossen och hon fått svälta ihjäl, när Mattias — han hette inte »Kråk-Matts» då ännu — en vacker kväll kom knogande upp till backstugan, där hon fått husrum hos en gammal änka, som varit god vän till hennes mor och som var lika fattig som hon själf.

Kajsa-Stina såg honom komma uppför gångstigen med en korg på armen, och hon visste rakt inte hur hon skulle bete sig vid det mötet. Hon hade klart för sig att Mattias tyckt smått om henne, innan skepparn kom, och därför skämdes hon värre för honom än för någon af de andra.

Hon höll just på gifva gossen bröstet, och som hon inte kunde komma undan, nöjde hon sig med att vända sig om på pallen och vända ryggen mot dörren.

»Kommer det främmat, efter som du snor dej?» frågade änkan, som såg litet illa.

»Ja, det såg så ut,» svarade Kajsa-Stina och blef röd som en blod både i ansiktet och om halsen.

I detsamma tog Mattias i dörrklinkan och klef in.

»Guss fre’U sade han och stannade innanför dörren, tittade framåt rummet och kunde väl ungefär begripa hvad Kajsa-Stina gjorde, eftersom han också blef som en drypande blod i synen och harklade två gånger ochspottade en, innan han fortsatte: »jag kommer väl inte omakligt på någe’ vis, heller?»

»Jesses då, tror jag inte rakt det ä* Västerholm!» ropade na änkan och steg upp från träbänken, där hon satt borta vid fönstret. »Ja, det ä’ det me’!»

»Jo ditåt hankar det!» svarade Mattias. — »Jag skulle in ett tag och höra hur det ä’ med er annars!»

»Det var fasligt snällt, det!» fortfor änkan och räckte fram sin skrumpna hand till välkomst, hvarpå hon fortsatte med en suck: »om det vore så väl att jag hade en kaffeskvätt te’ bjuJ Västerholm på teminstingen!»

»Det ä* inte för kaffeskvätten jag har kommi’,» svarade Mattias, »men si1 det ä’ så att jag fick strömming i natt, och jag tänkte ni kunne’ villa1 ha* ett par valar.»

»En skulle ha’ en slant te’ betala med då!» utbrast gumman med en ny suck.

»Ville jag sälja’n, så gick jag väl te* bönderna,» svarade Mattias lakoniskt.

Nu hade gossen ätit sig mätt och somnat, och sedan Kajsa-Stina knäppt igen tröjan om bröstet, vände hon sig om.

»Vill inte Mattias ta* och sätta sig?» frågade hon, i det hon lade ifrån sig gossen i en korg, som stod vid ena väggen.

»Tack för det!» svarade Mattias och gick förbi henne fram till fönsterbänken, där han satte sig och tittade utåt.

Gumman plockade upp strömmingen i ett tennfat, som hon hade i spisen, och under tideu grät hon och torkade sig oupphörligt om näsan med afvig hand.

»Jesses då,» snyftade hon sedan, »får vi dom rakt åf te’ skänks?»

»Ja, det skulle väl vara meningen, det,» svarade Mattias och tittade ut genom fönstret som förut. Efter en stund tilläde han, som om det egentligen inte hade med saken att göra: »Det ligger några potatisar i botten på korgen, mor.»

Nu började gumman stortjuta där hon stod, och Kajsa-Stina gick fram till bänken där Mattias satt, räckte ut handen emot honom och sade:

»Tack, Mattias, och gu signe dej!»»Hur a* det me' kyttingen?» frågade Mattiäs och tittade nu bortåt korgen till.

»Jo tack, han ä' så rar, så!» svarade Kajsa-Stina, »han bara äter och sof ver.»

»Det ä' dygden på dom, det!» återtog Mattias, och när nu gumman snyftande gick ut i farstun för att tömma potatisen i en korg, som hon hade därute, tog han fatt i Kajsa-Stinas hand, drog ner henne på bänken bredvid sig och sade hastigare än han plägade:

»Hur ä' det nu: har Kajsa-Stina hört åfen någe'?»

»Söderman?» frågade Kajsa-Stina, och då Mattias nickade, fortfor hon sakta, under det att det lyste till i ögonen på henne: »han lär ska gifta sig i nästa vecka, säjer di.»

»Med Sjöbergs Lina, ja!» inföll Mattias och fortsatte sedan i det han spottade utåt golf vet: »Han får gål med henne, kantänka.»

»Inte skulle jag fråga efter*t, om det inte vore för gossens skull,» sade Kajsa-Stina efter en stunds tystnad.

»Bryr du dej inte om'en längre då?» frågade Mattias lifligare än han brukade.

»Nej då, det har jag fått nog åf,» svarade hon.

Mattias teg en stund och tittade ut genom fönstret. Då gnydde den lille borta i korgen, och Kajsa-Stina steg upp, gick fram till honom och började sakta draga korgen fram och tillbaka, så att den gnällde mot de grofva golftiljorna.

Mattias steg upp från bänken, gick sakta fram till Kajsa-Stina och stannade strax bakom henne. Det syntes tydligt på honom att han ville säga något, men att han hade svårt att komma fram med det. Slutligen sträckte han. ut handen, strök henne sakta mellan axlarna ett par slag och sade sedan:

»Du skulle väl allt behöfva en far åt kyttingen där ändå, Kajsa-Stina?»

»Han får väl hjälpa sig utan,» svarade hon utan att vända sig om.

»Jaja, men det blir söcknigt, det! Kan inte jag få bli far åt'en, tror du?»

»Du?» ropade Kajsa-Stina till och vände sig om. »Nej, Mattias, bättre ä' du väl värd, än ett tocké' stycke som mej 1»»Men, om jag nu inte exmerar någe' bättre då?» frågade Mattias och försökte slå armarna om henne. »Om jag nu inte frågar efter hvad som har varit, utan bara det som blir?»

»Nej, Mattias,» svarade hon och drog s*g und?k honom; »det kan aldri' hända mej att ja# går te* prästen och skaffar styffar åt gossen däri»

»Nå, men om vi låter bli' te* gå te' prästen då?» hviskade nu Mattias, som började bli litet yr i hufvudet.

»Nej tack, det har jag också fått nog åf!) svarade Kajsa-Stina.

Mattias teg en lång stund. Han gick iiam till fönstret, stod där tvekande ett ögonblick, vände sedan om till Kajsa-Stina, som stod kvar bredvid korgen, och sedan han harklat ett par gånger, sade han med annan ton än nyss:

»Nå men, Kajsa-Stina, vill du inte komma te' mej ändå, då?»

Nu vände hon sig om och såg på honom, såg på honom undrande och länge.

»Hvad menar du, Mattias?» frågade hon slutligen.

»Jag behöfver någon människa, som hjälper mig i stugan, och du behöfde någon som gör karl åf pojken din. Ska vi inte därför slå oss ihop, så slipper du ifrån det här elände', och jag får någe* te* knoga för,» och vill du inte ha't annerleds, så inte ska jag säga ett ol, det kan du sätta dig på!»

»Ja, kan du hålla fast ve' det, då vet jag ingen som jag hellre vill komma te' än dej!» svarade Kajsa-Stina, och därvid blef det, och ord höllo de båda, hur mycket man än pratade om motsatsen.

2.

Men det där var nu längesedan. Kajsa-Stina dog. när gossen hennes var fjorton år och just hade läst sig fram. Någon riktig hälsa hade hon väl knappast sedanhan föddes, och när fadern, den förre skepparen, åkte ner sig på isen ate på Saxarfjärden en vinter, sedan han varit i staden och sålt fisk och farit drucken hem på natten, då var det slut med henne också, och på vårsidan stoppade Mattias ner henne i kyrkogården på storön, och sedan satt han ensam igen ute på sin holme.

»Hvad dog hon åf egentligen?» frågade en af fiskargubbarna, som var med på begrafningen.

»Det var allt skepparsjukan, det,» svarade Mattias; »den hade hon haft i faggorna hela ti'n, för rexten!»

Och så for han hem igen och fann sig i ensamheten så godt han kunde. Fostersonen hade han fått plats åt inne i staden hos en handlande, där skärgårdsfolket brukade hålla till, och där artade gossen sig bra, och när Mattias någon gång var inne med strömming, hälsade han på honom i boden och fick alltid en bit tuggtobak med sig hem. Den gladde han sig nog åt, men ändå mera åt att pojken växte qch började se ut som en herreman, när han närmade sig tjugotalet.

Det var nu man började kalla honom »Kråk-Matts» ute på öarna, och det tyckte han inte illa om för resten.

»Det är bättre det, än om di skulle skälla mej för 'Fyll-Matts',» brukade han säga, »och sämre kom sam ser kan en ha' än kråkorna minal»

Det var nämligen så att ute på holmen, där Mattias bodde i sin snedstuga, var det ovanligt godt om kråkor, till och med för att vara i skärgården. Det hade nog sina goda skäl också att de höllo till dar, och att till och med ett par hade sitt bo i stora askträdet, som stod utanför stugan och skuggade öfver den på ena sidan, på samma gång som det läade för nordan, som på höstsidan brukade komma nerdejsande mellan backklintarna.

Mattias kunde bra med att salta strömming, och när han satt nere vid sjön och gälade den, slängde han alltid ut inkråmet åt kråkorna, hvilka voro nere och skuttade omkring honom, alldeles som han varit en gammal kamrat. Han pratade då med dem, och de kraxade i olika tempo och tonarter och hade så mycket att berätta — på sitt vis förstås; men det var alldeles som om gubben förstått dem och de honom.

Det var på vårsidan en dag då gubben satt isolsticket på sin farstukvist och lagade skötar. Kråk-paret i asken hade redan i mars börjat reparera sitt gamla bo, och en fjolårsunge, som brutit vingen på sig, när han ville för tidigt ur boet förra sommaren, och som därför stannat kvar hos gubben och blifvit hemtam som en kanariefågel, satt bredvid honom på farstubron och tittade på huru föräldrarna byggde. När de kraxade till, svarade han med ett: »kra-akl» och lyfte på den färdiga vingen; det såg ut som om han också velat ut och leta efter pinnar och strå att bygga med, men som den andra vingen fortfarande nekade att göra tjänst, ruggade han upp fjädrarna, bet i den med sin stora svarta näbb och sade därpå ett nytt »kraa-ak», som var mycket långsammare än det förra.

»Hur ä' det med dej, Pelle?» frågade gubben och tittade på honom öfver glasögonen, »ä' du lessen? Jaja, den hära vårsprickningen, det ä' en baddare te'

sätta oro i kroppen! Jag minns väl, jag men har

en nå'n skavank, så får en väl lugna säj! Jag fick så jag me', fast jag ingen skavank hadel Men får du lefva, så går det väl öfver, sa' han som körde i sjön.»

Nu blef det ett förskräckligt kraxande uppe i asken. Far själf hoppade upp och ner på grenarna, lyfte på vingarna och gjorde en sväng utåt, men kom genast tillbaka igen, mor tittade ut ur boet med en lång pinne i näbben, och

det lät »krak» på »krak» allt argare och häftigare.

»Hvad ä' det nu då?» frågade Mattias och tittade uppåt. »Ens ni inte om hvar skåpe' ska stå? Sätter ni te' och gräla nu, hvad djäkeln ska det då bli' i sommar? Si så där ja, Pelle, ska du med börja på och gasta? En ska aldrig lägga sej i när två träter, har jag sagt dej! Jasså, vänta litet, nu ser jag: det har kummi' främmat! Nå då va' det ingen under!»

Och så var det verkligen. I en naken talltopp ett stycke ifrån asken hade en stor kråka slagit sig ner och kraxade långsamt och i en helt annan ton än de andra. Hon bugade sig också mycket djupare än kråkorna i allmänhet göra när de kraxa, och så lät hon höra två kraxar i taget — »krak-kraak» — »krak-kraak», hvilka af byggherrskapet besvarades med enstaka korta utrop och framsträckta halsar samt då och då ett häftigtflaxande med vingarna, en kort sväng atåt öfver asktoppen och därpå ett förnyadt åhörande af hvad den andra hade att förmäla Pelle vände på hufvudet och tittade än med det ena ögat, än med det andra, men blundade hvar gång på det ögat som han inte såg med och lyfte på den färdiga vingen hvar gång som de gamla gjorde en luftsväng.

»Den där har bestämdt vari' i stan, du Pelle!» sade Mattias till fjolårsungen. — Hon har så mycket te' språka om. Och ser du så finurlig svarta fracken ser ut? Jojo, den där har allt sutti' på isflakena i strömmen, hon, och inbillat sig att hon vari* fiskmås! Det skulle väl du ha' gjort me', om du inte varit så illveten te' komma ur boet! Men så minsann sätter hon sig inte i asken, och föräldrarna dina kör inte bort'ena! Jo jo, så ä' det när en har någe' te' skvallra om, då får en plats lite' hvarstans, då. Och si', där kommer det flera utifrån holmarna för te' höra på — här blir väl rakt åf kråkting te' slut, fast di inte plär ha* tocke förr än om höstarna!»

Och det såg verkligen ut som om Mattias skulle få rätt. Den ena kråkan efter den andra kom med tunga vingslag från alla håll, slog ner i trädtopparna rundt-omkring, bockade sig och kraxade ett par tag, hörde därpå uppmärksamt på hvad den förstkomna berättade, gjorde sedan tillika med kamraterna ett kast upp i luften, kraxade i korus och satte sig ner igen, merendels hvarje gång bytande plats med någon annan, hvarvid ett kort kraxande ägde rum mellan de båda byteskråkorna, hvilka sågo ogement artiga ut, när de bockade sig för hvarann.

Mattias satt en god stund och hörde på hur de kraxade, och många tankar kommo och gingo i hans hufvud. Det var länge sedan han hört af fostersonen nu; vid julen hade han fått ett kort bref och en kardus tobak från honom, sedan hvarken det ena eller det

andra och ändå var det nu i slutet af april.

»Kan undra om du har sett te' honom någe'?» frågade han ovillkorligt och fäste sin blick på kråkan i talltoppen, som nu teg ett ögonblick. »Vet du någe' om*en, så kunne du gärna tala om'et för mej?»

»Krak, kraak!» svarade kråkan, och Mattias tyckteriktigt att hon skakade på sitt svarta hufvud och att de kloka ögonen lyste i skallen på henne.

»Jasså, du har inte sett'en någe*?» fortfor gubben och tittade utåt fjorden. »Ne-nej, han får väl inte vara mycket ute, och så godt kan det varai Det finns så mycke' djäfvulstyg i stan, och skepparblod har han i ådrorna på sigl Men vi ska hoppas han står sig som en karl, eller hur du, Pelle?»

Den vingbrutna kråkan svarade ingenting, bara fiaxade med ena vingen. Men i detsamma blef det ett fasligt väsen i alla trädtopparna rundt omkring. Alla kråkorna skreko vildt öfver hvarandra, därpå lyfte de hastigt och begåfvo sig af i susande fart öfver bergklintarna och försvunno åt andra sidan af Ön.

»Hvad kom det nu åt dom? Var det någe* di inte ville tala om?» frågade Mattias sig själf med en underlig beklämning öfver bröstet. Men i detsamma fick han se en segelbåt, som kom i strykande fart öfver fjärden, stäfvade rakt på hans halfruttna gamla brygga och lade inom kort till vid den med buller och bång.

»Jasså, det var den där som skrämde bort dom!» mumlade Mattias och gick ner åt sjön för att taga emot de kommande, medan Pelle hoppade efter på sned, som han brukade, när han hade brådtom.

3.

Det var fjärdingsman Jansson från fastlandet midt emot storön, som steg upp på bryggan, medan en halfstor pojke beslog seglet och en tredje person satt kvar i aktern och vände ryggen åt land.

»Hva' blåser det nu för väder, efter som fjälsman kommer te' mej?» frågade Mattias förvånad.

»Dåligt väder, kära Kråk-Matts,» svarade fjärdingsmannen; »jag har främmande med mig åt dig på vårsidan!»

»Åhå heller! Ocken kan det vara?» stammadeMattias, »jag vet just inte precist att jag väntar nå't främmat!»

»Tror nog det, men i alla fall kommer här en, som inte har nå'n annanstans att ta' vägen, tänker jag,» svarade fjärdingsmannen, vände sig sedan om nedåt båten och ropade tämligen brutalt: »Nå, ska du inte

komma opp nu? Jag tänker vara hemma innan kvälln, så jag har inte lust att söla för din skull!»

Den tredje personen i båten steg nu upp och vände sig om. Det klack till i bröstet på gubben Mattias när han kände igen fostersonen.

»Hvad i Herrans namn, Gustaf, ä' det du!» ropade han och sprang emot honom till förändan. »Sir jag i syne, eller ä' det du?»

»Ja far, god dag — visst är det jag!» svarade ynglingen långsamt och fäste ögonen envist på de upprötta bräderna på bryggan.

»Så eländig du ser ut! Har du vari' sjuk — och hvarför räcker du inte näfven åt mig? Och hvarför kommer du ut nu — så här års, när det ä' så mycket göra i bon? Har du inte mål i mun? Nå, då får väl fjälsman säja mej hur det står te', för någe' galet ä' det, det kan en blind se! Men hvad a det?»

»Ni får tids nog veta't, kära Västerholm!» sade nu fjärdingsmannen och lade sin hand tämligen medlidsamt på gubbens axel. »Jag tänker det är bäst att han får säga det själf, och brådtom har jag för resten. Men ifall han skulle vilja slå i er något som inte är sant, så kan jag gärna säga er, att han kommer från Långholmen. »

Därmed hoppade fjärdingsmannen ner i sin båt, pojken stötte ifrån med ena åran, gigade sedan ut seglet, och båten satte af ut med god fart, medan Mattias och fostersonen stodo som fastnaglade kvar på bron.

Det dröjde en god stund innan Mattias kom sig för med att säga något. Han strök sig om ögonbrynen, tittade nppåt luften och ner i vattnet, spottade ett par tag, vände sig sedan till fostersonen, som stod kvar på samma fläck, och ville tala honom till, men han var så torr i strupen att han icke fick fram ett ord.

Då kände han att någon rörde vid benet på honom. Han tittade ner och fick se att det var Pelle som stoddär med ena vingen hängande, hufvudet på sned och sakta hackande med näbben på sjöstöfvclskaftet. Han böjde sig ner och strök fågeln öfver ryggen, vände sig sedan till fostersonen och sade med grumlig stämma:

»Inte ska vi stå här nere på bron!»

Därmed gick han upp till stugan, fostersonen följde långsamt efter, och Pelle hoppade på sned bakom dem båda.

»Hur länge har du suttit inne?» frågade Mattias, sedan han satt sig på sin gamla trästol.

»Tre månader, far!» svarade fostersonen utan att se upp.

»Hvad gjorde du då?» fortfor gubben efter en god stunds tystnad.

»Tog ur lådan, far!» blef svaret.

»Det va' inte precist det du lofte mej, när jag

skaffa' dej dit!»

»Jag vet det nog, far! Jag har burit mig uselt åt och ni kan väl aldrig i lifvet förlåta mig?»

»Det blir en sak för sej, det! Det va' väl någon som narra, dej, kan jag tänka! Var det någe' kvinnfolk?»

»Nej, det var ingen som narrade mig! Jag har

ingen annan att skylla på än mig själf! Men ni skulle aldrig ha skaffat mig dit, far! Det är hundgöra om hvardagarna och latmansgöra om söndagarna, och så vill man inte vara sämre än andra, och så ligger frestelsen

så nära till hands .. . och så . .. och så . ..»

Här slog han händerna för ansiktet och brast ut i hejdlös gråt, under det han kastade sig ner på golfvet bredvid gubbens nätbinda och snyftade:

»Gud i himmelens tron, att jag skulle komma hem igen på det här viset!»

»Du kunde ha* kummi' sämre,» sade Mattias efter en stund och försökte få honom att stiga upp; »om du tyckte att det inte va' någonting te' gråta för! Nu kan det väl bli folk åf dej igen, för så länge taljan ä' mjuk, så kan man splitsana, sa' kajutvakten när han bröt armen åf sej! Men hvad tänker du nu göra?»

»Ge' mig af ut på sjön! Det ville jag som liten pojke och det vill jag än! Där skall det bli' karl af mig, far, det lofvar jag er!» svarade fostersonen, somim lugnat sig något och satte sig på bänken bredvid gubben.

»Ja, det var det jag lofte mor din att jag skulle göra dig te',» sade Mattias och lade sin breda, valkiga hand på hans knä, ?men så for högfärdsdjäfvulen i mej, och jag skulle göra dej te' herre, gu'bevars! Men det ä' väl bra för någe', kan jag tro! Nu har du fått din minnesbeta för lifstiden, liksom han därborta, som också ramla' ur bo't!»

Och han pekade på den vingbrutna kråkan, som hoppat upp på räcket utanför farstukvisten, och som nu satt med hufvudet på sned och tycktes lyssna till hvad de sade. Då och då föll han in med ett sakta »kraak», och när ynglingen trött af sinnesrörelserna och färden gick in och lade sig och gubben satt kvar utanför i kvällsskymningen, hade kråkparet längesedan kommit hem och slagit sig till rö invid boet, och Pelle satt kvar på räcket med hufvudet under den färdiga vingen.

»De ä' allt underliga fåglar, de där,» sade gamle Kråk-Matts för sig själf; »så tysta och lugna, di' ä' nu, och så säkert di' hade varsel om att någe' hade händt! Måtte jag bara få lefva så pass länge, så jag får höra någe' godt om pojken därinne! Det kraxet ska jag nog lära mig känna igen!»